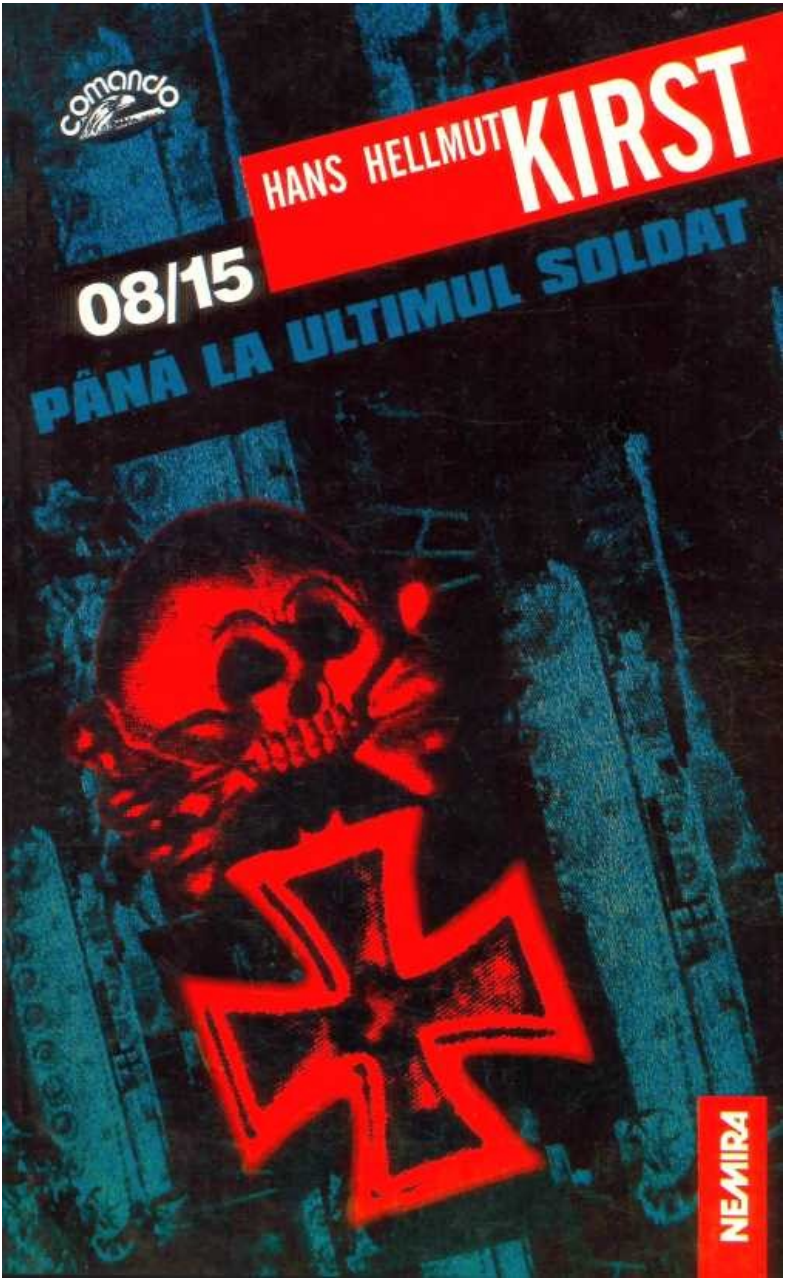

comando
HANS HELLMUT KIRST
08/15
PÂNĂ LA ULTIMUL SOLDAT
NEMIRA

Colecţie coordonată de ŞTEFAN GHIDOVEANU

HANS HELLMUT KIBST
SERIA 08/1S
Au apărut:
LOCOTENENTUL ASCH
ÎN RĂZBOI
În curând:
ASTĂZI

Născut în 1914, HANS HELLMUT KIRST a fost, rând pe rând, agricultor, funcţionar, soldat, dramaturg, cantonier, grădinar, critic. A început războiul ca simplu caporal, promovând la gradul de locotenent. Vasta experienţă care a stat la baza romanelor sale l-a făcut unul dintre cei mai cunoscuţi scriitori germani. Aproape toate operele i-au fost ecranizate. A rămas totuşi indiferent faţă de succesele obţinute, iubind singurătatea şi liniştea unui sat din Bavaria.

HANS HELLMUT KIRST

08/15

PÂNĂ LA ULTIMUL SOLDAT

Traducere din limba germană de NICOLAE BALTĂ

HANS HELLMUT KIRST BIS ZUM ENDE

e Copyright by AURIS Medienberatung und Verwertungsgesellschaft mbH, Mönchengladbach 1996 e Editura Nemira, 1998

Comercializarea în afara graniţelor ţării fără acordul editurii este interzisă.

Coperta colecţiei: RĂZVAN LUSCOV

ISBN 973 – 569 – 231 – 7

NEMIRA
1998

— Preiau comanda, rosti ciudatul Oberst, al cărui nume era Hauk, sau cel puţin aşa se prezentase, cu politeţea rigidă a unui Offizier superior, întru totul convins de propria-i autoritate.

Oberstul Hauk îi privi pe Offizierii strânşi de jur-împrejurul lui, în micul crâng de mesteceni. Niciun muşchi nu se clinti pe chipul său palid, cenuşiu şi neted. Cu toate că avea privirea obosită, totuşi ea trăda o anumită distincţie.

— A înţeles toată lumea? întrebă Oberstul, cu un glas

în care se strecură o nuanţă de insistenţă.

Offizierii se grăbiră să-l asigure de claritatea comunicării. Doar unul singur, care păstrase tăcerea, îşi vârî adânc mâinile în buzunarele pantalonilor, de unde extrase două batiste pe care le compară atent, apoi îşi suflă zgomotos nasul în cea mai murdară dintre ele, cu un gest ce trăda o concentrare deosebită.

— Mi-am îngăduit să întreb dacă m-am făcut înţeles, rosti Oberstul Hauk, cu o voce monotonă. Încă n-am auzit răspunsul dumitale, Herr Leutnant.

— Ce-aveţi de gând să faceţi, mai exact, Herr Oberst? întrebă Leutnantul, împăturindu-şi cu grijă batista folosită din plin.

— Am de gând să fac o străpungere! răspunse Hauk, aţintindu-l cu ochii săi de un albastru-spălăcit pe Offizierul a cărui indisciplină părea întrucâtva neobişnuită.

— Folosind tot ce mai e în stare să se târască! interveni un Leutnant ca o umbră, postat în spatele Oberstului.

Stătea cu degetele mari de la mână răşchirate, înfipte sub centiron; se legăna uşor înainte şi înapoi, îndoindu-şi genunchii şi împingându-şi în faţă bărbia masivă. Arăta ca un spărgător de nuci nemulţumit de puterea sa de-a sparge nuci, mult mai mică decât ar fi lăsat să se presupună înfăţişarea-i cruntă.

— E-n regulă, Greifer, spuse, cu voce moale, Hauk, de parcă ar fi chemat la picior un câine feroce, dar care-i era totuşi credincios.

Oberleutnantul Greifer scoase un mormăit scurt, care trăda o anumită bunăvoinţă, apoi amuţi. Mâinile lui uriaşe se strânseră pe centiron.

Oberstul Hauk îşi înălţă chipul spălăcit şi palid, iar ochii săi blânzi, ca de copil, părură să contemple cu interes verdele proaspăt al mestecenilor fragili ce-i înconjurau. Era aproape ca şi cum ar fi intenţionat să picteze o acuarelă de o mare sensibilitate. Emana o satisfacţie

primăvăratică şi nu băga deloc în seamă uşoara tulburare ce-i cuprinsese pe Offizierii adunaţi în jurul său.

— Domnilor, continuă el, americanii ne-au încercuit, dar strânsoarea nu e prea puternică. Concentrându-ne toate forţele, ar trebui s-o putem străpunge fără prea mare dificultate.

— Şi fără să ţinem seama de pierderi, vreţi să spuneţi? întrebă, cu detaşare, acelaşi Leutnant, de parcă ar fi observat doar scurgerea firească a zilelor. Fiindcă vor fi pierderi, desigur.

— Pierderi! replică Oberstul nou-venit, aruncându-i o privire îngăduitoare Offizierului a cărui atitudine nu putea fi considerată altfel decât obraznică. Pierderile reprezintă un lucru obişnuit în vreme de război.

— Dar războiul ăsta e ca şi terminat, obiectă Leutnantul.

— Herr Leutnant, spuse Oberstul, închizând o clipă ochii, ca sub imperiul unei uşoare dureri pe care o suporta cu un stoicism exemplar, dacă am fost bine informat, vă aflaţi la comanda unei baterii de artilerie!

— Aţi fost bine informat, răspunse Leutnantul, care avea o ţinută răvăşită şi era neras.

— Cum vă numiţi?

— Asch.

— Herr Leutnant Asch, zise Oberstul, eu sunt Offizierul cel mai înalt în grad rămas în această pungă. Am preluat comanda rămăşiţelor acestui regiment de infanterie, deoarece consider că este de datoria mea să accept o asemenea responsabilitate. Am încercat să fac o evaluare a situaţiei noastre, luând în calcul, fireşte, şi moralul trupelor noastre. Oamenii mei şi cu mine nu avem chef să cădem prizonieri.

— Aţi vorbit personal cu fiecare dintre soldaţii pe care i-aţi numit „oamenii mei”? întrebă politicos Leutnantul Asch, ca şi cum ar fi cerut un foc să-şi aprindă ţigara. Şi apoi, ce aveţi de gând în privinţa femeilor?

— Oamenii mei şi cu mine, continuă Oberstul, calm, după ce în prealabil îl oprise cu un gest abia schiţat pe Oberleutnantul său, Greifer, care era gata să se năpustească rânjind, vom încerca, în orice caz, să efectuăm o străpungere, şi asta nu în ultimul rând pentru femeile din cadrul Wehrmachtului, aflate printre noi. Aveţi de gând să refuzaţi sprijinul de artilerie pe care vi-l vom solicita?

Leutnantul Asch se răsuci şi, cu un semn, îl chemă pe un Obergefreiter voinic, care stătea rezemat de un copac, în apropiere. Acesta veni agale spre grupul Offizierilor, cu atitudinea sfidătoare şi fermă a unui Terra Nova, apoi se opri în mijlocul pajiştii verzi şi primăvăratice.

— Ce muniţii mai avem? întrebă Leutnantul.

— Patruzeci şi două de obuze, răspunse Obergefreiterul.

— Asta-i tot, spuse Leutnantul şi se uită la Oberstul Hauk într-un fel ce lăsa loc unor serioase îndoieli privind ardoarea sa de-a trece la acţiune. Asta-i tot ce ne-a mai rămas.

— Ar trebui să ajungă, replică Hauk. Când vom efectua străpungerea, vom acapara mai multe.

— Dar ce rost are? întrebă, simplu, Obergefreiterul, că un grădinar incapabil să priceapă motivul pentru care trebuia să mai stropească florile după o aversă de ploaie.

— Te rog să-ţi ţii gura! lătră Oberleutnantul Greifer, care continua să stea în spatele Oberstului.

— Eşti rugat să-ţi ţii gura, Kowalski, interveni Leutnantul Asch, făcându-i cu ochiul.

Obergefreiterul chicoti înăbuşit, ca pentru sine, de parcă tocmai auzise o glumă nemaipomenită, dar ştia, totodată, că n-ar fi fost potrivit să râdă zgomotos, fără îngăduinţa superiorilor săi.

Offizierii din jurul Oberstului Hauk, care stătea neclintit, manifestau de-a dreptul o furie deschisă, murmurând indignaţi, într-o manieră reţinută, ofiţerească,

deşi limbajul utilizat era al unor bărbaţi obişnuiţi. Un Major gras, pe nume Hinrichsen, fornăi dispreţuitor şi apoi scuipă. El unul ştia îndeajuns ce însemna pentru un soldat cuvântul „onoare" şi nu ezita să arate clar acest lucru.

— Să luăm notă, atunci, Herr Oberleutnant Greifer, spuse Oberstul Hauk, aparent netulburat şi cu o politeţe onctuoasă, doar cu puţin diferită de un dispreţ desăvârşit. Bateria Asch – patruzeci şi două de obuze. Şi câte puşti îmi puteţi pune la dispoziţie, Herr Leutnant?

— Niciuna, răspunse Asch, încercând să adopte acelaşi ton politicos, nu fără succes.

— Ce trebuie să înţeleg din asta? întrebă Oberstul, ca un medic care pregăteşte un pacient dificil pentru operaţie.

— Sunt gata să vă ofer sprijinul de artilerie, dar asta-i toată răspunderea pe care îmi permit să mi-o asum.

— E de necrezut că un individ ca dumneata mai poate fi în viaţă! urlă Oberleutnantul Greifer. Ar trebui să fii dus în faţa Curţii Marţiale!

Majorul cel gras, Hinrichsen, clătină energic din cap în semn de aprobare, declarând că, după părerea lui, insuficienţa simţului onoarei la un Offizier era nu numai regretabilă, ci chiar revoltătoare. Ceilalţi Offizieri considerară mai înţelept să păstreze o distanţă cât mai mare faţă acest Leutnant de artilerie recalcitrant. Oberstul îşi plesni energic pantalonii bufanţi de călărie cu un ziar făcut sul, pe care îl ţinea în mâna dreaptă.

— Totul va fi notat, strigă Oberleutnantul Greifer, cu o satisfacţie înverşunată.

— Fiţi pregătiţi de atac, dumneata şi bateria dumitale, Herr Leutnant, spuse Oberstul Hauk. Voi avea grijă să primeşti la timp detaliile exacte ale planului nostru de străpungere. Până atunci, ai putea să-ţi ocupi timpul reflectând la datoria ce-ţi revine în calitate de Offizier.

Maşina hârbuită şi prăfuită a comandantului diviziei,

General-maior[1] Luschke, lăsa impresia că s-a târât până în grădina şcolii, ca să se ascundă acolo. Pomii fructiferi erau pe punctul de-a da în floare. Generalul şedea pe treapta maşinii, curăţându-şi unghiile cu un briceag.

— Ai putea crede, spuse el, că a trebuit să-mi dezgrop toţi soldaţii înmormântaţi de la Moscova şi până aici.

— Pe zi ce trece, războiul e din ce în ce mai murdar, Herr General, replică Leutantul Brack, care stătea în spatele lui, cu un teanc de mesaje primite prin radio. Nu ştiu să mai aibă cineva acum mâinile curate.

— Ce-ai de gând să faci, Brack, peste câteva zile când războiul ăsta se va încheia?

— O baie, Herr General.

— Şi mai ce, Herr Leutnant?

— Să citesc, în sfârşit, *Divina Comedie* a lui Dante în original.

Generalul îşi închise briceagul şi se ridică în picioare, puţin înţepenit. Chipul său ridat, plin de umflături, boţit şi lezat de intemperii arăta ca al unui gnom bătrân.

— Ai noroc, Brack, cu limbile străine pe care le ştii şi cu rudele tale de peste ocean. Nu m-ar mira deloc să emigrezi.

— Se prea poate, Herr General. În familia mea, toţi au fost comercianţi, şi încă onorabili. Întotdeauna pregătiţi să facem afaceri bune în Germania şi cu Germania – dar nu să purtăm război cu actualii sau viitorii noştri parteneri de afaceri.

— Poate că acesta, dragul meu Brack, e ultimul război purtat de Germania. Însă trebuie să încercăm ca sfârşitul lui să fie suficient de demn. Sau, dacă e să folosim jargonul dumitale, să nu compromitem bruma de demnitate care ne păstrează încă şansele de credibilitate.

Brack râse politicos, preferând să tacă. În ochii săi

1 General-maior (n. tr.).

inteligenţi avea o sclipire ironică, lipsită însă de răutate. Nu la adresa Generalului, şi Luschke, care îşi cunoştea bine subordonatul, nu s-a gândit nicio clipă că l-ar fi vizat pe el, socotind-o ca pe o manifestare de vanitate copilărească.

— Care sunt ultimele mesaje ce le aduci ca să-l îmbărbătezi pe bietul Iov, Brack?

— O parte din divizie a fost încercuită şi izolată în cursul nopţii, incluzând batalionul de infanterie a lui Hinrichsen şi bateria de artilerie a lui Asch. Legătura radio s-a întrerupt.

— Continuă!

— Bateria de artilerie a Hauptmannului Wedelmann e scoasă din acţiune. Un detaşament a căzut prizonier, un altul a fost curăţat, iar cel de-al treilea, al lui Asch, este acum izolat.

— Şi Hauptmannul Wedelmann? întrebă Generalul, pipăindu-şi cu vârful degetelor cizmele din piele, crăpate. Trecuseră câteva săptămâni bune de>când nu le mai putuse lustrui ca lumea. Ce face Hauptmannul Wedelmann?

— Se îndreaptă încoace, Herr General, împreună cu rămăşiţele unităţii sale; e uşor rănit şi solicită o nouă misiune.

— Asta specifică mesajul radio? Că solicită o nouă misiune?

— Cuvânt cu cuvânt, Herr General. Nici nu era de aşteptat altceva din partea Hauptmannului Wedelmann.

Generalul Luschke constată că vârfurile cizmelor sale erau pe cale să se dezlipească şi se ridică încet.

— Presimt că dumneata, Heir Leutnant, ai fi avut o reacţie simţitor diferită în această situaţie.

— Într-adevăr, Herr General, răspunse Leutnantul fără să stea pe gânduri, privindu-l deschis pe Luschke, ca un om care ar putea spune cum va fi vremea mâine doar uitându-se la norii de pe cer.

— Şi care ar fi fost aceea?

— Îmi închipui că raportul meu ar fi sunat cam aşa: „Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă, tot ce mi s-a ordonat şi tot ce am considerat de datoria mea, iar acum nu mai pot face nimic, *absolut nimic*. Rog să mi se dea permisiunea de demobilizare”.

— Şi care crezi că ar fi fost răspunsul meu, Herr Leutnant?

Vocea Leutnantului Brack suna la fel de calmă şi de stăpânită ca întotdeauna, cu deosebirea că acum era ceva mai slabă, fără a-şi pierde însă limpezimea.

— Dumneavoastră, Herr General, aţi fi răspuns: „Atunci, eşti demobilizat!”

— Aşa să fie, Herr Leutnant, spuse scurt Luschke, aplecându-se din nou asupra cizmelor, care, cu siguranţă, nu aveau să mai reziste multă vreme.

Leutnantul îşi pocni uşor călcâiele, apoi salută regulamentar, depuse teancul de mesaje radio pe treapta maşinii pe care şedea Luschke şi se îndepărtă, fără să mai execute salutul hitlerist prescris de regulament. Asemenea gesturi erau cu desăvârşire interzise în imediata apropiere a Generalului.

Generalul Luschke îşi ridică privirea şi-l urmări o clipă pe Offizierul său de informaţii divizionar, care se îndepărta, apoi luă mesajele primite prin radio, se sprijini de capota maşinii şi se apucă să le răsfoiască.

Generalul rânji într-un mod ce sugera, deopotrivă, satisfacţie şi amuzament; de fapt, singurul termen care ar fi putut descrie întocmai un asemenea zâmbet era complezenţa. Se părea că, începând din acea zi, două corpuri diferite de armată se întreceau să obţină privilegiul de a-i da ordine, iar acestea din urmă se băteau cap în cap în mai multe privinţe cu cele primite de la Cartierul General al Grupului de armate, care, la rândul lor, erau în contradicţie cu anumite ordine de bază date de aşa-zisul comandant suprem. Întreaga organizaţie scârţâia rău de

tot, iar cei mai întreprinzători încercau să pună mâna pe tot ce se mai putea.

Croindu-şi drum prin grădina răscolită de urmele nenumăratelor vehicule, Unteroffizierul însărcinat cu transportul personalului diviziei se prezentă în faţa lui Luschke pentru a da raportul şi, luând poziţie de drepţi la câţiva paşi de şeful său, aşteptă să i se ofere permisiunea de-a vorbi. Nu avu de aşteptat prea mult.

— Cum e? întrebă Luschke.

— Cincizeci de kilometri, Herr General. Atât cât mai ţin rezervele noastre de benzină.

— Trebuie să ne mai ajungă pentru vreo şaizeci-şaptezeci de kilometri, spuse Luschke. Deci, fă tot ce este necesar!

— Am epuizat orice sursă posibilă de carburant, Herr General, anunţă Unteroffizierul. Toate rezervoarele de benzină din împrejurimi sunt goale; rezervele sunt terminate. Singurul lucru care ne-ar mai rămâne acum de făcut ar fi să împrumutăm ceva de la unităţile de luptă aflate în subordinea noastră, ca de pildă cele de blindate, nu credeţi?

Unteroffizierul stătea în mijlocul unui strat de flori turtite. Luschke îl privi de parcă ar fi fost ceva în neregulă cu el, încât açesta amuţi, iar pe chipul său rotund, de copil, se întipări o expresie de extremă stânjeneală. Arăta întrucâtva ca şi cum s-ar fi scăpat în pantaloni.

— Nu există decât o singură soluţie, spuse Generalul, manifestând o anumită îngăduinţă. Să se reducă numărul de vehicule.

— *Jawohl*, Herr General, răspunse grăbit Unteroffizierul.

— Putem renunţa la hărţi, la arhivă şi la dosare… şi apoi la bagaje.

— Chiar şi la cele ale Offizierilor, Herr General?

— Tu ce crezi, Unteroffizier?

— Foarte bine, Herr General. Mai întâi, vom

abandona bagajele Offizierilor.

— Complimentele mele domnilor din statul meu major. Câte două genţi sunt suficiente. Restul poate fi lăsat în plata Domnului! Asta, dacă Dumnezeu ar fi interesat să se înavuţească de pe urma acestui război, lucru posibil, după experienţa mea din ultimii ani.

Unteroffizierul se retrase, abia stăpânindu-şi o mişcare a braţului. Era clar că simţea o anumită plăcere la perspectiva de-a pune în practică ordinul Generalului. Iar în imediata apropiere a acestuia, ordinele sale erau încă sfinte, fiindcă însuşi Generalul se conforma întotdeauna şi le respecta cu stricteţe.

Luschke se urcă în maşina de comandă şi examină o hartă în faţa căreia se afla aghiotantul său, Majorul Hom. Acesta avea calitatea rară de a-şi ţine gura atunci când trebuia, ba chiar de a şti să dea ordinele necesare, fără să-i ceară instrucţiuni, în prealabil, Generalului.

Luschke puse o mână pe umărul celui mai apropiat colaborator al său, care rămăsese întors cu spatele, şi-l chemă pe Leutnantul Brack. Îi arătă harta şi indică un punct ce marca o pădurice deasă, un câmp deschis în faţă, un şir de dealuri în dreapta şi liziera unei păduri de pini în stânga. Întreg ansamblul, de forma unei cazmale cu vârful îndreptat în sus, conducea spre o intersecţie.

— Acesta, Herr Leutnant Brack, este locul în care se află batalionul lui Himichsen şi bateria de artilerie a lui Asch, împreună cu o companie de transmisiuni, câţiva genişti şi o coloaiţă de transport, toate izolate de către americani. Ai ca obiectiv să poţi ajunge acolo fără să întâmpini prea mari dificultăţi, străbătând singur şi pe jos frumoasele şesuri împădurite ale Germaniei noastre, deoarece, după cum ştii, americanii nu poartă războiul decât pe şoselele de primă calitate.

— Aşa am auzit şi eu. Şi ce misiune îmi încredinţaţi?

— Să le transmiţi că nu vor mai exista niciun fel de operaţiuni de mare anvergură. Unitatea trebuie să se

disperseze în grupuri reduse şi să încerce să-şi croiască drum spre teritoriul neocupat. Cei ce reuşesc să răzbată şi nu vor şti încotro să se îndrepte pot să se întoarcă la divizie. Şi nu uita: nu vreau să am nicio femeie în uniformă în divizia mea. Toate femeile trebuie puse primele la adăpost, iar imediat după aceea şi bărbaţii. Asta trebuie să le spui.

— Cred că am înţeles, Herr General.

— Sunt convins. Şi dacă nu ne mai vedem, Herr Leutnant Brack, te rog, încearcă să ai grijă ca Germania să-şi reia, cât mai curând posibil, relaţiile de afaceri şi să nu mai fie implicată niciodată în vreun război.

— Voi face tot ce pot, îl asigură Leutnantul Brack.

— Sunt dispus să te cred, spuse Luschke şi îşi duse o clipă mâna dreaptă la cozorocul chipiului.

Mergând agale prin pădurica verde de mesteceni, Leutnantul Asch, însoţit de Obergefreiterul Kowalski, se întoarse la bateria lui. Soarele lumina plăcut, împrăştiind o uşoară căldură, dar pământul era încă umed şi emana un miros greu. Primăvara părea că se străduieşte din răsputeri să îndepărteze războiul, care îşi trăia acum ultimele zvârcoliri.

— Doamne, dar asta-i o adunătură de tot râsul! spuse Obergefreiterul Kowalski. Doar n-o să-ţi pui mintea cu ei!

— Sper că nu mă crezi idiot?

— Eşti Leutnant, replică Kowalski, dar nu trebuie să laşi ca acest lucru să-ţi vatăme inteligenţa.

— Oricum, observă Asch, nu avem muniţie decât pentru patruzeci şi două de lovituri, aşa că nu e o mare diferenţă dacă le tragem în duşmanii noştri sau în cea mai apropiată grămadă de bălegar.

— Să luptăm până la ultimul glonţ! Suntem nişte eroi! Când o să le povestesc asta copiilor mei, o să le curgă pur şi simplu lacrimile!

— Kowalski, făcu Leutnantul, oprindu-se brusc, doar nu te-ai ţicnit de tot!

— Sunt Obergefreiter, replică celălalt, cu o anumită demnitate.

— Cu toate acestea, Americanii ne-au încercuit şi nu suntem singurii în situaţia asta. Oberstul ăsta Hauk, care numai Dumnezeu ştie cum a nimerit aici şi de unde vine, vrea să facă o străpungere şi e ferm hotărât s-o efectueze, cu sau fără artilerie. Foarte bine, atunci, s-o facă!

— Nu vrea decât să-şi scape pielea! E de-ajuns să te uiţi la el, ca să vezi că e un escroc înnăscut, cu o spoială de educaţie, nu doar un soi de bivol într-un magazin de porţelanuri chinezeşti, ca Hinrichsen – e mult mai deştept decât ăla; vrea ca noi să facem treaba murdară în locul lui.

— E-n regulă, atunci! Dar nu putem face nimic ca să-i împiedicăm.

— De ce nu? O să-i bag un glonţ sau două în cauciucuri. Nici măcar un General nu poate merge cu roţile pe jantă.

Leutnantul Asch râse şi-l lovi pe Kowalski peste spinare. Acesta se împiedică de nişte uniforme zdrenţuite, ce zăceau împrăştiate pe jos, şi dădu cu piciorul într-o cască de oţel plină de noroi, făcând-o să se rostogolească până când se izbi de-o puşcă pe care cineva o azvârlise acolo.

— Totul e pe terminate, Marea Germanie e scoasă la mezat, observă Kowalski. Iar noi, sclavii lui păcătoşi, trebuie să-i cântăm în strună.

Leutnantul Asch a ales exact momentul ăsta ca să facă pe camaradul de arme loial.

— Ai cumva chef să ajungi prizonier de război, Kowalski?

Obergefreiterul se aplecă, ridică de jos o raniţă, scotoci în ea cu pricepere şi găsi rămăşiţele unui baton de ciocolată, pe care-l examină cu un ochi expert, apoi îi făcu vânt raniţei într-un tufiş.

— Te-am întrebat dacă vrei să intri direct într-un lagăr de prizonieri, jefuitor de cadavre ce eşti!

— La dracu'! răspunse amabil celălalt, mirosind ciocolata. Vreau să mă întorc în civilie, asta-i tot.

— Aici, în plin câmp?

— Dar unde? Ce altceva pot să fac? Crezi că am de gând să-mi construiesc mai întâi un sat?

— Dacă vrem să redevenim civili, Kowalski, mai întâi trebuie să ajungem acasă.

— Să ajungem acasă? Acasă, zici? E drum lung până acolo. Al dracului de lung – vreo şaptezeci de kilometri bătătoriţi.

— Cândva au fost câteva mii de kilometri între noi şi micul nostru orăşel. Acum, că am ajuns aici, o să-i parcurgem noi şi pe cei care ne-au mai rămas.

Kowalski desfăcu ambalajul ciocolatei, şi-o vârî în gură, după care spuse, mestecând:

— Nu-mi place gustul – nu-mi mai place nimic la gust.

— Dacă acest Oberst Hauk reuşeşte să efectueze străpungerea – ceea ce cred că e posibil –, o s-o luăm cu toţii pe urmele lui, şi apoi – pe-aici ţi-e drumul spre casă! îndată ce sosim – ghirlande, comitete de primire, pupături de la fete, iar în piaţă, o panglică lată pe care stă scris: „Bun-venit ostaşilor noştri întorşi de pe front!" Seara, un bal dat în cinstea războinicilor reveniţi acasă, organizat la *Bismarck*. Şi pentru toate astea va trebui să-i mulţumim Oberstului Hauk.

— N-o să reuşim niciodată să răzbim, spuse Kowalski, cu încăpăţânare. Putem ajunge la liniile americane, dar atât. Şi la intersecţie sunt două tancuri de-ale lor. Cine urmează să le înlăture din drum?

— Noi, răspunse Leutnantul Asch. Iar după aia, o tăiem printre ele ca vântul, cu toată şleahta şi cu tot calabalâcul. Şi, o dată ajunşi acasă, o să vedem noi cine se demobilizează primul, şi o să-l lăsăm pe Führer să blesteme după pofta inimii.

— Pe de-o parte, ideea asta nu-mi place deloc, spuse Kowalski, gânditor, iar pe de alta, îmi place mult. Sună însă

prea bine ca să se şi îndeplinească. Mutra tipului ăstuia mă nelinişteşte. Arată ca şi cum şi-ar fi pierdut orice fel de sentiment; poate că ele mai zac şi acum pe undeva, prin Rusia. Nimeni nu ştie. Dar există un lucru de care sunt sigur: războiul e pe punctul de-a se încheia. Şi asta ţi-o spun cu mâna pe inimă.

— Nu e nevoie, Kowalski, până şi un Leutnant poate să-şi dea seama.

— Dacă mi-ai urma sfatul, Asch, ai demobiliza pe toată lumea – acum, chiar în clipa asta.

— Dar n-o să ţi-l urmez, Kowalski.

Cei doi dădură ocol unei stive de lăzi cu muniţie părăsite, care fuseseră sparte şi răscolite, încât nu mai conţineau decât cartuşe pentru arme de calibru mic, ce zăceau acum împrăştiate pe solul umed al pădurii.

— Marea Germanie e în lichidare! observă Kowalski. De ce nu am contribui şi noi, la urma urmei? Am pierdut legătura cu divizia de câteva zile, şi sunt săptămâni de când nimeni nu mai are nici cea mai mică idee despre locul în care se află Statul-Major al regimentului. Generalul Luschke se mai învârteşte încă pe-aici, pe undeva, în apropiere, dar e singur şi n-o să fie în stare să amâne Victoria Finală.

— Nu ştiu, rosti Asch, dus pe gânduri, îndoind o ramură de salcie şi dându-i apoi drumul. N-aş vrea să mă întâlnesc cu unul ca Luschke, dacă eu aş fi în civil, iar el încă în uniformă.

— Nici măcar bătrânul Mutră-de-Cartof nu poate rămâne veşnic în uniformă. N-ai de ce să-ţi faci griji din pricina asta. Bine, şi acum, ce facem – trecem, în sfârşit, în civilie sau nu?

— Kowalski, suntem încercuiţi. Şi dacă nu ieşim de-aici, americanii o să ne înhaţe. N-o să le pese deloc dacă suntem în civil sau în uniformă.

— La dracu'! Şi dacă n-o să vreau, pur şi simplu, să merg mai departe? Ce-o să fie atunci? Dacă vreau doar să

mă predau, şi gata?

— Atunci o să-ţi petreci vremea uitându-te la americani prin gardul de sârmă ghimpată, în timp ce eu o să fiu la mine, acasă, bând în cinstea Victoriei Binale.

— O, bine, în cazul ăsta… o să vin să ciocnesc şi eu cu tine un pahar. N-ar fi prea camaraderesc să te las să bei de unul singur.

— Deci, Kowalski, Oberstul ăsta care a preluat comanda va primi sprijinul de artilerie solicitat. O să aşteptăm până când se eliberează intersecţia, după care n-o să ne mai oprim până acasă. Ne putem demobiliza când ajungem acolo.

— Şi dacă lucrurile nu merg cum trebuie? Dacă ultimul dintre eroi şi Oberstul său comandant n-o să ajungă mai departe de intersecţie? Sau dacă intersecţia va fi liberă doar câteva minute, iar noi şi restul bateriei nu reuşim să răzbatem la timp?

Leutnantul Asch rămase o clipă pe gânduri, apoi clătină din cap în semn de aprobare.

— Ai ceva dreptate aici, Kowalski. Trebuie să ne luăm câteva măsuri de precauţie, dar nu e o problemă chiar atât de grea. Tu o să te ţii imediat cu o motocicletă după eroii noştri şi, îndată ce intersecţia e liberă, te repezi prin ea direct acasă, în chip de coloană de avangardă.

— Şi voi ceilalţi, ce-o să faceţi?

— Păi, o să ne gândim noi la ceva. Multe drumuri duc la pivniţa tatălui meu. Sunt sigur că voi găsi unul.

Hauptmannul Schulz, locţiitorul comandantului bateriei de artilerie de rezervă, aflată într-o rapidă descompunere, şi totodată locţiitorul Kreisleiterului1, îşi începu ziua ca de obicei, în ultimul timp, aruncându-se asupra corespondenţei de dimineaţă. Trecuse multă vreme de când aştepta ordinul care să-i notifice avansarea la gradul de Major, dar acesta nu sosea deloc.

Se simţea amarnic de deziluzionat, găsind cât se poate de supărător faptul că îl ţineau în loc cu avansarea.

El unul îşi îndeplinise conştiincios datoria şi se considera pe deplin îndreptăţit să pretindă o atitudine similară din partea celorlalţi, mai ales acum, când cariera sa militară intra în etapa finală şi decisivă. Dacă exista cineva demn de o asemenea onoare, atunci el era cel indicat. În acest caz, de ce nu o primea odată?

Hauptmannul Schulz se lăsă să cadă în fotoliul capitonat al comandantului şi începu să-şi frământe mintea. „Deştepţii ăştia de la serviciul personal sunt pur şi simplu nişte blegi!” îşi zise el, în cele din urmă.

Şi, în vreme ce continua să se întrebe cu o oarecare înverşunare de ce „deştepţii ăştia de la serviciul personal” erau „nişte blegi”, începură să-l copleşească alte gânduri asemănătoare, dar mult mai deprimante în esenţa lor. Îşi dădu seama că e silit să recunoască faptul că războiul dobândise acum un caracter atât de distructiv, încât el unul, Schulz, binecunoscutul instructor de rezervişti, nu şi l-ar fi putut imagina vreodată, cu toată perspicacitatea, prevederea şi experienţa lui.

Războiul nu mai părea de multă vreme sub controlul serviciului personal, şi asta reprezenta o problemă cât se poate de serioasă.

Schulz, care fusese atâta amar de ani un soldat exemplar, şi totodată perfect conştient de acest lucru, se afla acum pe punctul de a-şi pierde pe deplin încrederea în Wehrmacht. Această perpetuă amânare a avansării îl călca pe nervi. Pe deasupra, îşi vedea periclitată munca de-o viaţă, pentru transformarea civililor în soldaţi. Oamenii care-i încăpeau acum pe mână păreau de cea mai proastă calitate. Aşadar, de ce nu era, în sfârşit, avansat? Doar cei ca el puteau fi în stare să „schimbe cursul istoriei”. (în ultimele zile, când nu fusese angajat în alte ocupaţii istovitoare la popota Offizierilor, Schulz citise o serie de manuale destinate cultivării Offizierilor, conform manierei obişnuite în care îşi căpătase el cunoştinţele.) De câteva zile, era gata să părăsească definitiv scena – desigur, într-

un mod cuviincios şi demn. Devenise din ce în ce mai limpede că situaţia precară a patriei, pricinuită de slăbiciunea laşă a unor oameni care nu erau soldaţi decât cu numele, făcea ca aceasta să fie singura cale înţeleaptă. Însă Schulz nu voia să-şi ia un rămas-bun neoficial decât cu gradul de Major, şi acesta era motivul pentru care se decisese să mai zăbovească o bucată de vreme.

Cu o călcătură de elefant şi cu o expresie severă de Offizier de stat-major, Schulz păşi agale, dezamăgit, prin cancelaria comandamentului, întorcând saluturile într-o manieră suficient de corectă, dar fără însufleţirea de odinioară. Faţa sa prelungă căpăta treptat expresia de resemnare a unui om profund decepţionat.

Secretarul unu al comandamentului, Gefreiterul Stamm, un om mic de statură, cu nişte ochi şireţi, de vulpe, şi cu mişcări iuţi şi vioaie de nevăstuică, îl întâmpină cu un maldăr de rapoarte, formulare, chestionare, liste, propuneri şi ordine de marş. Schulz respinse totul dezgustat, cu un gest impetuos, aproape clasic, ca un soi de Hercule care găseşte sub prestigiul lui să cureţe întruna cocine de porci.

— Mâine… spuse Schulz, cu aroganţă şi cu oarecare demnitate, refuzând să-şi iasă din fire. Sau mai bine poimâine.

Gefreiterul Stamm dădu din cap ca un nătărău, dar în ochi îi strălucea şiretenia. Puţin îi păsa când aveau să fie semnate hârţoagele. După el, puteau să nu fie semnate niciodată. El unul îşi îndeplinise datoria şi-i atrăsese atenţia lui Schulz asupra hârtiilor cu pricina, iar restul nu-l mai privea în niciun fel. Acum era întrucâtva la modă ca Offizierii să nu-şi mai facă datoria, ceea ce însemna că şi subordonaţii se puteau lăsa, la rândul lor, pe tânjală. Dacă unii nu mai aveau chef să facă ceva, atunci nici ceilalţi nu mai făceau nimic.

— Şi apoi, adăugă Gefreiterul Stamm, au sosit noi unităţi azi-dimineaţă în oraş. Piaţa seamănă cu un bâlci

militar în toată regula.

— Zău dacă-mi pasă, răspunse Schulz, căscând să-şi rupă fălcile. Vin şi se duc. Nimeni nu mai are idee despre ce se-ntâmplă.

— Bineînţeles că afişele de la intrarea în oraş au fost nesocotite, spuse Gefreiterul Stamm, cu o nevinovăţie aparent desăvârşită.

Sub aerul său de prostie se ascundea însă o isteţime apreciabilă. Rostise ultimele cuvinte pe un ton lejer de conversaţie, fără vreo nuanţă de indisciplină, şi asta deoarece comandantul îi atrăsese atenţia cu o zi în urmă să se ocupe de problema respectivă. Dar cine îşi mai bătea capul să citească aşa ceva în aceste zile?

— Mi-e totuna, spuse Schulz, ridicând din umerii săi masivi.

Deşi ideea afişelor fusese iniţial dezvoltată în sferele superioare ale ierarhiei militare, amănuntul ca atare constituia invenţia comandantului local, care avea darul specific militarilor din administraţie de-a purta războiul numai pe hârtie, într-un mod neîndurător. Textul, după cum se cuvenea, era redactat cu litere gotice şi suna astfel:

Fiecare unitate sau fracţiune a unei unităţi care staţionează mai mult de douăsprezece ore în sectorul aflat în subordinea comandamentului local trebuie să se prezinte neîntârziat la raport şi să ceară permisiunea de a se încartirui în locul respectiv, încartiruirile neautoritate vor fi pedepsite în conformitate cu legile militare şi cu toată rigoarea necesară.

— Comandantul, observă Gefreiterul Stamm, pare să dea o mare importanţă faptului că instrucţiunile să fie minuţios îndeplinite.

— N-are decât, spuse Hauptmannul, scobindu-se în nas. Îşi simţea vârful acestuia întrucâtva rece, şi puse acest fapt pe seama proastei circulaţii, zicându-şi: „Aşadar, unii îşi sacrifică sănătatea, şi ce primesc în schimb?

Avansarea mea la gradul de Major e amânată întruna”.

— Avem trei cereri de încartiruire astăzi, anunţă secretarul unu, într-o manieră cu totul lăudabilă, întinzându-i ceremonios actele.

Schulz rămase însă indiferent. Se gândea la sănătatea lui ruinată, ca urmare a devotamentului neabătut de care dăduse dovadă în îndeplinirea datoriei, şi cercetă harta de pe perete, care înfăţişa situaţia frontului. Americanii se aflau neliniştitor de aproape şi, dacă lucrurile mergeau la fel, aveau să fie aici în trei zile, sau poate chiar două, fiindcă nu trebuia uitat faptul că nicăieri nu mai exista vreun Schulz pe care să te poţi bizui până la sfârşit. Idioţii ăştia păreau că reuşiseră să piardă războiul. Cine îşi mai bătea acum capul să ceară autorizaţie de încartiruire? Trei unităţi procedaseră corect, respectând instrucţiunile, iar alte treizeci îşi rezolvaseră singure problema, fără să se gândească vreo clipă să ceară aprobarea comandamentului.

— Ia tot rahatul ăsta şi du-l la comandant, spuse Schulz. Pierde-vară ăştia nu mă privesc pe mine.

— Dar comandantul a ordonat să vă supun dumneavoastră spre aprobare toate cererile de acest fel, Herr Hauptmann.

— Asta-i prea de tot! se înfurie Schulz.

Apoi, semnă cererile fără să le citească, aplicând o iscălitură scurtă şi apăsată, şi le împinse cât colo, de parcă atingerea lor l-ar fi scârbit. Era singurul mod în care un soldat adevărat putea reacţiona faţă de aceşti bădărani nenorociţi.

Gefreiterul Stamm împinse din nou în faţa lui Schulz una dintre cereri. Hauptmannul se uită surprins, apoi apucă foaia de hârtie, cu oarecare ezitare. Un Stabszahlmeister1, pe nume Brahm, care avea în sarcină un convoi de camioane şi patru oameni, direct subordonaţi înaltului Comandament, cerea să-i fie alocat un ordin de încartiruire la adresa cu numărul 13 de pe

Hindenburgstrasse. Casa fusese însă ocupată.

— Hindenburgstrasse, rosti el, în cele din urmă. Asta-i la marginea oraşului, lângă parc.

— Într-adevăr, Heir Hauptmann, spuse Stamm, clipind din ochi, şi casa respectivă aparţine Kreisleiterului.

— A şters-o cumva de-acolo? întrebă Schulz.

— Aşa s-ar zice, răspunse Stamm, fără a-şi ascunde rânjetul.

— Păi sigur, spuse Schulz, de ce nu?

Simţea o oarecare simpatie pentru gestul acelui om, cu toate că, desigur, nu putea să nu-l condamne într-o anumită măsură. La urma urmei, nu mai avea niciun district în subordine, astfel încât nu mai avea ce să conducă. Greşelile superiorilor săi îl lăsaseră fără slujbă. În fond, reflectă Schulz, folosindu-şi proaspetele cunoştinţe dobândite, situaţia era tragică.

De fapt, nici propria lui situaţie nu era diferită de cea a comandantului. Înaltul Comandament încetase vizibil să mai funcţioneze, lucru dovedit îndeajuns de amânarea avansării sale la gradul de Major. Bateria de artilerie de rezervă se dezagrega, şi nimănui de la comandament nu-i păsa nici cât negru sub unghie. Ce rost mai avea atunci să se sforţeze atât şi pentru cine? Cine mai aprecia aşa ceva? Un singur comandant era arhisuficient pentru acest sector. Ce să mai facă un locţiitor?

Totuşi, atâta vreme cât vacile mai dau lapte, trebuie să le mulgi, se gândi Schulz. Nu era decât o optică pragmatică. Şi atâta vreme cât mai funcţionează poşta, într-un fel sau altul, rămâne întotdeauna şansa de a sosi o scrisoare care să conţină cuvintele: …*vă anunţăm avansarea la gradul de Major*.

— O coloană de transport, ai? Ce-ar putea transporta tipul?

— Presupun că numai marfă de valoare, răspunse Gefreiterul, rânjind cu toată faţa lui mare şi rotundă.

— Stabszahlmeisterul ăsta – Brahm, cum îl mai

cheamă – trebuie să se prezinte în faţa mea la raport. Schulz zâmbi cu şiretenia superioară a unui tiran mărunt şi meschin. Şi asta, cât mai curând. De fapt, chiar astăzi.

Apoi, îşi zise în sinea lui: „Cine poate şti ce ne mai aduce ziua de mâine! Şi dacă-i rost de ceva ciupeli, mai bine să te asiguri din timp”. Se ridică în toată masivitatea sa impunătoare şi ieşi, îndreptându-se spre biroul comandantului, pentru ca să-i spună bună dimineaţa, să schimbe cu el obişnuita privire complice şi să-l anunţe, în cele din urmă, că nu era nimic important de raportat.

Comandantul – un bărbat jovial, de aproape cincizeci de ani, cu o voce profundă de bariton şi cu nişte ochi ce-i trădau o înclinaţie vădită spre vinul roşu – îl primi pe „dragul său Schulz” ca pe un prieten, îi oferi un scaun, îl tratã cu o ţigară şi-l întrebă cum se mai simte.

— Foarte bine, răspunse Schulz, oarecum surprins. Era obişnuit cu o anumită bunăvoinţă camaraderească, dar acest interes pentru starea sănătăţii sale era aproape exagerat şi îi trezi suspiciunea. Mă simt perfect sănătos, Herr Oberstleutnant1, vă mulţumesc.

— Sunt bucuros să aud asta, spuse Oberstleutnantul, cu o cordialitate care l-ar fi alarmat pe oricare altul, chiar şi cu mai puţină experienţă decât Schulz. Mă bucur pentru dumneata. Din nefericire, nu pot spune acelaşi lucru şi despre mine, dragul meu Schulz. Sănătatea mea lasă mult de dorit în clipa de faţă.

— Îmi pare rău, rosti Schulz, prudent.

— Mulţumesc, zise Oberstleutnantul, cu vocea sa de bariton şi aparent emoţionat. Dar rinichii mei îmi dau o mulţime de probleme, aşa că trebuie să mă îngrijesc urgent de ei.

— Desigur, aprobă Schulz, simţindu-se extrem de alarmat.

— Ce norocos sunt că am un locţiitor de prima mâăia ca dumneata! spuse Oberstleutnantul, privindu-l pe Schulz cu o simpatie aproape părintească. Asta face ca totul să fie

colosal de uşor. Poţi prelua comanda aici, deoarece plec la Bad-Kissingen chiar astăzi.

Schulz amuţi, cu privirile aţintite asupra Oberstleutnantului. Rămăsese împietrit, cenuşiu la faţă, simţind cum îl străbăteau nişte senzaţii stranii: nu ştia dacă trebuie să-l aplaude sau să-l condamne pentru lovitura de maestru pe care o dăduse.

— Bine, atunci, reluă Oberstleutnantul, cu o jovialitate ceva mai forţată decât înainte, înseamnă că suntem de acord. După părerea mea, nu poate exista un comandant mai bun ca dumneata, Schulz. Vei reuşi să rezolvi admirabil totul. După-amiază, vei face

O inspecţie de adio ultimului lot de soldaţi care pleacă pe front. Discursul pe care trebuie să-l ţii a fost deja pregătit şi e la dispoziţia dumitale. Iar apoi, încearcă să creezi mai multă animaţie pe-aici!

Schulz părea să-şi fi pierdut graiul. Vedea limpede că urma să

I se arunce pisica în ogradă şi nu avea nici cea mai mică idee despre felul în care s-ar mai putea descotorosi vreodată de ea.

— Peste douăzeci şi patru de ore, continuă Oberstleutnantul, va sosi aici aşa-numita divizie Panther, sau mai degrabă rămăşiţele ei.

— Cine? făcu Schulz, ca un prostănac, îndoindu-se pentru întâia oară de isteţimea lui soldăţească – nu de calităţile sale militare, care erau cu totul altceva. Care divizie?

— Panther. Ai auzit cu siguranţă de ea, nu? Se află la ordinele General-maiorului Luschke.

— Da, rosti Schulz, gâtuit, după o lungă pauză. Arii auzit de ea.

Soarele blând de primăvară lumina creştetul aproape chel al Oberstului Hauk. Acesta îşi scosese chipiul şi-i curăţa cu atenţie panglica dinăuntru, uşor îmbibată de sudoare. În spatele său, pe o buturugă, şedea

Oberleutnantul Greifer, examinându-şi mâinile uriaşe, fapt ce părea să-i placă nespus.

— Toate pregătirile sunt aproape terminate, spuse Oberleutnantul. Să sperăm că vom ajunge acolo cu bine.

Hauk clătină gânditor din cap, ca un doctor ce confirmă diagnosticul pus de un coleg mai tânăr, dându-şi seama în acelaşi timp că acesta ar putea să nu fie întru totul corect.

— Aşa va fi, spuse el domol. Şi, cu o voce şi mai domoală, adăugă: Trebuie să fie.

— Desemnarea celui care va conduce atacul nu e o problemă lipsită de importanţă, spuse Greifer, îngândurat. Majorul ăla gras – Hinrichsen, cum îi zice – pare cel mai indicat. Trebuie doar să avem grijă să se dovedească la înălţimea situaţiei, ca de obicei.

— O să avem, rosti Oberstul Hauk.

Şi, în timp ce spunea acestea, privirea îi rătăci înspre cabana din apropiere. Acolo, pe veranda de lemn, stătea la soare o fată, întinsă într-un şezlong. Purta o bluză strâmtă, descheiată la gât, şi îşi întinsese picioarele mult în faţă. Chipul senzual de păpuşă îi strălucea în lumină, iar părul negru i se revărsa pe umeri.

— Poţi găsi zeci de fete ca ea, observă Greifer, fără jenă.

— Pe aici, nu prea, replică Hauk.

— Nu, dar la vreo douăzeci de kilometri mai încolo, da.

Greifer îşi propti picioarele răscrăcărate în pământ şi rânji.

— Un soi bun şi folositor, dar sunt destule ca ea.

Tânăra Barbara, fata de pe verandă, se întinse, mişcându-şi şoldurile şi coapsele, ceea ce păru să aibă un oarecare efect până şi asupra lui Greifer, a cărui indiferenţă faţă de farmecele feminine, în mai toate împrejurările, era aproape suspectă. Barbara se sculă aidoma unei pisicuţe jucăuşe, clipi din ochi spre cei doi

bărbaţi şi ridică mâna, în semn de salut.

Obefrstul Hauk îi răspunse, la rândul său, fluturându-şi scurt mâna, iar Greifer, dând dovadă de o cordialitate de-a dreptul excepţională, ridică ambele mâini, spunând în acelaşi timp:

— Ar trebui să ne descotorosim de ea.

— Are stofă, rosti Hauk, visător.

— Mai sunt şi altele ca ea, ba chiar mai ieftine.

— N-a fost niciodată prea costisitoare.

— Nu, dar ar putea deveni… îl contrazise Greifer. Întotdeauna e preferabil să împarţi în doi decât în trei – mai exact în patrii, dacă e să-l punem la socoteală şi pe Stabszahlmeisterul Brahm.

— Încă n-am ajuns până acolo, observă Hauk, întorcându-şi chipul palid, cenuşiu şi aproape spălăcit spre soarele blând de primăvară. Căldura pe care o simţea nu era prea puternică, deşi se dovedea destul de crescută pentru a fi înregistrată de barometru, încă n-am ajuns, repetă el.

— Dar nici mult nu mai avem! Ar trebui să parcurgem aceste ultime etape care ne-au mai rămas fără să ne încărcăm cu poveri inutile. Iar fata asta, Barbara, e o povară.

Pe verandă, Barbara se bucura de soarele primăvăratic ca de o baie călduţă şi liniştitoare. Războiul o lăsa indiferentă. Reuşise să răzbească prin vicisitudinile acestuia în felul ei propriu, iar acum simţea foarte limpede că războiul era pe sfârşite – o chestiune de câteva ore, sau cel mult zile, şi avea să se încheie definitiv.

Oberstului Hauk îi revenea răspunderea ca acesta să se termine într-un mod satisfăcător, pentru ea, ba chiar avantajos, pe cât posibil. Barbara făcuse tot ce putuse pentru el, şi cu siguranţă că fusese o investiţie bună, iar el urma să facă acum, la rândul lui, tot ce-i stătea în putere pentru ea – ceea ce avea să fie tot o investiţie bună. Era vorba de un gen de poliţe pe care oamenii obişnuiau să le

încheie reciproc în vreme de război şi, dacă le surâdea norocul, puteau fi achitate prompt. Sigur, norocul ocupa un loc important în această privinţă.

Barbara îl studie pe Hauk, aşa cum stătea acolo, rece, palid şi inabordabil, într-o atitudine cam rigidă. Aşa era el întotdeauna în prezenţa celorlalţi oameni. Doar când se afla singur cu ea se dovedea cu totul altul. Zâmbi în sinea ei la acest gând, dar fără vreo urmă de tandreţe. De altfel, ce era tandreţea? în asemenea vremuri, ajunsese un termen ieşit din uz.

Cu trupul scăldat în soare, Barbara zări un Offizier corpolent îndreptându-se spre Hauk şi Greifer. Părea un balon uriaş, care se deplasa în salturi greoaie. Din locul în care se afla, îi putea auzi tocurile pocnind zgomotos în timp ce mergea. Privi cu coada ochiului şi văzu cum bărbatul mătăhălos îşi înălţă braţul cu o mişcare neaşteptat de energică, apoi, fata închise ochii şi încercă să nu mai audă nimic. Acest Offizier cu grad mic şi obez n-o interesa câtuşi de puţin. Era complet indiferentă la tot ce se petrecea.

— Faceţi-vă comod, Herr Major Hinrichsen, spuse Oberstul Hauk.

— Luaţi loc, îl invită şi Greifer, cu un gest larg, zicând în sinea lui: „Pune-ţi jos fundul tău imens, grăsane; în curând, o să ţi-l odihneşti pe vecie”.

Majorul Hinrichsen se aşeză alături de Hauk şi Greifer, pe un trunchi de copac. Gâfâia puţin, şi chipul său rotund şi masiv lucea de sudoare. Se vedea că venise în mare grabă.

Hauk şi Greifer se uitară la grămada aia de came în uniformă de Offizier cu oarecare teamă, dar Crucea de Aur care strălucea pe tunica Majorului, alături de decoraţia acordată infanteriei de asalt şi de cea pentru lupte corp-la-corp, îi liniştiră vădit.

— Mi-ar plăcea să cred, Herr Major Hinrichsen, spuse Hauk cu glasul său domol, aproape blazat, că vedem

lucrurile în acelaşi fel.

— Niciun soldat german nu se lasă făcut prizonier de bunăvoie, răspunse Majorul Hinrichsen, cu o anumită emfază şi cu o convingere profundă.

— Părerile noastre coincid, îl asigură Oberstul Hauk, aruncându-i o privire lui Greifer, care rânjea sincer. Aghiotantul meu vă va da toate detaliile.

Greifer desfăcu o hartă la scară mare şi mâinile sale late începură să se mişte încolo şi încoace peste linii, ca şi cum ar fi încercat să le şteargă.

— La ora H – baraj de moniere, puşti-mitralieră şi mitraliere grele pe flancuri, preciză el.

Oberstul ştia foarte bine că nu existau decât două moniere, nicio puşcă-mitralieră şi doar o mitralieră grea, iar muniţia era insuficientă. Pe deasupra, nu fusese destul timp pentru instrucţiuni precise în privinţa ţintelor.

— E foarte clar, răspunse Hinrichsen.

Greifer continuă:

— La ora H şi cincisprezece minute – atac frontal al batalionului de infanterie, întărit cu voluntari din alte unităţi. Atac de sprijin de pe înălţimile din dreapta drumului principal, lansat de unităţile combinate. Obiectiv: intersecţia. Bateria de artilerie a lui Asch va prinde sub focul său direct tancurile care se află acolo.

Oberstul ştia prea bine că batalionul de infanterie suferise pierderi grele şi că puterea sa de luptă o egala pe cea a unei simple companii, că nu se putea conta pe voluntari şi că bătaia bateriei de artilerie a lui Asch era foarte limitată.

— E-ii regulă. O s-o facem, spuse Hinrichsen.

— O s-o faceţi cu siguranţă, zise Oberstul. Ştiu că mă pot baza pe dumneavoastră.

Hinrichsen se scula din nou în picioare, săltându-şi cu greu cele o sută de kilograme, dar cu un aer impunător şi hotărât, şi strânse cu oarecare gravitate mâna moale şi netedă pe care i-o întinse Oberstul. Rânjetul lui Greifer era

şi mai semnificativ ca înainte. Strângerea sa de mână lăsa impresia unui legământ solemn.

— Cât despre Offizierul ăla de artilerie, afirmă Hinrichsen, acel Asch, va trebui să fie tras la răspundere. Atitudinea lui e o ruşine şi echivalează cu o trădare… şi asta în momentul cel mai greu pentru patria noastră.

— Fireşte, răspunse Oberstul Hauk, adăugând pentru sine: „Nu mai avem timp de pierdut cu asemenea fleacuri”. Se-nţelege că, imediat ce vom efectua străpungerea, va fi tras la răspundere.

— Poate că ar trebui să organizăm o Curte Marţială de campanie, se grăbi să propună Greifer. Ca să nu ne pierdem obişnuinţa.

— O să discutăm despre asta mai târziu, rosti sec Hauk.

Hinrichsen îşi răsuci trupul mătăhălos cu o sută optzeci de grade şi se înapoie la oamenii lui. Hauk şi Greifer se uitară după el, apoi se priviră reciproc.

— Dacă există cineva care să poată face acest lucru, spuse cu convingere Greifer, atunci ăsta e. El tot mai luptă pentru Germania Mare. Pare să aibă un curaj invers proporţional cu gradul de inteligenţă. De fapt, nici nu s-ar putea spune că are aşa ceva.

Hauk zâmbi trist, apoi privi din nou cu ochii mijiţi spre veranda unde stătea întinsă Barbara, scăldată în soarele primăvăratic.

— E într-adevăr foarte atrăgătoare, observă Greifer, dar am putea găsi alte zece ca ea doar pentru a zecea parte din cât ne-ar putea costa. Nicio femeie nu merită atât de mult.

— Ştie o mulţime de lucruri., remarcă Hauk, ca şi cum ar fi vorbit cu sine.

— Un motiv în plus, întări Greifer, cu fermitate, pentru a avea grijă să nu poată trage prea multe foloase din ceea ce ştie.

Oberstul nu păru să considere că observaţiile lui

Greifer cereau un răspuns; de fapt, s-ar fi zis că nici măcar nu le-a auzit, de parcă ar fi fost cu mult sub demnitatea lui să le bage în seamă. Greifer însă ştia că şeful său are auzul foarte fin.

— Am dat jos toate bagajele inutile din maşină, îl anunţă Greifer. Presupun că sunteţi de acord, Herr Oberst. Pe de altă parte, doamna a împachetat bagaje cât pentru un General. Nu putem lua cu noi o asemenea povară. Eu o să conduc.

— Adu maşina la liziera pădurii, zise Oberstul, şi de îndată ce intersecţia e liberă…

— În jumătate de oră?

— În douăzeci de minute.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Mă duc la locul de adunare.

Şi Greifer intră în pădure, fără să mai arunce vreo privire îndărăt, spre Barbara, pe care tocmai o scosese de pe lista pasagerilor.

Oberstul se ridică încet în picioare, îşi scutură cu grijă praful de pe fundul pantalonilor, îşi aşează chipiul pe cap şi îşi potrivi centironul, după care pomi spre verandă.

— Ei, cum e, micuţo? întrebă el.

— Păi, bine, răspunse Barbara, cu un zâmbet automat.

— Mă întorc, mai spuse Oberstul, cu un semn din cap.

— Bine, confirmă ea.

— Aşa că aşteaptă-mă aici.

— O să te aştept până te întorci.

Hauk mai dădu o dată din cap, apoi pomi gânditor înainte, fără să mai arunce vreo privire peste umăr.

Se îndreptă spre liziera pădurii, unde Majorul Hinrichsen îşi adunase oamenii în vederea atacului prin care aveau să încerce să răzbată prin intersecţia drumurilor.

Hauptmannul Wedelmann coborî greoi din maşina lui

mică şi bondoacă; arăta de parcă ar fi fost strivit de o povară imensă. Făcu un semn din cap spre şofer, care îşi atinse cozorocul chipiului cu un deget. Lui Wedelmann îi amorţiseră picioarele, aşa că şi le scutură, tropăind pe loc, şi se uită fugitiv spre emblema diviziei, atârnată de uşa şcolii – o panteră neagră pe fond alb.

Wedelmann, un bărbat bine clădit şi costeliv, cu un chip abătut şi cu mişcări istovite de hamal, se întoarse spre cea de-a treia persoană aflată în micul automobil decapotabil, care acum îşi descheia mantaua grea de şofat cu nişte mâini surprinzător de mici. Omul, care era vădit foarte tânăr, îşi împinse pe spate gluga, întrucâtva nerăbdător, ca şi cum ar fi încercat cu disperare să scape de ea, lăsând astfel să iasă la iveală chipul unei fete.

— Nu va dura prea mult, Magda, îi spuse Wedelmann. Generalului îi place să ia decizii rapide.

— Nu te gândi la mine când vorbeşti cu el, spuse fata pe nume Magda. Chipul îi era cenuşiu ca scrumul. Să nu-ţi faci griji din pricina mea. De aici mă pot descurca şi singură ca să ajung în oraşul tău, unde o să te aştept.

— Şi chiar dacă lucrurile vor lua o întorsătură proastă, Magda, totul se va termina în trei sau patru zile.

— Două, precizează şoferul, de parcă ar fi citit preţurile dintr-un catalog.

Această fată cu ochi căprui şi rugători fusese culeasă de Wedelmann de pe drumuri. Stătea la ieşirea dintr-un mare oraş, ce fusese bombardat fără milă în timpul nopţii. Era singură şi neajutorată, murdară, cu hainele arse. Şi tăcută; doar ochii săi păreau să ceară ajutor. Părinţii ei, refugiaţi din partea de est a ţării, găsiseră adăpost în acest oraş, la nişte rude îndepărtate. Acum erau cu toţii morţi, iar Magda nu mai ştia încotro s-o apuce. Aşa îl întâlnise pe Wedelmann, cu cinci zile în urmă.

— Peste zece minute, spuse Wedelmann, voi şti unde sunt trimis, asta presupunând, bineînţeles, că Generalul e la Cartierul său General. Cu Luschke nu poţi fi niciodată

sigur.

General-maiorul Luschke se afla la Cartierul General: o siluetă mică şi încovoiată, într-o uniformă şifonată şi jerpelită, stând în genunchi pe o cuvertură militară, cu dungi albe şi albastre, întinsă pe pământ, în livada din dosul şcolii. În spatele său se afla un cufăr deschis, iar în faţă zăceau două genţi. Luschke părea că sortează articole de îmbrăcăminte, verificându-le şi lăsându-le pe unele deoparte.

— Bine-ai venit, dragă Wedelmann, spuse el, ridicând o clipă privirea, fără a se opri din treabă.

Examină o pereche de izmene ce-şi pierduseră cu desăvârşire aspectul iniţial şi care fuseseră cârpite de nenumărate ori la tur.

— Cer permisiunea să raportez, Herr General…

— Ai ceva de adăugat faţă de cele transmise prin mesajul radio? Nu? Atunci, te rog să nu raportezi. Nu am nici cea mai mică dorinţă să aud fiecare raport catastrofal de câte trei sau patru ori la rând. M-am săturat până-n gât, aşa încât să-mi ajungă până la Judecata de Apoi.

Luschke cercetă un teanc de şase perechi de izmene, luându-le la mână una câte una, alese două şi le aruncă pe celelalte deoparte.

— Ce-ai de gând să faci acum, Wedelmann?

— Orice îmi ordonă Herr General.

Luschke aruncă peste umăr o pereche de pantofi de lac, fără ca măcar să se mai uite la ei.

— Orice îmi ordonă Herr General! repetă Wedelmann încet.

— Rezultă, aşadar, că eu trebuie să dau ordine până în ultima clipă. Nimeni nu mă scapă de plăcerea asta. Şi adăugă, aproape şoptit: Şi nici nu mă poate scăpa.

— Noi, spuse Hauptmannul Wedelmann, adică ceea ce a mai rămas din trupa mea, suntem în număr de trei Offizien, doisprezece Unteroffizieri şi patruzeci şi doi de soldaţi. Suntem parţial înarmaţi – aproximativ treizeci de

puşti şi două mitraliere. Pe de altă parte, stocul de muniţii…

— Când te vei întoarce la ei, Wedelmann, chiar crezi că vei, mai găsi patruzeci şi doi de soldaţi?

— Herr General!

— Nu crezi că vor fi mai puţini?

— E adevărat, recunoscu Wedelmann – care, obsedat oarecum să-şi demonstreze vitejia, voia să arate că nu încerca să scape de răspundere –, e adevărat că din ce în ce mai mulţi… soldaţi o iau razna, de capul lor…

— Că dezertează, vrei să zici.

— *Jawohl*, Herr General – aşa s-ar numi asta în condiţii normale. Dar…

— Wedelmann, spuse General-maiorul Luschke, cu acelaşi calm dintotdeauna, aruncându-şi peste umăr uniforma de gală, mai crezi în Führerul tău? în Marea Germanie? într-o lume stăpânită de rasa germană?

Hauptmannul Wedelmann nu răspunse. Stătea aproape în poziţie de drepţi, de parcă tocmai ar fi auzit vreo judecată nimicitoare la adresa lui, pe care o accepta, lăsând să se întrevadă că o făcea exclusiv din spirit de disciplină militară.

— Ţi-am pus o întrebare, Herr Wedelmann, şi aştept un răspuns.

— Răspunsul meu, spuse Wedelmann cu oarecare greutate, este: Nu! Nu mai cred de-acum în nimic. Şi adăugă, aproape neauzit: În nimic.

— Mi se pare totuşi cam exagerat, răspunse calm Luschke. Dar, oricum, nu mai crezi în acest… Ţi-a luat ceva timp să ajungi, şi tu, la concluzia asta, Wedelmann. În acelaşi timp însă, noi toţi am plătit scump tot ce s-a întâmplat.

— Nu înţeleg, rosti Wedelmann, cu un gest neajutorat, fără a se ruşina de slăbiciunea sa. Nu mai înţeleg nimic, nici în ceea ce mă priveşte. Există o singură explicaţie pentru cele întâmplate: nebunia!

Generalul scoase dintr-o cutie panglica unei decoraţii minunate, în dungi, şi o încercă, trăgând de ea, până când se rupse în două. Bucăţile atârnau jalnic.

— Marfă proastă, observă el, cu un surâs dispreţuitor. Se ridică în picioare, gemând şi ţinându-se de şale. Se crispă de durere. Sunt unul dintre cei mai tineri Generali ai Germanei, zise el, şi unul dintre cei mai bătrâni oameni din armată. Prea tânăr pentru a muri… prea vârstnic pentru a mai trăi. Presupun că m-am născut cu vreo jumătate de veac prea târziu.

— Dacă n-ar fi fost Herr General…

— Las-o moartă, Wedelmann! Gata cu vorbe din astea! Mă îmbolnăvesc, deşi nu am timp pentru aşa ceva. Trebuie să merg mai departe, până la capăt.

Generalul împinse la o parte cu piciorul un teanc de veşminte, apucă un vraf de scrisori şi începu să se uite prin ele, dând impresia că era absorbit de ceea ce făcea. Wedelmann, care stătea supus în faţa lui, avea sentimentul neplăcut că pentru Luschke el încetase cu totul să mai existe.

Apoi, lăsând scrisoarea să cadă pe jos, General-maiorul spuse pe neaşteptate:

— Ce-ai face dacă războiul s-ar termina pentru dumneata acum, chiar în clipa asta, Wedelmann? Ce-ai face?

— M-aş însura, răspunse Wedelmann, fără să ezite.

— Atunci, însoară-te! spuse Luschke, prompt şi foarte încet.

Wedelmann rămase nemişcat acolo unde se afla. Chipul său loial de câine oglindea o tulburare adâncă. Luschke era singurul care-l putea descumpăni astfel, şi aşa se întâmpla mereu. Dar terapia sa de şoc necruţătoare şi infailibilă avea asupra lui un efect benefic considerabil.

— Dacă ai găsit pe cineva cu care vrei să te însori, Wedelmann, atunci însoară-te. Aici nu mai e nevoie de tine. Comandantul tău de divizie îţi acordă bucuros permisiunea

de-a te însura şi îţi spune adio, fără bucurie, dar şi fără regrete.

— Dar, Herr General…

— Adio, dragul meu Wedelmann. S-ar putea să ne mai vedem înainte de încheierea carierei noastre militare, dar numai dacă vom fi siliţi. Te rog să reţii asta. Următorul post de comandă al diviziei, despre care am toate motivele să bănuiesc că e şi ultimul în ce te priveşte, este vechiul nostru oraş de garnizoană. Presupun că până şi dumneata vei încerca să prinzi rădăcini acolo. Rămas-bun atunci, şi dă-l uitării pe Mutră-de-Cartof – încearcă să ţi-l ştergi cu totul din memorie şi, odată cu el, tot războiul.

General-maiorul Luschke se lăsă din nou în genunchi şi, cu mişcări sigure, deşi neglijente, începu să îndese hainele rămase în două genţi. Acum Wedelmann încetase să mai existe pentru el, ca şi cum pentru el nu mai exista altceva decât conţinutul sărac al celor două genţi.

Aşa îl văzu Wedelmann pe şeful său, Generalul, pentru ceea ce părea a fi ultima oară – o siluetă măruntă, de pitic, într-o uniformă uzată, şifonată şi plină de cute, cu un gât scurt şi gros şi cu părul pe cale de-a încărunţi.

Hauptmannul mai luă o dată poziţia de drepţi în faţa lui Luschke şi salută impecabil, apoi se răsuci elegant şi iute pe călcâie şi se îndepărtă. În timp ce mergea, ţinuta sa militară se estompa, văzând cu ochii. Îşi lăsă umerii lejeri şi începu să-şi târască cizmele prin praf. Serviciul militar al lui Wedelmann luase sfârşit.

Trecu pe poarta livezii şi ieşi în drum, unde îşi lăsase maşina. Aruncându-i o privire scurtă Hauptmannului, şoferul se aşeză la volan şi demară. Magda se uită la Wedelmann cu nişte ochi rotunzi şi mari.

— Şi acum, ce facem? întrebă ea.

— Ne căsătorim, spuse Wedelmann.

— Ei, asta-i!

— Ne căsătorim. Trebuie să ştiu şi eu unde mi-e locul. Trebuie să am şi eu pe cineva despre care să ştiu că-i

aparţin.

— Atunci, ne căsătorim.

Gefreiterul Stamm, cel mai de încredere secretar al comandamentului local, avusese de ocolit o serie de obstacole dificile înainte de a ateriza în oaza relativ sigură de-acum. Sperase să găsească aici proverbiala slujbă călduţă, până la sfârşit, dar, în săptămânile din urmă, ceea ce fusese până acum un soi de muzeu militar tihnit şi liniştit păruse să se transforme deodată într-un triaj de cale ferată.

Aceasta contrazicea serios preferinţa pronunţată a lui Stamm pentru o viaţă liniştită. Un singur lucru părea să-l consoleze cât de cât: faptul că, în condiţiile în care pe aici se scurgea sau staţiona temporar atât material, o mică parte rămânea inevitabil în comandament. Existase un obicei similar, în Evul Mediu, când pe unelte se percepeau taxe la trecerea podurilor.

Retragerea impertinentă a Oberstleutnantului cu probleme renale în mult mai paşnica regiune Bad-Kissingen, şi numirea Hauptmannului Schuld în postul de comandant local îi provocaseră Gefreiterului Stamm nişte temeri nemaiîncercate. Apoi însă, i se păru că detectează anumite semne cum că nici măcar Schulz, bătrâna cătană, nu avea de gând să înţepenească în acest post până la sfârşit, după cum îi ordonase comandantul suprem. Până şi inima acestui individ agresiv şi hotărât începu, încetul cu încetul, să bată într-un ritm ceva mai civil.

— Soţia dumneavoastră, Herr Hauptmann! îl anunţă Stamm pe noul comandant, care tocmai lucra deosebit de concentrat la lista cu proviziile de luptă.

— Aici? întrebă Schulz. Se vedea limpede că ştirea reprezenta o surpriză neplăcută pentru el. În biroul meu?

— Soţia dumneavoastră aşteaptă în antecameră de un sfert de oră, anunţă politicos Stamm.

— Poate să mai aştepte, decise Schulz, pe un ton suveran.

Şi se aplecă din nou asupra listei de provizii alimentare stocate în sectorul lui, profund preocupat de problema împărţirii lor echitabile, în funcţie de împrejurări – mai întâi soldaţilor, dar şi populaţiei civile. Hotărî ca, în anumite cazuri, distribuirea să se facă nu numai după nevoi, ci conform meritelor destinatarului.

— Soţia dumneavoastră, reluă Gefreiterul Stamm, care încă nu se retrăsese, stă de vorbă cu Stabszahlmeisterul Brahm.

— Brahm? Cine-i ăsta?

— E şeful convoiului care s-a instalat cu de la sine putere în Hindenburgstrasse numărul 13 – casa Kreisleiterului.

— Poate să aştepte şi el, zise Schulz, pe acelaşi ton suveran.

Şi începu, treptat, să se simtă satisfăcut de rolul important ce-i revenise cu puţin înainte ca toate să se fi încheiat. Nutrea o oarecare convingere că se dovedea un rol corespunzător gradului de Major. În ceea ce priveşte rezervele de hrană, Schulz presupunea că lucrul cel mai important era să aibă grijă ca anumite provizii să fie dirijate pe nişte căi bine alese: de exemplu, făina – vreo sută de kilograme – ar putea fi pusă la dispoziţia unui brutar merituos, care, în acest caz, fireşte, ar fi fost propriul său brutar, ceea ce constituia o măsură de precauţie în interesul populaţiei civile.

Stamm, care tot nu părăsise camera, spuse:

— Îmi permit să vă atrag atenţia asupra faptului că soţia dumneavoastră şi Stabszahlmeisterul discută deja* despre ordinele de repartiţie, prin care înţeleg…

— Ce? izbucni Schulz, lovind cu palma în birou. Asta-i… Şi ce te priveşte pe tine, gânganie!? Ce treabă ai tu? Există anumite lucruri pe care, ca secretar principal al biroului comandantului local, nu ai dreptul să le auzi, ai înţeles? Şi apoi, măgarule, cum îţi permiţi să asculţi conversaţiile nevesti-mii?

— O făceam doar în interesul dumneavoastră, Herr Hauptmann! îl asigură Stamm, arborând o expresie de devotament umil.

— Sper să fie aşa, spuse Schulz, cu tonul infatuat şi tunător, specific Offizierilor superiori. Acum, ascultă ce-ţi spun, Ştamm! Biroul unui comandant zonal nu e un pension de fete, mai ales în vremuri ca astea, în care stăm cu spatele la zid. E un loc unde sunt necesari oameni de încredere, cu care poţi colabora, unde discreţia se situează la mare preţ şi unde se pot pronunţa sentinţe capitale. Să nu uiţi asta! O vorbă în plus dacă scoţi, şi n-o să mai poţi deschide gura niciodată! Ai înţeles, mojicule?

— Dar vă asigur că eu unul sunt şi de încredere, şi discret, mugi Stamm, cu o mimică demnă de orice teatru.

— Şi asta sper, repetă Schulz, sensibil afectat de această etalare de servilism. Şi acum, trimite-o pe soţia mea înăuntru.

Stamm ieşi. În locul său apăru Lore Schulz, care se îndreptă spre soţul ei şi se aşeză pe biroul acestuia, încrucişându-şi picioarele. Îl cercetă cu privirea ca şi cum ar fi vrut să-l cumpere, dar nu se putea decide cât ar valora.

— Ce naiba îţi închipui că faci? întrebă Schulz, arătându-şi dezaprobarea. Aici nu-i bordel!

— Nu? întrebă Lore. Chiar aşa?

— Ia-ţi fundul de pe ordinele comandantului!

— Şi unde ar trebui să mi-l pun? Pare un loc la fel de bun ca oricare altul.

— Lore, ţi-am interzis expres, în mai multe rânduri, să mă cauţi la birou. Pur şi simplu nu e bine, pentru că asta subminează disciplina şi respectul. Cu cât postul e mai înalt, cu atât se impune să te comporţi corect – aşa scrie la regulament. Şi aştept ca tu să te conformezi acestui principiu.

— Ţi-e teamă că te-aş putea surprinde, cumva? Nu trebuie să te îngrijorezi. Nu sunt geloasă – nu pe tine. La

ce bun?

— De ce-ai venit aici, Lore? De ce te bagi în treburile mele? Despre ce ai putut să pălăvrăgeşti cu Stabszahlmeisterul?

— Omul vrea o cazare cumsecade, Fritz. Dă-i-o – undeva unde să aibă destule camere. Lăzile ocupă spaţiu mult, ştii doar. Şi are atâtea – mult prea multe pentru un omuleţ ca el!

Schulz se prefăcu profund indignat. Faţa sa osoasă emana o onestitate ce părea uimitor de sinceră.

— Acum, fă bine şi ieşi afară! Doar nu-ţi închipui că eu, comandantul local… doar nu crezi cu adevărat că cineva ca mine ar fi în stare să…

— Ba da, cred!

— Ce?

— Sunt unele lucruri de care te cred în stare. Cât priveşte familia ta, Fritz – nu trebuie să te gândeşti şi la ea? Ei bine, atunci – ai grijă de familia ta!

— Ieşi de-aici!

— În pivniţa mea, e un colţ întreg care stă gol! spuse Lore.

— Am spus să ieşi!

— Şi nu e doar marfă obişnuită, Fritz, cum ar fi cartofii sau fasolea. Sunt lucruri de valoare – cutii, conserve, ţigări, tutun, slănină, ciocolată, came. Şi dacă ai putea să faci rost de ceva mătase de paraşută – îmi place enorm lenjeria de mătase.

— Afară!

Lore ridică mâna stângă şi-i făcu un semn, din vârful degetelor, apoi se undui spre uşă.

— Ţi-l trimit imediat pe micuţul Stabszahlmeister, spuse da. Fii drăguţ cu el.

— O să fiu, pe dracu’! urlă Schulz după ea. Aici totul e corect şi cinstit, pe faţă, după adevărata manieră prusacă!

Stabszahlmeisterul Brahm, un bărbat scund, cu nişte

ochi şireţi, ce trădau predilecţia pentru coniac, se apropie umil. În ceea ce-l privea, cel puţin se vedea limpede că era gata să-i respecte pe toţi Offizierii cu care venea în contact. Faptul că era, la rândul său, Offizier nu reprezenta decât un simplu accident: el unul nu se considera mai mult decât un funcţionar. Brahm se opri, supus, la trei metri de biroul lui Schulz.

— Problema asta a încartiruiţii dumitale, spuse Hauptmannul Schulz, prefăcându-se că gândeşte intens, de parcă asta ar fi fost o preocupare favorită, nu e chiar atât de simplă cum crezi.

— Mi-am permis să presupun că… aici, la comandament…

— Ai presupus corect. Dacă ai nevoie de o încartiruire, o să vedem ce putem face. La cazarmă, la uzina hidroelectrică, în vreun hangar. Dar nu în vila Kreisleiterului.

— M-am gândit la ea în primul rând datorită atribuţiilor mele…

— În principiu, nu am nimic împotriva ideii dumitale, spuse, cu mărinimie, Schulz, dar deţin şi eu instrucţiunile, dispoziţiile şi regulamentele mele – şi aşa mai departe, şi aşa mai departe. Şi sunt obligat să le respect. Fireşte că există şi excepţii…

Stabszahlmeisterul zâmbi, emanând o încredere oarbă, ce părea în stare să îmblânzească şi cel mai tare om.

— Bineînţeles că mi-aş permite să…

— La ce te gândeşti? strigă Schulz, cu emfază, arătând profund ofensat, înainte de toate, în onoarea sa. Sper că nu încerci să mă mituieşti! Te avertizez! Să nu cumva să încerci aşa ceva! Nici nu poate fi vorba de asta. Niciodată!

— Dar, Herr Hauptmann, voiam doar să-mi permit să vă întreb dacă nu ar exista vreo şansă să-mi depozitez două sau trei dintre lăzile cele mai mici, cu un conţinut

destul de preţios ca să aibă nevoie de un loc sigur, undeva în incinta comandamentului. Spaţiul pe care-l am actualmente la dispoziţie este, cu toate avantajele sale, puţin cam strâmt, aşa că v-aş fi extrem de recunoscător dacă aţi binevoi să…

— A, da, dacă ai nevoie de un loc sigur… spuse Schulz, afişând o bunăvoinţă călduroasă şi vădită, tocmai pentru faptul că suspiciunea lui îngrozitoare se dovedise nejustificată. Putem face asta pentru dumneata. Dacă aşa stau lucrurile, sunt încântat să-ţi spun că sunt convins că pot, la rândul meu, să-ţi îndeplinesc cererea – ca între camarazi.

— Vă sunt profund îndatorat, Herr Hauptmann.

— Şi acum nu mai are sens să pierdem timpul. Lucrurile merg repede şi eficient, sub comanda mea. O să-ţi rezolv cererea chiar astăzi, dacă se poate – o să iau lăzile alea în să zicem, două ore.

— Bineînţeles, Herr Hauptmann. Şi dacă Herr Hauptmann permite, aş mai avea o rugăminte specială pe care aş vrea să v-o fac.

— Dă-i drumul!

— În prezent sunt angajat într-o misiune secretă, subordonată direct înaltului Comandament. V-aş fi foarte obligat, Herr Hauptmann, dacă transporturile mele – deşi aflate sub comanda dumneavoastră – nu vor fi înregistrate oficial aici, exclusiv din raţiuni de păstrare a secretului. Înţelegeţi, Herr Hauptmann?

— Ei bine, o să vedem ce putem face în privinţa asta, spuse Schulz, cu un aer protector. La urma urmei, nu sunt neomenos. Iar o misiune secretă este, mă rog, o misiune secretă.

— Vă mulţumesc foarte mult, Herr Hauptmann.

Schulz îi întinse mâna.

— Nu-mi mulţumi încă, Herr Stabszahlmeister Brahm. Să aşteptăm mai întâi să vedem dacă lăzile dumitale merită sau nu să fie depozitate la comandament.

— Veţi vedea că merită, Herr Hauptmann.

— Mi-ar face extrem de mare plăcere.

— Tot n-am primit niciun fel de instrucţiuni despre rolul meu de asasin, spuse americanul înalt şi lat în umeri, care stătea în fotoliu.

— Nu vorbi prostii, James, zise căpitanul aflat în spatele mesei mari, însă nu ca un reproş, ci mai mult ca şi cum ar fi fost vorba de-o glumă pe care nu o găsea prea amuzantă.

— Ce vrei să spui? întrebă, încăpăţânat, James. Nu ştii ce a ordonat generalul Eisenhower? „*Omorâţi-i* pe nemţi!” Da sau nu?

Căpitanul Ted Boemes, şeful unei secţii din CIC[2], un bărbat scund, cu mâini delicate şi ochelari fără rame, îşi scutură capul mare cu un aer mai degrabă supărat.

— Astea-s nişte sloganuri primitive de luptă, James, aşa că poţi să le laşi deoparte.

— Totuşi, nimeni altul decât comandantul suprem al Forţelor Aliate din Europa este răspunzător de acest slogan – sau mai exact ordin. Aşa că, ce facem acum – ucidem sau nu?

Căpitanul Boemes îşi scoase tacticos ochelarii cu lentile groase şi privi de jur-împrejurul camerei, ca şi cum ar fi căutat ajutor. Aceasta păru să-i obosească ochii, fiindcă clipi intens, apoi îşi trecu mâna stângă peste frunte. Dar chiar şi fără ochelari putea să vadă foarte bine.

Boemes se uită semnificativ la colegii săi, adunaţi în jurul lui, în salonul vilei ce aparţinuse unui industriaş. Atitudinea sa sugera o putere de rezistenţă aproape inepuizabilă. Totodată, reuşi să le dea limpede de înţeles colegilor că nu era împotriva unui compromis satisfăcător.

În preajma lui se strânseseră vreo douăzeci de membri ai armatei americane, formând un grup pestriţ, ce emana un aer ameninţător, de oameni bine antrenaţi şi

---

2 Counter Intelligence Corps – Serviciul Secret american (n. tr.).

brutali. Veneau din toate regiunile şi colţurile Statelor Unite şi împărtăşeau o mare varietate de profesii şi credinţe, având în comun un singur lucru – faptul că vorbeau excelent limba germană.

— Treaba noastră, spuse căpitanul, încercând cu onestitate să minimalizeze un incident ce nu merita să fie luat în serios, nu are nimic de-a face cu violenţa. Noi nu suntem ucigaşi.

— Dacă prind vreun porc de nazist, preciză James, cu o nuanţă de entuziasm aproape sportiv, mai ales în flagrant delict, îl omor. Vreau ca acest lucru să fie limpede. Dar generalul nu a ordonat: „*Omorâţi-i* pe nazişti!”, ci „*Omorâţi-i* pe nemţi!”

— Nu suntem judecători, James, zise căpitanul, mişcându-şi uşor mâinile în semn de dezaprobare, şi cu siguranţă că nu suntem şi judecători, şi călăi în acelaşi timp.

James, un om cu el bună-dispoziţie imperturbabilă şi debordând de forţă, mormăi ceva nedesluşit, într-un mod care putea fi luat deopotrivă ca protest sau aprobare. Căpitanul consideră de cuviinţă s-o ia drept aprobare. „James ăsta”, îşi zise în sinea lui, fără prea mare îngrijorare, „e un ucigaş; aşa că va trebui să fie dublat de cineva care să acţioneze ca o frână pentru el – misiunile lui o să ceară măsuri de securitate excepţionale, dat fiind temperamentul său exploziv”.

— Noi, cu toţii, spuse căpitanul Boemes, hotărât să înainteze pas cu pas spre ţintă, avem o legătură mai mare sau mai mică cu Germania.

— Sigur că da, vorbi James din nou. Părinţii mei, de exemplu, au fost omorâţi în bătaie în Germania – Cu bastoane de cauciuc. Iar fratele meu a fost ars în cuptoare. Ori de câte ori îmi vorbeşte cineva despre germani, domnule căpitan, la asta mă gândesc – e tot ce mă leagă de poporul ăsta scârbos.

— James, începu Boemes, îngăduitor, trebuie să

facem deosebire între nemţi şi nazişti.

— Există vreuna, domnule căpitan? Şi cum trebuie să procedăm, practic vorbind? Adulmecând? Sau făcând măsurători? Sau, cumva, toţi naziştii au zvastica imprimată pe fund? Am o socoteală de încheiat aici, domnule căpitan, şi o s-o închei – nu vă faceţi griji.

Boemes era ca un profesor neliniştit, căruia h venea greu să se obişnuiască cu purtarea proastă a elevilor săi. Îşi acoperi din nou ochii cu mâna stângă. Ochelarii i se legănau în cea dreaptă, care atârna inertă pe lângă trup.

— Ce-aş putea răspunde la asta, James?

— Presupun că rudele dumneavoastră trăiesc, domnule căpitan! Iar asta vă dă voie să fiţi împăciuitor fără prea mare efort.

— Hm! făcu Ted Boemes, simplu, şi îşi puse ochelarii la loc. Hm, au murit toate.

James bombăni supărat. Căpitanul ăsta era un om prea neînsemnat pentru el, prea moale, prea indulgent. Era, desigur, eficient, un organizator talentat, un anchetator iscusit, un coordonator priceput – dar prea moale în privinţa singurului punct în jurul căruia se axau toate: era orice altceva decât un ucigaş.

— James, reluă Boemes, vorbind pe un ton dezarmant de prietenos, nu pot să discut cu tine în contradictoriu.

— N-ar avea niciun rost, domnule căpitan.

— Voi face apel doar la raţiunea ta, James. În următoarele câteva zile, poate chiar mâine, vom ajunge în sectorul care ne-a fost repartizat. Doi oameni din subordinea mea vor fi plasaţi în fiecare punct crucial. Munca ce le va reveni va fi enormă. O să fie atât de lucru, iar activitatea atât de variată şi complicată, încât le va depăşi de departe capacitatea.

— Atunci, cereţi întăriri, domnule căpitan.

— Am şi făcut-o, James, şi am fost refuzat. Nu fiindcă cererea mea nu ar fi fost justificată în sine, ci din lipsă de oameni. Aşa că va trebui să ne descurcăm singuri. Şi unica

metodă este aceea de a găsi nişte nemţi – nemţi, nu nazişti – care să ne ajute. Şi trebuie să fie nişte nemţi care să accepte şi, totodată, să fie capabili s-o facă. Pur şi simplu nu există alternativă – aşa că ai putea foarte bine să te obişnuieşti cu ideea asta încă de-acum!

James se cufundă şi mai mult în fotoliu. Pe faţa sa prelungă apăru o expresie de mare nemulţumire. Îşi urcă picioarele pe masă şi îşi încrucişă braţele la piept, ca şi cum i-ar fi fost greu să-şi stăpânească pumnii. Întreaga lui atitudine demonstra clar că el unul considera orice continuare a discuţiei cu Boemes drept superfluă.

Căpitanul era perfect conştient de măsura la care fusese constrâns. Îşi înclină capul mare, privind în jos, la covorul gros de la picioarele lui, trase adânc aer în piept şi, fără să-şi înalţe ochii, apucă hârtiile aflate în faţa lui, pe birou.

— Hotărârea a fost luată, spuse Ted Boemes. Am aici toate documentele despre sectorul 23, care corespunde aproximativ cu un sector administrativ german şi care ne-a fost repartizat nouă. Eu voi fi în centru, iar tu, James, vei prelua comanda în acelaşi oraş; vei fi, bineînţeles, total independent faţă de mine, aşa cum s-a prevăzut. Alături de tine, cu puteri egale, va fi James II.

— Totul a fost bine gândit! observă James I, cu grosolănie.

Arăta ca un boxer de categorie mijlocie în uniformă, clocotind de energie, şi acum se răsuci şi zâmbi spre un omuleţ cu faţa ca o lună plină, ce stătea, aproape timid, cu mâinile bine îngrijite încrucişate la piept, pe un scaun de lemn din spatele său. Acest individ, James II, învăţător de meserie, era pentru el ultima picătură. Avea înfăţişarea unui copil înainte de prima împărtăşanie şi isteţ cât doi vânzători de maşini la un loc, dar cu greu ar fi fost omul potrivit să se joace cu batoane de dinamită, aşa cum alţii se joacă cu creioanele. Oricum, nu părea să fi putut provoca prea multe probleme. James I simţi de pe-acum că,

dintre cei doi, el era persoana care avea să se facă ascultată.

— În dosarele astea, spuse căpitanul, fără să ia în seamă remarca lui James I, veţi găsi liste de nume, alături de tăieturi din ziare, buletine de informare şi directive generale. Veţi mai găsi, de asemenea, copii după ordinele administrative şi de partid. Tot aici există şi o serie de repertoare cu adrese.

Boemes le împărţi colegilor diferitele sectoare, strigând câte un număr şi aruncând apoi câte un dosar persoanei respective. Făcu toate astea în mare viteză şi fără urmă de solemnitate, aproape ca şi cum ar fi împărţit raţia de pâine, încât treaba se termină în câteva minute. Suprafaţa lustruită a mesei de conferinţe la care stătea căpitanul era acum goală, cu excepţia unui teanc de documente.

— Această parte a muncii noastre, afirmă Boemes, devenind extrem de practic, pe care mi-ar plăcea s-o numesc sectorul civil, mi se pare că prezintă relativ puţine dificultăţi. E uşor de înţeles ce obiective avem de îndeplinit şi nu e greu să aducem anumite corecturi, dacă va fi nevoie. Îmi închipui că adevăratele complicaţii se vor ivi atunci când vom avea de cernut rămăşiţele Wehrmachtului, adică acele elemente care au fost împrăştiate, care s-au dat la fund şi cele care s-au predat pe grupuri. Pentru asemenea cazuri veţi primi însă instrucţiuni speciale când va sosi moitfentul.

Pe uniformele maro-gălbui deschis ale americanilor nu exista niciun însemn de grad, dar monotonia fusese risipită de marea varietate a cămăşilor colorate, a cravatelor şi a batistelor. Oamenii îşi luară acum dosarele, le deschiseră şi începură să examineze documentele. Înainte de toate, cercetară harta ce se afla deasupra şi pe care noul lor sector de operaţii era desenat cu acurateţe prin haşuri fine, de culoare roşie. Pentru ei, harta reprezenta ordinul de-a trece la acţiune.

— Iar asta, spuse Boemes, aruncându-i ultimul teanc de documente lui James I, este nuca pe care trebuie s-o spargeţi. Să sperăm că n-o să vă rupeţi dinţii – deşi, din câte îmi pot da seama, ştiţi să muşcaţi zdravăn şi aveţi o digestie excelentă.

James II se ridică liniştit în picioare, îşi luă scaunul şi-l împinse lângă James I, apoi se aşezăm spatele său şi, aplecându-şi spre el chipul copilăresc, spuse:

— Să-i dăm drumul, Colega!

James rânji încruntat, rupse plicul din două gesturi impetuoase şi trase afară harta.

— Dumnezeu ştie ce soi de cloacă o mai fi şi asta! zise el. Un lucru e însă sigur: o s-o asanăm noi, ce zici, Pastore?

— Vom vedea, Colega, răspunse James II, cu o sfială aproape feciorelnică.

Aflară în scurt timp din documente că noul lor sector de operaţii era un orăşel de circa treizeci de mii de locuitori, care includea două cazărmi, o hidrocentrală şi câteva lagăre de muncitori străini, formaţi din prizonieri şi soldaţi. Singura unitate militară o constituia un batalion de artilerie de rezervă. Exista şi un centru de comandament local. Birourile de partid erau alcătuite din organizaţiile regională şi locală, împreună cu enormele formaţiuni auxiliare reprezentate de Tineretul Hitlerist, Femeile National-Socialiste, SĂ şi altele. Oraşul nu suferise multe raiduri aeriene. Existau probabil câteva formaţiuni Volkssturm – miliţia paramilitară instituită la sfârşitul războiului, în care erau înrolaţi toţi cetăţenii germani valizi între paisprezece şi şaizeci şi cinci de ani – şi, prin urmare, o oarecare posibilitate de rezistenţă. Ultimul scrutin indica un procent de 97, 2 la sută.

— Treaba e ca şi făcută, ce zici, Pastore?

— Să sperăm, Colega, spuse James II, zâmbind liniştit.

— Să-i dăm drumul! repetă Oberstul Hauk, şi făcu un

semn din cap către Majorul Hinrichsen, după care se rezemă uşor de trunchiul unui mesteacăn. Părea să suporte calm povara blândeţii aerului pximăvăratic, după cel cazon.

Masivul Major Hinrichsen îşi duse mâna la chipiu cu o oarecare solemnitate, după care, cu un pas soldăţesc ferm, se îndreptă spre oamenii săi, care aşteptau în tăcere. Hinrichsen mai aruncă o privire asupra terenului: în stânga se întindea un crâng, în dreapta se afla un deal acoperit de tufişuri, iar în faţă o pajişte întinsă, ce oferea teren deschis pentru focul de artilerie; dincolo de ea, la o distanţă de vreo mie de metri, era intersecţia, unde se aflau două tancuri americane care constituiau obiectivul lor.

— Gata pentru măcel, Herr Major? întrebă o voce limpede, în spatele său. Ne apucăm să facem pe nebunii?

Majorul cel gras, preocupat să-şi îndese în centiron grenade de mână, îşi înălţă capul şi-i aruncă o privire indignată. Înapoia lui stătea Leutnantul Asch de la Artilerie, ţinând în mână casca de oţel şi automatul şi arătând ca unul care îşi prezintă politicos omagiile.

— Ce-i? întrebă Hinrichsen, supărat.

Nu-i făcea nicio plăcere să-l vadă pe tânăr. Meseria de soldat, gândi el, ar trebui luată în serios.

— Ce cauţi aici?

— Am venit să vă ţin de urât, Herr Major, spuse Leutnantul Asch, amabil, pentru ca plimbarea să nu vi se pară prea plictisitoare.

— Şi cu bateria dumitale ce faci, Herr Leutnant?

— Nu e nevoie de mine ca să tragă drept la ţintă.

— E-n regulă atunci, zise Hinrichsen, încruntat. O să vedem cât îţi trebuie s-o iei la sănătoasa.

Şi zicând acestea, îşi mai strânse cu o gaură cureluşa căştii de oţel.

— Gata? întrebă Oberstul cu tonul cuiva care nu vrea decât să înceapă o partidă de pocher.

— Gata! strigă Hinrichsen, vârându-şi automatul sub braţ.

Îşi trecu mâna peste grenadele din centiron şi îşi potrivi în grabă înclinaţia căştii de pe cap.

Majorul se mai uită o dată în spate. Lângă Oberstul Hauk, la numai doi paşi în urmă, stătea Oberleutnantul Greifer, frământându-şi mâinile mari. Îndărătul său se afla o maşină ticsită cu bagaje. La câţiva metri mai în spate, Obergefreiterul Kowalski şedea pe vine, căscând, în faţa unei motociclete. Ceilalţi o sută de oameni, sau pe-aproape, din unitatea sa aşteptau nemişcaţi şi tăcuţi, pregătiţi de acţiune, cu umerii încovoiaţi sub greutatea echipamèntului. Era ca şi cum războiul şi-ar fi strâns rândurile, pentru a putea fi pictat sau fotografiat.

Oberleutnantul Greifer îşi ridică pistolul de semnalizare şi trase, trimiţând în aer o dâră lungă şi subţire de fum. Cam în aceeaşi clipă, două mortiere deschiseră focul în dreapta. Ciuperci de noroi şi de fum se înălţară pe loc, în intersecţie.

Obergefreiterul Kowalski îşi înăbuşi un căscat, ridică mâna dreaptă şi desfăcu două degete în formă de „V”. Asch înclină din cap spre el, după care îşi îndesă pe cap, neglijent, casca, îşi armă automatul şi luă poziţie, gata de luptă, în spatele lui Hinrichsen.

— Aţi promis foc de mitraliere grele, Herr Major, spuse Asch, dar se pare că s-au topit în văzduh. Nu văd niciun foc de puşcă-mitralieră. Sau credeţi că urechile noastre au ceva, Herr Major?

— Dar cu blestematele dumitale de tunuri ce se aude, Herr Leutnant?

— Vor trage de îndată ce tancurile se vor urni spre noi, nu înainte. Dar măcar ele există.

— Mai ţine-ţi gura aia spurcată, rosti, grosolan, Majorul. Doar nu vrei să spui acum că Oberstul…

— Vom afla cu siguranţă cel târziu într-un sfert de oră, Herr Major. Dar, de vreme ce m-aţi întrebat, de ce n-ar

putea fi uneori şi Oberstul un porc, la fel ca oricare altul?

— Dar nu te-am întrebat nimic!

Plin de indignare, Majorul cel gras scoase un fornăit. Individul ăsta, gândi el, înfuriat, încerca să se atingă de onoarea lui de soldat, de onoarea lui de soldat al Reichului. O să-i arate el! Exista, totuşi, un lucru în favoarea sa: nu părea un laş – sau cel puţin deocamdată.

— Haideţi! strigă Hinrichsen. Înainte! înainte!

Majorul mătăhălos se năpusti primul. Capul uriaş i se înfundase între umerii masivi, iar în mâna dreaptă i se bălăbănea automatul. Asch pomi după el.

Oamenii îşi urmară Majorul, care mergea legănându-se în fruntea lor, ca un elefant care simte apa în apropiere, străduindu-se – să-l ajungă. Picioarele istovite de cinci ani de război pustiitor se mişcau mecanic, purtându-i de la sine înainte. Ochii le erau ca lipiţi de răscrucea drumurilor.

Se înălţară noi explozii de mortiere. Americanii, care se aşezaseră fără grijă pe marginea drumului, fuseseră luaţi prin surprindere şi, recăpătându-şi la iuţeală prezenţa de spirit, se repeziră alandala să se adăpostească. Dintre cei care încercară să se caţere în tancurile ale căror motoare huruiau, doi primiră lovitura în plin: unul căzu peste şenile, de parcă ar fi fost retezat de un topor, iar celălalt, măturat de pe una dintre turele, ateriză cât colo.

Hinrichsen mări pasul. Gâfâia şi mai tare acum, respirând pe gură. Leutnantul Asch îi strigă de lângă el:

— Americanii tot nu par să se urnească, Herr Major.

— O s-o facă, icni, convins, grăsanul, continuând să alerge liniştit.

— Măcar de-am avea sprijinul de foc promis de Oberst…

— Ducă-se naibii! făcu Hinrichsen, gâfâind. Am ajuns deja la jumătatea drumului.

O ploaie de gloanţe se abătu, şuierând, asupra lor. Mitralierele de la intersecţie lătrau înspre ei.

— Adăpostiţi-vă! urlă Hinrichsen, lăsându-se el însuşi

să cadă greoi la pământ.

Soldaţii se trântiră pe jos, făcându-se una cu solul umed. O rafală de mitralieră reteză iarba din faţa lor, iar suflul călduţ le lovi feţele înfierbântate. La intersecţie părea să se fi pus în mişcare un muşuroi uriaş de furnici.

— Nu primim niciun sprijin de foc, spuse Asch, din spatele lui Hinrichsen, unde zăcea întins. Oberstul ne-a dus cu preşul!

Hinrichsen închise ochii o clipă, de parcă ar fi fost orbit de o lumină puternică, apoi se ridică puţin de la pământ şi-l privi pe Asch drept în ochi.

— Asemenea lucruri nu se întâmplă în Wehrmachtul german, Herr Leutnant, spuse el.

— S-au întâmplat mereu, replică Asch, brutal, dar abia acum au început să se vadă.

— Foc în plin! urlă Hinrichsen la oamenii lui, după ce îl privise pe Leutnant, ca şi cum l-ar fi văzut pe diavol. Înainte, spre intersecţie! Puneţi la bătaie tot ce aveţi!

Zăcând la pământ ca o buturugă enormă, Hinrichsen se uita acum în direcţia inamicului, strângând din dinţi. Focul împrăştiat al americanilor îl enerva. „Tipii ăştia de-acolo nu aleg nicio ţintă şi nu stabilesc niciun unghi de tragere; doar îşi golesc încărcătoarele unul după altul, fără nicio pauză. Încă unul şi încă unul. Nu au nicio metodă. E imposibil să poţi face ceva în condiţiile astea, sau să încerci să ripostezi. Oamenii ăştia-s nişte proşti, nişte amatori – habar n-au cum se duce un război sau o luptă”.

— Se poartă de parcă ar fi la bâlci, nu pe un câmp de luptă, spuse Majorul, pufnind.

— Sângele curge la fel, indiferent dacă ţin sau nu seama de regulile tale afurisite.

— Flancul stâng – înainte cu o sută de metri! urlă Hinrichsen. Să fie acoperit de mitralierele din dreapta!

— Nu mai e muniţie! strigă un soldat.

— E un abator, gata! spuse Asch. O să fim transformaţi în tocătură de cârnaţi, iar Oberstul o să

culeagă roadele.

Silueta grasă şi îndesată a lui Hinrichsen se înălţă brusc de jos şi se năpusti, înaintând într-un şir de salturi sălbatice şi ameţitoare. Era singur în spaţiul expus, cu desăvârşire singur, ca un animal preistoric uriaş atacându-şi vânătorii.

Când Majorul se repezi la atac ca un posedat, Asch îl privi câteva clipe uluit, deşi nu fără admiraţie, apoi sări şi el în picioare şi o luă la goană pe urmele lui. La rândul lor, soldaţii se ridicară de la pământ, de parcă Majorul ar fi exercitat o atracţie irezistibilă asupra a tot ce se mai putea mişca, trăgându-i după el.

Înainte! Hinrichsen se simţea ca împins din spate de o mână enormă şi viguroasă, ca şi cum ar fi purtat drapelul Reichului, iar comandantul suprem l-ar fi urmărit cu privirea, dând aprobativ din cap. Inima sa de soldat bătrân bătea sălbatic în coastele acoperite de colaci de grăsimeiar sudoarea îi curgea şiroaie pe chipu-i puhav. Vru să strige tare: „Pentru Germania! Pentru Führer! Pentru Reich!”, dar nu izbuti. Nu mai avea suflu.

Se mai poticni câţiva paşi, apoi se opri, gâfâind, şi atunci i se păru că întreaga privelişte îl izbeşte drept în frunte, înălţându-se spre tavan, ca o piesă de decor dintr-un teatru. Simţi între buze gustul jilav al pământului; căzuse.

— Înainte! înainte! horcăi el.

Câţiva soldaţi îl depăşiră, avansând încovoiaţi în salturi, în zigzag. Unul se opri brusc, din plină goană, chiar alături de Hinrichsen, ca şi cum s-ar fi izbit de-un zid şi ar fi rămas înţepenit acolo.

— Ce s-a întâmplat? strigă Hinrichsen.

Un şuvoi de sânge ţâşni din gâtul soldatului, ca apa dintr-un furtun de stropit florile, într-un jet puternic şi scurt. Apoi, soldatul se prăvăli, căzând peste Major şi împroşcându-i uniforma cu sânge roşu, vâscos.

— O arteră! exclamă Asch. S-a zis cu el!

— Înainte! înainte! strigă Hinrichsen.

— Stai întins! Nu te mişca! urlă Asch de lângă Major.

Acesta încerca să se ridice în picioare, dar Leutnantul îl trase la loc.

— Tancurile vor intra acum în bătaia tunurilor, spuse Asch. Trebuie să le lăsăm teren deschis ca să tragă.

Shermanurile americanilor se urniră încet şi se îndreptau acum spre infanteriştii germani. Bateria lui Asch, care ocupa poziţie la liziera pădurii, deschise focul. Primul tanc explodă la cea de-a douăsprezecea lovitură şi luă foc, iar următorul se întoarse, lovit rău, după cea de-a optsprezecea, şi dispăru dincolo de răscruce.

— Încă două sute de metri! spuse, printre gâfâieli, Hinrichsen, din spatele lui Asch. O să reuşim!

— Am avut pierderi, observă Leutnantul. Cel puţin douăzeci de oameni.

— Dar vom reuşi, insistă Majorul, horcăind, încăpăţânat ca un catâr. Apoi, cu faţa schimonosită, strigă: înainte! înainte! înainte!

Soldaţii treceau pe lângă el ca nişte automate. Unul se împiedică din fugă şi căzu cu faţa înainte, într-o trombă de nisip. Altuia îi smulse faţa o rafală de mitralieră, iar creierul spulberat îi împroşcă pe cei care alergau în urma lui. Un al treilea îşi azvârli brusc puşca, de parcă ar fi început să-l frigă, îşi apăsă pântecele cu mâna şi se prăbuşi la pământ, zvârcolindu-se.

— Am reuşit! urlă Hinrichsen. Am reuşit!

Se prăvăli cu capul înainte, într-un şanţ de lângă intersecţie, ca şi cum s-ar fi aruncat în apă rece, şi rămase acolo câteva clipe, ca buimăcit, aproape fără cunoştinţă. Cei care supravieţuiseră se târâră până la el şi se strânseră în jurul lui.

— Răscrucea e liberă! gemu Majorul pentru sine, fericit.

— N-o să fiţi în stare s-o păstraţi, spuse Leutnantul Asch. Americanii se pregătesc de contraatac.

— Păstraţi poziţia! ordonă imediat Hinrichsen. Două grupe pe dealul din dreapta. Mitralierele la mine, în şanţ. Două grupe cu foc de acoperire în stânga.

— Iar la intersecţie, adăugă Leutnantul Asch, cale liberă pentru cei care ne-au dus de nas.

Hinrichsen privi uluit maşina Oberstului Hauk, care, condusă de mâinile enorme ale Oberleutnantului Greifer, se îndrepta huruind spre răscruce. În ochii lui Hinrichsen, larg deschişi şi licărind de febră, stinşi de oboseală, se ivi o expresie de neajutorare copilărească. Majorul deschise gura să vorbească, dar nu putu scoate un sunet.

Maşina Oberstului venea legănându-se şi vuind spre intersecţie. Hauk stătea în faţă, cufigura impasibilă, parcă ar fi mers la popota Offizierilor să ia prânzul. Hinrichsen se repezi la el să-i dea raportul, dar, fără ca măcar să-i arunce o privire, Hauk îl îndepărtă cu un gest.

Greifer îi strigă pe un ton cordial:

— Aţi făcut o treabă bună! Ţineţi-o tot aşa! Ne întoarcem într-o clipă, cu întăriri!

Şi maşina se îndepărtă huruind, cu motorul ambalat din ce în ce mai tare. Motocicleta pârâi în spatele ei, încălecată de Kowalski, încruntat şi aplecat peste ghidon, ca şi cum ar fi stat pe closet. Dar Hinrichsen nici măcar nu-l observă; continua să se uite întruna după maşina Oberstului. Un nor de praf galben-cenuşiu se înălţă în urma ei, acoperind cerul pe care strălucea soarele călduţ de primăvară.

— V-aţi prins acum, Herr Major Hinrichsen? întrebă Leutnantul. Oberstul spală puţină.

— Un Oberst al Reichului nu spală puţina niciodată, răspunse Majorul, aproape în şoaptă.

O clipă mai târziu, păru că i se scurge din trup şi ultima picătură de energie. Hinrichsen se lăsă să alunece acolo unde se afla, căzând pe fundul său gras, şi rămase nemişcat. Pârâiaşe de sudoare se scurgeau pe faţa-i mânjită, acoperind lacrimile pe care le vărsa involuntar.

— Trebuie să evacuăm intersecţia, spuse Leutnantul Asch. Americanii se vor întoarce cu întăriri.

— Asta nu se poate întâmpla în Germania, zise Hinrichsen, aproape pentru sine.

Zăcea zdrobit, ca un bătrân silit să-şi vadă cuprinsă de flăcări casă, pentru care trudise o viaţă întreagă.

— Daţi ordinul de evacuare a intersecţiei. Am avut destule pierderi.

— Porcul! rosti Hinrichsen, înăbuşit. Porc împuţit! Ne lasă aici să ne vărsăm sângele şi fuge. Apoi, îl apucă pe Asch de tunică cu ambele mâini, care-i tremurau de slăbiciune, şi strigă: Aşa ceva nu poate fi adevărat, Herr Leutnant!

— E cât se poate de adevărat: şi-a părăsit oamenii, lăsându-i să-şi dea viaţa, pentru ca el să poată fugi liniştit. Dar n-o să scape. Nu-l putem lăsa să scape. O să-l găsesc! Şi atunci, unul dintre noi doi o să o mierlească.

— În vremuri ca ale noastre, răcni Hauptmannul Schulz cu glasul său pătrunzător de cazarmă, vremuri hotărâtoare pentru istorie, trebuie să ne arătăm cu toţii demni de sacrificiile făcute pentru Marea Germanie.

Lăsă în jos o clipă hârtia din care citea şi îşi înălţă chipul ascuţit, aruncând o privire soldaţilor aliniaţi înaintea lui. În faţa ochilor îl apăru o gloată cenuşie şi impersonală, care nu păstra nimic din hotărârea şi însufleţirea ce ar fi trebuit s-o anime, şi nici măcar vreun semn de respect necondiţionat pentru un Offizier superior, aşa cum s-ar fi aşteptat. Acest amănunt îl supăra cel mai rău.

— Cauza noastră, citi el mai departe, în timp ce ochii săi mici de porc mistreţ clipiră neliniştiţi, este, fără îndoială, măreaţă, unică şi nobilă. Toţi cei care au fost aleşi de Providenţă să-şi ajute patria mult iubită în acest ceas cumplit de greu, în care ea are nevoie de ei, nu ar trebui să uite asta.

Schulz privi din nou în sus, şi mai şovăielnic. Se uită

peste iarba călcată în picioare ce acoperea solul din incinta cazărmii şi spre soldaţii aliniaţi pentru a asculta discursul de rămas-bun al comandantului lor, care le încheia astfel instrucţia. Parcă ar fi vorbit la pereţi. Oamenii nu-i băgau în seamă vorbele, aşa cum era îndrituit să se aştepte, aşa cum se obişnuise totdeauna în asemenea ocazii şi aşa cum prevedeau efectiv regulamentele. Soldaţii priveau, pur şi simplu, prin el.

— Aşadar, să înălţăm drapelul, reluă Schulz, simţindu-se cât se poate de nesigur, împărţit între sentimentul de şoc, indignare şi dispreţ, şi să-l urmăm atâta vreme cât ne mai rămâne în vene un strop de onoare. Victoria Finală va fi a noastră, pentru că trebuie să fie a noastră!

Mulţi dintre soldaţi stăteau acolo, privind drept înainte, posomorâţi, apatici şi indiferenţi. Doar în stânga, mai în spate, se aflau nişte copii de şcoală în uniformă, în ai căror ochi, aţintiţi asupra Hauptmannului, străluceau credinţa şi convingerea.

Înfuriat de lipsa generală de entuziasm, Schulz împături hârtia pe care precedentul comandant i-o lăsase înainte de a pleca la băi şi, în grabă, dar totuşi cu o anumită solemnitate, îi făcu pe soldaţi să strige de trei ori urale în cinstea iubitului lor Führer, a poporului german şi a Reichului. Apoi se făcu nevăzut. Şi, în adâncul inimii lui de soldat, simţea bucuria că nu va trebui să-i mai vadă vreodată pe oamenii ăştia – nişte creaturi pe jumătate soldaţi, care acum se găseau pe punctul de à fi trimişi undeva pe front. Îl făceau să se simtă revoltat, deoarece el unul era soldat până în măduva oaselor: Cât despre copiii în uniformă, era o ruşine ca un potenţial militar de asemenea calitate să fie trimis la luptă neinstruit.

Era ora prânzului, dar n-avea poftă de mâncare. De altfel, acum n-avea chef de nimic. Se săturase, într-adevăr, de toate, întreaga lume trosnea din încheieturi, prăbuşindu-se, iar mândria lui militară şi simţul datoriei

nu-şi mai aveau rostul. Rămase minute în şir la birou, meditând la această evoluţie extrem de tulburătoare. Îşi sprijini capul pe mâinile încrucişate, cât pe-aci să aţipească.

Secretarul unu, Gefreiterul Stamm, era destul de îndrăzneţ pentru a-l deranja, intrând în birou cu un zel prefăcut şi ţinând câte o listă în fiecare mână.

— Nu cumva e o greşeală? îşi permise el să întrebe.

— Ce fel de greşeală? se revoltă Schulz, enervat. M-ai văzut făcând vreodată greşeli?

— Vreau să spun, punctul numărul 34 de pe lista de mărfuri, spuse Gefreiterul Stamm, într-un stil metodic de afaceri, punând listele pe birou, în faţa lui Schulz, cu un gest ostentativ.

Schulz se aplecă spre ele, căscând de-i trosneau fălcile, fără să-şi ducă mâna la gură. Hârtia din faţa lui era „Lista de bunuri depozitate în prezent în incinta comandamentului. Planul de împărţire pregătit în vederea evoluţiei din ce în ce mai critice a situaţiei”.

— Ei, şi ce-i cu asta? întrebă, iritat, Schulz. Unde vezi greşeala? E perfect formulat, nu crezi?

— Într-adevăr, Herr Hauptmann. Dar e vorba de punctul 34.

Hauptmannul avu suficientă bunăvoinţă pentru a examina mai îndeaproape acest deosebit punct 34 şi citi: „3 lăzi cu diverse bunuri, dimensiuni 90 x 60 x 60 cm, depozitate cu aprobarea lui Schulz”. După care urmau adresa exactă, data depozitării şi ştampilele de identificare a lăzilor. „Observaţii: spaţiul de depozitare liber, în consecinţă rechiziţionat spre folosul statului, în conformitate cu legea adecvată”.

— Bine, găgăuţă, spuse Hauptmannul, furios, fără să se simtă defel insultat, totul e în ordine, nu ţi se pare? Sau îţi închipui că i le voi şterpeli de sub nas Stabszahlmeisterului ăstuia?

Fireşte că asta credea Gefreiterul Stamm. Îl ştia pe

Schulz, cunoştea situaţia generală şi ce prilej favorabil oferea aceasta. Se grăbi să facă însă o demonstraţie meşteşugită şi oportună a încrederii pe care o avea în Hauptmann, zicând:

— Nu, Herr Hauptmann, desigur că nu.

— Bine, mai e şi altceva?

— Problema cu Volkssturm…

— Nu mă interesează, Stamm! Ce legătură are circul ăsta cu mine?

— Şeful de partid local…

— Nici el nu are nimic de-a face cu mine! Doar nu sunt membru de partid.

„E-n regulă atunci”, îşi zise Stamm liniştit, „dacă nu te interesează, înseamnă că nu te interesează. Pentru mine e totuna”. Şi se răsuci pe călcâie, pregătindu-se să iasă domol din cameră, păşind legănat, ca un marinar.

— Stamm, îl strigă din urmă Hauptmannul, cum te simţi? încă nu eşti obosit de război?

— Eram obosit de el încă înainte de a începe.

Vădit şocat, Schulz tresări scurt, dar îşi reveni imediat, recăpătându-şi stăpânirea de sine caracteristică în momente delicate ca acesta. Dovedindu-se încă o dată la înălţimea situaţiei, se hotărî să treacă peste observaţia Gefreiterului, care, în condiţii normale, putea fi considerată defetistă.

— Bine, spuse el, în cazul ăsta îţi voi întocmi actele de demobilizare.

— Pot să mai stau două-trei zile, câte au mai rămas, declară Stamm, zicându-şi: „Ei, asta-i bună! A devenit omenos la spartul târgului, sau vrea să scape de mine? E de presupus că ştiu prea multe şi asta-l deranjează. Dar, de fapt, ce naiba ştiu?”

— Eşti însurat?

— Nu, Herr Hauptmann.

— Părinţi ai?

— Da, dar acum sunt în Rusia – în Silezia.

— Dar o fată ai?

— Mai multe, Herr Hauptmann.

— Ei, atunci asta e. Du-te şi stabileşte-te la vreuna dintre ele. Pregăteşte-ţi ordinul de lăsare la vatră să ţi-l semnez, după care, şterge-o! Ce mai aştepţi? Te aşteaptă distracţia. Ei, ce zici, funcţionăraşule? Aşa-i că ţi-am făcut o mică surpriză?

— Cu siguranţă, Herr Hauptmann.

— Credeai că sunt războiul întruchipat? Te-ai înşelat, amice. Nu mai e niciun război. În război sunt trimişi soldaţi, nu spălătorese şi copii înarmaţi, iar o şleahtă de femei de serviciu şi handicapaţi cu platfus nu are nevoie de un Offizier care să-i comande. Ai înţeles? Atunci, e bine. Şterge-o urgent! Fă-ţi bagajele. Lista de mărfuri, fireşte, o vei lăsa aici.

— Bineînţeles, spuse Gefreiterul Stamm, pricepând cum stătea treaba. „Schulz ăsta e isteţ foc”, îşi zise el. „Vede limpede încotro merge războiul şi e hotărât să nu fie luat pe nepregătite”.

Numai ei doi ştiau despre această listă de mărfuri. Ca metodă de a-şi acoperi urmele, stratagema lui Schultz era aproape genială. Dacă i-ar fi trecut cuiva prin minte, în ceasul al doisprezecelea, să-l acuze pe Schulz de vreo acţiune pe piaţa neagră – ceea ce, în mod normal, constituia o problemă de competenţa Curţii Marţiale –, el nu avea decât să scoată din buzunar lista oficială, care era semnată, ştampilată, fără ascunzişuri. Şi – ceea ce era mult mai important – oficială! Departe de-a fi un negustor al bursei negre, el îşi pusese, doar din mărinimie, o parte din propriul său spaţiu de depozitare la dispoziţia statului. Totul pentru Marea Germanie – până şi pivniţa.

— Ce te holbezi aşa la mine, nătărăule?

— Mi-e pur şi simplu greu să mă despart de dumneavoastră, Herr Hauptmann.

— Ieşi de-aici! strigă Schulz.

Şi, lăsându-şi din nou capul pe braţe, închise ochişorii porcini şi începu să chibzuiască la modalitatea de a găsi pe cineva care să-i preia funcţia de comandant.

„Sunt atâţia ani de când fac munca a cel puţin trei Offizien de stat-major”, îşi zise el, „dar tot nu am ajuns Major. Nu-i de mirare că nu mai am chef de nimic”.

— Asta-i oraşul unde am servit ca soldat înainte de război, spuse Hauptmannul Wedelmann, cu un gest larg al mâinii, ca un fermier care îşi arată cuiva pământurile.

— E un oraş frumos, îl asigură Magda.

Wedelmann aprobă cu un semn din cap, examinând cu un ochi critic piaţa în care se aflau. Peste tot zăceau vechituri şi gunoaie: hârtii, bucăţi de scânduri, un bidon gol de benzină, un morman de fier vechi, şi, risipite ici-colo, afişe sforăitoare despre Victoria Finală. Câteva vehicule militare prăfuite, aparţinând Wehrmachtului, stăteau acolo, stinghere şi părăsite” unul dintre ele arăta de parcă măruntaiele i-ar fi atârnat în afară – fusese jefuit temeinic. Nimeni nu-i băgă în seamă pe nou-sosiţi – fiecare părea ocupat până peste cap cu propriile-i treburi.

— Eram Leutnant pe-atunci, continuă Wedelmann. Cunosc fiecare stradă şi cârciumă din împrejurimi. Şi sunt destui care îşi mai amintesc de mine, poate că unii chiar o să ne poată ajuta.

— Sigur, zise Magda, privindu-l încrezătoare, ca de obicei, gata să-l urmeze oriunde s-ar fi dus.

— O să vedem, spuse Wedelmann, dar nu trebuie să fii prea optimistă. A trecut mult timp de-atunci. S-ar putea foarte bine să fim dezamăgiţi.

Wedelmann îşi lăsă mâna într-a ei şi o privi cu tandreţe.

— E ciudat, constată el, mirat de ceea ce simţea. Totul se apropie de sfârşit, iar noi suntem abia la început. Şi mai bizar mi se pare faptul că mă gândesc din ce în ce mai mult la acest început al nostru şi absolut deloc la ceea ce e pe cale să se încheie.

— Multe lucruri sunt foarte triste, şi totuşi eu nu mă simt nefericită.

Wedelmann îi strânse puternic mâna, şi în clipa aceea avu senzaţia că ar fi fost singur pe lume, numai cu Magda, ca şi cum cei cinci ani amari petrecuţi în uniformă nu ar mai fi existat, şi nici anii dezolanţi ce-i aşteptau, ca şi cum nu ar fi fost niciodată disperat, singur sau speriat. Nici măcar vuietul înăbuşit al unui camion greu ce înainta în viteză, cu un soldat beat agăţat la spate, vorbind dezlânat, scufpând şi gesticulând, nu reuşi să-l tulbure. Wedelmann repetă încet ceea ce spusese Magda cu o clipă în urmă:

— Nu mă simt deloc nefericit.

Apoi, Wedelmann se desprinse de ea, cu nespusă grijă, de parcă s-ar fi dezlipit de cineva adormit, şi, aproape automat, îşi aranjă uniforma.

— Aşteaptă-mă aici, spuse Wedelmann, mă duc la proprietarul cafenelei, pe care-l cunosc. Dacă e cineva care ne poate ajuta, atunci poate că el e acela.

Café Asch – localul de mâna-ntâi din piaţă, care oferea concerte sâmbăta şi duminica şi livrări la domiciliu – era închisă. Wedelmann răsuci zadarnic clanţa. Privi în sus, dar ferestrele erau închise, iar draperiile trase. Căută uşa laterală, o găsi fără greutate şi sună de câteva ori. După o vreme, îşi făcu apariţia o femeie care o întredeschise, privindu-l pe Hauptmann din cap până-n picioare, suspicioasă şi fără să spună nimic.

— Îl caut pe domnul Asch, proprietarul cafenelei, rosti Wedelmann, politicos.

— Pentru ce? întrebă femeia. Aţi venit să-l arestaţi?

— Aş vrea să vorbesc cu el.

— Despre ce?

— E acasă sau nu? întrebă Wedelmann, întrucâtva nerăbdător. Am venit într-o problemă personală. Unde îl pot găsi?

— Nu mai e aici, spuse femeia. A plecat şi nu se mai întoarce. Şi, zicând acestea, îi trânti uşa în faţă lui

Wedelmann. Hauptmannul privi surprins uşa de lemn masiv, uzat, apoi, supărat, dar nu şi descurajat, clătină din cap şi se îndepărtă meet. Ajuns în mijlocul străzii, se uită din nou în sus, spre ferestrele apartamentului lui Asch.

Una dintre ele se deschise brusc, şi bătrânul Asch aruncă o privire rapidă în dreapta şi în stânga, pe strada pustie, de parcă s-ar fi temut, apoi îi făcu semn lui Wedelmann:

— Tu eşti! strigă el cu un glas înăbuşit. Vino sus!

Wedelmann se întoarse la uşă şi aşteptă răbdător. După câteva minute, o deschise chiar bătrânul Asch în persoană.

— Intră, zise el, oarecum grăbit. Doar ştii că aici eşti ca şi acasă. Cei doi îşi strânseră scurt mâinile, iar Asch îl trase fără întârziere pe oaspete în vestibul, după care închise uşa, răsucind cheia de două ori, şi trase zăvorul.

— Aşa, spuse el, apăsat. Acum nu mai putem fi deranjaţi.

— Ce se petrece? întrebă Wedelmann. De ce te zăvorăşti?

— Pentru ca nimeni să nu poată intra să mă înhaţe, răspunse Asch, făcându-i cu ochiul. Casa mea a ajuns fortăreaţa mea. Timpurile sunt grele şi încartiruirea începe să fie o problemă de viaţă şi de moarte.

Îl duse pe Wedelmann sus, în aşa-zisul salon, îl invită să ia loc, după care se aşeză în faţa lui şi-l întrebă curios:

— Ei, cum mai merge războiul? Eşti în avangardă?

— Fiul dumneavoastră, spuse Hauptmannul Wedelmann, se află acum cam la vreo optzeci de kilometri.

— Atunci, înseamnă că o să fie în curând aici, zise bătrânul Asch, bucuros. Am făcut pregătiri pentru orice eventualitate, aşa cum se cuvine.

— Bateria lui e încercuită de americani.

— Atunci, înseamnă că o să mai întârzie, constată Asch, cu un optimism nezdruncinat, frecându-şi mâinile trandafirii de patiser şi manifestându-şi astfel mândria pe

care o simţea faţă de progenitura sa. La urma urmei, e fiul tatălui său.

— Sper ca şi dumneavoastră, spuse Wedelmann, politicos, că totul va fi bine. Şi, aşa cum îl cunosc pe fiul dumneavoastră, şi eu cred că o să se descurce.

— Dar tu, Herr Hauptmann? Ce ai de gând să faci pentru Victoria Finală?

— Am încetat să mai fiu Hauptmann, făcu Wedelmann, de parcă ar fi anunţat vreun eveniment zguduitor pentru întreaga lume. Am în buzunar actele de lăsare la vatră, semnate de Generalul Luschke.

— Măi, măi, măi! exclamă proprietarul cafenelei, sincer uimit. Tocmai tu dintre toţi! Şi cum de-i poţi face aşa ceva Führerului tău?

— Din câte ştiu, nu mai există niciun Führer, rosti Wedelmann cu amărăciune. Oricum, aş fi vrut să mă duc să lupt, dar Generalul nu mai avea nevoie de mine.

Bătrânul Asch se lăsă pe spătarul scaunului, dus pe gânduri. Ochii lui pătrunzători de negustor erau aţintiţi asupra oaspetelui.

— Generalul Luschke ăsta, spuse, cu un anumit respect în glas, pare să cunoască situaţia.

— Nu mi-a fost prea uşor, în ceea ce mă priveşte, îl asigură Wedelmann. Însă lucrul e făcut şi acum caut un loc unde să mă stabilesc, nişte haine civile şi apoi vreau să mă însor.

— Sper că ţi-ai găsit o logodnică!

— Da, mi-am găsit, dar nu şi haine civile şi nici unde să stau.

— Pot să ţi le dau eu.

— O să-mi daţi haine civile?

— Şi un loc unde să stai – cu condiţia să locuieşti la mine, împreună cu logodnica. Mai am câteva camere goale: cea a fiului şi cea a fiicei mele, de exemplu. Iar câţiva civili în jur n-o să mă deranjeze. Dar trebuie să fie civili adevăraţi.

— Mulţumesc, spuse Wedelmann, încântat.

— Sper, zise Asch, gânditor, aidoma unui pescar experimentat care îşi aruncă năvodul la mare distanţă, că o să-ţi menţii relaţiile cu acest General Luschke – relaţii exclusiv personale, bineînţeles.

— Exclusiv personale, fireşte. Îl respect mult.

— Bine, spuse bătrânul Asch, preocupat încă de planuri temerare de viitor. S-ar putea să ne fie de folos. Generalul ăsta a avut de-a face cu complotul din 20 iulie, dacă nu mă înşel?

— A fost arestat şi interogat, dar era nevinovat.

— După informaţiile mele, nu s-a putut dovedi nimic împotriva lui, spuse Asch, corectându-l cu blândeţe. Dar să lăsăm asta, deocamdată. Când te muţi?

— Imediat, dacă nu vă deranjează. Logodnica mea mă aşteaptă jos, în piaţă. Şi vrem să ne căsătorim cât mai curând cu putinţă – de preferinţă, chiar astăzi, chiar acum, dacă nu apar piedici.

— Cine ar putea să vă pună vreo piedică?

— Partidul, de pildă.

— Aş! Tipii ăştia sunt încântaţi să-i cruţe pe oameni de probleme, zilele astea. Fac orice li se cere, cu condiţia să nu îi afecteze, în vreun fel. Pe deasupra, şeful local îmi este obligat şi, la primul semn, stă drepţi în faţa mea.

— Sunteţi încă în relaţii amicale cu oamenii ăştia din partid? întrebă Wedelmann, uşor consternat.

— Lucrează pentru mine, răspunse bătrânul Asch, cu sinceritate.

Apoi, cu un rânjet larg, se duse la telefon şi formă numărul şefului de partid din oraş.

— Vrei să vii o clipă până la mine? întrebă el.

Wedelmann nu făcu niciun efort de a-şi ascunde mirarea. Fără un cuvânt, luă paharul de snaps pe care i-l turnase Asch şi-l dădu pe gât.

— E tare chestia asta, observă el, cutremurându-se.

— Soseşte imediat, spuse Asch. Nu e departe de-aici.

De la Primărie şi până aici nu sunt decât cinci minute de mers pe jos.

Patru minute mai târziu, se auzi soneria şi îşi făcu apariţia şeful de partid. Avea un chip flasc, livid şi o privire cumsecade, de câine. Arăta de parcă nu ar fi dormit prea mult în ultimele zile şi ar fi visat urât. Se apropie de Asch, îi strânse mâna fără vlagă şi se întoarse spre Wedelmann, privindu-l cu un amestec de curiozitate şi suspiciune.

— E un prieten de-al meu, spuse bătrânul Asch. Îl cheamă Wedelmann şi e student, un vechi student. Trebuie să uiţi că l-ai văzut în uniformă. Locuieşte la mine şi vrea să se însoare cât mai degrabă. Poţi să-i aranjezi asta?

— Bineînţeles! De ce nu? Dacă garantaţi pentru el…

— Ai putea face în aşa fel încât să figureze căsătorit cu două-trei săptămâni în urmă şi să locuiască la mine de câteva luni?

S-ar fi zis că nimic nu-l mai mira de multă vreme pe şeful de partid. Faţa lui mâhnită se încreţi. Se vedea limpede că reflecta.

— Să locuiască la dumneavoastră de câteva luni – se poate rezolva. Să se fi însurat cu trei săptămâni în urmă – asta, din păcate, nu se poate. Actele de înregistrare a domiciliului pot fi schimbate destul de uşor, dar căsătoriile trebuie înscrise în registru în ordinea în care au loc, aşa că nu pot fi antedatate, iar ultima s-a încheiat alaltăieri.

— Nu contează, interveni Wedelmann. Nu vă faceţi probleme din cauza mea. Pe mine mă interesează să am acte în regulă.

Şeful de partid se prăbuşi, istovit, într-un fotoliu, fără să bage în seamă observaţia şi, întinzând mâna după sticla de snaps, îşi turnă un pahar pe care-l dădu pe gât cu o strâmbătură. Se cutremură din cap până în picioare şi-l întrebă pe Asch:

— N-ar fi mai bine să-i dăm drumul lui Freitag?

— Nici să nu te gândeşti, spuse Asch, pe un ton categoric. Rămâne acolo unde e. Stă foarte bine acolo.

— Dar unde e? întrebă Wedelmann, curios.

— La închisoare, răspunse Asch, de parcă ar fi fost lucrul cel mai firesc din lume, iar întrebarea nu s-ar fi referit la nimic mai obişnuit decât preţul unei cafele în localul lui.

— Aşteaptă să fie judecat pentru defăimarea FÜhrerului, subminarea moralului soldaţilor şi înaltă trădare.

— Atunci trebuie să-l eliberăm, afirmă Wedelmann, cu fermitate.

— De ce? făcu, mirat, bătrânul Asch. Mă bucur că l-am băgat acolo la timp.

— Dumneavoastră?

— Păi, cine altul?

— Bine, dar asta-L. asta-i…

— Un fel de poliţă de reasigurare, ultimul joc german de salon. Nu se poate să nu fi auzit de el!

— Nu, n-am auzit, rosti Wedelmann, perplex.

— Dar de unde vii, omule? Ce-ţi închipui că se petrece aici? O să-ţi vină să plângi, nu alta.

— Da, întări şeful de partid, copleşit de tulburare, situaţia e jalnică.

— Şi nimeni nu a rămas cu buzunarele goale – cu condiţia să nu fi fost un idiot.

— Nu înţeleg despre ce vorbiţi, mărturisi Wedelmann neajutorat.

— Nici nü-i nevoie, spuse Asch, maliţios. Principalul e ca fiecare să-şi vadă de treaba lui. Tu te însori, iar noi o să facem nunta.

Majorul Hinrichsen stătea tot în şanţul de la intersecţie, cu privirile aţintite înaintea lui, apăsându-şi cu mâna stângă uniforma îmbibată de sânge, chiar peste Crucea Germană de Aur prinsă la piept, şi suflând ca o locomotivă cu aburi.

— Haide o dată! stărui Leutnantul Asch. Nu poţi rămâne aici tot restul zilelor tale. Americanii se vor

întoarce.

— La dracu'! rosti Hinrichsen, încet.

— Trebuie să ne retragem, strigă Asch. Nu mai avem muniţii şi nu vom mai reuşi să ne păstrăm poziţia de-aici. Americanii vor să ocupe din nou intersecţia, şi vor reuşi.

— Porcul! exclamă Hinrichsen, gâfâind. Îşi lasă oamenii să moară şi el o şterge.

Asch se târî grăbit afară din şanţ, se ridică prudent în picioare şi strigă către ceilalţi:

— Întoarceţi-vă cu toţii la liziera pădurii! Lăsaţi-vă armele! Luaţi-i pe răniţi cu voi!

Soldaţii se ridicară într-o clipă, de parcă n-ar fi făcut altceva decât să aştepte acest ordin, se rostogoliră afară din gropile lor individuale, săriră în picioare şi porniră îndărăt în salturi. Unii îi duceau pe răniţi, alţii îl târau după ei, gâfâind, scâncind şi poticnindu-se prin valurile de praf. Morţii rămaseră acolo unde se aflau, uitaţi de toţi.

Americanii deschiseră iarăşi focul, împroşcând intersecţia cu rafale sălbatice; s-ar fi zis că nişte degete ascuţite, nervoase şi iuţi ca o săgeată îi căutau pe Hinrichsen şi pe Asch. O grenadă explodă şi împroşcă faţa Majorului cu noroi.

— Nu înţeleg, făcu el.

— Înainte! strigă Leutnantul. Înainte! Haide, mergi!

Nici măcar strigătele lui Asch nu aveau vreun efect asupra lui. Faţa sa cenuşie căpăta, treptat, o culoare verde. Şi, în timp ce camaradul său încerca să-l tragă, îşi simţi stomacul revoltându-i-se şi vomă. Cuprins de slăbiciune şi ruşine, rămase pe loc, cu ochii pironiţi la vărsătură.

— Haide! urlă Asch. Nu fi laş!

Atunci, Majorul Hinrichsen îşi ridică spre camaradul său chipul livid, mânjit şi vlăguit. În privirea lui se citea tristeţea nesfârşită a animalelo» ce sunt pe cale să moară, părăsite. Asch se stăpâni cu greu să nu-i plângă de milă.

Dimpotrivă, începu să strige:

— Eşti un laş dacă nu vii imediat. Ţi-e frică să-ţi priveşti soldaţii în ochi. Preferi să crăpi decât să trăieşti mai departe, recunoscând întreg adevărul: „Şi dacă-i aşa, Hinrichsen, înseamnă că nu eşti decât un porc nenorocit.

Majorul cel gras păru să îşi umple de aer trupul voinic. Se ridică încet, foarte încet, cât era de înalt şi de masiv, ca o stâncă neclintită.

Apoi pomi, se împiedică de marginea şanţului şi înaintă pas cu pas, din greu, cu capul plecat, de-a curmezişul câmpului. Pistolul-mitralieră pe care-l ţinea atârnat de curea se târa prin noroi… De ce nu mai trage nimeni?" se întrebă el… De ce nu mă împuşcă?" O mitralieră începu să răpăie din spatele lor, şi acesta avea impresia că cineva i-a atins uşor braţul stâng, de parcă l-ar fi bătut prieteneşte peste el. După care, o flacără tăcută, o limbă de foc prelungă şi ascuţită ca o săgeată păru să se întindă în urma lui, pentru ca în clipa următoare să-l înhaţe şi să-şi croiască drum, arzându-l, prin umăr, unde se preschimbă într-un abur gros, cleios şi clocotitor. Din braţ îi ţâşni un şuvoi de sânge, scurgându-se în pământ".

„Gata, sunt terminat", îşi spuse el, ameţit şi cuprins de un extaz sumbru. Convins că e pentru ultima oară, încercă să stea în picioare, să-şi insufle putere în umăr, să şi-l ţină drept, dar nu reuşi să-şi menţină prea mult echilibrul. O ceaţă roşie i se răspândi la repezeală în faţa ochilor, devenind tot mai întunecată, după care pământul veni plutind spre el şi-l învălui. Hinrichsen se cufundă în apa caldă a uitării.

Când îşi reveni, zăcea la liziera pădurii. Deasupra lui văzu crengile verzi ale unui mesteacăn, ce se înălţa ca un turn spre cerul albastru de primăvară, care părea să tremure în timp ce se uita la el. Apoi zări chipul Leutnantului Asch, de un pământiu-verzui, murdar de noroi şi sudoare, iar în ochii aplecaţi peste el licărea o scânteie întunecată de bucurie.

— Eşti mult prea greu, spuse Leutnantul Asch. Nu m-

am imaginat niciodată pe post de hamal. Parcă aş fi cărat un pian.

Hinrichsen încercă să se ridice şi simţi o durere ascuţită. Partea dreaptă a corpului îi înţepenise. Îşi răsuci cu greutate capul şi văzu că avea braţul înfăşurat într-un pansament care fusese cândva alb, dar care acum era îmbibat de sânge.

— Încă un ghinion, Herr Major, zise Leutnantul Asch. Nu e destul să capeţi medalia de aur a răniţilor.

— Şi soldaţii? întrebă Hinrichsen, cu glas slab.

— Toţi sunt teferi şi nevătămaţi, în afară de tine, răspunse Leutnantul Asch, împingându-l cu blândeţe pe Hinrichsen şi silindu-l să se întindă la loc pe pământ. Dar toată treaba ne-a costat şaptesprezece morţi şi douăzeci şi cinci de răniţi.

Hinrichsen scrâşni din dinţi şi încercă din nou să se ridice.

— Trebuie să plecăm de-aici, spuse el. Americanii o să vină după noi.

— Aiurea, replică Asch, cu brutalitate. Ei nu sunt atât de pasionaţi de război ca noi. Sunt învingători fără a avea nevoie să fie eroi, şi nu poţi să nu-i invidiezi pentru asta. Americanii au recucerit intersecţia şi asta le ajunge. Pe deasupra, ei fac întotdeauna ocoluri mari când dau de câte o pădure. Mulţi dintre cei veniţi în Germania au făcut la fel: Varus, de exemplu, în pădurea Teutoburger.

Hinrichsen se strădui să schiţeze un zâmbet, dar nu izbuti; Asch ghici acest efort şi-i zâmbi. Îl bătu afectuos, dar cu multă grijă, pe Major pe braţul stâng, de parcă ar fi fost nişte prieteni care tocmai făcuseră împreună o farsă.

— O să-l punem să plătească pe porcul ăsta în uniformă de Oberst, rosti el cu convingere. Mă ajuţi?

Hinrichsen încercă să-şi ridice braţul bandajat.

— Cu ăsta? întrebă el, sceptic. Tipul a şters-o – ai idee unde anume?

— Se prea poate să-şi fi lăsat adresa, răspunse

Leutnantul Asch, dus pe gânduri, privind spre porţiunea de pădure unde se afla cabana.

— Prostii! izbucni Hinrichsen. Cineva care îşi face drum călcând peste cadavrele soldaţilor săi…

— … nu e obligatoriu să fie chiar atât de deştept, Herr Major. Uite: el nu şi-a lăsat în rahat doar oamenii, ci şi puicuţa. O puicuţă nu poate împărţi patul cu un bărbat fără să afle o mulţime de lucruri despre el.

— Dar chiar dacă îi afli adresa – ceea ce mă îndoiesc –, cum ai de gând să ieşi de aici? Suntem prinşi în capcană.

— Fiecare lucru la vremea lui, îl asigură Leutnantul, ridicându-se în picioare. Ai mintea suficient de limpede ca să gândeşti?

— Mintea îmi e în cap, nu în braţ.

— Bine. Atunci o să te ocupi singur de soldaţi. Între timp, o să discut cu târfuliţa aia de colo.

Leutnantul Asch îşi duse un deget la chipiu, mai făcu un semn prietenos din cap către Hinrichsen şi pomi printre copaci spre cabană.

Barbara continua să stea întinsă în verandă, cu bluza uşor descheiată, cu buzele şi cu ochii întredeschis! arătând extraordinar de liniştită, de parcă ar fi stat la soare pe terasa vreunei case de ţară, trândăvind şi bucurându-se de vacanţă.

— Nu încape îndoială că eşti rezistentă, nu glumă! spuse Asch, privind-o cu un rânjet.

Barbara se ridică în capul oaselor şi strigă:

— Ce cauţi aici?

Şi, cu mişcări precipitate şi smucite, încercă să-şi încheie nasturii de sus ai bluzei. Pe faţă îi apăruse o expresie de indignare, ca a unui copil mic atunci când i se ia jucăria.

— Stai blând, puştoaico, şi nu-ţi rupe nicio podoabă!

— Dacă nu pleci imediat, spuse Barbara, încercând fără succes să se arate demnă, o să-l chem pe Oberst.

— Dă-i drumul! o îndemnă Asch, familiar, aşezându-

se comod în faţa ei şi punând picior peste picior. Apoi îşi duse câte o mână la fiecare ureche. Nu aud nimic.

Barbara îl privi printre pleoapele întredeschise.

— Te sfătuiesc să pleci urgent de-aici, spuse ea. Şi dacă o să mi te adresezi în continuare la fel de familiar ca până acum…

— Poate că nutresc pentru tine o simpatie curată, rosti Leutnantul.

— N-o să-ţi permit asta, strigă Barbara, vădit hotărâtă să pună capăt discuţiei, şi se uită în jur după ajutor. Unde-i Oberstul?

— A şters-o! răspunse Asch, cu amabilitate.

Barbara avu nevoie de câteva secunde ca să asimileze informaţia. Nu era o fată prea deşteaptă, dar avea multe alte calităţi neîndoielnice. Cu toate acestea, acum îşi aţintise privirea drept înainte, ca o oaie care refuză să creadă că lupul pe care-l vede în faţa ochilor e real.

— Asta nu se poate, zise ea.

— Şi totuşi, spuse Asch, asta s-a întâmplat.

— Dar nu poate face aşa ceva. Şi cu mine cum rămâne? Ce-o să fie cu mine?

— Tu, bineînţeles, o să pleci după el, copila mea încântătoare! împreună cu mine, ca să-ţi ţin companie.

— Cu tine!

— N-o să găseşti nicăieri un însoţitor mai bun, fetiţo. Protecţie masculină! Ce-ţi poţi dori mai mult?

Barbara îi aruncă lui Asch o privire suspicioasă. Cu toate că era extrem de tânără, cunoscuse destui bărbaţi, şi aproape toţi în uniformă. Şi acesta purta uniformă, dar părea întru totul deosebit – nu era uşor să spui cărei categorii de oameni îi aparţinea, ceea ce o neliniştea întrucâtva.

— Aşa ţi-a spus Oberstul?

— Poţi să zici că a fost un soi de testament, răspunse Asch, simţindu-se perfect mulţumit în sinea sa.

— V-am cerut din nou să veniţi amândoi la mine, declară căpitanul Ted Boemes, cu politeţea sa specifică, cultivată cu multă grijă dintotdeauna, ca să vorbim despre câteva amănunte de ordin intern.

— Nu vreţi decât să ne convertiţi, domnule căpitan, spuse James I, făcându-i cu ochiul lui James II, care îşi tăia netulburat unghiile. Există însă puncte în privinţa cărora sunt neclintit.

— Domnule James, răspunse Ted Boemes, aplecându-se spre el prevenitor, nu mai avem timp de experienţe. Ceea ce facem, trebuie să convingă, sreziste.

— În ceea ce mă priveşte, puteţi fi liniştit, o să reziste.

— Dacă dăm greş în treaba asta, efectele pot fi catastrofale peste cinci sau zece ani. În ce priveşte prezentul, nu contează ce facem. Dar sămânţa pe care o vom arunca va germina într-o bună zi – şi importantă e recolta!

Căpitanul – o siluetă măruntă şi delicată – se apropie de fereastră, păşind pe picioarele sale subţiri şi mici, şi aruncă o privire afară, unde zări o fâşie de pământ din Germania, această ţară a cărei limbă o stăpânea şi acum la perfecţie şi care îi stăpânea gândurile. Cel mai rău era că ajunsese să şi viseze în germană.

— N-am venit aici în calitate de agricultor, spuse James I, pe un ton răuvoitor. Dar tu, Pastore?

— Parcă poţi şti asta cu adevărat, Colega? replică James II, fără să-şi întrerupă ocupaţia.

— Domnule căpitan, spuse James I, din spatele său, ar fi mai bine să avem grijă ca de la bun-început să nu existe între noi dezacorduri.

— Te înţeleg perfect, răspunse Ted Boemes, fără să se întoarcă.

— Mă bucur să aud asta, spuse James I. În situaţia noastră, dezacordurile ar putea duce la neplăceri, ca să nu spunem mai mult. Vedeţi, domnule căpitan, dumneavoastră

sunteţi şeful, dar noi nu suntem sclavii dumneavoastră, ci pur şi simplu lucrăm împreună cu dumneavoastră. Practic vorbind, lucrurile stau în felul următor: dumneavoastră adunaţi laolaltă materialul pe care noi vi-l procurăm, împreună cu celelalte grupuri.

— Cred că ştiu care-mi sunt îndatoririle, James, mulţumesc.

— Sunt sigur e, a le ştiţi, domnule căpitan. Se zice că sunteţi un tip inteligent. Dar nu trebuie să uitaţi că şi eu îmi cunosc extrem de bine îndatoririle. Nu-i aşa, Pastore?

— Sunt dispus s-o cred, Colega.

— Dacă, mâine sau poimâine, tustrei vom ateriza în acêlasi oraş, atunci acesta va fi oraşul nostru – îmi va aparţine mie şi Pastorului. Noi doi vom curăţa locul – doar noi doi. Dumneavoastră, domnule căpitan, sunteţi, ca să spunem aşa, amiralul flotei. Ce se petrece pe navele aflate sub comanda noastră, ne priveşte exclusiv pe noi.

— E-n regulă, James, spuse Ted Boemes, pe un ton liniştitor. Ştiu foarte bine că o activitate ca a noastră nu poate fi reglementată de nişte reguli dure şi rigide, de ordine şi de instrucţiuni pentru orice detaliu, ci că depinde întru totul de cel care o face. În ultimă instanţă, fiecare trebuie să-şi îndeplinească misiunea prin metodele sale proprii.

— Fie ca Eisenhower să vă audă! exclamă James I, satisfăcut.

Căpitanul se întoarse şi se aşeză alături de ei. Cei trei oameni, îmbrăcaţi în uniforme americane neîngrijite, arătau ca şi cum ar fi aşteptat, întrucâtva plictisiţi, să le vină băutura comandată şi îşi ocupau timpul sporovăind de una şi de alta.

— Pot să vă întreb, rosti Boemes, politicos, care va fi prima măsură pe care intenţionaţi s-o luaţi?

— Foarte simplu, răspunse James I. Să deschidem un mare număr de celule.

— Şi în privinţa administraţiei, James? De exemplu,

primarul?

— Administraţia actuală va continua să funcţioneze: primarul de-acum va rămâne în post până ce vom găsi un înlocuitor convenabil.

— Şi dacă primarul e deopotrivă şeful local de partid, aşa cum se întâmplă frecvent? întrebă Ted Boemes, străduindu-se cu succes să ascundă faptul că intenţiile expuse îl şocaseră serios.

— Asta nu face decât să simplifice problema, domnule căpitan. Dacă cele două funcţii sunt deţinute de una şi aceeaşi persoană, atunci economisim o celulă. Dar unii ca ăştia nu sunt decât peştişorii! Adevărata problemă este cum să vârâm Wehrmachtul după gardurile de sârmă ghimpată!

— Aş putea să spun cine e Offizier german de la distanţă de treizeci de metri, rosti, gânditor, James II.

— Ar trebui să-i închidem pe toţi aceia care ne trezesc vreo suspiciune cât de mică, şi apoi, putem începe să-i trecem prin sită, rosti James I, pe un ton ferm.

— Dar nu poţi închide toată populaţia, James! strigă căpitanul, uşor îngrozit.

— De ce nu? replică James I şi îşi încleştă mâinile grele şi musculoase pe braţele scaunului. Dacă nu există altă soluţie – atunci asta e, o s-o facem! Evreii parcă n-au fost băgaţi cu toţii în lagărele de concentrare? Şi atunci? Diferenţa e că noi nu vom gaza pe nimeni!

Căpitanul se înfioră, zicându-şi că s-ar putea să nu se obişnuiască vreodată cu acest climat relativ aspru, sau cel puţin nu în orice împrejurări. Trăise câţiva ani în California, şi această primăvară germană era mai rea decât iama din San Francisco. Îşi frecă mâinile, încurcat, apoi îşi drese glasul. O clipă mai târziu, spuse:

— Cred că am găsit o metodă adecvată de „cernere”, simplă şi aproape primitivă, aşa cum sunt multe dintre cele eficiente. Principiul e următorul: fiecare german trebuie să aibă un permis – o bucată cât se poate de simplă şi

nepretenţioasă de hârtie, ca şi cele eliberate de secretariatele primăriilor sau ale parohiilor* pe care nu va scrie decât atât „X ţine de primăria sau de parohia Y. Semnat: primarul Z”. Nimic altceva. Dar asta-i toată frumuseţea.

James II sesiză pe loc miezul chestiunii.

— Nu-i rău, spuse el. În felul ăsta, toţi vor fi obligaţi să se înregistreze – locuitorii, evacuaţii şi refugiaţii, şi nu numai ei, ci şi elementele împrăştiate ale Wehrmachtului, împreună cu cei care umblă de colo-colo şi cei care încearcă să rămână ascunşi.

James I făcu un gest larg şi dispreţuitor cu mâna.

— N-o să meargă, rosti el. Unii vor scăpa, totuşi, alţii se vor înregistra de două sau de trei ori, şi or mai fi unii care vor falsifica micile bucăţi de hârtie.

— Aşa e, zise căpitanul, întrucâtva supărat Dar măsura asta nu va însemna decât un început. Apoi, o să cerem noi liste de rezidenţi, şi astfel vom înhăţa o mulţime. Vor urma cartelele alimentare, după care vom cere ca nou-sosiţii în sector să se înregistreze la poliţie. Şi tot aşa, vom strânge plasa din ce în ce mai mult.

— S-ar putea să meargă şi procedând invers, spuse James I, încăpăţânat: o plasă strânsă de la bun început, astfel încât niciun nazist să nu poată trece prin ochiurile ei. După aceea putem fi oricând mărinimoşi.

— Metoda de bază pe care tocmai am expus-o e obligatorie şi pentru tine, James, spuse Boemes, cu oarecare nuanţă de severitate.

— OK, căpitane, răspunse James, pe un ton neprietenos. Ordinele nu se discută. În orice caz, vor exista nişte excepţii.

— De exemplu?

— „Vârcolacii” căpitane. Probabil că aţi auzit de ei?

— James, spuse Boemes, făcând un efort să vorbească liniştit, Germania e istovită, ca şi soldaţii ei. Pe deasupra, poporul ăsta nu e făcut pentru a se juca de-a

partizanii sau indienii, sau ceva de genul ăsta – şi cu siguranţă că nu în situaţia de-acum.

— Ştiu, ştiu – e mai mult un popor de poeţi şi de călăi.

— Părerea mea, spuse Boemes întristat, e că nu va exista nici un singur „vârcolac”.

— Din nefericire, nu dumneavoastră aveţi ultimul cuvânt în privinţa asta, spuse James 1, cu răceală. Anumite ordine ale armatei germane şi-au permis luxul de a se deosebi simţitor de vederile dumneavoastră despre caracteristicile naţionale germane.[3]

Şi există, de asemenea, un ordin dat de Hitler în legătură cu „vârcolacii”, ştiţi. Iar în ceea ce ne priveşte pe noi doi, domnule căpitan, constat că avem opinii diametral opuse în legătură cu anumite puncte. Vă rog să luaţi notă că, în cazurile dubioase, voi încălca instrucţiunile provenite de la superiorii noştri comuni.

— James, rosti Boemes, uşor consternat îşi scoase ochelarii, privindu-l neajutorat. Mâinile sale fine şi nervoase păreau să caute ceva de care să se agaţe.

— Mai e ceva, căpitane?

— Nu, răspunse el, privind curios drept înainte, de parcă modelul covorului de sub picioare l-ar fi incomodat.

— Atunci pot să plec, spuse James I, şi ieşi.

Ted Boemes clătină abia perceptibil din cap. Figura sa ascuţită era mai palidă chiar decât înainte, iar pe fruntea-i bombată apăruseră broboane de sudoare.

— Împărtăşiţi părerea lui James asupra tuturor acestor proble: me? îl întrebă căpitanul pe James II, care îşi pilise, preocupat, unghiile pe toată durata conversaţiei. Sunteţi de acord cu ce a spus colegul dumneavoastră?

— Nu, răspunse James II.

— Mulţumesc Domnului! rosti Ted Boemes.

— Eu, spuse James II, încet, am propriile-mi păreri

---

3 Werwolf – Asociaţie secretă a celor din Rezistenţa germană (n. tr.).

despre toate astea, care nu coincid cu cele ale lui James – dar nici cu ale dumneavoastră, domnule căpitan.

Obergefreiterul Kowalski îşi conducea în slalom motocicleta de-a lungul şirurilor compacte de vehicule.

Rămăşiţele Wehrmachtului Marii Germanii pulverizau drumurile bătătorite, iar printre ele se înghesuiau refugiaţi, vehicule ale serviciilor de intendenţă şi maşini civile obişnuite. Aerul vuia de zgomotul motoarelor, de strigătele oamenilor şi era îmbibat de mirosul de benzină, iar peste întregul peisaj pluteau coloane subţiri de praf.

Conducând cu viteză constantă, Kowalski îşi croia drum prin şirul acesta nesfârşit de nenorocire, grabă şi frică, neluând în seamă strigătele firave de ajutor şi nici şuvoiul gros de blesteme şi înjurături la adresa lui. Pentru el, feţele celor care-l priveau sau se holbau, ori se uitau de-a dreptul prin el erau la fel de uşor de citit ca un ziar; prevăzuse totul cu mult înainte, aşa încât nimic nu îl mai surprindea.

Înfăşurat într-o manta largă de motociclist, era complet acoperit de praf. Mersese o vreme în spatele unui furgon zgomotos, care ocupa cu neobrăzare toată lăţimea şoselei, legănându-se ca un beţiv şi monopolizând exact mijlocul drumului, de parcă ar fi fost un General, cu drept de liberă trecere, şi toată şoseaua i-ar fi aparţinut, fără să dea vreo atenţie corului sălbatic de claxoane pe care-l stârnea.

Kowalski acceleră, îşi făcu drum printre un şir de copâci şi furgon, apoi, ridicându-se în dreptul cabinei şoferului, zbieră:

— Nu poţi să ţii dreapta, ticălosule?

Uriaşul camion era ca un soi de vagon de cale ferată adaptat pentru şosea. Coborî brusc un geam al cabinei şoferului şi se ivi o figură grasă, acoperită de sudoare. Părea alcătuită practic dintr-o gură enormă, larg deschisă, care urlă:

— Ticălos eşti tu!

Apoi, deodată, gura enormă se închise, deasupra ei scânteiară prietenoşi ochii, până nu demult plini de răutate, iar prin fereastră se întinseră nişte mâini. Obergefreiterul auzi un glas aspru, dar relativ amabil, strigând:

— Dar ăsta-i Kowalski!

— Soeft! exclamă, surprins, Kowalski, cât pe ce să-şi piardă echilibrul şi redresându-şi motocicleta la doar câţiva centimetri de trunchiul gros al unui copac.

În acelaşi timp, Soeft, fostul „rege al aprovizionării”, făcu un semn şoferului său, care îndreptă uriaşul furgon spre partea dreaptă a drumului, continuând să blocheze tot traficul. Soeft se dădu jos, fără să ia în seamă vehiculele ce se îngrămădeau în spatele monstrului său pe roţi, şi se apropie de Kowalski.

— Vită bătrână! exclamă Kowalski. Ce cauţi aici?

— Escroc bătrân! exclamă şi Soeft. Ce cauţi aici?

Se bătură reciproc pe spinare şi râseră zgomotos, privindu-se în acelaşi timp cercetător, încercând să descopere ce-i apucase de manifestau o atitudine atât de camaraderească.

— Şi tu eşti pe cont propriu? întrebă Unteroffizierul Soeft.

— Şi încă cum! replică Kowalski. Un batalion întreg s-a luptat ca să-mi deschidă drum – mie şi unui Oberst. Oricum, punga s-a închis la loc în urma mea. Am vrut să-l găsesc pe Oberst ca să-i mulţumesc, dar a şters-o cu o asemenea iuţeală, că până şi eu mi-am pierdut răsuflarea.

— Şi ce faci acum, Kowalski?

— Merg acasă, bineînţeles.

— Fără bagaje?

— Da, dar cu pielea negăurită! Cât despre bagaje – o să găsesc eu curând ceva. Ce-ar fi să-mi dai o mână de ajutor în privinţa asta, Soeft?

— Am fost eu vreodată un monstru, fără suflet?

— N-ai fost, dar cu tine totul are un preţ.

— Asta-i dintotdeauna principiul după care îmi conduc afacerile, declară, plin de demnitate, Soeft. Dar e momentul potrivit când pot folosi pe cineva ca tine. Haide, urcă! O să-ţi punem motocicleta în spate.

— S-a făcut, zise Kowalski. Cu tine măcar omul ştie pe ce stă.

Soeft zâmbi, măgulit „Era destul de conştient de calităţile sale excepţionale, iar tipul ăsta, Kowalski, gândi el, era de acelaşi calibru, făcând parte, totodată, dintre cei care ştiau cum să profite de pe urma războiului. Deviza lor era: ia caimacul şi dă pe gât şnapsul! După care, în pat cu o fustă!

— Tot Unteroffizier, ai? întrebă Kowalski.

— Aş fi putut ajunge Major de-acum, dacă aş fi vrut, zise Soeft, cu oarecare măreţie. Dar nu sunt bolnav la cap!

Scoase o cheie din buzunarul pantalonilor, înconjură furgonul uriaş împreună cu Kowalski şi, rânjind de unul singur, bătu în uşă de două ori scurt şi de două ori lung, după care vârî cheia în broască şi deschise.

— Pune-ţi hodoroaga înăuntru! îi spuse el Obergefreiterului, strigând apoi spre întunericul dinăuntru: Dă-i o mână de-ajutor!

Un bărbat în salopetă de şofer apăru în fundul furgonului, se apropie de margine, clipind supărat în soarele primăvăratic, întinse mâinile, apucă motocicleta lui Kowalski şi o trase fără un cuvânt în burta căscată a camionului. Treaba o dată încheiată, Soeft mai aruncă o privire în sus, răsuci cheia şi se aşeză înapoi în cabina încăpătoare, alături de Kowalski, care rămăsese uimit.

— *Avanti*! îi spuse el şoferului.

Încuviinţând din cap, acesta manevră cu pricepere o serie de pârghii, accelerând şi luând-o din loc cu un rânjet ca de maimuţă şi scoţând nişte sunete ce puteau fi luate drept un râs fericit.

— Sunt uimit, spuse Kowalski.

— M-am gândit eu că o să fii, replică Soeft, frecându-

şi bărbia.

— Sunt uimit, Soeft, că furgonul tău e aproape gol, lucru neobişnuit la tine. Nu pot să cred că ţi-ai pierdut măiestria. Mai degrabă s-ar sfârşi lumea.

— E foarte important, spuse Soeft, scoţând o tabacheră din buzunarul de la piept, să te ţii cu un pas sau doi în faţa celorlalţi, încearcă una din astea – havane originale, din rezerva personală a Reichsmarshallului Göring.

— Presupun că ai pus deoparte destule rezerve, ca să nu-ţi mai pese de una-două lăzi în plus sau în minus. Asta-i singura explicaţie pentru camionul tău uluitor de gol.

— Lăzi! făcu Soeft, dispreţuitor. Asta era demult. E o chestie măruntă. Mă rog, sigur că întotdeauna au fost profitabile, cu ridicata. Dar acum nu mai sunt. Ce mai poţi face în zilele noastre cu un stoc de lăzi? Oricând poate apărea cineva care să ţi le rechiziţioneze pe toate. Nu ar avea nevoie decât de puţină isteţime, destui oameni la dispoziţie şi ceva îndemânare în mânuirea pistolului. Pentru cantităţile masive de marfă care zac acum la toate colţurile de stradă, îţi trebuie camioane de transport enorme şi depozite proprii, fie şi numai pentru articolele cele mai bune. Nu, amice „unchiul Soeft se ocupă acum de altele.

— De ce anume?

Soeft se uită la Kowalski şi rânji. Scotoci prin buzunarele pantalonilor şi scoase un inel scânteietor.

— E mic – dar, oho! E o avere ce se poate ţine într-un portofel!

— Bijuterii, ai?

Soeft dădu din cap aprobator, cu oarecare mândrie. Cu siguranţă că era satisfăcut de sine.

— Bijuterii – sau mai degrabă, fragmente de bijuterii: diamante, perle şi aşa mai departe. Şi bineînţeles aur – aur pur.

— Şi te pricepi la astea, Soeft?

— Într-o oarecare măsură. Înveţi din mers, de peste tot – trebuie doar să te ţii la curent. Pe deasupra, am câţiva experţi de prima mână care să mă ajute.

Kowalski făcu o mutră cât se poate de stupidă, şi Soeft observă asta cu oarecare satisfacţie. Când Obergefreiterul îşi clătină capul cu un gest plin de subînţelesuri spre Unteroffizierul de la volan, Soeft zâmbi mulţumit.

— Tipul ăsta de lângă mine nu ştie o boabă nemţeşte, afirmă el, deschis. A fost recrutat ca voluntar. E un arian onorific, un polonez germanic din fostul coridor al Danzigului, sau cam aşa ceva. Un şofer de prima mână, însă prost ca noaptea. În general, vorbesc cu el în franceză. Ascultă aici.

Soeft îi dădu un cot şoferului, făcându-i protector cu ochiul, şi spuse:

— Capito?

— Da, zise şoferul, rânjind fericit.

— Dar de ce, vru să ştie Kowalski, îmi spui mie toate astea? Sigur că nu doar pentru a te lăuda faţă de mine – nu eşti atât de fraier!

— Nu, replică Soeft, cu înflăcărare, niciunul dintre noi nu e fraier. De asta-ţi spun totul.

— Dă-i drumul, atunci, şi zi-mi ce vrei! Ce propunere aveai de gând să-mi faci, Soeft?

— Dragul meu băiat, rosti celălalt, fericit, noi doi ne înţelegem grozav. Şi dacă n-ar fi fost individul ăla de Asch, sunt sigur că am fi devenit de mult asociaţi – nu am nicio îndoială în privinţa asta.

— Scuipă bucata, Soeft!

— Bine, atunci ascultă! Acum, că Victoria Finală se apropie, afacerile au început să se extindă într-un asemenea ritm, că nu mai pridides cu munca. Trebuie să te mişti al naibii de repede, înainte ca puţul să sece pentru totdeauna. De-aia am nevoie de parteneri valabili.

— Ca mine, de pildă!

— Te-ai descurcat şi ai reuşit să scapi, Kowalski – şi asta-i o recomandare suficientă pentru mine. Sunt de-acum trei luni de când lucrez pe cont propriu. Inclusiv în sectorul ăsta. Dacă vrei, poţi să mi te asociezi.

— Ce procent am?

— Douăzeci şi cinci la sută.

— Prea puţin – fie şi numai pentru faptul că şaptezeci şi cinci la sută e prea mult pentru tine.

— Dar la cheltuielile mele nu te gândeşti? Mi-am făcut birou propriu, arhivă proprie, un atelier de bijuterii, am două ferme, trei pompe de benzină şi o făbricuţă. Crezi, cumva, că toţi ăia lucrează pentru mine pe nimic? Mă costă bani grei, pot să-ţi spun, iar ăştia trebuie câştigaţi. Şi cheltuielile o să mă coste tot mai mult, pe zi ce trece.

— Treizeci şi trei virgulă trei la sută.

— De-acord – asta numai fiindcă e vorba de tine.

— Şi ce am de făcut?

— Să te ocupi de tipul din spate. Vrea acte noi, dar trebuie să le plătească. Actele sunt aici, în geanta asta. Preţul e un colier cu patruzeci şi opt de perle şi o brăţară de aur cu douăsprezece pietre ovale.

Kowalski scoase un fluierat strident.

— Cine-i tipul?

— Nu l-ai recunoscut? E Kreisleiterul din oraşul nostru de baştină. Am de gând să-l las să muncească ca salahor la una dintre fermele mele. Dar mai întâi să deschidă punga. Iar lucrurile pe care trebuie să le scuipe în schimbul actelor sunt în casa lui – pe Hindenburgstrasse numărul 13.

— Bine lucrat, Soeft!

— Chestie de obişnuinţă, replică el. Fac lucruri din astea tot timpul. Afaceri perfect cinstite, se-nţelege. Servicii contra plată – asta mi-a fost dintotdeauna deviza. Bine, atunci – ce zici? Batem palma?

— O batem, Soeft.

Soeft nu era omul care să piardă timpul. Opri camionul, coborî, îi dădu ocol pentru a ajunge la spate, bătu conform înţelegerii de un anumit număr de ori, descuie uşa şi porunci ca motocicleta să fie scoasă afară.

— Prietenul meu, Kowalski, o să ducă la bun sfârşit înţelegerea noastră, îi explică el omului dinăuntru, care, după o clipă de ezitare, aprobă din cap şi se făcu nevăzut în interiorul furgonului.

— Vezi să nu te tragă pe sfoară! îi strigă Soeft lui Kowalski, înainte de-a ridica singur motocicleta. Să nu-i dai actele până când nu găseşti pe cineva care se pricepe la bijuterii. Între timp, mă duc să mai ciupesc câte ceva de ici de colo.

— Şi când ne revedem, Soeft?

— Aşteaptă-mă în scumpul nostru oraş de baştină. Mă întorc curând pentru încasare. Locul de întâlnire e la *Café Asch*. Şi dacă, în acelaşi timp, reuşeşti să mai prinzi ceva valabil, nu lăsa să-ţi scape. Dar vezi să fie numai nişte chestii care să merite! Pot să iau orice cantitate! Iar în cazul ăsta, primeşti cincizeci la sută – fiindcă e vorba de tine!

— Nu te interesează preţul?

— Soeft poate să plătească oricât! strigă celălalt, rânjind, şi o luă din loc.

— Pe asta mă bizui şi eu! zise Kowalski, privind după el, cu ochii mijiţi.

Leutnantul Brack, Offizierul de informaţii al Generalmaiorului Luschke, trimis acum într-o misiune specială, se îndreptă spre cabana în care soldaţii îi spuseseră că îl poate găsi pe Leutnantul Asch. Brack avea aspectul primăvăratic al unui ogar bine dezvoltat şi încerca să-şi mascheze aerul dominant de mulţumire, care-l caracteriza.

Îi ajunsese la urechi un hohot scurt de râs, venind dinspre verandă. Glasul înalt şi strident era al unei fete. Brack se încruntă uşor. Desigur că prezenţa unei fete în rândul trupelor nu mai era de mult ceva neobişnuit;

ciudăţenia consta în faptul că motivele care să provoace râsul în hohote erau din ce în ce mai rare în aceste zile.

Brack se opri şi încercă să ghicească starea de spirit a Leutnantului Asch din tonul glasului său, însă nu reuşi. Asch era un om imprevizibil, incapabil să ia o poziţie clară şi fermă în vreo privinţă. El nu semăna cu ceilalţi, ci avea un fel propriu de a fi.

— O să ne distrăm pe cinste, fetiţo, spuse Asch, cu o vădită hună dispoziţie. Poţi să fii convinsă.

— Asta nu înseamnă că trebuie să mă mângâi sub bărbie, rosti l aţa, cu o indignare prefăcută.

— E doar un obicei de-al meu, replică Asch, netulburat.

Leutnantul Brack zâmbi imperceptibil, apoi păşi cu oarecare eleganţă în atitudinea lui hotărâtă spre perechea aceea neobişnuit de veselă, care discuta, se prezentă şi spuse politicos:

— Sper că nu deranjez vreo operaţiune militară, Herr Asch.

— Fleacuri, răspunse acesta, înclinând uşor din cap spre Brack şi strângându-i mâna. Ei, dar cum ai ajuns aici, bătrâne scârţa-scârţa pe hârtie? Generalul doar n-are elicoptere la dispoziţie!

— Cu maşina, în cea mai mare parte a drumului, explică Brack, iar după aceea o mică plimbare prin pădure.

— Fără vreo problemă?

— E limpede că victorioşii noştri adversari nu se simt bine în faimoasele păduri germane.

— Cât se poate de adevărat, spuse Asch. Preferă să lupte pe autostrăzi.

Brack zâmbi din nou, în semn de aprobare, şi se înclină spre Barbara, într-un mod ce părea să ţină mai mult de obişnuinţă, decât de curtoazie.

— Pot să-ţi vorbesc între patru ochi, Herr Asch?

— Şterge-o, fetiţo! îi zise Asch Barbarei. Du-te să arunci o privire la tapetul de pe pereţi, şi nu te grăbi.

Barbara se ridică în picioare şi rămase o clipă acolo, semeaţă, vrând să-l facă pe Leutnantul Brack să înţeleagă cât de mult dispreţuia o asemenea lipsă de maniere, dar acesta părea să fi uitat de ea. După care, bombându-şi pieptul, fata se îndepărtă, cu mândrie şi ostilitate.

— Momeală! zise Asch, laconic. Momeală ca să prind un rechin.

— Am să vă transmit un mesaj oficial, spuse Brack.

Unul dintre principiile sale era să nu se vâre niciodată în treburile celorlalţi, mai ales atunci când acestea păreau să fie de ordin personal.

— Vin din partea General-maiorului Luschke.

— Dacă Generalul îşi închipuie că am de gând să lupt cu mâna mea de oameni ca să-mi croiesc drum până la el, înseamnă că a făcut prima greşeală din viaţa lui, zise Asch, belicos.

— Te rog să nu-l subestimezi pe General, rosti Brack, cu un zâmbet.

— Nu mi-am permis niciodată până acum o asemenea extravaganţă. Dar de unde pot să ştiu că nebunia asta a Marii Germanii nu l-a contaminat chiar şi pe unul ca Generalul Luschke?

— Mesajul Generalului, zise Leutnantul Brack, este că poţi să-ţi faci bagajele.

— Astea-s cuvintele lui?

— Asta-i sensul, oricum.

— Herr Brack, spuse Leutnantul Asch, cu o suspiciune abia mascată, sunt pregătit să primesc oricând ordine surprinzătoare de la Generalul Luschke, dar cine îmi garantează că spusele tale sunt adevărate?

— Lasă asta în seama bunului dumitale simţ, Herr Asch.

— Păi, el îmi zice că un prusac pursânge ca Luschke nu va capitula aşa de uşor. Mă tem că simţul onoarei s-ar putea dovedi mai tare decât inteligenţa lui.

— Aici greşiţi, Herr Asch. S-ar putea ca Luschke să-şi

pună onoarea mai presus de toate, dar nu e omul care să sacrifice vieţile oamenilor săi pentru asta.

Leutnantul Asch făcu un pas înapoi şi se sprijini de tocul uşii cu o expresie nerăbdătoare, ca şi cum ar fi aşteptat pe cineva.

— Hai să vorbim deschis, Herr Brack. Cu o lună în urmă, de faţă cu Luschke, ai spus că războiul e pierdut şi crezi că nu are niciun rost să mai mişti un deget pentru a încerca să-l salvezi. Ai spus aşa?

— Da. Şi Generalul m-a contrazis, cumva?

— Nici n-a auzit.

— Doar nu-ţi închipui că-i surd! Ştiu că nu eşti prost, Asch. Gândeşti la fel ca mine, iar Luschke ştie asta. Şi el gândeşte ca noi. Doar că nu poate lăsa să se vadă.

— Brack, zise Leutnantul Asch, îmi place omul ăsta nu în calitate de comandant – deoarece nu poţi ţine la comandantul tău –, ci ca om. Şi din pricina asta nu-l pot lăsa baltă. Îmi pare rău să spun că aproape mi-aş da viaţa pentru el.

— Te înţeleg perfect şi îmi asum pe deplin răspunderea pentru acest ordin pe care-l transmit direct din partea Generalului: Fă-ţi bagajele!

— E-n regulă, spuse Leutnantul Asch. Îmi demobilizez oamenii şi le dau drept cuvânt de ordine: „Corabia se scufundă, scapă cine poate!”

— Fă-o!

— Iar apoi, continuă Asch, o să încerc să mă descurc singur ca să ies de-aici. Cu o femeie ca însoţitor. Vii şi tu cu noi – cunoşti drumul.

— Nu vin cu tine, Asch. Asta a fost ultimul gest de credinţă faţă de Wehrmachtul Germaniei Mari.

— Vrei să fii luat prizonier?

— Vreau să fiu, în sfârşit, liber.

Leutnantul Asch îl privi pe Brack, cu un zâmbet.

— Am auzit că nu numai simpatiile tale se află de cealaltă parte, ci şi banii.

— Una nu o exclude pe cealaltă, Asch.

— Ba dimpotrivă, îmi închipui.

— În Germania, explică Leutnantul Brack, amabil, am stat cu mama. Tatăl meu, care a divorţat de mama, are proprietăţi în America de Sud şi face parte dintr-o bine cunoscută firmă cu sediul la New York.

— Păi asta-i grozav, spuse Asch. O să fii aproape singurul dintre noi care va fi satisfăcut de patria lui!

— Poate, spuse Brack, voi fi în stare să-mi ajut camarazii în felul meu propriu.

— Eşti un adevărat gentleman, îl asigură Asch, cu o ironie blândă. Dar contez şi eu pe ajutorul tău.

— Ce pot să fac pentru tine? întrebă, curtenitor, Brack.

— Vino puţin, îl rugă Asch. Vreau să te prezint unui Major pe nume Hinrichsen. Întâmplarea a făcut să fim împreună, iar un anumit porc ne-a azvârlit pe amândoi, alături de o sută de soldaţi, într-un infern. Am scăpat întreg în ce mă priveşte, dar Hinrichsen ăsta nu a fost la fel de norocos.

— E rănit grav?

— Nu sunt sigur, Brack. Nu arată chiar ca un fleac. Are braţul drept făcut harcea-parcea şi a fost împuşcat în umăr. Nu ştiu dacă osul e rupt.

— R O să ţin un ochi pe el, dacă asta vrei.

— Trebuie să ai grijă de el, Brack. E un dobitoc încăpăţânat, dar e neîndoielnic un erou – unul dintre ultimii eroi ai războiului. Pe deasupra, e… dar asta nu te priveşte. Nu mă aştept să înţelegi. Pentru mine nu contează acum decât un singur lucru, şi anume să nu-l laşi singur.

— O să-l supraveghez, Asch. Poţi să te bizui pe mine.

— Bine. Şi acum, începe vânătoarea.

— Gonacii şi-au făcut datoria, iar vânătorii sunt gata. Oricine îşi va scoate nasul afară va fi doborât pe loc. Germanii sunt exact ca o grămadă de iepuri neajutoraţi,

Asch.

— Nu şi eu. Dimpotrivă, sunt gata să vânez, la rândul meu, un porc mistreţ!

Oberstul Hauk stătea, palid şi ţeapăn, lângă Oberleutnantul Greifer, de parcă s-ar fi aflat în cu totul altă parte. Cu o mişcare aproape imperceptibilă, desfăcu o hartă desenată grosolan cu creionul, pe care o întinse în poală şi încercă să o netezească. Greifer se aplecă de-alături peste ea şi o studie, la rândul său.

— Ar trebui să ajungem în scurt timp, spuse Oberleutnantul, înălţându-şi capul de parcă ar fi adulmecat în vânt.

— Drept înainte, încă trei sute de metri, zise Hauk. Apoi, la dreapta – Frühlingstrasse, numărul 3.

Se aflau în mijlocul străzii principale a unui sat întins, cu case împrăştiate. Strada, la fel ca toate celelalte, fusese lovită rău în aceste zile şi era plină de gropi. Pretutindeni zăceau hârtii rupte, zdrenţe de uniformă, rămăşiţe de lăzi şi cutii. Pe lângă garduri, stăteau maşini părăsite. Case care fuseseră construite aproape una lângă cealaltă păreau să se fi alăturat şi mai mult. Rareori se mai iţea printre ele câte o fiinţă omenească.

— Populaţia civilă s-a ascuns ca şobolanii, observă Greifer şi scuipă dispreţuitor. Punem pariu că acum se ocupă cu transformarea cearşafurilor în drapele albe?

— Nu avem prea mult timp, spuse, laconic, Oberstul.

Greifer dădu afirmativ din cap, încruntat şi ascultător, şi, băgând într-a-ntâia, apăsă pe accelerator şi unii maşina din loc. După aproape trei sute de metri, zăriră Frühlingstrasse – un drum de ţară, cu grădini în faţa caselor.

— A doua casă, zise Hauk.

Greifer conduse până lângă gard şi opri chiar în faţa porţii, apoi se aplecă puţin, iscodind cu privirea.

— Aici e, făcu el. Scrie şi numele: Willrich. Asta-i numele femeii, nu-i aşa?

Oberstul se uită din obişnuinţă la uniforma sa impecabilă, coborî din maşină şi se îndreptă cu paşi mici şi măsuraţi spre poarta grădinii. Acolo se opri şi, aruncând o privire scurtă de-a lungul drumului de ţară, îşi scoase încet mănuşa de la o mână.

Greifer îl urmă cu paşi mari. Se opri, rânjind, în faţa unui anunţ care declara cu litere frumos tipărite că această clădire fusese rechiziţionată pentru Grupul de Armate Centru Secţia a IV-a însărcinată cu transportul şi aprovizionarea. Purta semnătura Stabszahlmeisterului Brahm şi era ştampilată cu o parafă oficială.

— Arată foarte verosimil, mârâi Greifer, satisfăcut. Băiatul îşi cunoaşte la perfecţie treaba, aşa cum speram.

Apoi apăsă hotărât pe butonul soneriei.

Apelul răsună strident în interiorul casei, dar nu mişcă nimic. Greifer se uită la Oberstul Hauk cu reală uimire. Oberstul stătea acolo, cu chipul impasibil, părând total nepăsător faţă de tot ceea ce se întâmpla.

Greifer sună din nou, mai lung, mai tare şi mai violent, împingându-şi în afară bărbia lui de spărgător de nuci.

— Ce dracu’ îşi închipuie ăştia? spuse el. Au declarat încheierea războiului, sau ce?

— Deschide! ordonă Hauk, liniştit.

Acum, Greifer era cel care cercetă strada dintr-o parte în alta. Era pustie şi părea părăsită. Satisfăcut de ceea ce văzuse, Greifer pescui din buzunarul pantalonilor un briceag uriaş, îl desfăcu şi vârî lama în dreptul broaştei, între canatul porţii şi stâlpul gardului. Smuci de două ori, după care broasca cedă şi poarta se deschise brusc.

— O joacă de copil, spuse Greifer bine dispus, închizându-şi briceagul la loc şi băgându-l înapoi în buzunar.

Oberstul străbătu grădina, păşind spre uşa de la intrare. Acolo se opri şi rămase din nou nemişcat. Greifer bătu cu pumnii în tăblia uşii, încât bubuiturile răsunară în

toată casa.

O fereastră de lângă uşă se deschise în grabă, şi o bătrână se aplecă în afară, întrebându-i pe un ton deloc prietenos:

— Ce vreţi?

— Deschide, zise Greifer, că altfel îţi prefac cuibul în lemne de foc!

— Ce vreţi? strigă femeia, cu chipul schimonosit, poate de furie, de frică sau de isterie.

Greifer voia să-şi pună ameninţarea în practică, dar Oberstul Hauk, strunindu-şi slujitorul cu un gest, intră acum în acţiune, schiţând o plecăciune scurtă, dar nu lipsită de politeţe.

— Sunteţi doamna Willrich? întrebă el.

— Da, răspunse femeia, ceva mai prietenoasă.

— Hauk, se prezentă Oberstul, cu o nouă plecăciune. Oberst Hauk. Îndrăznesc să spun că numele meu nu vă este necunoscut.

— Oberstul Hauk! Fireşte că n-aveam de unde să ştiu! spuse ea, devenind brusc extrem de afabilă. Dar chiar şi acest elan aparent sincer de amabilitate era prefăcut, aşa cum erau multe altele la această femeie. Intraţi, vă rog.

— Cum? Pe fereastră? întrebă, rânjind, Greifer.

Doamna Willrich dispăru de la fereastră, o închise cu o bufnitură şi se auzi desluşit cum se mişcă prin casă. Părea că trage la o parte un obiect greu. În scurt timp, uşa de la hol era deschisă şi în broasca uşii de la intrare se răsuci o cheie de două ori. Uşa era acum descuiată.

— Ceva pute pe-aici! spuse Greifer, cu convingere.

Ţeapăn şi aparent nepăsător, Oberstul nu răspunse nimic; intră în casă şi o urmă pe doamna Willrich prin hol, până în salon. Greifer asigură spatele, privind de jur-împrejur.

— Luaţi loc, vă rog, spuse doamna Willrich, cu o amabilitate forţată. Cu ce să vă servesc?

Hauk refuză, mulţumindu-i.

— Nu vreau să vă răpim mai mult timp decât e nevoie, dragă doamnă, zise Oberstul.

— Dar vă implor s-a faceţi, spuse doamna Willrich, desfăcân du-şi mâinile în semn de bunăvoinţă, însă incapabilă să-şi stăpânească emoţia nici măcar o clipă.

Se uită în jur ca şi cum ar fi căutat o cale de scăpare.

Greifer se aşează imediat în faţa ei şi o privi scrutător, de parcă ar fi avut de gând să o cumpere la un preţ cât mai ieftin. Apoi îşi împinse cascheta pe ceafă.

— Avem nevoie de o informaţie, spuse Oberstul Hauk, cu glasul său liniştit şi impersonal. N-o să ne ia decât două minute.

— Cu plăcere! declară doamna Willrich, sărind în picioare. Dar sper că n-o să refuzaţi un păhărel de lichior?

— Nu, răspunse Greifer, n-o să refuzăm aşa ceva.

Doamna se năpusti afară din cameră, dar nu fără a le mai adresa oaspeţilor săi neaşteptaţi un zâmbet chinuit. Faţa ei rotundă era ca o mască prietenoasă, iar corpul răscopt, conturat limpede prin hainele prea ajustate, era complet lipsit de graţie.

— Pute ca dracu', făcu Greifer. Dacă cineva e atât de scârbos de amabil ca muierea asta, înseamnă că are ceva de ascuns. Sunt gata să-mi înghit pălăria dacă nu-i aşa.

— Nu cred că va fi nevoie s-o faci.

Doamna Willrich se strecură grăbită înapoi în odaie, ţinând proptită de piept o tavă plină, încărcată cu o sticlă pătrată de Cointreau şi cu trei pahare. Puse totul pe o masă, gâfâind din greu, şi se apucă să toarne băutura cu o mână nesigură.

— Aş prefera nişte coniac, spuse Greifer.

— Dar bineînţeles, răspunse doamna Willrich şi se grăbi să iasă din nou.

— Cunosc marca asta, zise Greifer, arătând o sticlă din faţa lor. Brahm avea trei lăzi din astea, şi probabil că a şterpelit-o.

— Şi ce dacă? observă Hauk. Doar n-o să fim meschini.

— Oricum, asta nu-i totul, replică Greifer. Dacă nu mă-nşel, cucoana o să aducă acum ceva Courvoisier.

Doamna Willrich apăru cu o sticlă de Courvoisier, de o mărime neobişnuită, golită pe jumătate. La vederea ei, Greifer căpătă o expresie ameninţătoare. Apucând sticla, o privi cercetător şi apoi o puse la loc. Ochii îi străluceau.

— Îmi aduceţi veşti de la fratele meu? întrebă acum doamna Willrich, şi se vedea limpede că făcuse un efort considerabil să pună întrebarea.

Greifer se înecă şi începu să tuşească. Se înroşi la faţă şi ochii îi ieşiră din cap de uimire. Nu-şi putea crede urechilor.

— Când l-aţi văzut ultima oară pe fratele dumneavoastră? o întrebă Oberstul.

— Când a venit în concediu, acum şase săptămâni.

Oberstul îşi puse paharul jos cu un gest brusc. Greifer se stăpânea destul de greu să nu vorbească. Doamna Willrich se apucă de braţele fotoliului, făcând eforturi uriaşe de a-şi păstra o aparenţă de calm.

— Ultima lui scrisoare, rosti ea, grăbită, mi-a sosit acum vreo săptămână. Ştiam că urmează să vă întâlniţi cu el aici. Mi-a spus că aşa era stabilit. Deci eu v-am aşteptat – pe dumneavoastră sau pe fratele meu.

Tăcu. Hauk şedea nemişcat. Un ceas ticăia tare. „E aproape ca într-un film”, îşi zise Greifer, ridicându-se subit în picioare. „Filmultrebuie oprit cât mai repede, altfel s-ar putea transforma în realitate”.

— Draga mea doamnă, spuse Hauk, cu o blândeţe iritată, se pare că faceţi o greşeală. Probabil că fratele dumneavoastră a fost pe-aici în ultimele zile.

— Ba nu, replică ea, automat. Ce vreţi să spuneţi? Desigur, l-am aşteptat în fiecare zi, dar nu a venit. Dumneavoastră aţi ajuns primii. Cu siguranţă, nici el nu va întârzia.

Oberstul îi aruncă lui Greifer o privire poruncitoare, urmată de un semn din cap abia perceptibil. Leutnantul se ridică precipitat.

— O să aflăm imediat, spuse Hauk, rămânând perfect liniştit.

Greifer se năpusti afară din cameră, dădu buzna în bucătărie şi smuci uşile dulapurilor de-acolo, apoi coborî în pivniţă, se uită de jur-împrejur şi examină rafturile, după care urcă înapoi şi intră în dormitorul doamnei Willrich, unde cercetă pe sub paturi, în noptiere şi în garderob. Găsi tot ce căutase. Nu se afla nimeni în casă, dar aceasta era ticsită de mărfuri alimentare. Situaţia era limpede.

— E clar, spuse Greifer, revenind în camera de zi şi lăsându-se să cadă într-un fotoliu. Exact cum am presupus.

Oberstul, continuând să stea nemişcat în mijlocul camerei, o 1 intui pe doamna Willrich cu o privire rea. Femeia îşi frământa nervoasă mâinile. Apoi, Oberstul zise:

— Avem puţin timp. O să ne spuneţi acum unde e fratele dumneavoastră.

— Dar, vă rog! E jignitor! Cum puteţi să…

— Stabszahlmeisterul Brahm a fost aici, spuse Greifer, întorcându-se spre Hauk. A descărcat provizii serioase. Individul a ciupit până şi ţigările mele speciale, îndemnând-o pe doamnă să nu ne spună nimic. Iar minunatul Brahm s-a dus acum să se ascundă pe undeva. Dar pun rămăşag că ea ştie cu exactitate unde se află. Şi mai pun rămăşag că o să ne mărturisească.

— Ne daţi adresa Stabszahlmeisterului Brahm, sau nu? întrebă Hauk.

— Ce vreţi de la mine?

Oberstul Hauk îşi netezi uniforma impecabilă, cu un gest mecanic, părând să privească direct prin pereţi. Era ca şi cum pentru el nici nu s-ar fi aflat vreo doamnă Willrich în cameră, ca şi cum n-ar fi cunoscut-o şi nici n-ar fi existat vreodată.

— Aştept afară, Greifer, spuse el, şi ieşi.

— O să scoatem untul din tine, rosti Greifer.

Începu să-şi suflece mânecile. Apoi, cu mişcări bruşte ale corpului, îşi apropie scaunul de doamna Willrich şi, cu un gest aproape tandru, scoase din învelişul lui de celofan un trabuc pe care-l privi ca şi cum singurul lucru din lume ce-l interesa în acel moment era inelul de culoare deschisă din jurul acestuia.

Apoi îşi scoase briceagul uriaş din buzunarul pantalonilor şi îl desfăcu. Doamna Willrich tresări. Greifer nici nu o băgă în seamă. Cu gesturi oarecum solemne, tăie capătul trabucului şi-l aprinse. Dădu voluptuos afară primul nor de fum, după care, desfăcându-şi picioarele ca lamele unui foarfece, se lăsă pe spate, întinzându-se comod în fotoliu.

— Haide, scuipă! Unde-i Brahm? întrebă el.

Femeia nu răspunse.

— Dacă nu-mi dai adresa lui Brahm în clipa asta, o să-ţi fac mutra bucăţele, spuse Greifer.

Doamna Willrich începu să tremure. Încerca disperată să se gândească la ceea ce ar trebui să facă. Să ţipe? Casa ei era atât de izolată, încât nimeni nu putea s-o audă. Să încerce să fugă? N-ar fi izbutit niciodată. Se afla la cheremul acestei namile neruşinate de bărbat. Dar era, totuşi, Offizier! Cu siguranţă că nu ar fi în stare să…

Greifer îşi trecu ţigara din mâna dreaptă în cea stângă şi o lovi fulgerător drept în faţă. După care îşi trecu ţigara înapoi în mâna dreaptă, se lăsă pe spate şi fumă. mai departe.

— N-am să mai aştept prea mult, spuse el.

Femeia îl privi cu nişte ochi goi şi holbaţi, îngheţată de groază. Scutură din cap şi deschise gura ca şi cum ar fi încercat să ţipe.

Atunci, Greifer se năpusti la ea. Lăsându-şi ţigara să cadă pe jos, urlă la femeie şi o pocni în faţă scurt şi violent, de câteva ori.

Femeia lăsă să-i scape un ţipăt pătrunzător. Stând în

genunchi, cu chipul încordat, Greifer nu înceta s-o lovească peste faţă, care, încetul cu încetul, i se umfla ca un aluat. În scurt timp, doamna Willrich nu făcea decât să scâncească… Greifer simţi sânge şi salivă pe mână înainte ca ea să leşine.

De afară se auzi brusc vuietul unui motor ambalat. Greifer se ridică în picioare, respirând din greu, şi se duse la fereastră, de unde îl văzu pe Oberstul Hauk stând în faţa capotei ridicate, ca şi cum ar fi verificat acceleraţia. „Opt cilindri zdraveni”, îşi zise

Greifer, sumbru, „fac suficient zgomot, încât să acopere ţipetele ascuţite ale unei femei”.

Greifer rânji satisfăcut, reveni în cameră, îşi turnă un pahar de coniac şi-l dădu pe gât. Apoi culese grijuliu havana de pe jos, o şterse cu mâneca, o vârî în gură şi trase din ea cu nesaţ. Ţigara se stinsese însă de mult. Greifer înjură şi o aruncă înapoi pe covor.

Înviorat de încă un coniac şi simţindu-se din nou în formă, începu să se ocupe metodic de doamna Willrich. Ştia din propria lui experienţă că femeile erau rezistente ca pisicile, dar îşi cunoştea bine subtilităţile ocupaţiei. Ca şef al plutoanelor de execuţie de sub comanda Oberstului Hauk, omul care se dovedise atât* de eficient în îndeplinirea sentinţelor promulgate de Curtea Marţială de urgenţă, acumulase din plin experienţă în acest domeniu.

După zece minute de muncă dură, o înfrânse pe doamna Willrich. Femeia îi distrusese uniforma, mânjindu-i-o de sânge, dar vorbi. Mai întâi, îi dădu numele orăşelului aflat la vreo treizeci de kilometri de sat.

— Mai departe! ordonă Greifer.

Gemând, aceasta bolborosi abia perceptibil, cu o voce gâtuită:

— Hindenburgstrasse, numărul 13.

Greifer, care o săltase pe picioare, îi dădu drumul. Femeia se prăbuşi pe covor cu o bufnitură şi rămase acolo, zăcând ca un buştean. Greifer îşi şterse meticulos mâinile

cu una dintre pernele de pe divan.

Apoi, desfăcând învelişul de celofan al unei noi ţigări, spuse:

— De ce nu ne-am putut înţelege de la bun început?

Mintea de militar german a lui Schulz găsea atât de dureroasă viteza cu care se destrăma totul. Cam cu o săptămână în urmă, la popotă avuseseră loc o seară a invitaţilor şi o petrecere pentru femei, împreună cu alte trei mese festive: o aniversare, o avansare şi o acordare de decoraţii. Acum însă popota începea să fie pustie: pivniţa era goală, celelalte provizii aproape consumate şi încă se mai aştepta o hotărâre în legătură cu soarta covoarelor. Într-un cuvânt, Schulz s-a văzut nevoit, spre marele său regret, să mănânce acasă cu soţia lui, Lore.

— Ce frumos îţi ţii lingura! îi spunea aceasta, prefăcându-se că îl admiră.

— Fiindcă eu cunosc bunele maniere, îi răspunse soţul.

— Şi ce frumos îţi ridici degetul mic!

— Aşa se cuvine.

— Şi ce mai zgomote scoţi când înghiţi!

— Asta-i treaba mea, replică el, de sus.

Lore termină de mâncat ce avea în farfurie, îşi sprijini bărbia în mâini şi îşi privi soţul cu oarecare suspiciune.

— Fritz, spuse ea, ce-i cu cele trei lăzi din pivniţă – pot să le deschid?

— Sunt proprietatea armatei, declară Schulz, emfatic. Nu ne aparţin nouă; noi doar le depozităm acolo.

— Sticlele se sparg, zise Lore. Carnea afumată se poate strica, iar tutunul se umezeşte şi conservele se oxidează – mai ales în zilele astea. *h*

— Se află sub răspunderea mea de comandant local, spuse Schulz, ţinându-se drept, într-o manieră militărească. Aş fi pedepsit pentru pierderea oricărui produs.

— Atunci numeşte pe altcineva în locul tău – şi o să primească el pedeapsa.

— Ce vrei să spui? întrebă Schulz, ascuţind un băţ de chibrit cu care să-şi cureţe dinţii. Cum mă vezi făcând aşa ceva?

— Foarte simplu, spuse Lore. Trebuie să te îmbolnăveşti.

— Un Schulz nu se îmbolnăveşte niciodată.

— Atunci va trebui să te gândeşti la altceva, dacă vrei să rămâi sănătos.

Schulz încetă să se mai scobească în gură, lucru pe care-l făcea cu succes, şi se uită la soţia lui, care continua să stea la masă privindu-şi farfuria goală, complet indiferentă. Jucându-se cu lingura, făcea cercuri pe faţa de masă şi zâmbea absentă.

— Dacă vin americanii şi te găsesc tot în postul de comandant… reluă ea.

— Am să-ţi spun ceva, Lore, declară Schulz, cu acea putere de convingere cu care urmărea să-şi reducă subordonaţii la tăcere şi pe care şi-o perfecţionase de-a lungul atâtor ani de serviciu. Sunt soldat şi, ca atare, îmi fac datoria.

— Până la ultima ladă!

— Văd că nu mă înţelegi. Nu m-ai înţeles niciodată. Habar n-ai ve înseamnă onoarea. La mine însă, simţul onoarei e un lucru înnăscut.

— Împreună cu alte handicapuri.

— Ah! făcu Schulz, cu un gest violent, de parcă ar fi încercat să azvârle cât colo toate necazurile care-i otrăveau existenţa. Ce rost are să discut cu tine? O să acţionez.

— Cu cine?

Schulz se ridică, îşi aruncă şervetul – de când devenise Offizier, se îndrăgostise foarte mult de şervetele mari şi albe – şi, îndreptându-şi ţinuta autoritară, ieşi cu paşi mari în stradă. Traversă piaţa din centrul oraşului,

plină de zgomotele vehiculelor care o străbăteau în tranzit, şi porni în direcţia Primăriei, unde se aflau birourile comandamentului – ale comandamentului său!

Trecu prin faţa birourilor de planificare, administraţie şi afaceri curente, unde continua să se lucreze asiduu în gol, şi intră în anticamera biroului său.

— Tot aici eşti? îl întrebă pe Gefreiterul Stamm, care îl întâmpină zâmbitor.

— Mi-e greu să mă despart de dumneavoastră, Herr Hauptmann.

— Sunt ceva scrisori?…

Nici nu se aştepta să fie. Dar, când Stamm răspunse afirmativ, ceru să le vadă imediat.

— Toate astea?…

Răsfoi scrisorile, fără să găsească ceea ce se credea îndreptăţit să aştepte: avansarea la gradul de Major.

Aruncă totul pe birou, zicând:

— Ce război idiot de birocraţi! Parcă-i un balamuc. Toţi se cred autorizaţi să dea ordine. Noi ăştilalţi ne dăm osteneala să ne facem datoria… iar Cartierul General al armatei sforăie.

— Ce să fac cu scrisorile, Herr Hauptmann?

— Din partea mea, poţi să şi… Ah, la naiba, fă ce vrei! Ca de obicei. Pasează-le altui birou, atâta vreme cât mai există unul care ne e subordonat.

Intră în biroul său personal, unde îşi dădu drumul, mârâind, într-un fotoliu şi îşi puse imediat mintea la treabă, jucându-se în acest timp cu un creion lung şi ascuţit cu grijă. După un timp, în care se gândi la Moltke, la haosul din secţia de personal, la natura propriei sale situaţii şi la Lore, cutele de îngrijorare de pe frunte începură să se mai atenueze puţin. În cele din urmă, dădu din cap aprobator pentru sine, cu o expresie aproape satisfăcută.

Se ridică, de data asta fără să mai mârâie, şi ieşi în anticameră, căutându-l pe Gefreiterul Stamm. Dar

prezenţa unui soldat plin de noroi îl împiedică să-şi transpună în practică hotărârea pe care tocmai o luase. Schulz i se adresă cu bruscheţe:

— Ce vrei? Aici nu-i sală de aşteptare. Birourile pentru treburile curente ale comandamentului sunt afară.

— Bună ziua, Herr Hailptmann, spuse soldatul, dezvelindu-şi dinţii zdraveni într-un zâmbet larg.

Schulz îşi privi vizitatorul mai atent.

— Vă cunosc de undeva?

— Obergefreiter Kowalski, făcu celălalt, cu un rânjet.

— A, da! Schulz păru să-şi amintească vag. Eraţi Obergefreiter aici, pe vremuri, aşa-i?

— *Jawohl*, Herr Hauptmann. Dar nu am fost degradat.

— Sper că nu ai venit aici doar să-mi faci o vizită, Kowalski?

— Desigur, îl asigură celălalt. Sunt aici în avangardă.

— Ei, asta-i foarte bine, aprecie Schulz, care nu voia să piardă timpul şi nu vedea necesitatea de a-şi impune autoritatea firească, îţi voi acorda tot sprijinul meu – Gefreiterul Stamm o să te pună la curent. Dar mai târziu, nu acum. Aşteaptă afară, te rog.

— Sunt învăţat să aştept, spuse Kowalski, ieşind din cameră cu o încetineală provocatoare.

Schulz nici măcar nu se uită la el. Puţin îi păsa de Obergefreiterul Kowalski, pe care-l şi uitase când uşa se închise în urma lui.

— Cu ce se ocupă Oberleutnantul Nowack? i se adresă lui Stamm.

— Cu încartiruirea.

— Cheamă-l la mine! ordonă Schulz şi ieşi iar din anticameră.

Oberleutnantul Nowack, un funcţionar de birou din Linz, un om la locul lui şi docil, de încredere şi cu o atitudine admirabilă de servitute, se apropie de Schulz, prudent. Nu mai avea o conştiinţă liniştită din ziua în care

îmbrăcase pentru întâia oară uniforma, iar în zilele astea furtunoase, cu greu mai ştia ce înseamnă conştiinţa ca atare. Funcţiile sale, pe care şi le îndeplinea cu asiduitate şi perseverenţă, erau date peste cap. Fiecare se instala unde voia, îşi schimba locuinţa când avea chef, pleca şi venea tot când voia. Foarte puţini erau cei care se prezentau la sosire, şi aproape niciunul nu făcea asta la plecare. Era pur şi simplu o situaţie catastrofală.

— Oberleutnantul Nowack, la ordinele dumneavoastră! rosti el politicos, deşi nu fără anumite inflexiuni milităreşti.

— Nowack, spuse Schulz aproape solemn, uitând de data asta să se mai delecteze pe seama stângăciei acestui coleg Offizier mai mult decât dubios. Situaţia devine din ce în ce mai critică.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, situaţia devine din ce în ce mai critică, aprobă celălalt, supus.

Schulz era cât pe ce să-i spună: „Eşti Offizier, Nowack, nu papagal!”, dar reuşi să se stăpânească, îşi drese glasul şi zise:

— Fireşte, nouă ni se cere din ce în ce mai mult.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, se grăbi să-l asigure Oberleutnantul, ni se cere din ce în ce mai mult, fireşte.

— Dar frontul vine întotdeauna pe primul loc!

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, frontul vine pe primul loc – întotdeauna.

— Şi din acest motiv este nevoie şi de mine acolo. Chemarea onoarei a ajuns şi la mine, şi nu şovăi să-i răspund. Iar tu, Nowack, îmi vei ţine locul aici.

— Foarte bine, Herr Hauptmann, vă voi reprezenta aici, rosti, automat, Nowack.

Apoi, sub privirea scrutătoare a lui Schulz, începu să-şi dea seama, treptat, ce voia să însemne asta. Simţi că i se înmoaie genunchii, iar ochii i se măriră de groază, de parcă în faţă i s-ar fi căscat brusc o prăpastie uriaşă. Strigă cu un glas care răsună ca un piuit:

— Eu trebuie să vă înlocuiesc aici, Herr Hauptmann?

— Dar cine altul? i-o întoarse Schulz, cu un muget. Cineva trebuie s-o facă! Şi de ce n-ai fi tu ăla, Nowack? în curând, o să ştii s-o faci foarte bine. La urma urmei, eşti Offizier, iar un Offizier e cineva pe care te poţi baza. Drept care, eu mă bazez pe tine!

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, spuse celălalt, consternat.

— Bine, rosti Schulz. Poţi pleca acum. O să îndeplinim scurta formalitate a predării şi preluării peste o oră. Până atunci, ai timp să te pregăteşti. Apoi, după ce voi îi verificat şi semnat totul aici, poţi prelua comanda.

— Foarte bine, Herr Hauptmann. Pot prelua comanda.

Străduindu-se cu ultimele puteri să-şi păstreze o înfăţişare decentă, Nowack ieşi din cameră clătinându-se, de parcă ar fi tras după el vreo povară ucigătoare. Schulz îşi frecă mulţumit bărbia, apoi îl chemă pe Gefreiterul Stamm.

— Stamm, îl ordonă el, pregăteşte-mi foaia de drum! în dublu exemplar. Unul dintre ele în alb. Trebuie să mă duc pe front.

— În cazul ăsta, nu veţi avea prea mult de mers, spuse Stamm, după ce-şi reveni din surprindere. Pe front, hm? Şi unde anume?

— Unde anume? Fără specificarea destinaţiei. Pe la vreunul dintre regimentele aprovizionate de batalionul nostru de rezervă. Ai înţeles?

— Am înţeles, răspunse Stamm şi rânji pe ascuns. După care scrise pe carneţelul lui „Divizia Luschke" şi-l părăsi pe viitorul combatant de linia-ntâi, ieşind în anticameră; avea la ce să se gândească.

Aici, Obergefreiterul Kowalski se instalase ca la el acasă şi rânjea obraznic.

— Ascultă, îi spuse el lui Stamm, am nevoie de o hartă a văgăunii ăsteia, dar trebuie să fie cât se poate de

exactă.

— Eşti chior? îl întrebă Stamm. E una pe perete, acolo unde e spânzurat şi portretul Führerului nostru.

— Dacă-i spânzurat, atunci m-am liniştit.

Stamm îşi ridică privirea de pe carneţelul lui şi se holbă. Cei doi soldaţi se uitară unul la celălalt, îşi făcură prudent cu ochiul şi începură brusc să râdă mânzeşte, clătinând din cap. Se „mirosiseră" unul pe celălalt şi se simpatizau.

Obergefreiterul Kowalski se apropie de hartă şi începu s-o examineze sistematic.

— V-aţi extins, nu glumă, în anii din urmă! observă el.

— Da, dar o parte a fost distrusă de bombardamente, aşa că tot dracu' ăla-i.

— Da, însă după Victoria Finală vom reconstrui Germania, mai mare şi mai frumoasă decât a fost. Iar noi suntem garanţia viitorului. Singura întrebare este cine mai crede în viitorul ăsta? în lumea asta mizerabilă, viitorul apropiat pare să fie întotdeauna viitorul război.

— Ce cauţi?

— Hindenburgstrasse.

— E-n Sud-Est. Chiar lângă grădina publică.

— Am găsit-o, spuse Kowalski, şi se apucă să facă o schiţă pentru uzul propriu.

Stamm se apropie, interesat.

— Ce cauţi tocmai pe strada aia? îl întrebă el.

Kowalki rânji.

— Pur şi simplu, îmi place numele ei.

Leutnantul Asch înainta prin crângul de mesteceni, cu Barbara pe urmele lui. Trecură pe lângă oameni, vehicule şi echipament, îndreptându-se spre locul situat la marginea pădurii, unde rămăşiţele trupei lui Asch făcuseră tabără. Târând o valiză uriaşă, Barbara se străduia în zadar să ţină pasul cu el.

— Mergi prea repede! strigă Barbara.

— Greşeşti, replică Asch. Tu mergi prea încet.

— Ai putea măcar să-mi iei valiza!

— N-ai nevoie de ea. Ce ţi-am spus eu, fetiţo? N-am zis să iei doar un bagaj de mână? Nu plecăm în vacanţă, ci spălăm puţină.

Pe chipul Barbarei apăru o uşoară expresie de furie. Se întrebă dacă trebuia să ţipe la el, să-l scuipe sau să-i arate limba, dar foarte curând îşi dădu seama că Asch nu băga în seamă aceste manifestări şi, totodată, nici nu-i acorda vreo atenţie cât de mică, iar dacă totuşi avea să-i acorde, o s-o ia în râs. Şi nu voia ca un asemenea individ să râdă de ea. Dezmeticită de aceste reflecţii, îşi modifică din nou expresia chipului până la normal; doar o urmă de suferinţă păru să mai stăruie în jurul gurii, şi aceasta aproape că o prindea.

— Stai aici! îi ordonă Asch, arătându-i trunchiul unui arbore. Am nevoie de două sau trei ore să mă ocup de oamenii mei.

— Şi eu ce fac între timp?

— N-ai decât să te priveşti în oglindă sau să te joci cu unghiile de la picioare. Dar, la fel de bine, ai putea să-ţi mai goleşti valiza.

— Atunci înseamnă că nu mergem după Oberst cu maşina?

— De ce crezi asta, micuţo? Sigur că *mergem* după Oberst – dar nu s-a pus niciodată problema că o vom face cu maşina.

— Doar n-o să merg pe jos!

— Haide, fii cuminte! Nu te poţi mişca normal, ca toată lumea? Nu-ţi mai legăna fundul aşa. Şezi pe el. Suntem nevoiţi să facem cel puţin câţiva kilometri pe jos. Apoi, cine ştie, poate găsirii pe undeva vreun taxi!

Barbara se aşează, depărtându-şi picioarele, fără nicio pudoare. Apoi, se aplecă uşor, îşi sprijini coatele de genunchi şi bărbia în palme. Ţinea gura închisă, cu buzele strâns lipite, iar ochii îi străluceau sfidători.

Asch avu înţelepciunea de-a nu o privi şi, scoţând o

hartă de stat-major din tunică, o azvârli pe jos în faţa fetei, care nu făcu nicio mişcare.

— Poftim, aruncă o privire! Ne aflăm în locul marcat cu o cruce verde. Încearcă să te orientezi, scumpeteo, ca să-mi poţi spune cu exactitate unde trebuie să mergem.

Leutnantul înclină din cap în semn de salut spre fata îmbufnată, cu chipul răvăşit, şi apoi se grăbi să se îndrepte spre marginea pădurii, unde soldaţii bateriei lui aşteptau apatici în bivuacul lor. Unii jucau cărţi, alţii citeau câte un ziar de front, dar cei mai mulţi stăteau pe jos, trândăvind.

Când Leutnantul Asch se apropie, soldaţii îl priviră impasibili. Nu mai aşteptau nimic de la nimeni.

— Credeam că n-o să te mai întorci, îi spuse, cu bonomie, Wachtmeisterul Wehmut. Mi-am zis că ai schimbat peisajul.

— Îţi zici prea multe lucruri!

Wehmut râse, fără să se simtă jignit. În civilie era brutar şi în i illimele nopţi visase serios despre meseria lui, ceea ce îl făcea mai bine dispus. Era optimist.

— Ceva nou? întrebă Asch.

— Nu mare lucru. În răstimpul de patru ore, cât ai lipsit, se poate spune că nu s-a petrecut mai nimic. Doi oameni au fost uşor răniţi. Patru au avut diaree puternică. Un idiot ne-a cerut un rapprt despre muniţii: i-am spus că n-avea decât să mă pupe-n…

— Bine. Altceva?

— Bucătarul a primit patru chintale de jambon afumat. Am refuzat politicos douăzeci de saci de cartofi uscaţi. Motorul celui de-al doilea tractor s-a paradit de tot. Un tip de la tunul 3 mi-a răspuns: „Pupă-mă-n fund” – mie, Wachtmeister, care-i sunt şef! O ricum, nu contează: probabil că a vrut dintotdeauna să mi-o spună.

— Câţi soldaţi au şters-o?

— Şase.

— Şase în patru ore. E un procent frumuşel. Dar e o tâmpenie.

— Aşa credeţi? întrebă, cu glas tare, un Gefreiter.

— Absolut, replică Asch, privindu-l cu răceală. Tâmpenia e s-o ştergi fără acte-n regulă. Asta mă interesează, şi nu faptul că tipii ăştia au spălat puţina mai devreme.

Soldaţii începură să se agite şi să se apropie instinctiv.

— Veniţi încoace! strigă Leutnantul Asch. Veniţi cu toţii încoace!

Se strânseră de pretutindeni împrejurul lui, abandonându-şi armele, vehiculele şi remorcile, strecurându-se pe brânci afară din corturile încropite de mântuială, pe care abia le instalaseră, coborând din remorcile cu muniţii şi venind de la latrină – o gloată obosită, murdară, cu o înfăţişare sălbatică.

Leutnantul Asch se sprijini de o remorcă şi-i privi. Pe unii îi cunoştea încă din timpul campaniei în Polonia. Peste un sfert din unitatea lui zăcea pe undeva prin Rusia. Gefreiterul cu numai jumătate de faţă intactă se întorsese de trei ori la baterie: fusese grav rănit în fiecare campanie şi, de fiecare dată, revenise prompt la veche lui unitate. Existau şapte noi membri, doar nişte copii în uniformă: niciunul dintre ei nu avea mai mult de optsprezece ani.

— Ce părere aveţi despre situaţie?

Oamenii nu spuseră nimic, mulţumindu-se să aştepte continuarea, ştiind că o să fie un viitor ordin, cu siguranţă. Aşa fusese tot timpul de când începuse războiul şi tot aşa avea să fie până când se sfârşea. Şi, cu nişte şefi ca Luschke, Wedelmann şi Asch, cel puţin nu le mersese chiar atât de rău.

— Situaţia generală, spuse Leutnantul Asch, este dezastruoasă. Iar propria noastră situaţie nu diferă cu mult.

În timp ce vorbea, privindu-le feţele apatice, încremenite într-o aşteptare prudentă, Asch reflecta: „Când se vor gândi la mine mai târziu, îşi vor aminti

totdeauna de exploziile grenadelor, raţiile de mâncare ale armatei, de adăposturile pline de păduchi şi cadavrele împuţite. Poate că unii mă vor pomeni ca pe un om rezonabil, alţii, ca pe un laş, mu puţini, ca pe un egoist care mânca mai bine decât ei, obţinea adăposturi mai bune şi care a şters-o la sfârşit; fiindcă, la prima vedere, voia să se culce cu o puicuţă.66 Ei bine, asta era, şi nu avea ce să facă! Pierduse cinci ani şi jumătate din viaţă, zăcând în rahat împreună cu mulţi dintre cei care stăteau acum în jurul lui – în rahat, da. Şi ce mai putea adăuga la asta? Nimic: doar că zăcuse în rahat!

— Ce mai aşteptăm? întrebă, brutal, Wachtmeisterul Wehmut. Să ne facem bagajele!

— De acord? îşi consultă Leutnantul Asch oamenii.

— De acord! strigă majoritatea, fără şovăire.

— Atunci e-n regulă! făcu Leutnantul Asch. Hai să ne apucăm de treabă pentru ultima oară. Aruncaţi în aer toată muniţia care a mai rămas. Scoateţi tunurile şi armele din funcţiune. Părăsiţi vehiculele acolo unde se află. Proviziile, hainele, articolele de cantină şi tot ce ar mai putea folosi le vom împărţi între noi, în mod egal. Fiecare va primi aceeaşi cantitate. Wachtmeisterul Wehmut îi va înmâna fiecăruia livretul militar. Restul dosarelor şi actelor va fi ars. Oricine doreşte poate primi o foaie de drum şi un certificat de demobilizare.

— Antedatat?

Leutnantul Asch reflectă o clipă.

— Puneţi ce dată vreţi! O să le ştampilăm şi o să le semnez, l otul va fi pe faţă. Sunteţi de acord?

— Da, răspunseră cei mai mulţi dintre soldaţi.

— Am o propunere de făcut, spuse Unteroffizierul Hildebrandt vu glas limpede şi tăios, cu bărbia într-o atitudine semeaţă, trădându-i hotărârea. Şi, înainte de-a fi primit permisiunea să vorbească, începu: Aş recomanda să fie format un grup special de acţiune, care să rămână în urmă pentru a păzi armele până în ultima clipă.

— Vrei să spui până la ultima suflare? întrebă Leutnantul Asch, liniştit.

— N-am spus asta. Am spus: până în ultima clipă.

— Ah, ia mai taci din gură! strigă cineva, furios.

Îl imitară imediat şi ceilalţi. Nu puţini murmurară surescitaţi. Majoritatea însă aştepta orice avea să se mai întâmple – viitorul ordin sau o viitoare serie de instrucţiuni.

— Sugestia dumitale, Unteroffizier Hildebrandt, va fi considerată ca oricare altă propunere, spuse Leutnantul Asch, fără niciun semn de mânie. Prin urmare, ceri formarea unui grup special de acţiune?

— *Jawohl*, Herr Leutnant, răspunse, hotărât, Hildebrandt. Sunt de părere că e un lucru indispensabil. Este vorba, pur şi simplu, de datoria şi de responsabilitatea noastră.

— Foarte bine, atunci, conchise Leutnantul, cu un zâmbet amar, aproape imperceptibil, dar, de data asta, cu o urmă de enervare.

Se întoarse spre soldaţi.

— Avem nevoie de voluntari care să ia parte la grupul special de acţiune. Cine vrea să facă parte din el? Un pas înainte!

Unteroffizierul Hildebrandt făcu un pas înainte.

— Ei, strigă el provocator la camarazii săi, cine e destul de bărbat să vină lângă mine?

Supravieţuitorii bateriei a 3-a, comandată de Asch, rămaseră cu toţii pe loc. Niciunul nu se clinti. Hildebrandt îi pironi cu privirea, de parcă ar fi încercat să le transmită un apel. Apoi asprimea lui provocatoare se transformă, treptat, într-un dispreţ profund. Gâtul i se uscase – lucru care-l împiedică să scuipe indignat. Se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă. Nimeni nu încercă să-l oprească.

— Propunerea lui Hildebrandt este respinsă, spuse Leutnantul Asch. Pregătiţi-vă pentru demobilizare!

Wachtmeisterul Wehmut luă comanda operaţiunii.

Pentru ultima oară, îi puse pe oamenii săi să repete rutina de cazarmă şi pentru întâia oară nimeni nu protestă.

— Alinierea! strigă el. Haide, bufonilor, a sosit, în sfârşit, Victoria Finală! Rupeţi rândurile! Nimeni nu mai trebuie să stea drepţi.

Un grup primi sarcina să împartă hrana, un altul să arunce în aer muniţia, un al treilea, format din cei care ştiau carte, puşi sub comanda furierului, se repezi la hârtii. Alţii triară hainele, păturile şi orice fel de echipament utilizabil în viaţa civilă. Din rămăşiţele de hrană ce nu puteau fi îiăpărţite, bucătarul urma să prepare o masă de adio. Iar alţi câţiva pregăteau variante de itinerare, desenau hărţi şi indicau posibilităţi de adăpoştire.

— Totul merge ca un ceas, spuse Wachtmeisterul Wehmut, nu fără o anumită mândrie.

— Sper că e pentru ultima oară, zise Leutnantul Asch.

Deschise lada zăvorâtă cu două broaşte, care conţinea secrete, scoase un blocnotes de stenograf şi-l deschise: „Ordinele de zi ale Führerului”.

Pentru menţinerea păcii… Pentru o cauză justă… Războiul care ne-a fost impus… Apărarea Patriei-Mamă… Pentru poporul german şi Reich… Eu, Adolf Hitler, Comandant Suprem al Wehrmachtului… hărăzit de Providenţă… cu binecuvântarea Celui Atotputernic…

— Pe foc cu toate astea! strigă Asch, scârbit.

Îi azvârli blocnotesul lui Wehmut, care turnă o sticlă de gazolină peste el şi-i dădu foc. Hârtiile începură să ardă, scoţând un fum gros.

Documentul următor conţinea scrisorile către familiile celor ucişi.

Bateria a 3-a, reflectă Asch, există din 1937. În acel an, un I uitrân dintr-un birou găsise că înfiinţarea ei era necesară ca parte a serviciului militar general. Era bateria în care începuse ca recrut, apoi fusese Gefreiter, Unteroffizier, Wachtmeister şi, în cele din urmă, Leutnant.

Preluase comanda ei ca Offizier cu câteva luni în urmă. El însuşi rănit de două ori, obţinuse Crucea de Fier Clasa şi Crucea Germană de Aur. Pierderile bateriei se ridicau la cincizeci şi şase de morţi, o sută patru răniţi şi şaptesprezece dispăruţi.

„Cu adâncă părere de rău, vă aducem la cunoştinţă că fiul (fratele, soţul, logodnicul) dumneavoastră… a căzut pe câmpul de onoare… pentru Führer şi Germania Mare… credincios jurământ ului depus… făcându-şi datoria până în ultima clipă… ca un soldat viteaz al Führerului… amintire de neuitat…”

Acelaşi lucru, de cincizeci şi şase de ori! Acelaşi lucru, din nou şi din nou! Şi asta numai în unitatea lui.

„… amintire de neuitat…”

Leutnantul Asch întoarse paginile una după alta şi citi numele celor ucişi – al celor căzuţi la datorie. În josul fiecărei foi, strâns legate de numele mortului şi ale rudelor celor mai apropiate ale acestuia, printr-o trăsătură de condei, se aflau următoarele nume: Wedelmann, Oberleutnant; Witterer, Hauptmann; iar la urmă: Asch, Leutnant. Numele morţilor, şi imediat dedesubtul lor: Asch.

Wachtmeisterul Wehmut, care stătea lângă el, înhăţă dosarul din mâinile Leutnantului, îl cântări o clipă, fără să spună nimic, apoi îl aruncă în foc.

Asch luă lada cu documente „secrete”, o ridică şi-i răsturnă conţinutul în flăcări, aruncând cutia peste tot vraful de hârtii, şi rămase acolo, nemişcat, privindu-le cum ard.

— Asta-i tot! spuse el. S-a terminat pentru totdeauna! între timp, soldaţii îşi încheiaseră pregătirile de demobilizare. Câteva explozii puternice transformaseră cele trei tunuri ale bateriei lui Asch, împreună cu muniţia aferentă, într-un morman de fier vechi, iar pe pământ zăceau şaizeci şi patru de stive mari, distincte, de pachete şi cutii cu hrană. Soldaţii stăteau lângă ele, gata de plecare. Se împărţiseră singuri în diferite grupuri şi aveau

moralul destul de ridicat.

— Dacă mai există vreun emiţător, îi spuse Leutnantul Asch Wachtmeisterului Wehmut, aş vrea să transmit acum următorul mesaj: „Bateria a 3-a demobilizează din propria ei decizie. Moralul trupei: pentru prima oară, în toată perioada războiului, realmente bun. Jos Hitler!”

— Ce bine că nu mai avem niciun emiţător! replică Wachtmeisterul Wehmut.

Leutnantul semnă la iuţeală tot ce i se pusese în faţă: livrete militare, cameţe de soldă, foi de permisie, foi de drum, certificate de demobilizare. Apoi începu marea împărţire. Nici măcar Unteroffizierul Hildebrandt, care voise să rămână „până la ultima suflare”, nu fusese uitat. Dar, cum el îşi împachetase deja lucrurile, îşi manifestă dispreţul excesiv de limpede.

— Noroc! strigă Leutnantul Asch către soldaţii săi. Eu mai am o mică problemă de rezolvat, dar apoi voi încerca să ajung în fostul nostru oraş de garnizoană. Oricine nu are un loc mai bun unde să se ducă poate veni acolo. O să vedem după aceea cum ne putem ajuta reciproc, ca să ieşim din mizeria asta.

— Toate bune, Herr Leutnant!

— Ne vedem în războiul următor!

— Prieteni! strigă Leutnantul Asch. Când o să ne revedem, o să fim civili. Şi atâta vreme cât vom mai avea ochi în cap, o minte care să meargă şi o inimă care bate, să avem grijă să nu ne mai întâlnim decât ca civili. Iar acum, fiecare pentru sine şi Dumnezeu să ne ajute pe toţi!

Fostul Hauptmann Wedelmann stătea în faţa oglinzii, cu un aer crispat, nemulţumit şi concentrat. Încerca să-şi înnoade cravata, dar nu izbutea deloc. După patru eşecuri, se resemnă şi renunţă.

Ieşi din camera oferită temporar în casa bătrânului Asch, merse de-a lungul coridorului până la uşa camerei următoare şi ciocăni. Aşteptă răbdător, cu braţele

atârnându-i de-a lungul corpului. Cravata îi spânzura de gât ca o bucată de frânghie. Ciocăni din nou.

— Cine e? strigă o voce blândă.

— Eu, răspunse Wedelmann.

Şi din nou îşi dădu seama cât era de caraghios. „Viaţa asta civilă”, îşi zise el, „e mai complicată decât am crezut vreodată. Toate că nu sunt nimerit pentru o asemenea existenţă. Până şi să mnod o cravată e destul de complicat – cu o uniformă mă < Icscurcam mai uşor”.

— Dar de ce nu intri direct? întrebă Magda, deschizându-i uşa.

Îi zâmbea, ca întotdeauna uşor timidă, dar foarte tandră. Îşi aruncase pe umeri un capot, pe care-l ţinea înfăşurat cu amândouă mâinile.

— N-am vrut să te deranjez, rosti, încurcat, Wedelmann. Voiam doar să te rog ceva. Îmi pare atât de rău, fireşte, dar n-aveam de unde să ştiu că încă nu te-ai îmbrăcat.

— Nu are nicio importanţă, spuse Magda. Vizitează-mă oricând doreşti.

— Poţi să faci ceva pentru mine? întrebă el.

— Orice, răspunse ea, cu o dăruire afectuoasă.

— Atunci, înnoadă-mi cravata, că eu nu reuşesc, spuse Wedelmann. Nu mai ştiu deloc cum se face nodul.

Magda se apropie, se opri drept în faţa lui şi, ridicându-şi braţele, îi înconjură gâtul. Ca urmare a gestului, capotul i se desfăcu.

— Ce tânăr arăţi, spuse ea. În uniformă, erai mai matur şi mai autoritar.

— Nu sunt hainele mele, replică Wedelmann, grăbit, fără a îndrăzni să se uite la ea cu atenţie, deşi se simţea puternic ispitit. Sunt ale fiului lui Asch. Cred că avea vreo douăzeci de ani când a fost încorporat.

— Aşa arăţi tu acum! exclamă Magda, cu o voce tandră, amuzată. Abia dacă pari de douăzeci de ani. În schimb, eu arăt ca o femeie vârstnică.

— Asta-i o prostie, spuse Wedelmann.

Se străduia în continuare, cât putea de mult, să nu bage în seamă goliciunea ei atât de apropiată. Nu era, desigur, prima femeie pe care o vedea astfel, dar, fiindcă era vorba de viitoarea lui soţie, voia să-şi ferească privirile.

— Doamne! spuse ea, cu încântarea unui copil. Mă mărit cu un băieţandru.

— Nu eşti obligată, replică Wedelmann, simţindu-se uşor atins în orgoliul său viril.

— Dar vreau s-o fac!

— Atunci, înnoadă-mi mai întâi cravata, îi zise el, înăbuşit.

— Nimic mai simplu, spuse ea, cu o veselie naivă, şi, apucându-i cravata, o răsuci de câteva ori, o legă, o strânse şi o potrivi la iuţeală, încântată.

— Poftim! Dacă apuci să înveţi, nu mai uiţi niciodată!

— 7 De unde-ai învăţat? întrebă Wedelmann. Cine ţi-a cerut s-o faci? Cui i-ai mai legat-o?

Magda tresări imperceptibil, îl privi cu ochii mari şi tăcu. Putea simţi aproape fizic undele de neîncredere care iradiau spre ea. Se uita la el ca o căprioară tânără şi lipsită de apărare care se predă, sau ca un câine credincios şi abătut. În ochi îi apărură lacrimi”.

— Te rog, spuse Wedelmann, neputincios, n-am vrut să spun asta.

Magda scutură din cap cu tristeţe.

— Nu ştii cu cine te însori, spuse ea. Nu poţi să nu te gândeşti întruna la asta. Te preocupă mereii. Uneori, îţi zici că poate eu…

— Taci! rosti Wedelmann, cu bruscheţe. Nu ne duce nicăieri.

— Poate că suntem pe cale să facem o mare greşeală, spuse Magda, neliniştită. Şi poate că o să regreţi tot restul vieţii tale. Asta mă chinuieşte. Dar nu-mi pasă. Nu mă gândesc decât la tine, şi vreau să-ţi spun ceva de multă vreme: „nu trebuie să te însori cu mine!

— Dar vreau s-o fac!

— Ne putem căsători oricând, mai târziu, spuse Magda, cu o voce slabă.

— Ne căsătorim acum!

Magda îşi întinse mâna dreaptă şi ezită o clipă înainte de-a şi-o lăsa pe braţul său, pe care-l mângâie tandru.

— Uite, zise ea, precaută. Tu nu-mi cunoşti deloc trecutul – şi nici eu nu-l cunosc pe-al tău.

— Trecutul ca atare, în sensul lui obişnuit, e tocmai ceea ce eu nu am, spuse Wedelmann, cu oarecare bruscheţe. Am devenit soldat când eram încă un băieţandru, şi asta am rămas până astăzi. Abia dacă ştiu ce înseamnă o viaţă personală. Nu mai am nimic de spus în privinţa asta.

— Bine, rosti ea, supusă. Şi dacă vrei să ştii cum am învăţat să leg o cravată, e foarte simplu: fratele meu era în Hitlerjugend[4], iar cravata făcea parte din uniformă.

— Hai să nu mai vorbim despre asta, o întrerupse Wedelmann, cu nervozitate. Asta, şi toote celelalte despre care a venit vorbă acum. De ce vorbim încontinuu de trecut? Pe noi ne interesează viitorul.

— Uneori, replică Magda, curajoasă, trecutul nu ne lasă să scăpăm şi ne ajunge din urmă.

— Nu trebuie să ne facem griji din pricina asta, spuse Wedelmann, înconjurând-o uşor cu braţele. Pur şi simplu, nu trebuie să permitem aşa ceva.

— Jos, în salonul domnului Asch, te aşteaptă o doamnă, zise ea, desprinzându-se încet din braţele lui.

— O doamnă? Pe mine? Trebuie să fie o greşeală. Nu cunosc nicio doamnă.

— O anumită doamnă Lore Schulz.

— Aha! Ia te uită! făcu el, încercând să-şi ascundă fâstâceala. Doamna Schulz este nevasta unui camarad.

---

4 Organizaţia de tineret nazistă; formaţie de luptă paramilitară (n. tr.).

— Crezi că are nevoie de... ajutorul tău?

— E posibil. Se ridică, fără a izbuti să-şi ascundă stânjeneala. Bineînţeles că nu pot refuza s-o văd, dar o voi expedia cât mai repede.

— Aş putea să merg şi eu cu tine?

— N-o să dureze mult, draga mea.

— Atunci, nu e nevoie să vin?

— Desigur, dacă vrei. Se înţelege de la sine.

— Dacă. Îţi face plăcere, spuse ea, cu acea încăpăţânare blândă a femeilor îndrăgostite, te-aş însoţi.

Lui Wedelmann nu-i mai rămânea decât să consimtă. Coborî cu pas ferm la parter, împreună cu Magda.

Îmbrăcată, ca de obicei, cam ţipător, într-o rochie de mătase albastră, mulată pe corp, doamna Schulz le zâmbi:

— Nu se poate! exclamă ea, sincer surprinsă, cu o mişcare foarte cochetă a pieptului. Ce tânăr arătaţi, domnule Wedelmann! Parcă aţi fi un licean care dă bacalaureatul.

— Îmi permiteţi să fac prezentările? rosti, cât se poate de convenţional, Wedelmann, cu o plecăciune politicoasă.

— Nu mai e nevoie, declară Lore Schulz. Am făcut deja cunoştinţă; Logodnica dumneavoastră m-a pus la curent. Şi trebuie să spun, dragul meu Wedelmann, că nu aţi avut gusturi rele. Adevărul este că întotdeauna aţi ştiut de unde să culegeţi cele mai bune fructe. Nu am dreptate?

— Ce mai faceţi? întrebă Wedelmann, aşezându-se alături de Magda.

— Ne ducem zilele, replică Lore, laconic, ridicând din umeri. Ne descurcăm şi noi... cel mai adesea, prost. Te obişnuieşti însă cu toate.

— Şi soţul dumneavoastră?

— Până la ultima picătură de sânge! Doar nu vă aşteptaţi la altceva din partea lui? S-a perfecţionat de-a lungul anilor, în aşa măsură încât, în curând, va fi capabil să stea în poziţie de drepţi în faţa lui însuşi. De câteva zile,

pretinde că vrea să meargă pe front…

— În cazul ăsta, îi doresc mult noroc.

— Şi dumneavoastră, Herr Hauptmann… nu mai vreţi să luptaţi?

— Nu! Pentru mine, s-a terminat… definitiv. Mi-am luat porţia cu vârf şi îndesat. Experienţele prin care am trecut îmi ajung. Şi vă implor, nu-mi mai ziceţi „Hauptmann”.

— Aş putea să vă spun pe numele mic. Care era? Şi dacă aveţi nevoie de o prietenă…

— Doamnă Schulz, o întrerupse Wedelmann, vădit şocat şi străduindu-se vizibil să rămână politicos, dacă împrejurările ne vor permite să dăm o mică petrecere cu prilejul căsătoriei noastre, îmi voi lua îngăduinţa de-a vă invita. Vă mulţumesc pentru bunăvoinţă şi pentru vizită, dar nu vă mai pot reţine multă vreme.

— Va deranjez chiar într-atât, dragă Wedelmann?

— Sunteţi invitată cu toată plăcerea la căsătoria noastră, rosti Magda, cu îndrăzneală.

— Chiar vreţi să vă căsătoriţi? De ce?

— Pentru că ne iubim.

— Poţi să iubeşti şi fără să te căsătoreşti.

— Noi nu putem, replică Wedelmann, cu răceală. Vă rog să reţineţi asta.

Lore îi zâmbi îngăduitoare.

— Dragul meu Wedelmann, noi doi ne-am înţeles mereu foarte bine, poate chiar prea bine, după părerea soţului meu. Şi bineînţeles că nu avea dreptate, ca de obicei în asemenea cazuri. Sau poate că sunteţi de altă părere? Luaţi-o cum vreţi, dar eu am experienţă, atât ca femeie, cât şi ca soţie, aşa că, cine ştie, s-ar putea să vă fiu de folos.

— Puţin probabil, făcu Wedelmann.

— Sunteţi foarte amabilă, spuse Magda, care urmărise discuţia cu un curaj demn de admiraţie. Vă mulţumim.

Lore Schulz se ridică, imitată la iuţeală de Wedelmann. Femeia se opri în faţa lui şi-l privi cu un aer întrebător.

— Arătaţi, într-adevăr, foarte tânăr, dragul meu Wedelmann. Foarte! Aproape chiar mai tânăr decât atunci când… vă mai amintiţi?

— Nu ştiu la ce anume vă referiţi, rosti el, încurcat.

— Poate că vă veţi aminti într-o bună zi, spuse ea, cu familiaritate.

Îl trase de cravată, de parcă ar fi fost cordonul de la sonerie, după care râse înveselită şi-i spuse Magdei:

— Dacă aveţi vreodată nevoie de mine… o să vă ajut cu toată plăcerea, indiferent de împrejurări.

— Vă mulţumim, făcu Wedelmann, aruncându-i o asemenea privire, încât s-ar fi zis că avea în faţa lui vreun şef cu totul dezgustător.

Lore nu păru să observe. Luând-o pe Magda de braţ, ca şi cum ar fi fost vechi prietene, îi spuse confidenţial:

— Îi cunosc pe toţi cei de-aici, şi pe deasupra am mult timp liber. Soţul meu, într-adevăr, este doar soldat, şi e cumplit. Dar, dacă aţi avea unul care nu vrea să fie decât cap de familie, nici asta nu va fi ceva ideal.

— O să mă descurc eu.

— Cu el?… Bănuiesc eu că nu o să abuzaţi, dar nu va fi nevoie să mă rugaţi. O să am grijă de tine la fel ca de mine însămi.

Se îndepărtă, urmărită de privirile furioase ale lui Wedelmann, pe care Magda îl observa cu atenţie.

— E foarte deosebită, spuse ea.

— 1 Este imposibilă, replică Wedelmann.

— Totdeauna ai fost de părerea asta?

— Magda, îi răspunse el, cu seriozitate, aproape solemn, de parcă se pregătea să depună un jurământ, te asigur că…

Magda se lipi delicat de Wedelmann şi îşi apăsă degetele pe buzele sale.

— Taci, rosti ea. Niciun cuvânt în plus despre trecutul ăsta. Pentru noi nu există trecut.

— Tu… spuse Wedelmann, cuprins din nou de suspiciune… să nu crezi că am încheiat chiar aşa cu subiectul ăsta. Nu trebuie să mă ierţi pentru nimic, fiindcă nu e nimic de iertat. Şi dacă, din întâmplare, vrei să faci un gest măreţ, fiindcă sperі că voi face şi eu unul la fel…

Magda îl privi cu nişte ochi ce păreau să ţipe; mâinile sale mici se agăţară strâns de el, încât îl făcură să se întrerupă brusc. Văzu lacrimi ivindu-se în ochii ei. Era ca şi cum, sub privirile lui, ar fi devenit oarbă. Începu să tremure.

— Totul e-atât de greu! spuse ea, cu o voce firavă.

Wedelmann îşi zise: „Doamne, ce penibile sunt toate astea pentru mine! Când purtam încă uniformă şi trăiam într-o lume în care îmi ştiam rostul, multe lucruri erau uşoare. Totul era mai simplu.61

Apoi spuse, cu glas tare:

— O să reuşim noi!

Îi simţea în braţe trupul fremătător. Îl strânse cu putere, de parcă el ar fi fost cel care căuta un sprijin.

— Trebuie să reuşim! strigă Wedelmann.

*

Un blindat american îşi croia drum spre poiană. Motorul vuia, în timp ce bolidul sălta şi înainta strivind nisipul. Turela îşi rotea I imurile automate, tăcută şi ameninţătoare. Ţevile, conturate, iscuţit pe cerul indiferent, păreau că vor să exploreze împrejurimile, aidoma unor tentacule neîndemânatice şi îngrijorătoare.

Soldaţii de la marginea pădurii se ridicară în picioare, tăcuţi, va şi cum ar fi primit ordin. Leutnantul Brack se aplecă precaut peste Majorul Hinrichsen, vrând să vadă cum îl putea ajuta pe rănit. Celălalt însă îi refuză ajutorul.

— Mulţumesc, zise el, dar pot să fac asta şi singur.

Tancul parcă intenţiona să se oprească şi să stea la

pândă. Apoi, ţevile se aţintiră ca nişte degete uriaşe către cei doi Offizieri, iar şenilele începură din nou să se învârtească. Colosul de oţel înaintă, cutremurându-se, spre Hinrichsen şi Brack, apoi se opri în faţa lor.

Capacul turelei se deschise cu o încetineală sinistră, ca şi cum cineva ar încerca să-şi ridice pălăria cu un gest lent şi ceremonios. Apoi îşi făcu apariţia un american înalt, cu o figură sălbatică şi acoperită de sudoare. Purta o cască din oţel de forma unei broaşte ţestoase şi începu să-şi fluture braţele, măturând aerul cu ele.

— S-a sfârşit! S-a sfârşit! strigă el. Hitler e mort!

Leutnantul Brack făcu un semn încurajator din cap spre Hinrichsen şi înaintă cu trei paşi spre tanc. Apoi, într-o engleză fluentă uşor cântată, spuse:

— Ne predăm. Aţi putea să-mi spuneţi unde trebuie să mergem?

Leutnantul Brack rosti cuvintele neglijent, cu un aer aproape apatic, de parcă s-ar fi întâlnit cu cineva în holul unui hotel şi se simţea obligat să schimbe câteva vorbe.

Majorul Hinrichsen simţi că începe să tremure. Genunchii i se muiară, iar vederea i se tulbură. Totuşi, nu rana era cea care-i făcea rău; nici măcar nu se gândea la ea.

Hinrichsen contempla scena deformată ce i se oferea privirilor: un american urlând de sus, din tancul său, cu o bună-dispoziţie evidentă, scuturându-se de râs şi făcând nişte gesturi ca şi cum ar fi povestit o glumă cam grosolană, iar în faţa lui, un Offizier german, apatic şi cu braţele atârnânde, de parcă urmărea un meci de tenis care nu l-ar fi interesat în mod deosebit.

Nu existau focuri sălbatice trase la nimereală, nici mâini ridicate şi nici ţevi de armă înfipte în spate – nimic de acest fel. O zi de primăvară însorită, oameni în uniformă, iar undeva, la oarecare distanţă, nişte zgomote de motor aproape liniştitoare. Asta era tot? Da, asta era tot.

Bărbatul din tanc strigă la Leutnantul Brack:

— Toată lumea în intersecţie, aliniată! Lăsaţi-vă armele, dar luaţi-vă bagajele. Aşteptaţi pe şosea alte instrucţiuni.

Brack dădu afirmativ din cap, după care se întoarse către soldaţi şi le traduse ceea ce spusese americanul. Şi acum, fiindcă primiseră, în cele din urmă, un ordin, aceştia începură să se agite, îndreptându-se spre Leutnant şi formând, ca de obicei, grupe de câte trei. În numai câteva minute, erau gata de marş: tot ce învăţaseră la cazarmă le folosea chiar şi în această situaţie.

— Puteţi merge, Herr Major? întrebă, politicos, Leutnantul Brack, după obiceiul său, ţinându-şi promisiunea pe care i-o făcuse lui Asch de-a avea grijă de Hinrichsen. Sau mai bine să chem o ambulanţă?

— O să merg alături de oamenii mei, spuse Majorul Hinrichsen.

Leutnantul Brack se abţinu de la orice comentariu superfluu.

Îi făcu loc lui Hinrichsen, care păşi greoi şi se postă în fruntea soldaţilor. Tot ceea ce mai poseda Majorul se afla într-o raniţă atârnată de umărul sănătos.

Brack, care nu ducea decât o geantă, trecu alături de Major, care privea năuc drept înainte.

— Vă rog, sprijiniţi-vă de mine, dacă aveţi probleme din pricina rănii, spuse el.

— Mulţumesc, răspunse Majorul cel gras, continuând să meargă drept în fruntea coloanei tăcute.

Tancul american, care se afla acum în spatele prizonierilor, cu motorul vuind, pomi huruind şi începu din nou să răscolească pământul, înaintând alături de soldaţii care mărşăluiau. Şenilele ridicau un praf gros, ce-i acoperea pe prizonieri, învăluindu-i parcă într-o mantie.

— Herr Leutnant, spuse Majorul Hinrichsen, interesul pe care mi-l porţi ar putea fi pus doar pe seama camaraderiei. Dar acum nu mai este necesar – totul s-a

sfârşit. Fiecare trebuie să se descurce singur, iar dumneata ai, cu siguranţă, destule griji pe cap.

— Leutnantul Asch era extrem de neliniştit în ceea ce vă priveşte, răspunse Brack, şi m-a rugat în mod deosebit să vă stau la dispoziţie, ceea ce-mi face multă plăcere.

— Leutnantul Asch, remarcă Hinrichsen, este un om curajos şi aş putea spune, deopotrivă, şi cinstit. Dar el nu este un Offizier al Führerului.

— Dar dumneavoastră sunteţi, Herr Major?

— Nu, rosti categoric Hinrichsen. Cel care nu poate păstra o armată decât dacă ea este victorioasă nu este un om capabil. Cineva în a cărui armată pot ajunge la rang de Oberst nişte criminali nu are nicio idee despre ce înseamnă onoarea. Şi cineva care îşi lasă soldaţii să-şi verse sângele, deşi ştie că bătălia e pierdută, trebuie că are el însuşi instincte criminale.

— Sunteţi împotriva lui Hitler?

— Nu mai sunt de partea lui.

— Leutnantul Asch, rosti, gânditor, Brack, parcă ascultând în timp ce vorbea zgomotul paşilor târşâiţi ai soldaţilor, pare să ştie cu precizie dincotro bate vântul.

— Dacă nu aş fi infirm, spuse Hinrichsen, aş porni alături de el la vânătoare.

— Pe cine vrea să doboare Asch? întrebă Leutnantul Brack.

— Pe un criminal, replică scurt Hinrichsen. Şi dacă un nemernic ca ăsta nu reuşeşte să supravieţuiască războiului, atunci poate că există un rost în toate. Să poţi să stai şi să-i priveşti hoitul, ar face cât un braţ pierdut…

Chipul lui Hinrichsen se schimonosi brusc de durere.

Brack nu spuse nimic, mulţumindu-se să-l privească prudent pe Major. Nu îl cunoştea pe acest Offizier, dar Asch – pe care-l cunoştea, în schimb, foarte bine! – insistase, cu o încăpăţânare deosebită, că trebuia să aibă grijă de el. De ce oare? Numai pentru că Hinrichsen era rănit? Sau poate fiindcă Hinrichsen se putea dovedi util la

ceva?

Coloana de prizonieri începu să se îngrămădească la intersecţie şi se opri. Soldaţii americani umblau încoace şi încolo, uitându-se la nemţi de parcă ar fi fost nişte exponate de bâlci.

— Aşteptaţi aici! O să fiţi luaţi şi duşi într-un lagăr de prizonieri, le comunică bărbatul din tanc.

Leutnantul Brack traduse ordinele americanului. Prizonierii se îndreptară spre şanţurile de pe marginile drumului şi se lăsară în ele, fără grabă, dar şi fără ezitare, de parcă toată viaţa nu ar fi făcut altceva decât să şadă prin şanţuri.

Brack se apropie de blindat, se opri dezinvolt, cu o mână în buzunar, privi în sus şi spuse:

— Aş dori să mi se îngăduiască să vorbesc cu un ofiţer de la CIC. E important.

Americanul se uită la el mirat. Se vedea limpede că nu ştia ce să răspundă. Era clar. că purtarea acestui prizonier i se părea cel puţin contrară regulilor internaţionale ale războiului.

— Bine, zise el, în cele din urmă.

— Nu o să fie bine, replică Brack, încăpăţânat, dar cu aceeaşi politeţe, până n-o să-l informaţi pe comandantul dumneavoastră despre cererea mea.

Cel din turelă se holbă stupefiat la Offizierul german. Faţa lui, cenuşie din pricina prafului, păru să capete o nuanţă de roşu-închis. Imediat după aceea făcu un gest afirmativ din cap, urlă ceva spre interiorul tancului, care se urni din nou. Brack privi în urma lui o clipă, apoi se răsuci pe călcâie şi se întoarse lângă Majorul Hinrichsen, aşezându-se alături de el pe un morman de pietre.

— Herr Brack, spuse Hinrichsen, n-aş vrea să vă văd implicat într-o situaţie neplăcută fără să vă fi prevenit. Fapt este nu numai că am auzit conversaţia dumitale cu americanul, ci am şi înţeles-o, fiindcă vorbesc şi eu engleza. Am lucrat un an şi ceva la o firmă din

Southampton, unde m-am ocupat de comerţul cu fier vechi şi, în special, de instrumentele de precizie.

— Nu mă deranjează deloc, răspunse Brack, privindu-l pe Major cu sinceritate.

— Tocmai ai spus ceva de CIC. Asta nu-i Counter Intelligence Corps? Adică Serviciul Secret american, sau, în orice caz, ceva de genul ăsta?

— Şi asta v-ar deranja *pe dumneavoastră*?

— Acum nu, spuse Hinrichsen. Am…

Îşi căută zadarnic cuvintele potrivite, ceea ce păru să-l pună într-o serioasă stare de stânjeneală. Majorul îşi mişcă umărul stâng e a şi cum ar fi încercat să înghiontească o mulţime de oameni pentru a-şi face drum.

— Am… terminat… cu… toate astea, rosti el. Înţelegeţi?

— Chiar mult prea bine.

— Dacă relaţiile dumneavoastră sunt destul de bune, Herr Brack, continuă Hinrichsen cu o voce aspră, atunci profitaţi din plin de ele. Nu ezitaţi nicio clipă. Acum toate mijloacele sunt bune pentru a pune capăt coşmarului. Şi dacă într-o bună zi se întâmplă să daţi peste cineva numit Hauk – un anume Oberst Hauk –, atunci puneţi mâna pe el şi nu-i mai daţi drumul. E un asasin, iar eu voi depune mărturie pentru asta. Împreună cu Leutnantul Asch.

— Deci asta era! făcu, pe un ton scăzut, Leutnantul Brack.

Se apropie vuind un jeep, al cărui motor gemea pătrunzător. Frână brusc, alunecă câţiva metri de-a curmezişul drumului, cu roţile în derapaj, şi se opri, ridicând praful dimprejur, de parcă ar fi scos aburi. Un Offizier neînarmat şi purtând o bonetă obişnuită pe cap se aplecă în afară şi întrebă:

— Cine a vrut să vorbească cu un ofiţer de la CIC?

Brâck îşi înălţă braţul în dreptul capului, într-un gest scurt şi neglijent de salut.

— Ce doriţi?

— Sunteţi de la CIC?

— Nu. Ce doriţi?

— Să vorbesc cu un ofiţer de la CIC, domnule! Am spus-o deja.

Americanul îşi dădu pe ceafă boneta nou-nouţă de campanie şi îşi căscă gura enormă. Dar şi-o închise imediat la loc.

— Urcaţi! bombăni el.

— Trebuie să vă rog să-mi permiteţi, spuse Brack, cu accentul său ireproşabil de Oxford, spre uimirea plină de respect a americanului, să-l iau şi pe acest Offizier rănit cu mine. Şi arătă spre Hinrichsen. Mă tem că trebuie să insist asupra acestui punct. Voi şti să-mi justific cererea în faţa autorităţilor competente.

— Urcaţi-vă! strigă americanul, dându-şi boneta înapoi pe frunte.

— Veniţi, vă rog, Herr Hinrichsen, zise Brack, aplecându-se deasupra Majorului şi ajutându-l, cavalereşte, să se scoale în picioare. Cred că acum poate să înceapă bâlciul.

Soneria ţârâi strident, de două ori. Asch, proprietarul cafenelei, care răsfoia fără vreun interes aparte un ziar vechi de cel puţin o săptămână, înălţă supărat din umeri şi căută să se concentreze asupra a ceea ce citea. Fără succes însă. În ziar nu erau decât prostii şi soneria se auzi din nou, şi mai violent decât înainte.

Bătrânul Asch aruncă ziarul cât colo, înfuriat, se ridică şi, în vârful picioarelor, se strecură tiptil până la fereastră, apoi ridică prudent un colţ de perdea şi iscodi afară. Pe stradă, în faţa casei, văzu un soldat într-o manta murdară de noroi.

Soneria continua să se facă auzită cu aceeaşi înverşunare. Suna tot mai insistent şi părea să răsune din ce în ce mai tare, umplând întreaga casă. Stridenţa monotonă îi hărţuia proprietarului cafenelei nervii zdruncinaţi.

— Lua-te-ar dracu'! înjură bătrânul Asch, năpustindu-se în jos pe scări şi repezindu-se la uşă.

Cheia era în broască. O răsuci de două ori şi smuci uşa.

— Ce vrei, idiotule? Ţi-ai pierdut minţile?

— Nu, doar pe Führer! răspunse celălalt, cu un rânjet.

Tremurând de furie, bătrânul Asch îşi căută în zadar cuvintele potrivite pentru o replică adecvată, ceea ce-i dădu timp să-şi recunoască musafirul.

— Eşti din bateria fiului meu? întrebă el, calmându-se imediat şi străduindu-se să fie cât mai prietenos cu putinţă. Eşti Kowalski!

— Aşa s-ar zice, rosti celălalt, rânjind mai abitir ca oricând.

— Atunci intră! *Tu* eşti bine venit.

Uriaşul Kowalski se strecură pe uşă şi întrebă:

— Ce vi s-a întâmplat? Vă baricadaţi cumva ca să nu vedeţi prea îndeaproape Victoria Finală? Sau v-aţi transformat cafeneaua în fortăreaţă? Mi-ar părea rău să fie aşa. Sau, de fapt, nu. Cu cât e mai puţină lume, cu atât ajung proviziile mai multă vreme.

— Ca şi cum despre asta ar fi vorba, spuse bătrânul Asch, conducându-şi musafirul la etaj.

— Păi, numai despre asta e vorba.

— Acum e vorba doar să-ţi salvezi capul. Îţi închipui că o să-mi pun singur gâtul pe tăietor? Mă eschivez, pur şi simplu. Încerc să scap de dezastru în cel mai bun mod posibil. E o idee de negustor… dar eu unul ăsta sunt, Herr Kowalski – negustor.

— Cine s-ar îndoi?

Intrară în camera de zi şi Kowalski se făcu imediat comod, ca la el acasă. Îşi aruncă mantaua pe un scaun şi, căutând cu un ochi infailibil cel mai confortabil fotoliu, se tolăni în el, întinzându-şi picioarele şi bombându-şi pieptul.

— Ah! făcu el, lăsând să-i scape un oftat adânc.

— Vii din partea fiului meu?

— Ce-ar fi să-mi oferiţi un pahar de snaps, chiar dacă răspunsul meu ar fi „nu”?

Asch se grăbi să pună pe masa de lângă Kowalski o sticlă de Kümmel şi un pahar. Obergefreiterul se uită la acesta din urmă, găsi că era prea mic şi-l dădu deoparte cu dispreţ. Apoi, înşfăcând sticla, bău direct din ea.

— Sunt aici în avangardă, spuse el. Şnapsul dumneavoastră nu L* rău. Mai aveţi?

— Şi fiul meu?

— Vine şi el mai târziu. Trebuie să mai împuşte pe cineva.

— E bine?

— Bine, poate că e puţin cam exagerat... Nimeni nu mai poate spune că e bine în vremurile de astăzi. Dar fiul dumneavoastră e bine sănătos, dacă la asta vă referiţi. Şi acest lucru încă mai înseamnă ceva.

— Mai luaţi un pahar, Herr Kowalski.

— Nu e nevoie să insistaţi, replică celălalt. Cât despre pahar, doar nu vorbiţi serios? Au trecut mulţi ani de când nu v-am văzut şi reîntâlnirea noastră cere mai mult decât un simplu pahar!

— Şi fiul meu când va veni?

— Când va sosi, o să-l vedeţi, replică Kowalski, laconic, dând pe gât nişte Kümmel. Şi până atunci, o să-mi instalez cortul aici.

— Adică în casa mea?

— Unde în altă parte?

— Dar nici nii se poate pune problema! Ce vă închipuiţi? Aici nu e Zidul Atlanticului, sau ceva de genul ăsta! Nu puteţi transforma casa mea într-o tabără militară!

— E destul de mare pentru aşa ceva! spuse Kowalski, privind împrejur cu admiraţie. E şi un moment potrivit: frontul de-acasă în acţiune! Fiecare fereastră să devină un ochi de meterez.

— Dar asta n-o să facă decât să-i aducă pe americani

pe capul meu!

— O să vă vină pe cap oricum: cu siguranţă că nu vor pierde prilejul să-i arunce o privire unui nazist vechi şi sincer! Şi când o să se întâmple asta, o să fiţi fericit să aveţi alături nişte oameni care să vă apere!

— Acum ascultă ce-ţi spun, domnule Kowalski, îi zise bătrânul Asch musafirului său cu o anumită insistenţă. Dumneata nu eşti chiar un prost – sau nu cumva ai o preferinţă pentru linia-ntâi? Nu? Bine, atunci să ştii că nici eu nu am! Aşa că primul lucru pe care l-am făcut, a fost să-mi încetez activitatea şi să închid prăvălia. Am rămas aici doar cu menajera mea…

— Ce-i cu ea?

— E pe jumătate evreică.

— Înţeleg! exclamă Kowalski, luând o duşcă de Kümmel.

— După care a sosit Hauptmannul Wedelmann…

— Cine?

— Hauptmannul Wedelmann al vostru, împreună cu logodnica lui.

— Ce? Iar şi-a luat o logodnică? Măi, măi, măi! Nu mi-aş dori decât să fiu la fel de sensibil faţă de dragostea adevărată ca şi el. Asta nu face niciodată nimic pe jumătate, indiferent dacă e vorba de nazism, de război sau de puicuţe. Totul sau nimic… Ori pe vecie, ori deloc. Şi amândoi locuiesc în casa dumneavoastră – în aceeaşi cameră?

— Cum poţi să-ţi închipui aşa ceva? L-am aranjat în camera fiului meu, iar ei i-am dat-o pe cea a fiicei mele. Fiica mea e pe front, în trupele auxiliare ale Wehrmachtului, ştii.

— Da, cunosc genul ăsta de front, rosti, fără să se sinchisească, Kowalski. Apoi adăugă: Nu aveţi decât să-i puneţi pe Wedelmann şi pe fata lui în aceeaşi cameră, iar eu voi sta în camera care rămâne liberă, propuse el.

— Bine, dacă e chiar aşa, o să vă găzduiesc eu

cumva, bombăni Asch. Şi asta fără a contraveni regulilor moralităţii. Le acord mare importanţă. Casa mea nu e o fortăreaţă – şi nici vreun bordel.

— Bine, cum doriţi. Mi-ar fi plăcut însă să-i dau o mână de ajutor lui Wedelmann ca să se distreze fără efort. Are nevoie, cu siguranţă, şi apoi, o şi merită, cu condiţia ca păpuşica lui să fie (Irăguţă. Sau te pomeneşti că nu e? Pe cine a mai găsit de data asta?

— Domnişoara Magda este o fată foarte simpatică.

— Şi după ce se vede?

— O să-l anunţ pe Herr Wedelmann că sunteţi aici.

— Nu e nicio grabă, spuse Kowalski. Nu m-am omorât niciodată cu firea după Hauptmanni şi alţii de teapa lor.

— Herr Wedelmann e civil acum, îl reasigură Asch.

— Nu pot să cred aşa ceva, zise Kowalski. Cel mult s-o fi deghizat. Sau vreţi cumva să spuneţi că îşi poate ieşi din propria-i piele? Fiindcă pentru omul ăsta uniforma este propria-i piele. Oricum, mai întâi am de făcut cu dumneavoastră o mică afacere.

— Dumneata? Cu mine? Cu un vechi nazist?

Kowalski rânji larg şi se jucă cu sticla de snaps, după care zise:

— Sunteţi tatăl prietenului meu – aşa că ştiu totul despre dumneavoastră. Dar, în fond, o ştiam de mult timp.

Asch îşi turnă acum şi el un pahar zdravăn de Kümmel şi-l goli dintr-o înghiţitură, apoi mai bău unul şi spuse:

— Ei bine, dă-i drumul – despre ce este vorba? întrebă el.

Kowalski se ridică şi se apropie de fereastra care dădea înspre piaţă, apoi îi făcu semn bătrânului Asch, care i se alătură.

— Ia priviţi acolo, zise el, arătând cu bărbia, lângă Papetărie. Ce vedeţi?

Proprietarul cafenelei se uită afară, în piaţa devastată, murdară şi desfundată, şi zări în direcţia

indicată un camion enorm.

— Ce-i înăuntru? întrebă Asch.

— Ia ghiciţi, spuse Kowalski.

— Ce poate fi? Provizii alimentare?

— Rece, spuse Kowalski. Foarte rece.

— Atunci, băutură?

Kowalski îi aruncă bătrânului Asch o privire încărcată de milă

— N-o să ghiciţi niciodată, replică el. Nu aveţi imaginaţie.

— Atunci, dă-i drumul odată, omule, nu mă mai fierbe cu enigmele tale. *Ce-i* acolo?

— Un Kreisleiter.

— Un ce?!”

— Kreisleiterul *dumneavoastră*, Herr Asch. Îl vreţi? îl dau celui care licitează mai mult – cu banii jos.

— Probabil că eşti nebun, rosti bătrânul Asch, cu convingere.

Se întoarse la masă şi îşi turnă încă un pahar de Kümmel. Însă nu îl bău; se simţea prea slăbit. Cum se tot mişcase încoace şi încolo, picioarele părură să-i cedeze şi se prăbuşi într-un fotoliu.

Obergefreiterul Kowalski se apropie de el şi se opri în faţa lui, îndoindu-şi genunchii.

— Hindenburgstrasse, numărul 13, rosti el. Nu-i aşa?

— Ce-ai spus?

Kowalski îşi vârî mâna în buzunarul de la piept şi scoasè un teanc de hârtii, printre care se găsea şi un act de identitate. Îl deschise şi-i arătă lui Asch fotografia.

— Asta-i, rosti bătrânul uimit. Asta-i Kreisleiterul.

— Începând de-acum, continuă Kowalski, bătând triumfător în teancul de acte cu palma, individul are un nume nou, o altă ocupaţie şi un alt domiciliu.

— Frumoasă treabă! spuse Asch, cu un fior uşor de admiraţie. Şi de ce l-ai adus aici?

— Foarte simplu, explică Kowalski. Trebuie să

plătească pentru actele astea înainte ca eu să i le înmânez. Iar moneda de schimb se află în casa de pe Hindenburgstrasse.

— Înţeleg, rosti, interesat, proprietarul cafenelei, îndreptându-se în fotoliu. Îşi luă paharul şi-l sorbi gânditor. Încep să pricep treptat. Nu-şi poate permite să fie văzut aici, aşa că, atunci când se lasă întunericul, se va duce la casa aia unde se află banii…

— Banii! râse Kowalski, brusc. Cine mai acceptă bani în zilele noastre?

— Atunci, bijuterii?

— Exact! Dacă aduce bijuteriile, primeşte actele. Şi o să le aducă, fiindcă vrea actele – de fapt, n-are încotro.

— Perfect, zise bătrânul Asch, convins. Absolut perfect.

— Dar, bineînţeles, dacă dumneavoastră chiar îl vreţi cu adevărat, ca pe un soi de asigurare – atunci mai putem vorbi, observă Kowalski, cu un rânjet neruşinat.

Bătrânul Asch reflectă o clipă, cu privirile pierdute în depărtare. Kowalski umplu un pahar şi i-l împinse. Asch îl apucă cu un gest automat şi-l bău.

— Noile acte pentru porcul ăsta – îl leagă de un loc anume? întrebă el. Vreau să spun, îi dau voie să trăiască clandestin, dar nu să şi umble liber?

Kowalski aprobă din cap.

— Cel căruia îi aparţin actele astea, spuse el, lucrează – teoretic – de câteva luni, ca servitor la o fermă ce aparţine unui prieten de-al meu. Şi lucrul ăsta mi se pare judicios.

— Atunci, problema e foarte simplă, zise Asch, cu şiretenie, şi-i făcu semn cu ochiul lui Kowalski peste rama ochelarilor. Suntem într-o situaţie care ne permite să-l stoarcem de câte ori vrem şi oricând, deoarece ştim cum se numeşte, unde poate fi găsit şi unde e înregistrat. E o joacă de copil.

— Acum, eu am impresia că sunt un idiot, spuse

Kowalski, zăpăcit.

— Nu e doar o impresie, observă bătrânul Asch, cu superioritate. Ascultă aici, tinere prieten. Dacă iei bijuteriile şi apoi îi dai actele, o să se facă nevăzut. Nimeni nu poate şti cum o să evolueze situaţia aici. S-ar putea să avem nevoie de un atu serios, de o monedă de schimb, de ceva de valoare, cu care să facem plata, în cazul ăsta, o să-l avem pe el ca pe o ultimă carte de scos din mânecă.

— E clar că vă pricepeţi în treburile astea, recunoscu Kowalski, cu respect.

— Nu e decât experienţă, îl asigură bătrânul Asch. Ce se învaţă, nu se uită. La urma urmei, asta-i a doua prăbuşire a Germaniei pe care o trăiesc.

— Dar când va veni şi cea de-a treia, strigă Kowalski, emfatic, şi sunt sigur că o să vină, eu o să fiu cel care va şti să se descurce cum trebuie!

Oberleutnantul Nowack, un om înzestrat cu o fire destul de optimistă, a cărui încredere în camarazii săi de arme prusaci rămăsese neclintită, nu considera că situaţia era gravă, cu toate că se arăta întru totul disperată. De când preluase funcţia de comandant al pieţei de la Hauptmannul Schulz, haosul devenise din ce în ce mai mare, dar el îl suporta cu o demnitate exemplară.

Principala sa ocupaţie consta în a şedea hotărât la biroul său, cu braţele încrucişate la piept, privind drept înainte, energic şi trist, şi în a spune mereu: „Nu asta o să ne doboare pe noi”.

Gefreiterul Stamm, secretarul unu al comandamentului, profita din plin de actuala stare de lucruri: neclintitul Nowack, aşezat la biroul său, era pentru el spectacolul cel mai edificator din toată perioada serviciului său militar.

— Herr Oberleutnant, zise el, nişte unităţi aflate în trecere au jefuit depozitul cu provizii de la castelul de apă.

— Tot depozitul?

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

— Vinovaţii vor fi căutaţi şi făcuţi răspunzători, proclamă Nowack, cu un glas convingător.

Apoi îşi ridică privirea spre cer, şi Stamm avu impresia supărătoare că şeful său intenţiona să-i indice Bunului Dumnezeu, printr-un gest amical, ce trebuia să facă pentru început. Era limpede că Nowack considera inutil să pună în mişcare nişte intermediari mai uşor de contactat.

— Şi, de altfel, adăugă Nowack, cu un glas răsunător, poţi să mă crezi, Stamm, că nici asta n-o să ne doboare.

— Pe deasupra, reluă Gefreiterul, trei funcţionari de la comandament nu s-au mai întors la posturile lor după pauza de prânz.

— Toţi trei, deodată?

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant.

— Se vor întoarce singuri, ori vor fi găsiţi de trupele noastre. Sau conştiinţa nu le va da pace, sau justiţia îşi va urma cursul. Dacă nu vor fi înapoi peste trei zile, vom face un raport şi-i vom acuza de dezertare.

— De-acum în trei zile? întrebă Stamm, care se distra nespus, zicându-şi: „Micul meu prieten, ce-ţi închipui tu că se va întâmpla în astea trei zile?”

— Exact, de-acum în trei zile, făcu Oberleutnantul, forţându-se să se arate decis. Nu ştiu ce-i mila. În asemenea cazuri, sunt dur, foarte dur. Şi apoi, intervalul de trei zile este cel prevăzut de regulament.

— De altfel, nu asta o să ne doboare pe noi, spuse Stamm, rânjind.

— Exact. Mi-ai luat vorba din gură.

Aflat într-o dispoziţie excelentă, Stamm se îndepărtă şi se întoarse fudul în anticameră, unde lucrau pentru el două fete, angajate mai cu seamă pentru a pregăti extrase din documente, pe care intenţiona să le includă în arhivele sale personale, în vederea unei eventuale utilizări viitoare.

În uriaşul seif pe care-l avea în răspundere, Gefreiterul Stamm nu mai ţinea acum decât un rucsac, un

geamantan de piele, trei sticle de snaps şi vreo şase reviste pariziene. Documentele secrete care zăcuseră acolo fuseseră depozitate în pivniţă. Stamm era gata de plecare în orice clipă. Se dotase cu toate actele necesare, se avansase singur în grad, se menţionase în rapoartele oficiale, iar acum îşi semnase propria-i demobilizare. Pur şi simplu însă nu se îndura să plece, deoarece tot ce se petrecea acolo, constituia pentru el o sursă nemaipomenită de încântare.

Telefonul de pe biroul său sună scurt, ceea ce însemna că Oberleutnantul voia să formeze un număr. Stamm ascultă conversaţia, fără pic de ruşine, iar faptul că ştia dinainte conţinutul discuţiei, pe care tot el o inspirase, nu-i tulbură cu nimic bucuria sinceră ce o resimţea.

Nowack dorea să i se dea legătura cu rămăşiţele secţiei de rezervă a unităţii de artilerie care era plasată, teoretic, sub ordinele sale directe şi-l ceru pe Offizierul de serviciu. Când acesta apăru la celălalt capăt al firului, îi dădu trei ordine scurte, pe care le repetă, şi puse să-i fie repetate.

— Foarte bine, răspunse, complezent, Leutnantul de artilerie. Vor fi îndeplinite imediat.

Şi închise.

Stamm puse şi el receptorul în furcă, rânjind. „Imediat”. Ştia el ce înseamnă asta: artileristul avea să sforăie mai departe sau să joace cărţi, sau să se distreze cu o fată. Toată lumea ştia asta, cu excepţia lui Nowack. „Dar”, îşi zicea Gefreiterul, „este posibil să fie şi el la curent, şi doar să se prefacă; îşi dă ordinele, scrie o notă pe acest subiect şi restul nu îl mai priveşte deloc. Şi-a făcut datoria, şi poate chiar să arate o dovadă scrisă… Ce poate să mai vrea un soldat”?

Şi, în culmea încântărir Stamm se întreba: „Cât poate să mai dureze asta?”

Apoi, Gefreiterul se apucă să adune zelos ultimele rapoarte catastrofale şi să i le înmâneze lui Nowack, care

le întâmpina în felul său, stând ţeapăn şi imperturbabil, cu o putere de rezistenţă tipic austriacă. Iar Gefreiterul o lua ca o provocare, deoarece redevenise şi el austriac, fără a avea însă aceleaşi înclinaţii.

— Din câte ştiu eu, Herr Oberleutnant, spuse neînfrânatul Stamm, Hauptmannul Schulz nu a plecat încă pe front, aşa cum avea de gând.

— Asta-i treaba lui, rosti Nowack, demn. Apoi însă deveni neaşteptat de suspicios şi întrebă: Ce vrei să spui cu asta?

— Voiam numai să-l informez pe Herr Oberleutnant. S-ar putea, într-adevăr, ca Herr Hauptmann să fi uitat, din grabă, să vă predea toate documentele – de exemplu, lista cu obiectele aparţinând armatei din incinta comandamentului.

— Aha! făcu Nowack, neînţelegând pe loc ce i se sugerase. Şi ce altceva?

— Directivele pentru cooperarea dintre comandament şi Volksstumu

— Cooperarea asta poate fi considerată firească, replică Nowack, cu superioritatea lui specifică. Nu avem nevoie de directive pentru acest lucru. Se va desfăşura de la sine când va sosi vremea.

Stamm se amuză de minune. „Când va sosi vremea! Vremea sosise de mult – chiar prea de mult”.

— Partidul, spuse el, s-ar putea să încerce să preia comanda Volkssturmului.

— Atâta vreme cât sunt eu comandant, aici nu va reuşi, afirmă, cu tărie, Nowack. Şi în clipa imediat următoare spuse: Ei şi, ce dacă o s-o preia? Doar n-o să murim din asta!

— Nu putem fi chiar atât de siguri, bombăni Stamm, făcându-se nevăzut.

Întors în anticameră, se uită mai întâi cu simpatie la asistentele lui, apoi, îngrijorat, îşi mută privirea la seiful în care se aflau bagajele sale personale. S-o facă? Să n-o

facă? Pentru moment, întrebarea era mai mult teoretică, decât practică şi urgentă. El se pregătise, şi ăsta constituia lucrul esenţial. Avea tot timpul la dispoziţie pentru a spăla puţină. Dar farsa care se desfăşura aici, în faţa ochilor săi, era ceva rar. Hotărî, aşadar, să mai rămână.

Şi, pentru a-şi spori plăcerea, ceru legătura cu şeful local. de partid.

— Comandantul pieţei, Oberleutnantul Nowack, consideră că ar fi important să discute cu dumneavoastră despre măsurile necesare pentru apărarea oraşului, spuse el în receptor.

— De ce? întrebă-celălalt, cu cea mai desăvârşită indiferenţă. Ce vrei să spui prin,» măsurile necesare pentru apărarea oraşului”? („ine mai ia vreo măsură – şi cine mai apără ceva?

— Oberleutnantul Nowack vă va spune totul personal, fără îndoială, zise Stamm. Vă aşteaptă peste cel târziu o oră.

— Dar nu văd rostul, spuse şeful de partid, acceptând inevitabilul. Treaba asta nu mai are nicio legătură cu mine. Se va aranja de la sine, când va veni vremea.

— Trebuie să lăsaţi asta în grija Oberleutnantului Nowack, declară Stamm, autoritar.

Şeful de partid bombăni ceva de genul: „Ah, la dracu’ cu toate! 66 şi încheie abrupt convorbirea.

Frecându-şi. mâinile, Stamm se duse la Oberleutnantul Nowack şi-l informă că şeful de partid local intenţiona să-l viziteze peste o oră.

— Consideră că este important să discute cu dumneavoastră măsurile necesare pentru apărarea oraşului.

— Ei bine, nu asta o să ne doboare, rosti Nowack, pe un ton calm.

Stamm aşteptă încordat şi cu răbdare sosirea demnitarului autorităţilor naziste, dar degeaba. În locul acestuia îşi făcu apariţia, într-o tăcere înspăimântătoare şi

într-un mod cu totul neaşteptat, un General.

Generalul era un bărbat mic, aproape pitic, cu picioare subţiri. Dintre umeri îi ieşea un cap ca un cartof, din care se proiecta un nas mare şi plin de protuberanţe. Avea ochii reci şi dispreţuitori. O singură privire aruncată de el îl făcu pe Stamm să sară de pe scaun şi să ia poziţia de drepţi.

— Comandantul pieţei? întrebă Generalul, cu blândeţe.

— Aici! răspunse Stamm, deschizând larg uşa camerei alăturate.

Generalul pătrunse înăuntru cu paşi mici şi sprinteni. Oberleutnantul şedea paralizat de uimire în dosul biroului său.

— Luschke, rosti Generalul, atingându-şi cu două degete cozorocul şepcii ponosite.

— Oberleutnant Nowack, spuse celălalt, sărind în picioare.

— Las-o baltă cu gimnastica asta, îl sfătui Luschke, şi zi-mi care-i situaţia!

— Am înţeles, Herr General, replică Nowack, cu un glas surprinzător de gros, ca al unui adolescent.

Nowack încercă să-i ofere o imagine despre ceea ce considera el a fi „situaţia”, dar în zadar. Privirea scrutătoare şi rece a Generalului îl zăpăcea, încât începu să se bâlbâie.

— Dacă Herr General îmi permite… documentele… din anticameră…

— Permisiunea e acordată, spuse Luschke.

Nowack se năpusti la uşă, de parcă ar fi fost urmărit de o haită tăcută de câini, o deschise în grabă şi-l chemă pe Stamm:

— Adu toate documentele, Stamm!

Stamm strânse laolaltă toate hârtiile ce zăceau împrăştiate pe biroul său şi intră grăbit şi plin de curiozitate. Depuse diferitele liste şi rapoarte în faţa

Generalului care aştepta şi, fără să ia în scamă gestul prin care Nowack îl invita să se retragă, rămase acolo nemişcat.

Generalul răsfoi hârtiile fără o vorbă. Apoi, tot în tăcere, se îndreptă spre harta oraşului, atârnată de perete, dar nu zăbovi în faţa ei decât o clipă. Se întoarse lângă birou şi se aplecă peste hârtii.

Apoi, după o vreme, sparse în sfârşit tăcerea aceea vicleană şi tensionată, întrebând:

— De când eşti comandant aici, Oberleutnant Nowack?

— De fapt, din dimineaţa asta, Herr General, răspunse Nowack, înăbuşindu-se şi plin de zel.

Nu ştia deloc dacă era mai bine să stea ţeapăn ca o vergea sau, dimpotrivă, să sugereze, prin mişcări iuţi şi nervoase, că nu cunoaşte odihna şi că e foarte energic. Părea un caz disperat.

— Şi predecesorul dumitale?

— Chemat pe front, Herr General.

— Care front? întrebă Luschke, interesat.

Nowack nu răspunse. Ghicind instinctiv dorinţa lui Stamm de tt 1 informa, se întoarse către acesta. Gefreiterul, simţindu-se în Iurină, rosti plin de avânt:

— Hauptmannul Schulz se află încă în oraş, Herr General.

— Cine? întrebă Luschke, liniştit, părând să se uite cu atenţie la hârtiile întinse în faţa lui.

— Hauptmannul Schulz, repetă Gefreiterul.

General-maiorul Luschke îşi ridică lent, ca într-un film dat cu încetinitorul, chipul în formă de cartof şi, îndreptându-şi privirea dincolo de Oberleutnantul Nowack, îl scrută pe Gefreiterul Stamm. Ochii începură să-i scânteieze, dar glasul îi rămase acelaşi – blând, incisiv şi imposibil de ignorat.

— Hauptmannul Schulz să se prezinte imediat la raport! spuse el.

— Răscoleşte-ţi puţin memoria, micuţo, oricât de greu ţi-ar veni, i se adresă Asch însoţitoarei sale.

— T Fac tot ce pot, răspunse fata, cu încăpăţânare.

— Poţi prea puţin, constată Leutnantul, nemulţumit. Privi în jur şi întrebă din nou: Chiar nu-ţi aminteşti nicio adresă?

— Nimic precis, făcu Barbara. Nici măcar cu aproximaţie. Am spus tot ce ştiu, la naiba!

Stătea lângă el, în motocicleta cu ataş, înfăşurată într-o manta, şi-l privea cu o suspiciune crescândă.

— Oberstul Hauk a indicat, probabil, cu precizie… rosti ea.

— Tocmai că nu a făcut-o, replică Asch. E clar că n-a ştiut ce memorie proastă ai. În ce mă priveşte, sperasem mult mai mult.

— În orice caz, s-a pomenit de mai multe ori numele acestei localităţi.

— Asta, când vorbea cu tine?

— Nu, dar am tras cu urechea.

Leutnantul Asch stătea aplecat pe motocicleta pe care o rechiziţionase „pentru o misiune specială”, după ce trecuse prin liniile americane, în timpul plimbării sale prin pădure cu Barbara. Acum chibzuia. Localitatea în care se găseau, şi al cărui nume revenise de mai multe ori în decursul conversaţiilor între Hauk şi Greifer surprinse de Barbara, întâmplător, părea moartă. O străbătuse de câteva ori, fără a găsi vreo urmă a celor căutaţi.

— Cum o chema pe femeia la care voiau să se ducă? întrebă Asch.

— Nici asta n-o ştiu exact.

— Dar poate că totuşi o ştii măcar cu aproximaţie?

Barbara păru să-şi tortureze mintea de găină şi Asch îşi dorea sincer ca eforturile acesteia să fie încununate de succes. Fiecare dintre ei era nemulţumit de tovarăşul său: şi unul, şi celălalt speraseră mai mult de la partener. Dar nu îşi pierduseră nădejdea de a-şi vedea dorinţele

înfăptuite, fie şi parţial.

— Era ceva de genul Billich sau Zillich. Ori ceva asemănător, zise Barbara, a cărei frunte se acoperise de cute amuzante.

— Chiar că eşti în stare să-l istoveşti şi pe cel mai rezistent bărbat.

— Asta, da, replică ea pe loc, cu un râs înfundat, gângurit, aproape imperceptibil, aruncându-i în acelaşi timp o privirb promiţătoare.

Asch scutură din cap. Înfuriat, ca o victimă a unei dezamăgiri profunde, dar reale şi de neocolit, îşi repuse motocicleta în mişcare şi se îndreptă spre Primărie. Acolo, îl rugă pe unul dintre funcţionarii rămaşi încă la post să-i arate lista locuitorilor, pe care o parcurse cu ajutorul apatic al Barbarei.

— În văgăuna asta nu-i nimeni care să se cheme Billich sau Zillich, spuse el. Nu cumva ai auzit prost, comoara mea?

— Se poate, răspunse ea, căscând.

Căscatul acesta nu exprima în niciun caz oboseala, ci, mai (iegrabă, dorinţa de-a se băga în pat.

Asch scoase o înjurătură scurtă şi energică. Apoi se apucă să parcurgă din nou fişierul şi găsi două nume care aduceau măcar de departe cu Billich sau Zillich. Era vorba de un anume Milch şi de unul Willrich.

— E posibil să fie vorba de Milch? întrebă el.

— E posibil! spuse Barbara.

— Tare aş vrea să ştiu ce poate vedea omul la tine, spuse Asch, contrariat. Fiindcă, în sfârşit, trebuie să ai şi tu ceva ca lumea.

— Sigur că am ceva ca lumea, afirmă Barbara, obraznică, pufnind totodată într-un râs înfundat.

Leutnantul îşi notă cele două adrese şi o urcă din nou pe fată în motocicleta cu ataş. Se duse mai întâi la Milch: acesta era un biet rentier în vârstă, care se bâlbâia şi locuia într-o cocioabă. Asch îşi dădu seama de la prima

vedere că nu putea fi locul convenabil pentru o asemenea acţiune, astfel încât se îndreptă spre locuinţa lui Willrich, de pe Frühlingstrasse, numărul 3.

Casa în faţa căreia se opriră părea pustie. Asch sună zadarnic. Poarta grădinii nu era închisă, aşa că o împinse în lături. Leutnantul sună şi la uşa de la intrare, dar tot degeaba. Apoi înconjură clădirea, încercând să se uite prin ferestre. Casa părea efectiv nelocuită.

Asch nu prea ştia ce-i rămânea de făcut. Îi aruncă o privire scurtă Barbarei, care stătea lângă poartă şi încerca să-şi scuture praful de pe haine, cu mişcări nervoase ale mâinii. Se întreba dacă nu ar fi fost mai bine să renunţe şi, dând totul uitării, să se întoarcă acasă şi să declare că războiul s-a încheiat.

Barbara se plimba încolo şi încoace, contemplând casa cu interes.

— E o locuinţă practică, spuse, în cele din urmă.

— S-ar putea, replică Asch.

— Trebuie să dormim şi noi undeva, continuă Barbara. De ce nu am rămâne aici?»

Asch îi mai aruncă o privire şi dădu din nou ocol casei, de data asta cu un scop anume şi fără să o mai examineze amănunţit. Se opri în faţa unei ferestre de lângă uşa din dos, apoi, ridicându-şi cotul drept, sparse un ochi de geam. Cioburile căzură pe jos, cu zgomot.

Barbara îl urmase.

— Se zice că un geam spart îţi poartă noroc, spuse ea, cu naivitate.

Asch îşi strecură precaut braţul prin spărtură, desferecă fereastra şi o deschise. Apoi, cu nişte mişcări de gimnast, ce părură să-i reţină atenţia fetei, se căţără înăuntru şi privi de jur-împrejur. Se găsea într-o bucătărie bine amenajată, cu toate că nu deosebit de curată. O străbătu şi intră într-un coridor, unde deschise două uşi şi îşi strecură capul pe ele. Apoi o deschise pe cea de-a treia, care dădea în camera de zi.

Acolo, zări ceva zăcând într-o baltă de sânge – trupul cuiva mai degrabă scund, chircit, cu părul lung, care stătea prăbuşit, cu braţele crispate într-un gest convulsiv. Picioarele femeii păreau ţepene, aproape împietrite.

Asch rămase nemişcat câteva clipe, ascultând cu atenţie. După aceea, se apropie de femeia care zăcea grămadă pe duşumea, îngenunche lângă ea şi se aplecă.

O privire rapidă şi o atingere scurtă a încheieturii mâinii îl convinseră că femeia era moartă. Văzuse o groază de morţi în vremea din urmă! Avea experienţa unui medic legist şi indiferenţa posomorâtă a unui gropar. Cu toate acestea, simţi imediat că aici se afla ceva ciudat, şi nu îi trebui prea mult timp să-şi dea seama despre ce era vorba: un cadavru întins pe covor era lucru rar în vremuri de război.

Asch se ridică şi ieşi din cameră, închizând atent uşa după el. Parcurse coridorul în sens invers şi intră în bucătărie.

— Trebuie să urc şi eu pe fereastră? întrebă Barbara, privind înăuntru şi dovedind că se folosise de ocazie pentru a-şi sprijini de pervaz pieptul generos. Vrei să mă iei în braţe?

— Uşurel, zise Asch, care, după ceea ce tocmai văzuse, nu avea niciun chef de ghiduşiile Barbarei.

Deschise uşa din dos, care fusese încuiată şi zăvorâtă pe dinăuntru, şi-i dădu drumul fetei să intre.

Barbara vru să inspecteze toată casa imediat şi încercă să treacă de el pentru a o lua pe coridor. Fiind o fată îndrăzneaţă şi nereuşind vădit să-l atragă pe Asch în ocupaţia ei preferată, simţea nevoia să caute ceva care să o aţâţe.

— Du-te la bucătărie, fetiţo, o invită Asch, cu oarecare bruscheţe. E locul cel mai potrivit pentru tine. Ştii să pui apa la fiert? la încearcă. Haide, dă-i drumul!

Barbara se supuse, îmbufnată, şi pomi îndărăt, nu fără a-l atinge, ca din greşeală, cu şoldul în timp ce trecea

pe lângă el. Deschise uşa de la dulapul din bucătărie, inspectă cămara şi apoi, strălucind de satisfacţie, se apropie de Leutnant, care se aşezase la masă, mut şi morocănos, şi se proţăpi în faţa lui.

— Am găsit nişte chestii grozave, spuse ea. Conserve din alea pe care le aveam în vremurile bune de demult, până şi pateu de ficat cu trufe. Chiar de calitatea care-i plăcea cel mai mult Oberstului Hauk, şi el se pricepe la lucrurile astea.

— Nu mai spune! făcu Asch, începând să se mai dezmorţească. Chiar de acelaşi fel!

— Mai e şi cafea, spuse Barbara.

— Atunci, fă şi pentru noi câte una, replică Asch, ridicându-se în picioare. Dar să fie tare de tot, aşa ca să stea linguriţa dreaptă.

— Fac imediat! Mă pricep foarte bine, să ştii.

— Mă întorc într-o clipă, spuse Asch. Să nu cumva să ieşi din bucătărie între timp.

— De ce?

— Nu pune întrebări prosteşti, fetiţe! Fă cafeaua, ţi se potriveşte mâi bine.

Şi Barbara făcu cafeaua.

Când se întoarse peste câteva minute, Leutnantul Asch ducea sub braţ o sticlă de coniac pe jumătate plină. O puse pe masă şi o împinse spre fată, cu un gest provocator.

— E o marcă fină, afirmă Barbara, expertă. O cunosc. Am băut din ea deseori.

— Oberstul fumează cumva trabucuri?

— Nu fumează deloc.

— Eşti sigură?

— Doar eu ştiu cel mai bine! spuse Barbara, pe un ton de superioritate.

Asch clătină din cap. Da, ea ştia doar cel mai bine, şi nu-şi putu ascunde dezamăgirea provocată de răspunsul fetei. Se aşează şi se uită la sticla de coniac cu o anumită insatisfacţie. Pateu de ficat – marca preferată a Oberstului.

Şi un coniac care îi era şi el familiar. Coincidenţă… pură coincidenţă. Şi ce era cu trabucurile pe care le găsise?

— Doar Oberleutnantul Greifer fumează trabucuri, spuse Barbara. Se pricepe la aşa ceva.

— Zău? întrebă Asch, înveselindu-se brusc. Chiar din alea mari şi groase, cu inel împrejur, învelite în celofan?

— Numai din astea fumează, întări Barbara. Ar prefera oricând o ţigară groasă în locul unei fete bine făcute.

— Asta nu mă surprinde deloc, replică Asch, reflectând intens.

Căpitanul Boemes, care parcursese încă o dată, împreună cu James şi James II documentele referitoare la oraşul în care aveau să se stabilească toţi trei, stătea în faţa ferestrei, lovind nervos cu degetele în geam. Era nemulţumit, extrem de nemulţumit! Teoriile zdrobitoare ale focurilor de revolver în ceafă profesate de James I şi rânjetul ce putea fi considerat drept perfid de pe chipul lui James II îl îngrijorau nespus.

Se ivi un planton care anunţă că un anume Leutnant Brack – Offizier german – dorea să vorbească cu el sau cu vreun alt ofiţet CIC.

— Să-l trimit la plimbare* domnule căpitan? Sau să se ocupe domnul James de el?

— Nu, rosti Boemes, aproape brutal, o să-l văd chiar eu. Atâta vreme cât nu vom avea treabă până peste cap, mă voi ocupa personal de fiecare caz.

Plantonul dădu din cap, indiferent, şi dispăru. Căpitanul Boemes îşi redresă puţin spinarea, fără a adopta, totuşi, ceea ce se considera o atitudine militărească desăvârşită, se îndepărtă de fereastră şi începu să se plimbe încolo şi încoace prin mijlocul încăperii. Apoi, sprijinindu-se uşor de marginea biroului, îşi îndreptă privirile spre uşă, nu fără un oarecare interes, dar deloc nerăbdător.

Îşi făcu apariţia un Leutnant german – un bărbat înalt

şi tânăr, cu mişcări aproape elegante şi cu un chip alungit şi uscăţiv de ogar, care trăda inteligenţă.

— Brack, se prezentă el, schiţând un salut rudimentar, fără a-şi pleca ochii sub privirea scrutătoare a lui Boemes.

— Vă rog, făcu căpitanul, pe un ton rezervat. Ce pot face pentru dumneavoastră?

Leutnantul Brack, la rândul lui circumspect şi în aparenţă detaşat, fără să pară nici pe departe supus, şi cu atât mai puţin servil, întrebă în engleza lui puţin cântată de Oxford dacă avea efectiv de-a face cu ofiţerul CIC competent.

Căpitanul Boemes asculta atent engleza aceasta curgătoare şi sonoră, fără a-şi putea ascunde întru totul surprinderea şi în acelaşi timp admiraţia. Îi plăcea această limbă, pe care camarazii lui aveau obiceiul să o zdrobească cu fălcile lor puternice, aproape la fel de mult ca şi limba lui maternă.

— Boemes, se prezentă şi el. Căpitan Boemes de la CIC. Dar să vorbim în germană. Nu pierd niciun prilej să-mi împrospătez cunoştinţele… şi am uitat destule. Ce doriţi?

— Aparţine cumva un anumit colonel Thompson de grupul dumneavoastră? C.O. Thompson? Vreau să spun, este posibil să-l întâlnesc? Sunteţi în legătură cu el?

Stând încă rezemat de masă, Ted Boemes îşi duse cu un gest reflex mâna la ochelari, dar nu şi-i scoase.

— Ce nume aţi spus? întrebă el, vrând să câştige timp.

— Colonelul C.O. Thompson. Ştiu că era vorba să fie numit comandantul CIC din zona Germaniei ocupate de americani. Nu este aşa?

Ted Boemes îşi scoase ochelarii. Ochii săi de un albastru-spălăcit păreau să privească de-a dreptul prin Brack, fără a se desprinde de el. Rămase cu gura uşor deschisă, apoi spuse politicos:

— Luaţi loc, vă rog.

Brack înclină din cap, în semn de mulţumire, şi se aşează, privindu-l pe Boemes întrebător şi aşteptând. Simţea că se află în prezenţa unui om pe care nu era bine să-l subestimeze.

— Fumaţi? întrebă Boemes.

— Nu, vă mulţumesc, răspunse Brack, politicos, şi tăcu din nou.

— Colonelul Thompson? întrebă Boemes, domol, aprinzându-şi cu gesturi lente o ţigară. Şi dacă există o asemenea persoană şi se întâmplă să fiu în legătură cu ea... ce-i cu asta?

— În acest caz, v-aş ruga numai să-i transmiteţi colonelului Thompson că m-am prezentat în faţa dumneavoastră şi că aş vrea să-i vorbesc.

— Într-o chestiune personală? întrebă Boemes, precaut.

— Nu ştiu dacă o asemenea discuţie poate fi privită drept o chestiune personală, căpitane. Nu sunt la curent cu regulamentele Serviciilor dumneavoastră, din nefericire. Trebuie să vă las pe dumneavoastră să decideţi.

Ted Boemes îşi puse la loc ochelarii, cu nişte gesturi aproape ceremonioase, şi, desprinzându-se de birou, se aşează pe un scaun chiar în faţa lui Brack.

— Pot să vă ofer altceva? Dacă nu fumaţi, atunci poate v-ar plăcea un whisky, un scotch original? Sau aţi prefera o îngheţată? întrebă el.

— Poate mai târziu, răspunse, cât se poate de politicos, Brack.

Stăteau unul în faţa celuilalt şi se pândeau cu o discreţie rafinată. Soarele de primăvară pătrundea în cameră, în fascicule luminoase, iar fumul ce se înălţa din ţigara lui Ted Boemes f remăta vizibil. De-afară se auzea un avion care zbura printre norii de un albastru şters. Aveai impresia că războiul fusese înăbuşit de covorul gros, de un roşu-intens, de la picioarele lor.

— Ce doriţi de la colonelul Thompson?

— Eliberarea mea imediată.

— Asta aş putea s-o fac şi eu, dacă vreau.

— Dar dumneavoastră nu mă cunoaşteţi, domnule căpitan.

— Colonelul Thompson vă cunoaşte?

— Da. Dar şi mai bine îl cunoaşte pe tatăl meu. Sunt prieteni.

— Prieteni de afaceri?

— Da, şi asta. Tatăl meu e cetăţean american.

— Şi atunci, dumneavoastră?... Ce faceţi în uniforma asta?

— Părinţii mei sunt divorţaţi. Am rămas cu mama în Germania, unde am urmat şi facultatea, ca cetăţean german. Şi am fost mobilizat de la început.

— După care, aţi făcut glorios cei cinci ani de război?

— Exact.

Ted Boemes înclină din cap. Părea satisfăcut. Acum vedea lotul mai clar. Omul din faţa lui începea să prindă contur. Era, în mod evident, inteligent, dar în niciun caz viclean sau ascuns, şi nu juca niciun fel de joc periculos, ci doar prezentase un fel de factură care nu avea să fie greu de plătit şi care putea să fie chiar profitabilă, dacă reuşea să descopere ce se afla, de fapt, în spatele acestei situaţii.

— Vă puteţi dovedi categoric identitatea? întrebă căpitanul, apucându-se de treabă.

— Cred că da, afirmă Brack, scoţând din buzunarul de la piept un teanc mic de documente format din livretul militar, permisul de conducere, scrisori, fotografii şi două copii după diplome.

Cu o mână expertă, Boemes clasă imediat diferitele acte şi începu să le studieze. În acelaşi timp, solicitase legătura cu Cartierul General, cerându-l pe colonelul C.O. Thompson. Apoi, îl mai puse lui Brack câteva întrebări suplimentare, ca şi cum ar fi vrut doar să facă o conversaţie, de exemplu: Fusese Brack în America? în

Statele Unite? Unde anume? în Milwaukee? Şi după aceea la Chicago, deci. Fusese şi la New York şi Boston? Bine.

— Dar în Wisconsin aţi fost vreodată?

Brack zâmbi politicos.

— Milwaukee, răspunse el, se află în Wisconsin.

Ted Boemes râse scurt.

— Nu e decât o glumă de-a mea, răspunse căpitanul.

Apoi, comunicaţia cu Casierul General se stabili, şi la capătul firului se prezentă însuşi colonelul Thompson. Auzi în receptor vocea profundă şi puternică a şefului său, care părea să se reverse din aparat şi să inunde întreaga cameră.

— Ei, Ted, ia zi-i, cum merge războiul ăsta al tău?

Ted Boemes se făcu a nu fi auzit aluzia la originea sa, şi asta cu atât mai uşor, cu cât îl cunoştea bine pe colonel, care era aidoma unui urs: brutal, necioplit şi puternic, dar bun din fire.

Căpitanul Boemes vorbi vreo trei sau patru minute cu el, făcându-i un raport scurt şi fantezist, dar care, cu toate acestea, nu îl angaja cu nimic. Apoi ceru două informaţii nesemnificative, zicându-şi că această conversaţie nu trebuia să fie întru totul personală, sau cel puţin nu exclusiv. Nu trebuia să i se furnizeze cuiva atât de periculos precum C.O. Thompson un teren care i-ar fi permis să treacă foarte uşor la atac. Acesta era motivul pentru care prelungea discuţia despre problemele de serviciu.

Thompson îl întrerupse bine dispus, zicându-i:

— Cred că ai altceva despre care vrei să-mi vorbeşti, Ted. Nu te-am mai auzit niciodată trăncănind atât.

Boemes râse la telefon. Apoi, simţind că nu mai putea ignora provocarea, puse cărţile pe masă. Avea aici pe cineva numit

Brack – Frank Thomas Brack, fiul lui Charlie Brack. El, Ted, îi verificase actele şi erau în ordine.

— Face o impresie foarte bună. Ar vrea să vorbească

cu dumneavoastră. Ce ziceţi?

Glasul puternic şi prietenos al lui Thompson radia categoric bunăvoinţă. Ursul mirosise mierea.

— Ai pe-acolo o derivaţie, Ted? Atunci dă-mi-l pe Brack şi ascultă şi tu.

Iar când Brack luă legătura cu el, întrebă:

— Hello, Frank, eşti chiar tu?

— Hello, domnule Thompson. Aici e Frank Brack. Ce mai ştiţi de tatăl meu?

— Lucruri bune. Totul e bine în ceea ce-l priveşte: afaceri înfloritoare şi sănătate perfectă. Spune-mi, Frank, când ai primit ultima scrisoare de la tatăl tău?

— Acum patru luni, pe ascuns, prin Elveţia.

— Era scrisoarea pe care ţi-a trimis-o în noiembrie?

— Da, exact.

După o pauză scurtă, Thompson zise:

— Da, îmi amintesc. Ţi-a scris-o din Buenos Aires.

— Nu, îl corectă Brack, politicos, de la Washington. Era în v izbită la dumneavoastră în acea perioadă.

— Desigur, aşa e! glumi colonelul, făcând ca lapsusul să sune cât se poate de adevărat, încât Ted Boemes trebui să se forţeze ca să nu izbucnească în râs.

— Ai perfectă dreptate, era la mine acasă pe-atunci.

— Şi sora mea, Chra, ce mai face?

— Păi, rosti Thompson, de data asta cu o uşoară şovăire, s-a măritat între timp.

— Sper că nu cu bădăranul ăla groaznic din Montevideo?

— Nu, nu cu el. Cu mine.

— Oh! exclamă Brack, surprins.

Ted Boemes, care de regulă era extrem de calm şi de reţinut, nu se mai putu stăpâni. Râsul său înăbuşit răsună în receptor ca un nechezat.

Schimbându-şi brusc atitudinea, colonelul Thompson spuse cu toată seriozitatea, arătându-şi pe de-a întregul firea de urs:

— Controlează-te, Ted. Şeful tău nu e un personaj de pagină umoristică!

Căpitanul Ted Boemes îl asigură, cu aceeaşi seriozitate, că nu îi trecuse niciodată prin cap să-şi compare şeful, pentru care avea cel mai mare respect, cu vreun personaj ieşit dintr-o pagină umoristici

— Nu te cred! replică Thompson, cu un glas împăciuitor. Dar cel puţin nu duci lipsă de tact!

— În orice caz, nu de inteligenţă! îl asigură Boemes, dovedind o oarecare ambiguitate.

— Asta şi aştept de la tine, oricum – şi mai ales în cazul de faţă.

Apoi, după ce-şi dădură noi asigurări reciproce cum că amândoi se înţelegeau de minune în toate privinţele, conversaţia luă sfârşit în scurt timp. Înainte de-a închide, colonelul trasă următoarele directive:

— Dacă vrea, Brack poate veni la mine, la Cartierul General, sau poate lucra acolo, cu voi. Acordaţi-i toată libertatea de care dispuneţi în situaţia de faţă.

— E-n regulă, spuse Boemes, înghiţind hotărârea asta asemănătoare întrucâtva cu cea a lui Solomon, care făcea ca întreaga răspundere să cadă asupra lui, şi puse receptorul jos.

Se instală confortabil, ştiind că, pentru a păstra nealterată aprecierea atotputernicului colonel Thompson, trebuia să ia decizii imediate şi potrivite.

— Aşadar, cum facem, domnule Brack? Lucrăm împreună? spuse el în consecinţă.

— Deocamdată, răspunse Brack, evaziv, mă interesează în mod deosebit ce face camaradul meu rănit, Majorul Hinrichsen.

— Noi avem vederi largi, afirmă Ted Boemes. Avem totdeauna nevoie de colaboratori buni. Ce-ar fi să răspundeţi de el?…

— În vremurile absurde pe care le trăim, replică Brack, amabil, nu răspund nici măcar de mine însumi.

— În privinţa asta, lăsaţi-vă în seama noastră, spuse, la fel de amabil, Ted Boemes. Astăzi eşti obligat să-ţi asumi destule riscuri dacă vrei să reuşeşti ceva.

*

— Fiţi binevenit, părinte, spuse bătrânul meşter Freitag, în timp ce pastorul Westhaus intra în celula sa.

Îl privi pe preot cu acea expresie de uimire sceptică, specifică celor mai mulţi dintre necredincioşi, atunci când se află în faţa unui om al bisericii.

— Sper că nu aţi venit să-mi aduceţi consolarea religiei?

— Dimpotrivă, spuse Westhaus, cu gravitate. Mai curând eu sunt cel care am nevoie de consolare”.

— Simţiţi-vă ca la dumneavoastră acasă! exclamă Freitag, des (ăcându-şi braţele pentru a-i arăta pereţii goi şi mohorâţi ai celulei.

Schiţă un zâmbet prefăcut şi-i făcu loc alături de el, pe prici.

Pastorul Westhaus, un om înalt, cu o faţă suptă, istovită de lungile ceasuri de veghe, se aşeză fără să ezite şi surâse încurcat.

— E totuşi o porcărie! exclamă el, cu convingere, clătinând din cap.

— Nu înjuraţi, părinte, îl sfătui bătrânul Freitag.

— Sunt blând ca un miel, afirmă Westhaus.

Ochii lui lăsau să se ghicească o supunere întunecată, dar bărbia proeminentă avea un aer combativ. Mâinile strânse i se odihneau pe genunchi.

— Aşa cum vă văd aici, zise Freitag, sunteţi reprezentarea exactă a ceea ce îmi închipuiam că este un miel blând.

— Domnule Freitâg, spuse pastorul Westhaus, nu am venit aici să-mi ofer serviciile de duhovnic. Nu mă aflu aici în calitate de preot al închisorii. Am acceptat această funcţie fiindcă sunt singurul preot de confesiunea mea din acest oraş şi mi-a permis să ajung până la dumneavoastră.

— Aţi venit să mă vedeţi, ceea ce îmi face plăcere, spuse bătrânul Freitag. Poate că într-o bună zi vă voi vizita şi eu.

— Sunteţi de-o credinţă diferită de a mea, observă pastorul, ba r posibil să nu aveţi niciuna. Asta însă nu prezintă interes pentru mine în situaţia de faţă.

— Trebuie să-ţi ierţi duşmanii, nu-i aşa?

— Am fost noi vreodată duşmani, domnule Freitag? Cel mult, am fost adversari! Dar ce înseamnă asta? N-am fost în aceeaşi tabără vreme de doisprezece ani?

— Fără să fi reuşit să facem vreun progres cât de mic!

— Dar măcar am încercat!

Bătrânul Freitag se lăsă puţin pe spate, până ce ajunse să se rezeme de peretele văruit, şi privi prin celula mohorâtă, ca o cutie, evitând ochii scrutători ai preotului.

— De ce aţi venit la mine? întrebă el.

— În primul rând, să vă aduc salutări de la fiica şi de la nepoţii dumneavoastră. Sunt bine cu toţii şi, atât cât se mai poate în vremurile de-acum, au un moral ridicat.

— A primit ceva veşti de la soţul ei?

— Nu direct. Un Obergefreiter a anunţat că Leutnantul Asch e pe drum încoace. Se vede că a fost reţinut de vreun incident. Dar el face parte dintre cei care aţi un înger păzitor.

— Vă mulţumesc, părinte, spuse Freitag. Sunt încântat să aud că totul este aproape în ordine. După asemenea veşti, nu mai pot avea nicio îndoială asupra existenţei îngerilor păzitori. Şi pentru ce altceva aţi mai venit la mine?

— Ca să vă pun în gardă, domnule Freitag! strigă, destul de tare, preotul.

— Pe mine? întrebă Freitag, sincer uimit. Se mişcă pe prici, schimbându-şi poziţia. De ce pe mine? Eu sunt aici, la închisoare. Avertismentele dumneavoastră ar fi mai

necesare pentru ceilalţi.

— Acum, spuneţi-mi sincer, domnule Freitag, vă aflaţi aici cu acordul dumneavoastră, sau nu?

— Nu cu acordul meu – dar nici împotriva voinţei mele!

— Nu era vorba de o combinaţie? De o premeditare?

— Împrejurările au fost favorabile, asta-i tot Nu e la mijloc niciun fel de şmecherie. A fost, ca să spun aşa, nu mai mult decât datoria mea. Se putea dovedi că făcusem afirmaţii defetiste şi trădătoare cu zecile. Aşa că, spre încântarea generală a autorităţilor, am fost băgat după gratii. Se pare că nu a fost timp suficient pentru a mi se intenta un proces, şi pot să spun că, de fapt, regret întrucâtva, deoarece am vrut dintotdeauna să mă adresez unui public foarte numeros.

— Iar în ceea ce-l priveşte pe prietenul dumneavoastră de suflet şi cuscru[5], acel nazist de frunte, Asch, proprietarul cafenelei…

— Vă rog să nu uitaţi unde vă aflaţi, părinte. Şi mai cu seamă, să nu vă închipuiţi că sunt într-un confesional, la spovedanie. Nu aveam eu inima să vă provoc o asemenea suferinţă.

— Dar înţelegeţi-mă, insistă abatele Westhaus, făcând gesturi largi şi incantatorii, măcar încercaţi să mă înţelegeţi.

— Încercaţi şi dumneavoastră în ceea ce mă priveşte. Din câte ştiu, profesia dumneavoastră vă impune nişte eforturi de acest fel.

— E-adevărat că asta se înscrie în statutul meu. Şi, în mare parte, acesta este şi motivul pentru care mă aflu aici. Nu vreau altceva decât să fiu înţeles de dumneavoastră. Acord mare importanţă acestui fapt, ba chiar mai mult: vă implor.

---

5 în primul volum al seriei, Herbert Asch, pe atunci Gefreiter, s-a căsătorit cu Elisabeth, fiica meşterului Freitag (n. ed.).

— Luaţi-o mai încet, replică bătrânul meşter Freitag, tărăgănând cuvintele, fiindcă vă înţeleg din ce în ce mai puţin.

Abatele Westhaus trase adânc aer în piept. Îşi întinse braţele, de parcă intenţiona să şi le lase pe umerii lui Freitag, dar acesta din urmă reuşi să-l evite cu abilitate.

— Ascultaţi-mă, domnule Freitag! Sper că v-aţi gândit la ceea ce se va întâmpla acum în acest oraş.

— De doisprezece ani încoace nu fac decât să mă gândesc la asta.

— Oraşul clocoteşte de teamă, cupiditate şi desfrâu, spuse Westhaus, precipitat. Aproape toţi sunt la fel. E ca un cazan al vrăjitoarelor, în care fierb senzualitatea ucigătoare şi corupţia. Mâine sau poimâine, vor veni americanii, iar sosirea lor va fi de ajuns pentru a stinge focul de sub cazanul ăsta diavolesc. Dogoarea lui nu va dispărea însă o vreme. Cei care au ars în el sau s-au opărit nu se vor însănătoşi pe loc. Rănile vor avea nevoie de mult timp pentru a se vindeca. Vor trece săptămâni, luni, poate chiar ani până când temperatura oraşului nostru va reveni la normal.

— Până când o să se ivească iarăşi cineva care să aprindă un foc mic şi drăguţ, obligându-i pe nemţi să strângă rândurile la loc, pentru a… se arde din nou.

— Aşa ceva n-o să se mai petreacă niciodată, domnule Freitag, niciodată.

— Nici dumneavoastră nu credeţi ce scrie în Biblie, părinte? Oare numai întâmplarea a făcut să vă opriţi chiar la mijlocul poveştii despre Paradisul pământesc?

— Hai să lăsăm asta, domnule Freitag. Nu-mi răspundeţi cu subtilităţi, în vreme ce nu e vorba decât de probleme de viaţă şi de moarte, pur şi simplu. Un lucru e sigur: viaţa trebuie să meargă mai departe, şi va merge. Dintre ruine se va ridica o nouă ordine. Iar noi doi va trebui să dăm o mână de ajutor pentru ca asta să se instaureze.

— De ce tocmai noi doi, părinte?

— Ştii la fel de bine ca şi mine, domnule Freitag. Noua eră are nevoie de oameni care nu s-au târât în faţa naţional-socialismului, de persoane omenoase, liberale şi creştine.

— Lagărele de concentrare gem de asemenea oameni! Şi, pe deasupra, ar trebui să vă amintiţi că există destui care nu s-au târât în faţa naziştilor doar fiindcă aceştia nu le-au oferit niciodată prilejul. Cei care au fost împiedicaţi să se târască ieri vor ieşi acum înflăcăraţi în faţă, declarându-se eroi ai rezistenţei. Criminali de drept comun care s-au aflat şi ei în lagărele de concentrare se vor proclama antifascişti neînduplecaţi. Şi dacă chiar vrei să ştii, părinte, află că nici mie nu mi-a cerut nimeni să intru în Partid. Poate că ăsta e singurul motiv pentru care nu mă aflu în rândurile lui.

— Lăsaţi speculaţiile astea dialectice, domnule Freitag. Singurul lucru care contează acum este ce se va întâmpla aici în următoarele câteva zile. Când vor sosi americanii, amândoi vom avea de luat nişte hotărâri importante – dumneavoastră ca vechi sindicalist, iar eu, ca reprezentant al unei organizaţii rău văzute de cel de-al III-lea Reich.

— Şi dacă lucrurile se vor petrece chiar aşa, spuse bătrânul Freitag, categoric, atunci ne vom încheia socotelile! în amănunţime, până la ultimul sfanţ.

— Vom ierta şi vom uita, spuse pastorul Westhaus, la fel de categoric. Şi vom îndrepta greşelile trecutului într-un spirit de reconciliere.

— Nici pe departe, replică Freitag, cu încăpăţânare. Cine s-a îmbogăţit va ajunge din nou sărac. Cine a spânzurat cu mâna lui sau i-a pus pe alţii să spânzure va fi spânzurat, la rândul lui. Doar cel care a căzut în păcat, fără să fi vărsat sânge, va fi iertat în tăcere.

— Nu! strigă Westhaus, violent. Nu, nu! Asta ar însemna să îndrepţi crima prin crimă! Singurul lucru care

trebuie să se instaureze acum este o iertare deplină şi generală, o izbăvire pentru toţi.

— Dragul meu pastor, spuse Freitag, noi avem acum şansa de-a elimina, sau cel puţin de a-i înfiera, o dată pentru totdeauna, pe toţi porcii din Germania. Dacă vom face asta, atunci vom putea măcar să respirăm liberi. Dacă nu o vom face însă, peste zece sau cincisprezece ani vor fi cu toţii din nou aici, cu râturile lor lungi şi cu memoria lor scurtă, şi îşi vor continua treaba de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Iar mulţimea se va lua după ei, behăind, ca şi cum nu s-ar fi dovedit niciodată că sunt doar nişte laşi, oameni de nimic şi împuţiţi, nişte ticăloşi care, la nevoie, te lasă de izbelişte.

— Asta nu se va petrece niciodată, spuse reverendul Westhaus. Am căzut mai jos ca oricând în toată istoria noastră. Nimeni nu va putea uita asta. Nicio naţiune nu şi-a mai făcut vreodată singură un asemenea rău. Acum e nevoie numai de un lucru: vindecare, vindecare şi iar vindecare!

— Şi tot ce-o să iasă va fi: *Heil*! *Heil*! *Heil*![6]

— Atunci, drumurile noastre trebuie să se despartă aici, spuse Westhaus, cu o gravitate extremă. Biserică, al cărei slujitor mă aflu, este un refugiu pentru cei oprimaţi şi persecutaţi. Nu i-am arătat niciodată uşa cuiva care avea nevoie de ajutor. Şi în ultimii ani au venit la mine mulţi oameni: evrei, socialişti, libef-cugetători, dezertori şi comunişti. Şi vor mai veni şi alţii, în anii ce urmează.

— Şefi de partid, utilitarişti, ajutori de călău, fabricanţi de armament… şi comunişti.

— De ce nu? Dacă vor veni, o să-i ajut la fel cum i-am ajutat mereu pe cei aflaţi în necaz…

— Atunci, dragul meu pastor, spuse bătrânul Freitag, neînduplecat, aveţi dreptate: trebuie s-o apucăm fiecare pe

---

6 Joc de cuvinte intraductibil între Heilen („vindecare“) şi Heil (salutul utilizat de naziști) (n. tr.).

drumul lui.

Oberstul Hauk ridică uşor mâna, şi Oberleutnantul Greifer apăsă brutal pe frână. Roţile blocate alunecară scrâşnind pe drumul nisipos şi, cu o ultimă mişcare smucită, maşina se opri.

— A doua casă de-aici, spuse Greifer, arătând cu bărbia sa puternică înainte.

Opri motorul şi îşi strânse pe mâinile-i uriaşe mănuşile de piele, făcând să-i pocnească încheieturile, ceea ce părea să-l distreze nespus.

Oberstul îşi potrivi în grabă chipiul pe cap şi coborî din maşină. Căută să se înalţe cât putu de mult pe vârful picioarelor, pentru a vedea mai bine casa cu numărul 13 de pe Hindenburgstrasse. Imediat, Greifer sări din maşina şi rămase nemişcat, la o distanţă respectuoasă de şeful său.

— Un locşor plăcut, făcu el, cu admiraţie. Ticălosul ăsta de Brahm nu are gusturi rele.

Scoase din buzunarul hainei un obiect neted şi negru, îşi puse amândouă mâinile peste el şi, cu o mişcare scurtă şi bruscă, îl desfăcu. Se auzi un zgomot metalic sec, ca o pârâitură, urmată de sunetul unei alunecări şi un declic. Apoi, acel obiect, orice ar fi fost, se închise cu un pocnet.

— Să încercăm pe cât posibil să nu îl folosim, rosti Oberstul, netulburat.

— Numai în caz de urgenţă, mormăi Greifer, supus.

Puse piedica la pistol şi-l vârî înapoi în buzunar. Apoi se bătu cu afecţiune peste haină la nivelul şoldului, ca un iubitor de cai care loveşte uşor crupa animalului.

Păşiră alături prin întunericul ce se lăsa spre casa cu numărul 13 de pe Hindenburgstrasse, arătând de parcă ar fi fost doi cetăţeni obişnuiţi, care îşi fac liniştiţi plimbarea de seară. Pietrişul drumului scrâşnea aproape melodios sub cizmele lor. Dâre subţiri de lumină răzbăteau dintre perdelele trase de la ferestre, fără să ajungă însă până la ei, astfel încât rămâneau ascunşi în beznă.

Poarta din fier forjat ce închidea accesul în grădină

era încuiată, după cum constată Oberstul când o scutură cu putere. Fără să mai stea pe gânduri, Greifer sări şi se apucă de grilaj, se căţără peste el şi se lăsă să cadă de cealaltă parte. Ajuns acolo, desprinse cei doi drugi lungi care blocau poarta şi deschise larg cele două batante.

— Sunt bine unse, observă Greifer, căutând plin de zel vreun nou prilej de a-şi demonstra dibăcia. E un hogeac foarte îngrijit – un loc în care să aştepţi în tihnă sfârşitul războiului.

— Fii prudent, spuse Hauk şi, din nou, păru complet indiferent, de parcă doar o vagă politeţe îl determina să spună ceva.

Călcând de-a dreptul prin straturile de flori, se îndreptă spre ferestrele prin care răzbăteau dâre subţiri de lumină.

Se auzeau nişte glasuri aspre, arogante, înăbuşite, care urcau şi coborau, ajungând uneori şoptite sau murmurate, şi deopotrivă clinchet de pahare. Un scaun căzu pe jos. O femeie scoase un ţipăt ascuţit şi scurt. Râsete hohotite acoperiră toate celelalte zgomote.

— Porcii ăştia trag o beţie pe cheltuiala noastră, spuse Greifer.

— Aşa-i. Dă-i drumul! ordonă Hauk.

Vânjosul Oberleutnant, cu picioare zdravene, se azvârli într-o uşă, făcând-o să trosnească din toate încheieturile şi smulgându-i zăvorul, care căzu pe podea. Greifer se mai repezi o dată, şi uşa cedă, deschizându-se larg şi izbindu-se de perete. Vocile tăcură brusc. Greifer o luă la fugă de-a lungul coridorului, năpustindu-se spre uşa de unde răzbătea lumina şi o împinse în lături.

Înăuntru se afla Stabszahlmeisterul Brahm, cu chipul împietrit de uimire, cu ochii holbaţi. Stătea într-o latură a camerei, la o oarecare distanţă de ceilalţi trei sau patru indivizi, care zăceau beţi, prăbuşiţi împrejurul unei mese pline de pahare, sticle, farfurii cu came, conserve desfăcute, cutii de biscuiţi, cioburi, chiştoace fumegânde

de ţigări şi băltoace de alcool, ce umpleau aerul de duhoare. O fată, îmbrăcată sumar, alunecă de pe canapea ca un copil care se lasă să intre în apă lunecând pe fund.

— Bună seara, Herr Stabszahlmeister, spuse Oberstul Hauk, care rămăsese în pragul uşii.

În prima clipă nu primi niciun răspuns. O sticlă se răsturnă şi conţinutul ei se revărsă pe masă, apoi, de-acolo, se scurse pe duşumea, de parcă cineva urina în tăcere.

Greifer păşi înainte şi, cu o privire energică şi câteva gesturi sigure, controlă alimentele ce zăceau împrăştiate cam peste tot. Faptul că acei oameni puteau să-i bea Dubouchetul, Bisquit-Dubouchetul său, pe care-l păzise cu atâta grijă, îl jignea profund, după cum se vedea limpede pe chipul său brutal. Iar faptul că nu zărea nicăieri nici urmă din ţigările lui preferate nu îndulcea deloc lucrurile.

— Ei, Brahm, spuse el cu bonomia sa ameninţătoare şi pipăindu-şi instinctiv buzunarul vestonului, iacătă-ne! Nune aşteptai aşa curând, ce zici?

Brahm se holba cu ochii goi la musafirii nepoftiţi. Adunându-şi toate puterile, reuşi cu mare greutate să se ridice în picioare şi să scoată câteva cuvinte pe post de raport:

— Stabszahlmeister Brahm, împreună cu doi şoferi, o escortă şi două camioane, sosit în concordantă cu ordinele primite, Herr Oberst.

— Mulţumesc, răspunse Oberstul Hauk, formal, ducându-şi două degete la cozoroc. Rezultă că ţi-ai îndeplinit misiunea, nu-i aşa? apoi adăugă: Mai avem doar câteva chestiuni oficiale de discutat.

— *Jawohl*, se bâlbâi Brahm. *Jawohl*, Herr Oberst.

— Voi ăştia, marş afară! strigă Greifer către ceilalţi soldaţi. Haideţi, iute, iute, pas alergător!

Soldaţii se ridicară pe loc, clătinându-se uşor, dar animaţi evident de dorinţa de-a dispărea cât mai repede de-acolo. Păreau încântaţi să iasă din imediata vecinătate a

Oberleutnantului, pe care, între ei, îl numeau „exterminatorul”.

— Şi luaţi-o cu voi şi pe vrabia asta, aproape despuiată.

Fata ciufulită se sculă în grabă şi ieşi afară odată cu soldaţii, de parcă ar fi fost urmărită de o stafie, lăsându-şi în urmă pantofii şi. ciorapii, împreună cu o dâră de parfum ieftin.

— Ce gusturi şi la tipii ăştia! mârâi Greifer, sălbatic. Ar face să se-nfioare şi o scroafă. Nu are nimic, nici în faţă, nici în spate, şi pute ca un bordel.

— La treabă! porunci Oberstul.

— M-am şi apucat, răspunse Greifer, bătându-se din nou afectuos peste buzunarul vestonului. Se proţăpi în faţa lui Brahm şi începu să-l bombardeze cu întrebări scurte şi brutale: Ai adus toate lăzile cu tine? Pe care nu le-ai adus? Pe care le-ai început? Unde sunt? Le-ai ascuns bine?

Brahm dădea răspunsurile precipitat, în acelaşi ritm cu întrebările, scuipându-le ca un automat bine pus la punct şi privind în acelaşi timp supus spre Oberstul Hauk, ca un iepure speriat, care-i cerea ajutor. Acesta însă, stând în mijlocul camerei, părea să contemple indiferent priveliştea mesei devastate, fără să audă nimic.

— Vom verifica toate astea, rosti brusc Oberstul.

— Până la ultimul detaliu, strigă imediat şi Greifer. Haide, pungaş afurisit, să facem inventarul!

Brahm încuviinţă din cap cu putere, de câteva ori, ca şi cum şi-ar fi pierdut temporar darul vorbirii. Pomi primul, urmat îndeaproape de Gfeifer, în vreme ce Oberstul, aparent plictisit de toate, venea în spatele lor.

Urcară cu toţii în pod, intrară în garaj, coborâră în pivniţă şi pătrunseră în seră. În timp ce Brahm lumina cu lanterna lăzile şi sacii, Greifer le verifica atent cu o listă în mână. Căută etichetele şi ştampilele, verifică greutatea şi se asigură că totul era împachetat şi legat ca lumea, iar ambalajul neatins.

După vreo oră, Greifer conchise:

— E-n regulă, Herr Oberst – mai mult sau mai puţin.

— Mă bucur să aud asta, replică Hauk.

După care se întoarseră cu toţii în camera de zi, unde se aşezară în jurul mesei pe care Greifer, dintr-o mişcare a braţului.

O eliberase măturând pe jos tot ce se afla acolo. Oberleutnantul tăie capătul unui trabuc de-al său, iar Oberstul părea să-şi examineze atent unghiile.

Brahm îşi şterse fruntea cu o batistă uriaşă, zicându-şi că în decursul acestei ore ajunsese un om sărac, dacă nu mai punea la socoteală partea pe care Oberstul va binevoi să i-o acorde. Cu toate acestea, se descurcase bine. O singură chestiune îl mai îngrijora, şi o exprimă acum cu glas tare:

— Cum de-a reuşit Herr Oberst să mă găsească atât de repede? întrebă el.

— Te miră, nu-i aşa? spuse Greifer, vrând să facă tot mai mult pe grozavul. Ei bine, nu e nicio vrăjitorie la mijloc! Sora ta a fost destul de cumsecade să ne dea adresa la care te putem găsi – din prima lovitură, ca să zic aşa. Şi iată-ne!

— Da, făcu Brahm, consternat. Totodată, continua să-şi repete: „Căţeaua aia vorbăreaţă! Şi iată-i acum aici! Iar asta numai fiindcă muierea aia nu a ştiut să-şi ţină gura”.

— Herr Stabszahlmeister Brahm, întrebă Hauk, cu un surâs, vrei ca oamenii dumitale să moară de seté?

— Dacă Herr Oberst doreşte… spuse Brahm, zelos.

Sări în picioare, supus, fiindcă orice propunere de-a Oberstului echivala cu un ordin, şi se strecură afară, schiţând un salut.

— A fost o greşeală, Greifer, constată Hauk, după ce Brahm ieşi din cameră.

Îi aruncă Oberleutnantului său o privire scurtă, în care se citeau o profundă dezaprobare, un reproş evident şi o mustrare usturătoare.

— Nu înţeleg, replică Oberleutnantul, vizibil şocat.

— L-ai lăsat pe Brahm să afle că am fost la doamna Willrich.

Gura lui Greifer se deschise uşor, iar pe frunte îi apărură cute de nelinişte. Trase adânc, dar fără nicio plăcere, din ţigară.

— Am înţeles, spuse el, cu o voce domoală.

Şi într-adevăr înţelesese. „Brahm”, îşi zise el, „ştie acum că am fost la doamna Willrich. Dar, dacă muierea respectivă a crăpat între timp, ceea ce nu este exclus, atunci Brahm va ghici imediat cine e de vină”.

— Ce porcărie! făcu el, ruşinat, ca un puşti docil şi ambiţios care nu-şi poate ierta că a făcut o greşeală fatală.

— Rezolvă treaba asta, îl sfătui Oberstul pe un ton blând.

Greifer încuviinţă cu un semn şi începu să chibzuiască, ferm hotărât să-şi repare greşeala. Posibilităţile de care dispunea nu erau prea numeroase şi, aproape ca întotdeauna, soluţia cea mai simplă era şi cea mai eficientă.

— O să-l amuţim, îl asigură el pe Oberst.

— Atunci, fă-o! rosti acesta, privindu-şi mâinile.

Greifer se ridică, clocotind de energie, şi se îndreptă spre uşa ce dădea în camera alăturată, unde se aflau soldaţii. O deschise şi o lăsă aşa, pentru ca Hauk să poată fi martbr la strălucita inspiraţie care tocmai îi venise. Se proţăpi în faţa oamenilor cu picioarele depărtate şi cu mâinile în şold.

— Ascultaţi aici, le zise el. Războiul nu s-a terminat încă şi atâta vreme cât mai durează, avem o groază de treburi de făcut. Aşa stau lucrurile, şi nu le putem schimba. Dar vouă, mortăciunilor, n-o să vă strice deloc dacă o să vă mişcaţi niţel fundurile, aşa că ciuliţi urechile la mine.

Soldaţii nu se clintiră, aruncându-i doar o privire, ca pentru a-i cere ajutor lui Brahm, care stătea mai în spate,

surprins şi curios de ceea ce avea să urmeze. Apoi se uitară din nou la Greifer, care desfăcu o hartă.

— Uimiţi-vă dosurile şi veniţi încoace! ordonă acesta aspru. Sau trebuie cumva să vă învăţ eu să mergeţi?

Soldaţii, care păreau că se tem de Greifer ca de moarte, se adunară docili în jurul Oberleutnantului. Ceva mai devreme, când îl văzuseră, îşi pierduseră orice speranţă, iar acum, cu instinctul specific soldaţilor. Învederaţi, căutau o cale de-a scăpa de sub supravegherea lui.

— Deci, grămadă de puturoşi! O să vă duceţi să urniţi imediat cele două camioane goale şi o să vă prezentaţi acolo unde vă arăt cu degetul – adică la comandamentul numărul 426, la Oberleutnantul Ostermann – să recepţionaţi provizii alimentare şi raţii pentru Statul-Major al Oberstului Hauk. Stabszahlmeister Brahm, de la Statul-Major, vă va da actele necesare.

— *Jawohl*, murmurară soldaţii.

— Iar pentru asta, adăugă Greifer, mărinimos, veţi primi fiecare câte o ladă, una dintre cele speciale. S-a înţeles?

— *Jawohl*, Herr Oberleutnant, rostiră oamenii.

Da, era într-adevăr cât se poate de clar, îndeosebi amănuntul cu lăzile speciale. Un ordin era, totuşi, un ordin, mai ales atunci când îl dădea „exterminatorul”, şi cu atât mai mult atunci când, îndărătul acestuia, se afla Oberstul Hauk.

— Puteţi s-o luaţi şi pe muieruşca aia cu voi, adăugă Greifer.

Cei trei soldaţi şi fata îngrozită spălară puţină. Pregătiră camioanele de drum şi primiră lăzile făgăduite de Brahm, care tot nu părea să-şi fi recăpătat darul vorbirii. Perspectiva de-a mai scăpa o dată de Greifer îi făcea să se dedice sarcinii cu destul de mult zel.

Frecându-şi mâinile, Greifer se întoarse la Hauk. Era foarte mulţumit de sine. Graţie măsurilor pe care le luase,

se apropia de soluţia dorită de Oberst, care pentru el echivala cu un ordin... Se simţea realmente mândru de ideea pe care o avusese.

Bineînţeles că nu exista niciun fel de comandament numărul 426 şi nici vreun Oberleutnant Ostermann, iar în ceea ce priveşte localitatea pe care le-o indicase pe hartă, se afla încă de dimineaţă în mâinile americanilor, care-urmau să se ocupe de prostălăii ăştia, doar dacă nu aveau un dram de minte şi, când era posibil, să dispară pe undeva cu lăzile lor.

— Nu-i rău deloc, Greifer, aprecie Hauk, lăsând ca în glasul de obicei monoton să i se ghicească o licărire de aprobare.

— Ne apropiem treptat de rezolvarea situaţiei, spuse Greifer, satisfăcut.

Cele două camioane cu soldaţii şi cu fata ieşiră pe poarta casei de pe Hindenburgstrasse numărul 13, păcănind şi legănându-se prin întunericul tot mai dens, apoi se făcură nevăzute, lăsând în urma lor un nor de gaze de eşapament, urât-mirositoare. Brahm închise poarta după ele.

— Şi acum, zise Greifer, proţăpindu-se cu picioarele crăcănate în faţa Stabszahlmeisterului, să ne răfuim între noi, pungaş mizerabil ce eşti!

Ascunzându-şi nervozitatea în spatele unei ţinute militare desăvârşite, Hauptmannul Schulz salută reglementar, „cu ochii în ochii” Generalului, după cum prevedea regulamentul şi după cum îi cerea onoarea lui de soldat.

Luschke receptă anunţul despre sosirea Hauptmannului cu liniştea cu care ar fi primit vestea sosirii unui vânzător de banane, îşi ridică mâna dreaptă, în care ţinea mănuşile, la înălţimea pieptului, gest care, într-o interpretare generoasă, putea să fie luat drept un salut hitlerist

— Am auzit că intenţionaţi să plecaţi, nu?

— *Jawohl*, Herr General. Vreau să merg pe front.

— Se nimereşte bine, Schulz. Frontul este acum aici. Aşa că ai şi ajuns.

— Herr General, foaia mea de drum…

— Ia arată-mi-o puţin, Schulz.

Cu o oarecare precipitare, Schulz îşi vârî mâna în buzunarul de la piept şi scoase documentele ce fuseseră pregătite pentru el. Nu se gândise niciodată că le-ar putea folosi. Nici măcar nu ştia ce conţin. În orice caz, se felicita pentru ideea fericită de-a şi le fi făcut. I le întinse Generalului.

Luschke le desfăcu şi începu să le citească. Chipul său de cărţoi se relaxă într-un râs larg.

— Presupun, Schulz, că ştii destinaţia indicată aici?

— *Jawohl*, Herr General, răspunse el, zicându-şi în sinea lui: „Acum e rândul lui Luschke să-şi facă numărul obişnuit de scamatorie. Mutră-de-Cartof o să interpreteze ordinul în felul său, adică o să-l întoarcă pe dos, şi apoi, cu un râs îngâmfat, o să rupă documentul. Şi nu e nimic de făcut: Luschke nu admite nici cea mai slabă contrazicere şi, pe deasupra, găseşte totdeauna argumente ca să spulbere dinainte orice obiecţie. În concluzie, la coş!”

Generalul însă îl privea pe Schulz cu ochii mari, plini de ironie, împături cu grijă foaia de drum şi i-o înapoie Hauptmannului.

— Foarte semnificativ! exclamă el, apropiindu-se de fereastră.

Cu toate că avea o figură solemnă, Schulz se simţi încurcat.

Dintotdeauna îl descumpănea atitudinea lui Luschke. Acum examină pentru prima oară cu atenţie foaia de drum şi nu-i venea să-şi creadă ochilor. „Destinaţia: divizia Luschke”. În acea clipă, Schulz era în stare să-l facă zob pe Gefreiterul Stamm, cel care-i pregătise actele.

— Dar, Herr General, m-am gândit că… rosti, cu greu, Schulz.

— Mai şi gândeşti, Schulz? Sunt încântat pentru tine. Şi, dacă îmi permiţi, o să încerc şi eu acelaşi lucru.

Schulz făcu o plecăciune uşoară, aşa cum învăţase la popota Ofâizierilor, însoţindu-şi gestul de o pornire abia schiţată a călcâielor, dar Generalul se întorsese cu spatele la el. Luschke se uita pe fereastră, iar priveliştea pieţei părea să-l fascineze. Deodată, se întoarse, se apropie de Schulz şi se opri în faţa lui, privindu-l fix.

— Schulz, întrebă el, cine ţi-a dat ordinul să te prezinţi la divizia mea?

Schulz se înroşi, pierzându-şi stăpânirea de sine, şi începu să se bâlbâie:

— Serviciul de care depind... un ordin dat prin telefon... acum vreo patru ore, sau nici atât...

— Ei bine, prezintă-te atunci! îi pretinse Luschke.

Schulz se supuse şi îşi anunţă, într-o formă aproape desăvârşită, transferul la divizie. Apoi, făcând încă un pas, ceru, cu o hotărâre întru totul bărbătească, un ordin de misiune.

— Divizia mea, replică Luschke, se află într-un proces de dezintegrare. Cum se prezintă lucrurile în oraşul vostru?

— Comandantul pieţei, Oberleutnantul Nowack...

— Este un idiot! spuse Luschke, cu convingere.

Hauptmannul Schulz încuviinţă fără şovăială, pocnindu-şi din nou călcâiele cu un gest automat.

— Dar, adăugă el, dacă transferaţi aici Statul-Major al diviziei, în calitatea pe care o aveţi de cel mai înalt în grad din sector, Herr General, veţi deveni comandantul pieţei.

— Ai învăţat o serie de lucruri în anii ăştia „Schulz, observă Luschke, care se distra vizibil. Dar încă nu ai învăţat destule, ca să mă duci pe mine cu preşul. Nu eu avansez aici automat în funcţia de comandant al pieţei, ci comandamentul local e cel care trece în subordinea mea. Confunzi comandamentul pieţei cu noţiunea de şef al

operaţiunilor militare.

— *Jawohl* Herr General, răspunse imediat Schulz. Cred că le-am confundat.

— Să nu-ţi mai permiţi luxul ăsta prea des, în prezenţa mea, Schulz, că altfel o să te confund şi eu cu altcineva.

— *Jawohl*, Herr General, aprobă încă o dată Hauptmannul, cu un aer resemnat, pocnindu-şi din nou călcâiele.

— Mai termină cu toată comedia asta! făcu Generalul, agasat

— *Jawohl*, Herr General, repetă Schulz, pocnindu-şi, automat, călcâiele.

Mutră-de-Cartoi se strâmbă de parcă l-ar fi încercat o durere şi, ridicându-şi ochii, îl privi cu răceală pe Schulz. Apoi se apropie de harta oraşului, atârnată de perete şi, întinzând mâna, o atinse cu un deget.

— Prima haltă din acest război, şi totodată ultima, spuse el, mai mult ca pentru sine. Aici a început totul şi tot aici o să se sfârşească. Pare că s-a închis complet cercul, cu toate că mai mult seamănă cu un laţ, decât cu un cerc.

Schulz se apropie respectuos de General, păşind pe vârfuri şi mişcându-se cu atenţie. Deschise gura, gata să-şi permită o observaţie, când Generalul îl întrerupse:

— Scuteşte-mă de reflecţiile dumitale, spuse el, şi dovedeşte-ne bun-simţul de cazarmă, pe care îl ai din belşug. Cunoşti oraşul ăsta de mult, nu-i aşa? Nu cred că-l ştie nimeni mai bine.

— Herr General are perfectă dreptate!

— Îmi cunoşti divizia, sau, mai bine-zis, ce-a mai rămas din ea?

— Nu, Herr General.

— Şi totuşi trebuie ca unul dintre noi, Schulz, să preia conducerea comandamentului de-aici, iar celălalt să se ocupe de rămăşiţele diviziei.

— *Jawohl*, Herr General, rosti Schulz, resemnat, cu

sentimentul neplăcut că pălise.

Bătrânul vulpoi îi jucase o festă şi de data asta, zădărnicindu-i planurile. Îl păcălise din câteva fraze înşelătoare, iar acum îl înghesuia la colţ. Şi în ultimă instanţă s-ar fi putut spune că mai curând Schulz era cel care făcuse propunerile corespunzătoare, şi nu Generalul, care dăduse ordinele.

— Iar pentru ca între noi să nu fie neînţelegeri, Schulz, spuse Luschke, cu răceală, nu-ţi cer să consideri oraşul ăsta drept trecătoarea de la Thermopile – asta presupunând că ştii ce semnificaţie are denumirea respectivă. Nu-ţi cer să începi aici un nou război troian.

— *Jawohl*, Herr General.

— Atunci e-n regulă, Schulz. Ca să mă fac cu desăvârşire înţeles, nu vreau ca locul ăsta să se transforme într-un abator. Nu am nevoie de niciun fel de eroi, dar nu vreau nicio turmă de oi.

— Desigur, Herr General, aprobă Schulz, cu toate că nu pricepuse nimic. Se-nţelege de la sine.

— Oberleutnantul Nowack, succesorul dumitale în funcţie, devenit de-acum predecesorul dumitale, nu cunoaşte nimic de pe-aici şi nici nu are ştiinţa militară elementară. El nu face decât să lase lucrurile să-şi urmeze cursul. Dar, Schulz, eu vreau să am pe cineva care să se ocupe de soldaţi până în ultima clipă. Hrană, îmbrăcăminte, cazare, distracţii, transport, asistenţă medicală, măsuri în caz de urgenţă – toate astea trebuie să fie bine organizate.

— Înţeleg, Herr General, spuse Schulz, convins că avea motive pentru a se simţi onorat de încrederea Generalului.

Acesta îi vorbea ca unui camarad, iar o asemenea atitudine echivala la Luschke cu o décoratie şi se putea spune că înlocuia, într-un fel, mult aşteptata avansare la gradul de Major. Schulz era sigur de asta. „Modul meu de-a concepe viaţa militară pare să fi fost recunoscut pe-aici”,

îşi zise el. „Şi asta atrage anumite obligam”.

— Fără acţiuni individuale iresponsabile, ci doar o organizare perfectă.

— Organizare perfectă – am înţeles, Herr General. Acest lucru e valabil şi pentru Volkssturm?

— E valabil pentru toţi cei care poartă uniformă. Totodată, pentru orice civil care are nevoie de ajutorul nostru şi pe care suntem în stare să-l ajutăm. Încearcă să te dovedeşti mărinimos, Schulz!

— Desigur, Herr General, răspunse acesta, simţindu-se mai mult decât onorat.

— Ocupă-te de fiecare om care vine la noi. Foloseşte fiecare pat şi toate proviziile care există pe jurisdicţia comandamentului. Nu cruţa nimic, nu economisi nimic şi ai grijă de toate necesităţile fiecărei unităţi care e accesibilă.

— Foarte bine, Herr General, afirmă Schulz, aproape solemn.

Ce bine sunau în urechile sale aceste cuvinte: nu cruţa nimic… nu economisi nimic… Ah, n-o să cruţe el pe nimeni! Va şti să aibă grijă ca nimeni să nu îşi facă suma. Era omul capabil să vegheze, începea perioada sa de glorie.

— Puteţi avea încredere desăvârşită în mine, Herr General, spuse el, luând atitudinea unui soldat aflat la începutul ascensiunii sale.

— Asta şi fac, răspunse Luschke, zicându-şi în sinea lui: „N-am încotro.16 Apoi continuă: Sper că nu mă vei dezamăgi, Schulz. Şi sper asta mai ales în propriul tău interes., în poziţie de drepţi, Schulz schiţă din nou un salut aşa cum învăţase la popotă. Era convins că astfel se pune complet în valoare. Iar faptul că nu observase niciun semn de nemulţumire din partea Generalului îi întări această convingere.

— Să nu uiţi niciodată consecinţele, spuse Luschke, cu gândurile deja departe, concentrate asupra hărţilor, a ordinelor diviziei şi a ultimelor dispoziţii ale diferitelor

comandamente care încă nu îi sosiseră şi pe care trebuia să le evite cu abilitate. Lucrezi pe teritoriul diviziei mele, aşa că eşti plasat în directa mea subordine. La fiecare şase ore vei prezenta, la postul meu de comandă, un raport asupra situaţiei, iar primul – peste trei ore.

— Şi unde se va afla postul dumneavoastră de comandă, Herr General?

— Aici, răspunse acesta, întinzând arătătorul mâinii drepte şi atingând un punct. de pe harta oraşului.

— Acolo? făcu Schulz, nedumerit.

— Chiar acolo, spuse Generalul. Tot acolo unde pe vremuri ne închipuiam că viitorul avea să fie „clar şi luminos.11

Bătrânul Asch făcu un gest larg, aparent întâmplător, cu mâna stângă şi îşi privi ceasul. Apoi, ca şi cum s-ar fi plictisit, se uită pe furiş la Wedelmann şi la logodnica lui, Magda, care şedeau pe divan, apropiaţi unul de celălalt. Apoi, privirea îi trecu peste Lore Schulz, cufundată în fotoliul de piele, şi peste Obergefreiterul Kowalski „căruia nu i se vedea decât dosul, întrucât partea superioară a corpului era vârâtă în bufet.

— Cauţi degeaba, Kowalski, spuse el. Cele mai bune lucruri au fost duse în altă parte.

— Dar, de fapt, de ce? întrebă celălalt, fără să-şi schimbe poziţia. De ce? Fiindcă trebuie să mănânci şi să bei mereu tot ce e mai bun! Ce Dumnezeu! Doar nu suntem aici într-un sanatoriu. S-ar putea ca mâine să vă lase inima, şi atunci cine o să vă mai bea şampania?

— Probabil că cineva de teapa ta.

Kowalski se îndreptă, cât era de masiv.

— Dragul meu domn, n-am fost totuşi concepuţi de nişte tauri. Eu sunt ceea ce sunt, şi nu mai e nimeni ca mine. Şi acord o importanţă tot mai mare acestui lucru.

— Kowalski a fost dintotdeauna un individualist, spuse Wedelmann, forţându-se să zâmbească prietenos.

— Aţi observat asta, Herr Hauptmann?

— Nu sunt Hauptmann, dpelară Wedelmann, liniştit.

— O să fiţi din nou! afirmă Kowalski, cu bonomie. Ei, haideţi, ce se-ntâmplă? O să fie o nuntă, sau nu? Trebuie să mă pregătesc sufleteşte. Dacă e o nuntă, atunci pretind şampanie. Dacă nu e, atunci mă voi mulţumi cu şliboviţă. Primul mijloc de-a te matoli este mai ceremonios, cel de-al doilea mai rapid... dar te matoleşti în ambele cazuri. Aşa că, haideţi, Herr Asch, ce-o să fie, şampanie sau şliboviţă?

— Nu pe mine trebuie să mă întrebi, replică Asch, evaziv, privindu-şi din nou ceasul.

— Dacă mă întrebaţi pe mine, se amestecă Lore Schulz, întinzându-se cu poftă, o să vă spun că poţi bea şampanie chiar şi fără să te-nsori.

— Numai că nu vă întreb, replică Kowalski. Cum sunteţi o doamnă din corpul Offizierilor, vă aflaţi pe o treaptă socială mult inferioară mie, deoarece eu sunt Obergefreiter.

— Sunteţi un mitocan! spuse ea, zâmbind.

— Iar eu vă găsesc încântătoare, o asigură Kowalski. Şi sunt un om de acţiune. Astăzi însă mai am o serie de lucruri de făcut... da, şi asta, la care vă gândiţi, doamnă Schulz, dar nu numai asta. În orice caz, vreau să ştiu şi eu cum să-mi organizez timpul. O să fie nuntă sau nu?

Magda şi Wedelmann se priviră cu timiditate şi, ca şi cum ar fi avut nevoie să-şi găsească la iuţeală un punct de sprijin, se luară de mână, cu un gest aproape violent

— Din nefericire, hotărârea în această privinţă nu depinde de mine, rosti Wedelmann.

— Şi nici de dumneavoastră, domnişoară Magda?

— Nu, domnule Kowalski.

— Şi totuşi, nu vreţi amândoi să vă căsătoriţi? Atunci, căsătoriţi-vă!

— Ca să te căsătoreşti, spuse Wedelmann, e nevoie de un ofiţer al stării civile şi de doi martori. Şi ca să fii căsătorit legal, trebuie să existe un certificat de căsătorie.

— Nimic mai simplu, replică din nou Kowalski. În

virtutea relaţiilor mele, vă declar soţ şi soţie. Iar mâine dimineaţă, vă va fi eliberat un certificat de căsătorie de prima mână.

— Nu mai sunteţi întreg la minte, domnule Kowalski, rosti, destul de sever, bătrânul Asch.

— E un joc de copii, îi asigură Kowalski. Mâine soseşte asociatul meu, Soeft…

— Soeft? întrebă Wedelmann. Doar nu e acelaşi cu Unteroffizierul care, acum câteva săptămâni…

— Ba e chiar el. Doar n-o să-i reproşaţi faptul că a şters-o ceva mai devreme decât se obişnuieşte în general, nu? Două zile sau două săptămâni… ce mai contează acum? Ştiţi asta mai bine ca oricine.

— Eu nu am dezertat, replică Wedelmann, cu demnitate. General-maiorul Luschke în persoană a hotărât să mă demobilizeze, fiindcă nu mai aveam nimic de făcut.

— Ce frumos sună! exclamă Kowalski. Unul zice „rahat” de la bun început; altul zice că pute; al treilea borăşte, iar celălalt se mulţumeşte să vomite; câţiva crapă, iar alţii mor ca nişte eroi. Dar felul de-a proceda este totdeauna acelaşi.

— După informaţiile mele, domnule Kowalski, rosti Asch, glacial, ar fi trebuit să mai faceţi câte ceva, aşa-i? Nu credeţi că a şi sosit momentul potrivit pentru asta?

— Cu barosanul meu o să mă răfuiesc când o să am eu chef, declară Kowalski.

— Nouă nu ne place tonul dumitale, spuse Wedelmann, agasat.

Kowalski izbucni în râs, fără ruşine.

— Hauptmannul tot Hauptmann rămâne, spuse acesta. Dar eu îl sfătuiesc să nu se înfierbânte mai mult decât trebuie. Hauptmannul va mai avea nevoie de Hauptmann, cel puţin pentru căsătoria lui.

— Kowalski, rosti Wedelmann, dezarmat, eşti imposibil!

Scutură din cap, zâmbind. Nu era nimic de făcut cu

băiatul ăsta.

— Haideţi să vorbim serios, continuă Obergefreiterul, grăbit. Puteţi să vă consideraţi efectiv căsătoriţi. O să vă procur actele necesare.

— Domnule Kowalski, zise Asch, dezaprobator, un certificat de căsătorie poate fi într-adevăr suficient deocamdată, dar nu şi în timp. Fiindcă, independent de documentul ăsta, îţi mai trebuie şi o înregistrare pentru conforrăitate în registrul stării civile.

— Şi dacă nu mai există registre de stare civilă? E foarte uşor să iei aşa ceva sub braţ şi să-i dai foc. Soeft şi organizaţia lui vor izbuti s-o rezolve cât ai bate din palme.

Bătrânul Asch clătină din cap, cu o expresie de regret.

— Aveaţi perfectă dreptate, domnule Wedelmann… Kowalski ăsta e imposibil. Cu asemenea exemplare, e clar că nu poţi câştiga un război.

— Mă măguliţi peste poate, declară Obergefreiterul, apărându-se cu amândouă mâinile. Multe mulţumiri pentru flori! Oricum sunt mai bune decât o coroană pe mormântul meu.

— Nu vreau să fac lucrurile pe jumătate, spuse Wedelmann. Vreau o căsătorie perfect legală, cu documente oficiale legale şi irecuzabile. Şi tu doreşti acelaşi lucru, Magda, nu-i aşa?

— O să fac mereu tot ceea pe consideri tu că e bine, răspunse ea, cu simplitate.

— E impresionant, murmură Lore Schulz, mimând întristarea.

Kowalski îşi dădu drumul cu zgomot în fotoliul din apropiere, de parcă l-ar fi lăsat brusc puterile. Era, bineînţeles, fotoliul cel mai confortabil din toată casa.

Bătrânul Asch îşi mai privi o dată, pe furiş, ceasul de la mână. Şovăi o clipă, apoi spuse scurt:

— Decizia voastră este definitivă?

— Nu e nicio îndoială în privinţa asta, aşa-i, Magda?

— În ceea ce mă priveşte, nu e niciuna.

— Şi v-aţi gândit bine, în deplină cunoştinţă de cauză?

— Nu avem la ce să ne gândim, declară Wedelmann, cu fermitate.

Şi Magda, care îi simţea privirea aţintită asupra ei, aprobă cu un gest din cap. Erau întru totul de acord, cel puţin în acea clipă.

— E într-adevăr impresionant! repetă Lore Schulz, cu ochii pironiţi în podea.

Apoi, ceilalţi bănuiră că a suspinat, sau cel puţin că pufnise pe nas din pricina surprinderii.

Kowalski, care avea o expresie supusă, de oaie, zise în cele din urmă:

— Deci, bem şampanie!

Şi s-ar fi putut crede că era dezamăgit.

— Atunci, e-n regulă, spuse Asch, cu energia negustorului care îşi dă consimţământul în privinţa unui contract ce nu îl satisface. Dacă vreţi neapărat, se face.

— Cum?… Acum? în toiul nopţii? întrebă Lore, uluită, cu ochii ci de copil strălucind.

— Încă nu e noapte, răspunse Asch, ridicându-se. E ceea ce se cheamă în faptul serii… cu puţin înainte de nouă. Tipul de la starea civilă trebuie să ne aştepte până la ora nouă, aşa mi-a făgăduit.

— Mulţumesc, făcu Wedelmann din toată inima, ridicându-se la rândul lui.

Se aplecă afectuos spre Magda ca s-o ajute. Fata înălţă spre logodnicul ei nişte ochi plini de tandreţe şi, ridicându-se, rămase lângă el.

— Ce mai înseamnă şi asta? mârâi Kowalski. Cred că e de-a dreptul sadism, Herr Asch. Ştiaţi că omul de la starea civilă ne aşteaptă şi nu aţi suflat o vorbă. De ce naiba?

— N-aţi putea să înţelegeţi, domnule Kowalski.

— Ba bine că nu. Nu voiaţi decât să vă păstraţi banii

pentru şampanie.

— Aţi mai ghicit o dată, spuse Asch, cu un râs prefăcut. Apoi se întoarse către Wedelmann. Vă trebuie doi martori. Pot să mă pun la dispoziţia dumneavoastră? Iar pe post de cel de-al doilea martor, în ciuda anumitor scrupule, vi-l recomand pe domnul Kowalski.

— Întru totul de acord, declară Wedelmann, ceremonios. Şi vă mulţumesc.

— E o mare cinste pentru mine, strigă Kowalski, prefăcându-se emoţionat Dar mă văd nevoit să refuz. Barosanul meu mă cheamă. Mai uitai o să mă duc să-l rad la iuţeală şi o să mă întorc la timp pentru petrecere. Petrecerea e lucrul esenţial. Doamna Schulz va fi cu siguranţă extrem de fericită să-mi ia locul ca martor.

— Dar bineînţeles, se grăbi aceasta să răspundă.

Wedelmann înţepeni. S-ar fi zis că i se făcuse frig. Cu un gest impulsiv, Magda îl apucă de braţ. Bătrânul Asch, căruia nu îi scăpa nimic, îl privea pe Kowalski de parcă ar fi fost un vierme.

Întorcându-se, spuse politicos:

— Nu-i putem cere în niciun caz aşa ceva doamnei Schulz.

— De ce? declară ea cu violenţă; gata pentru orice eventualitate.

— Fiindcă nu o să fiţi oricum în măsură să ne consacraţi întreaga seară de-acum, doamnă.

— Ba da, Herr Asch. Şi nu numai seara, ci toată noaptea, dacă trebuie. O fac cu plăcere pentru domnul Wedelmann, în numele vechii noastre prietenii, dacă se poate spune aşa.

— Ei bine, atunci totul e în ordine, zise Kowalski, fără nicio grijă. Faceţi totul cum se cuvine, şi nu vă grăbiţi deloc. Calm, mereu calm. O să am nevoie de-o oră ca să-mi păcălesc omul.

— Dar şterge-o odată, spuse Asch, cu brutalitate. Nimeni nu vrea să te reţină.

— Mă duc, mă duc… răspunse Kowalski. Dar beţia să nu înceapă decât atunci când voi fi şi eu aici. Mi-aţi promis şi eu vă cred pe cuvânt. Nicio picătură fără mine… e o chestiune de onoare. Iar eu unul nu permit nimănui să se atingă de onoarea asta.

Zicând acestea, se îndepărtă, cu un gest neglijent de rămas-bun, călcând zgomotos, cu paşi mari.

— Şi ăsta se cheamă că e cel mai bun prieten al fiului meu, constată bătrânul Asch, aproape răscolit.

— E un om galant… în felul lui, spuse Lore Schulz. Băiatul e cumsecade şi voia să-mi facă plăcere… Nu prea mai sunt mulţi ca el, astăzi.

Magda păşi curajoasă spre Lore.

— Vă mulţumesc din toată inima pentru gentileţea dumneal voastră, i se adresă ea. Sunteţi foarte amabilă că aţi acceptat să ne fiţi martor.

— Noi coborâm, comunică Asch, deschizându-i uşa doamnei Schulz cu un gest amabil, care putea fi considerat aproape galant, cu toate că faţa îi rămase mohorâtă. Veniţi şi voi când sunteţi gata.

— Mulţumesc! rosti Wedelmann, înclinându-se politicos.

Aşteptă până ce părăsiră încăperea cei doi, apoi o cuprinse de umeri pe Magda şi o trase spre el.

— Magda, spuse el, nu pot să-ţi promit nimic. Nu ştiu ce va mai fi. Nu ştiu ce se va întâmpla. Tot ce ştiu e că te iubesc.

— Şi eu la fel… şi nu avem nevoie să ştim mai mult.

Simţea căldura pe care o emana şi încrederea ei fără margini, animalică. Magda îi simţea braţul care o strângea cu putere şi ghicea freamătul din el. Iar Wedelmann avea impresia că în acea clipă erau singuri pe lume.

— Va trebui să ne învingem trecutul… dar care ne va fi viitorul?

— Ce depinde de mine, se va înfăptui.

— Mi-e teamă! rosti el, cu jumătate de glas.

— Şi mie! spuse ea, cu o voce aproape imperceptibilă. S-ar fi zis că încerca să-şi dea singură curaj. Dar, adăugă Magda, frica asta nu vine din noi… ci doar ne învăluie. Este creată de vremurile pe care le trăim, iar într-o bună zi va aparţine şi ea trecutului.

— Cât mai curând posibil! spuse Wedelmann. Cât mai curând posibil!

— Principalul este să nu ne temem deloc pentru dragostea noastră.

— Sunt rău, rosti el, adresându-se camerei goale. Mi se întâmplă să beau, am avut de-a face cu femeile, am ucis, m-am lăsat indus în eroare şi i-am învăţat pe soldaţi să moară… să moară pentru o cauză necinstită. Pe mâini am sânge, alcool şi sudoarea femeilor străine.

— Nicio fiinţă omenească nu şi-a putut păstra mâinile curate în împrejurările astea… Nici eu n-am putut.

— Şi acum, când mi-am lepădat uniforma, am ajuns să mă întreb dacă sunt laş, trădător, sau nebun.

— Pentru mine, eşti fiinţa cea mai minunată din lume.

Wedelmann îi luă mâinile, se aplecă spre ea şi o sărută. Iar mâinile ei se lipiră de chipul lui şi-l mângâiară cu nespusă tandreţe. Rămaseră apoi tăcuţi, respirând cu greutate.

— Haide! făcu el, în cele din urmă, desprinzându-se cu oarecare bruscheţe.

Magda făcu un semn de încuviinţare. Coborâră scara. Martorii îi aşteptau pe coridorul de jqs.

— Îmi permiteţi, spuse Asch, oferindu-i braţul Magdei, cu o eleganţă tipică timpurilor de demult.

— Şi noi doi? întrebă Lore, privindu-l cu ochii mari pe Wedelmann.

— Vă rog, spuse el, rigid.

Lore Schulz îşi apăsă braţul pe al lui şi, apropiindu-se, îi spuse cu o voce aproape răguşită:

— Aproape ca pe vremuri, nu-i aşa?

— Vino puţin, Barbara, spuse Leutnantul Asch, care

şedea la masa din bucătăria doamnei Willrich. Vino mai aproape, fetiţo, că nu-ţi fac niciun rău.

— Ce mai vrei de la mine? întrebă Barbara, care, stând în picioare lângă cuptor, îşi sorbea cu înghiţituri mici cafeaua fierbinte. Ce mai ai de gând să faci?

— Nu vreau decât să sporovăiesc puţin cu tine.

— Despre ce?

— Despre subiectul tău preferat: Oberstul tău.

— Nu e al meu, replică Barbara, supărată.

— Ar fi neîndoielnic o fericire prea mare pentru tine, spuse Asch, liniştit. Tare mi-e teamă că nu ai meritat-o. Dar şi mai teamă mi-e că ar fi foarte greu să te fac să înţelegi.

— Şi de ce nu pot, la urma urmei, să mă duc în camera de zi?

— Eşti foarte curioasă, fetiţo. Ar trebui să încerci să te dezveţi rât mai e timp. Altfel, rişti să-ţi vâri năsucul tău drăgălaş într-o treabă din care n-ai să mai poţi să ţi-l scoţi niciodată.

— Scuteşte-mă, te rog, de familiarismele astea grosolane. Suntem departe de-a fi ajuns la aşa ceva, şi dacă n-o să te schimbi radical, nici n-o să ajungem vreodată! Haide, grăieşte! Ce se întâmplă? De ce ai închis cu cheia uşa camerei de zi? De ce n-am voie să intru acolo?

— Pur şi simplu pentru că am încuiat uşa, asta-i tot. Şi deocamdată aşa o să rămână, fiindcă mai întâi o să-mi răspunzi la câteva întrebări. Apoi, mai vedem noi. Deci? Ce-mi poţi spune despre Oberstul Hauk al tău? De unde vine? Cărei unităţi aparţine? Unde voia să meargă?

— De unde vrei să ştiu eu? Relaţiile noastre erau de ordin strict personal.

— Te cred pe cuvânt, fetiţo. Dar lucrurile cele mai personale sunt greu de separat întru totul de cele de serviciu. Aşa că, dă-i drumul! Ce era? Comanda un regiment? Făcea parte din vreun Slat-Major? Lucra pe cont propriu? Sau, mă rog, ce era?

— Avea tot timpul misiuni speciale, care veneau

direct de la Comandantul Suprem al armatei, de la Führer în persoană, cred. Înainte, din câte ştiu eu, se ocupa de selectarea soldaţilor de pe front pentru a-i trimite la cazărmi, comandamente şi State-Majore, adică ceea ce se cheamă unităţi de rezervă.

— Nu-i rău! spuse Asch, ciulind urechea. I se potriveşte. Mai spune, scumpete. Deci asta făcea el înainte…

— Îmi dai cheia de la camera de zi?

— Eşti chiar atât de încăpăţânată?

— Dă-mi cheia, sau nu mai scot un cuvânt.

— O asemenea încăpăţânare trebuie neapărat recompensată, spuse Asch, cu prefăcătorie, şi scoase o cheie din buzunarul pantalonilor. Uite-o! mai întâi însă bea un coniac, unul mare.

— Pff! pufni Barbara, care habar nu avea ce o aştepta.

Îi smulse cheia din mână şi părăsi nerăbdătoare bucătăria.

Asch rămase liniştit la locul lui şi îşi aprinse o ţigară. Părea că stă şi ascultă în tăcere pentru a-şi da seama dacă mai plouă. Peste aproape trei minute, Barbara era înapoi, lividă, cu privirile rătăcite, de parcă tocmai ar fi încasat o bătaie zdravănă şi abia mai izbutea să se ţină pe picioare.

— Doamne-Dumnezeule! spuse ea, prosteşte, agăţându-se de canatul uşii.

— Ia nişte coniac! o sfătui Asch. Şi stai jos aici.

— Nu înţeleg deloc.

— N-ai mai văzut până acum aşa ceva?

— Nu, răspunse ea.

— S-ar părea că ai ocolit războiul, rămânând destul de departe de el, micuţo. Puţini au norocul ăsta. Dar un asemenea război nu prea îţi dă voie să nu-l bagi în seamă.

— Cine-i femeia moartă?

— Gazda noastră: doamna Willrich.

— Şi cine a omorât-o?

— Dacă aş şti, dacă aş fi sigur că ştiu, fetiţo… atunci m-aş ţine cu stricteţe de porunca biblică, însă bineînţeles că doar de un anumit pasaj: „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte!”

— Ce facem acum?

— O să mâncăm ceva, răspunse Asch, recunoscând cu greu. că n-ar fi crezut-o vreodată pe Barbara capabilă de o asemenea sensibilitate, de manifestări de groază, zăpăceală şi indignare uimitoare. Şi apoi, o să dormim. Mai e şi mâine zi.

— Să mâncăm, aici? Şi să dormim, în casa asta?!

— Există şi lucruri mai rele. Te obişnuieşti cu toate. Ce avem noi aici, e destul de inofensiv. Vrei să-ţi povestesc cum am petrecut cândva o noapte într-un adăpost de beton, alături de patru muribunzi, care gemeau, urlau, horcăiau şi scânceau?…

— Nu! strigă Barbara. Nu vreau să aud nimic.

— Poate că e mai bine pentru tine. Haide, la treabă! Vezi şi tu ce se poate găsi pe-aici de mâncare. Trebuie să fie destule lucruri, după părerea mea… încălzeşte ceva care să ne umple stomacul, şi un vin uşor, preferabil un Moselle. Probabil că pivniţa e plină.

Şi îşi puse cascheta, înclinând-o şmechereşte pe cap.

— Unde te duci? Stai aici, strigă Barbara, repezindu-se la el şi apucându-l cu amândouă mâinile de braţul drept.

— Vreau să dau o raită prin împrejurimi, spuse Asch, desprinzându-se.

— Nu vreau să rămân singură!

— Nu eşti singură. N-ai decât să mă strigi, şi o să vin imediat. Nu vreau decât să-mi salut vecinii. Doar aşa, cât să pălăvrăgesc puţin cu ei. Fii cuminte, micuţo, că nu stau mult. Într-o jumătate de oră sunt înapoi şi o să mă aştepte o cină clasa-ntâi. De acord?

Barbara se uită la el cu nişte ochi mari, dar nu spuse nimic. Iar Leutnantul avu impresia că privirile ei erau acum cu totul diferite de cele dinainte. Puteai citi în ele

încrederea căţeilor ce se lipeau neliniştiţi de stăpânul lor. Erau nişte priviri cărora puţini le-ar fi rezistat, şi nici el nu rămase nepăsător.

— De acord?

Şi, înclinând din cap încurajator, o bătu uşor pe braţ şi ieşi. „Interesantă fată!” îşi zise el, surprins, păşind afară.

Se duse mai întâi la poliţistul local, care nu se arătă deloc dispus a se recunoaşte competent. Printre alte lucruri care-i lipseau, se numărau şi „directivele”, afirmă el, pipăindu-şi nervos mustăcioara.

— Îmi pare rău de femeia aia, desigur, dar oamenii mor pe aici zilnic ca muştele, spuse poliţistul. Aşa se întâmplă în război, ştii doar.

— Şi dacă ar fi vorba de o crimă?

A

— În cazul ăsta, nu eu sunt direct răspunzător, ci comisia locală de criminalistică. În mod normal, ar trebui să fac un raport către superiorii mei, dar am pierdut legătura cu ei. Nu e vina mea. Poate că ar fi mai bine să mergeţi la preot, ca să se ocupe de înmormântare.

— Dar trebuie făcut ceva!

— Se face totdeauna ceva până la urmă, îl asigură poliţistul, şi apoi se retrase acolo unde se simţea cel mai în siguranţă, lângă nevasta lui, care pregătea o friptură de raţă la cuptor.

Fără să fie prea mirat de reacţia jandarmului, Leutnantul Asch se întoarse pe Frühlingstrasse. Unul dintre vecinii doamnei Willrich era medic. Asch se duse să-l caute.

— Vreţi să veniţi cu mine, vă rog? îl invită el pe omuleţul care purta ochelari cu lentile groase.

— Îmi pare rău, replică doctorul. În prezent nu mai practic. Sunt, într-o oarecare măsură, în concediu. Va trebui să vă adresaţi celui care mă înlocuieşte şi care e un medic foarte bun. Se numeşte…

— Veniţi cu mine imediat! Aşa cum sunteţi acum, în

papuci de pâslă şi haină de casă. Nu admit nicio scuză. Vă puteţi considera dacă vreţi mobilizat, în serviciu militar comandat. Şi chiar dacă nu vă convine, tot o să veniţi. Din fericire, nu aveţi mult de mers, doar până peste drum, la doamna Willrich.

Medicul, pe care Asch îl apucase zdravăn de braţ, se supuse bombănind şi protestând, ppmenind de răpire şi de Consiliul Medical de Ordine, de respect şi demnitate umană şi de tot felul de lucruri care nu primiră niciun răspuns. Leutnantul îl trase după el, ca pe un câine îndărătnic, şi-l introduse în casă. Aici, încă supărat şi protestând întruna, medicul se aplecă asupra cadavrului doamnei Willrich şi începu să-l examineze.

— Atât cât pot să-mi dau seama, a sucombat ca urmare a unor grave leziuni interne cauzate de lovituri sau şocuri, spuse, în cele din urmă. Dar instrumentul folosit trebuie să fi fost un corp contondent aproape rotunjit.

— O cizmă, eventual?

— Se poate, răspunse medicul. Dar nu o cizmă ţintuită, ci de genul celor pe care le purtaţi dumneavoastră.

— Astea-s cizme de Offizier, spuse Leutnantul, privindu-şi picioarele, apoi uitându-se la covorul mânjit pe care zăcea cadavrul în faţa căruia stătea îngenuncheat medicul.

— Când credeţi că a avut loc decesul?

— Cu vreo şase-opt ore în urmă, adică pe la începutul după-amiezii. Să zicem că în jurul orei două.

— Unde vă aflaţi în acel moment, vecine? întrebă Leutnantul.

— La ora asta de obicei dorm, deoarece acord o mare importanţă somnului de după-amiază.

— Sunt sigur că da.

— La acea oră a fost mult zgomot aici, un zgomot de motor de maşină.

— Şi aţi văzut de unde venea?

— Dormeam, sau cel puţin încercam, aşa că n-am văzut nimic şi nici nu vreau să fi văzut ceva. Sunt în concediu, pricepeţi? Acum pot să plec?

— Imediat. Doar o întrebare: credeţi că mai e cineva prin apropiere care la ora respectivă să nu fi dormit?

— Da, răspunse medicul, la numărul 4. Acolo locuieşte o femeie care o să vă răspundă la mai multe întrebări decât puteţi dumneavoastră pune.

Leutnantul Asch se duse la femeia respectivă. Aceasta avea nişte ochi bulbucaţi, de bufniţă, şi o gură mare, cu buze subţiri, care se frământau întruna. Chiar şi atunci când era silită să tacă, buzele ei continuau să se mişte. Păru încântată să spună tot ce ştia şi destule alte lucruri pe deasupra, pe care doar le presupunea.

— Doamna Willrich nu prea e o femeie de încredere.

— A murit.

— Zău? îmi pare sincer rău să aud asta. Dar nu mă surprinde prea mult, ci dimpotrivă. Trebuia să se termine aşa. Răzbunarea Domnului se pregăteşte încet. Nu că aş vrea s-o vorbesc de rău, acum că e moartă, dar…

— Doamna Willrich ducea o viaţă retrasă sau primea vizite?

— Depinde cum priveşti lucrurile, Herr Leutnant. Uneori, veneau s-o viziteze seara nişte aşa-zise rude; multe dintre acestea nu erau în stare să plece decât în dimineaţa următoare. Asta însă bineînţeles că nu mă priveşte pe mine.

— De acord. Dar în vremea din urmă, a venit cumva şi a plecat mai multă lume decât de obicei?

— Asta-i sigur. Acum câteva zile, seara târziu, s-a oprit în faţa casei un camion, din care s-au descărcat nişte lăzi… dar n-am reuşit să văd nimic limpede. Înţelegeţi? E greu să desluşeşti ceva ca lumea pe întuneric. Mă rog, se pare că de data asta era vorba de fratele ei, care e Stabszahlmeister, ştiţi, ceea ce se leagă de povestea cu lăzile alea, nu credeţi?

— Dar astăzi? Pe la amiază?

— Da, şi azi au venit nişte oameni. Dar nu au stat mult, doar vreo oră.

— Au venit cumva cu maşina?

— Da, O maşină particulară. Doi bărbaţi – sau mai curând doi domni, aş zice. Unul dintre ei, mai ales – un Offizier superior.

— Un Oberst, cumva?

— Se prea poate, nu mă pricep aşa bine.

— Şi amândoi au intrat în casă şi au rămas înjur de-o oră?

— Unul dintre ei, Offizierul superior, a ieşit mai devreme decât celălalt, cu vreo douăzeci de minute, aş zice.

— Aţi auzit cumva voci mai ridicate, zgomot de ceartă, injurii sau chiar ţipete?

— Nu.

— Sunteţi absolut sigură?”

Asch îşi zise, posac, că doamna Willrich cu siguranţă a ţipat. Poate că pălăvrăgioaica şi vipera asta din faţa lui, care nu voia altceva decât să toarne, era surdă.

— Nu aţi auzit vreun strigăt?

— Nu, nu cred. Şi, oricum, ar fi fost greu să aud. Motorul făcea prea mult zgomot.

— Ce motor?

— Motorul maşinii… Offizierul superior l-a făcut să meargă vreo zece minute. Probabil că voia să vadă dacă funcţionează bine.

— Deci asta era, făcu Asch.

Şi, înverşunându-se tot mai mult, scoase fără milă de la acea femeie cu gura ca a unui peşte de cauciuc tot ce ştia. Şi ştia destule. Un singur lucru însă nu ştia: ce se ascundea îndărătul acestui interogatoriu, şi se vedea limpede că acest lucru o deranja rău.

Când se despărţi de morişca neferecată, Leutnantul Asch se credea în măsură să reconstituie urmarea

evenimentelor ce se desfăşuraseră, probabil, pe la începutul după-amiezii pe Frühlingstrasse: în faţa casei soseşte o maşină de-a Wehrmachtului, cu doi Offizieri înăuntru; ambii intră în casă, unde rămân doar vreo jumătate de oră, sau ceva mai mult; în acel moment, unul dintre ei – probabil Oberstul Hauk – iese, aşteaptă o clipă, apoi porneşte motorul şi-l ambalează la maximum, vreo zece minute, după care, cel de-al doilea – probabil Oberleutnantul Greifer – părăseşte, la rândul lui, casă, se urcă amândoi în maşină şi se fac nevăzuţi.

„O bandă de ucigaşi”, îşi spuse Leutnantul Asch, tremurând de furie şi de groază în timp ce se întorcea acasă la doamna Willrich. Dădu un şut puternic într-o piatră ce zăcea în drumul lui. Îşi vârâse mâinile adânc în buzunare şi ţinea degetele încleştate.

Barbara parcă îşi mai revenise şi, cu machiajul refăcut şi proaspăt pudrată, părea să aştepte o nouă aventură romantică. Doar ochii mai păstrau o urmă din spaima paralizantă ce o cuprinsese la vederea cadavrului.

— Gata cina? întrebă Leutnantul Asch. Mi-am câştigat pe merit raţia suplimentară.

— Şi eu la fel, spuse Barbara, încercând să-i zâmbească.

Asch îi recompensă eforturile de-a fi amabilă cu un consimţământ din cap.

— Mai întâi treaba, apoi plăcerea, zise el. Pentru mine, masa înseamnă muncă. Dar, înainte de-a trece la distracţii, trebuie să scotocim puţin în jur, fetiţo – atât în casă, cât şi prin trecutul anumitor persoane.

— La ce naiba? întrebă Barbara, lăsând să se întrevadă că nu era tocmai încântată de amânarea plăcerii proiectate.

— Aş vrea să ştiu, replică Asch, gânditor, ce putea să zacă în căpăţâna unei femei ca Willrich pentru ca cineva să fi avut ideea de a i-o sparge. Dacă n-aş şti că viaţa unui om nu mai valorează în zilele noastre mai mult decât un

pachet de ţigări, aş crede că femeia avea cunoştinţă de existenţa unui plan, a unui document sau ceva de genul ăsta.

— Poate că era vorba chiar de un pachet de ţigări.

— Sau de o adresă. De o adresă anume, care să valoreze cât viaţa unui om. Asta trebuie să fie. Dar când o să descopăr, atunci o să mai coste cel puţin alte două vieţi! Asta îţi demonstrează cum cresc preţurile în vreme de război.

*

— Mâine s-ar putea să ajungem în sectorul care ne-a fost repartizat, spuse căpitanul Ted Boemes de la CIC, cu un aer politicos, împreunându-şi mâinile ca şi cum ar fi fost în culmea încântării şi a recunoştinţei.

Le oferi scaune colaboratorilor săi cei mai apropiaţi, James şi James II, care se aşezară fără grabă. Chipurile lor serioase şi sceptice arătau, în mod incontestabil, că erau dominaţi de o suspiciune nesfârşită. „Colega” şi „Pastorul”, după cum să numeau ei reciproc, nu erau dispuşi să se lase deposedaţi de nicio frântură din independenţa lor.

— Trupele noastre înaintează bine, spuse Ted Boemes, optimist. Rezistenţa Wehrmachtului scade tot mai mult. Dacă totul decurge conform planurilor noastre, o să putem prelua comanda oraşului care ne-a fost desemnat mâine seară.

— V-aţi exprimat defectuos, domnule căpitan, interveni, nestânjenit, James I. Aţi spus că o să preluăm – adică toţi trei – comanda oraşului. Or, nu noi trei, ci doar noi doi, Pastorul şi cu mine, vom prelua respectiva comandă.

— E o diferenţă enormă între teorie şi practică, după cum ştie oricine, Colega, şi asta e valabil chiar şi pentru noi doi, afirmă James II, pe un ton semnificativ şi rânjind ca pentru sine.

— Haide să nu ne dondănim pentru nişte formulări, rosti Ted Boemes, împăciuitor. Indiferent cum am spune –

că voi doi preluaţi comanda sau că noi, cei de la CIC, sau armata americană, sau America preia comanda… asta nu schimbă cu nimic misiunea pe care o avem de îndeplinit.

— În sectorul meu, făcu James I, iritat, directivele dumneavoastră sunt cele care trebuie aplicate, domnule căpitan, dar ordinele mele vor fi cele îndeplinite. Şi îmi voi asuma răspunderea în privinţa lor, dar nu voi permite să se amestece cineva în treaba mea.

— Când spune „eu” şi „al meu”, explică James II, fără să se supere, vrea să spună „noi” şi „ale noastre”. Este evident că partenerul meu a căpătat, de-a lungul anilor, anumite dificultăţi de exprimare în privinţa limbii germane.

— Oricum, să ştii că e mai bine aşa, decât dacă ai avea dificultăţi cu mine, Pastore.

— Am lucrat într-un mare magazin, replică James II, liniştit. Ştii cum am reuşit să câştig două sute de dolari pe săptămână? Am reflectat la cel mai bun mijloc de-a elimina concurenţa şi, încă de la sfârşitul celei de-a treia săptămâni de lucru, am câştigat prima mărire de salariu.

James I îl privi stupefiat pe neînsemnatul „Pastor”. Ted Boemes se forţă să scoată un hohot de râs, ce trebuia să dea impresia de veselie.

— Prieteni să uităm deocamdată de chestiunile de serviciu şi să pălăvrăgim puţin împreună, rosti el, conciliant. Am cerut să ni se aducă cel mai bun whisky din lume.

— Văd că întreceri măsura, domnule căpitan, spuse James I, fără a încerca să-şi ascundă suspiciunea. Ce vreţi să obţineţi de la noi?

— Ceea ce îmi atrage atenţia în primul rând, interveni James II, e faptul că aţi cerut cinci pahare. Or, noi suntem doar trei.

— Mi-am luat libertatea de-a invita doi musafiri, doi Offizieri germani, răspunse, binevoitor, Ted Boemes.

— V-aţi propus cumva să faceţi o tentativă de

fraternizare, sau ne aflăm din întâmplare într-un lagăr de prizonieri? întrebă James I, pe un ton ironic.

— Din câte ştiu eu, nu, spuse căpitanul, vizibil ofensat. Dar aparţinem totuşi CIC-ului. Măsurile excepţionale ar trebui, prin urmare, să constituie o regulă la noi şi, în consecinţă, să fie perfect naturale.

— Ce vrea să însemne asta, domnule căpitan? întrebă direct James II. Vreţi cumva să ne băgaţi pe gât nişte colaboratori?

— În orice caz, anunţă James I, cu aceeaşi împotrivire neînduplecată, eu ţin cu tot dinadinsul să-mi aleg singur colaboratorii. Nu permit să-mi fie atribuit nimeni şi nici să accept pe cineva, cu vorbe dulci. Deoarece sunt cel care poartă răspunderea pentru sectorul meu, vreau să am totodată mână liberă la maximum.

— Dar o s-o aveţi, fiţi sigur de asta, replică Boemes, căruia îi venea greu să-şi păstreze calmul şi amabilitatea. Nu vreau decât să vă prezint doi Offizier! germani care merită atenţia noastră. Unul dintre ei, mai ales, Leutnantul Brack, este cu totul deosebit. Tatăl lui e cetăţean american, un om de afaceri cunoscut şi prieten cu colonelul C.O. Thompson.

— Ce frumos din partea dumneavoastră că ne spuneţi toate astea în timp util, observă James II, rânjind. Se-nţelege de la sine că războiul încetează când e vorba de nişte asociaţi în afaceri.

— Nici măcar colonelul Thompson nu va avea vreodată prilejul să-şi vâre nasul în treburile mele, declară James I, însă fără convingerea de până atunci. De altfel, nu refuz să-l văd mai îndeaproape pe protejatul său din Marea Germanie.

— Şi cine-i celălalt Offizier? vru să ştie James II.

— Pentru mine e un necunoscut, răspunse căpitanul. Un anume Major Hinrichsen. E rănit, dar nu grav. Pe vremuri a stat o perioadă în Anglia, unde a lucrat într-o fabrică de utilaje, din câte am înţeles, în cadrul unui

schimb particular între fiii de directori, sau aşa ceva. Leutnantul B/ack, a cărui soră e măritată, de altfel, cu colonelul Thompson, a pus o vorbă bună pentru el.

— Tare-aş mai vrea să ştiu şi eu câte rude de Offizieri superiori vor mai veni aici, declară James I, pe un ton sarcastic. E ca şi cum războiul ăsta are de gând să se încheie printr-o reuniune de familie!

— Dacă sunt rude, cu atât mai bine, spuse James II, înţelegător. Şi dacă suntem nevoiţi să lucrăm cu nişte germani, atunci mai bine s-o facem cu ăştia. Un certificat de naştere e totdeauna mai bun decât o interminabilă confesiune monologata.

— În privinţa asta, spuse căpitanul, amabil, sunt întru totul de părerea dumneavoastră. Şi acum, o să-i invit pe musafirii noştri înăuntru.

Când Hinrichsen şi Brack îşi făcură apariţia, se simţiră priviţi ca vitele la târg, apoi, cu destulă reţinere, li se ură bun-venit. Căpitanul Ted Boemes le oferi un whisky, marca cea mai bună din lume. La început, James şi James II păstrară tăcerea, în aşteptarea a ceea ce urma, iar cei doi Offizieri germani făcură la fel. Ca o primă manifestare comună, găsiră că băutura era excelentă.

— Sunteţi prieteni? îi întrebă James II, fără adresă.

Spera ca unul din cei doi să răspundă, şi avea să fie interesant de văzut cine anume.

— Prieteni, răspunse Hinrichsen, nu ar fi tocmai cuvântul potrivit. Purtăm aceeaşi uniformă şi suntem vârâţi în acelaşi rahat, şi asta ne uneşte.

— Ştiu, spuse James II. Unii o numesc camaraderie.

— În orice caz, acest lucru mi se pare extraordinar, remarcă James I, cu sinceritatea lui specifică. Va deosebiţi atât de mult între voi, nu numai fizic, ci şi în privinţa gesturilor, a limbajului, a felului de-a fi. Şi s-a nimerit ca tocmai voi doi să vă întâlniţi. È realmente extraordinar!

— Un război ca acesta, răspunse Brack, politicos, aduce deseori alături cele mai diferite persoane. Nu ne-am

căutat unul pe celălalt, ci s-a întâmplat să ne întâlnim. Ne înţelegem însă foarte bine.

— Oricum, avem în comun cel puţin un lucru – ura faţă de nazism.

— De când? întrebă James II, cu promptitudine.

— Dacă mă întrebaţi pe mine, declară deschis Hinrichsen, o să vă răspund că de astăzi, cu convingere.

— S-ar zice că v-aţi grăbit, nu glumă, observă James I, sarcastic. În orice caz, se pare că v-aţi ales bine momentul.

— Cel puţin, eu vă admir sinceritatea, interveni căpitanul Ted Boemes, cordial. Fiindcă dintr-o sută de germani pe care îi interoghezi nouăzeci şi nouă îţi răspund că l-au urât dintotdeauna.

— De acord, replică James I, simulând imparţialitatea unui arbitru la un meci de fotbal.

Îl privi cu atenţie pe Hinrichsen şi începu să observe la el exact acele calităţi pe care le aprecia mai mult: energie, hotărâre, capacitate de-a conduce şi spirit de iniţiativă. Avea o slăbiciune pentru asemenea calităţi – cei care le posedau erau dinamită curată, iar după părerea lui, în zilele astea, era mare nevoie de dinamită.

James I nu părea însă omul care să-şi dezvăluie gândurile. Deocamdată, se mulţumea doar să înregistreze totul în vederea unei utilizări viitoare. Întorcându-se spre Brack, îl întrebă:

— Şi dumneavoastră?

— Nazismul nu a putut avea nicio influenţă asupra mea, răspunse Brack, liniştit. Educaţia pe care am primit-o a format în jurul meu un soi de înveliş protector. În copilărie am făcut călătorii în străinătate, sunt catolic convins, cei mai mulţi dintre colegii mei de şcoală erau nişte individualişti înverşunaţi, mama mea trăieşte de ani de zile în Elveţia, tatăl meu este american, cel de-al doilea soţ al bunicii mele, pe care am iubit-o dintotdeauna, era evreu, şi a fost trataţ în consecinţă – aşa că nu ştiu ce fel

de influenţă ar fi putut avea nazismul asupra unuia ca mine!

— Te invidiez, spuse Hinrichsen, cu sinceritate. Ai putut rămâne ceea ce erai de la bun început.

— Aţi fost membru de partid, Herr Hinrichsen? îl întrebă James I, pe neaşteptate.

— Nu! răspunse acesta, minţind pe un ton convingător.

Avusese timp să se pregătească pentru această întrebare. Răspunsul dovedea o chibzuială serioasă. Era hotărât să facă orice – efectiv orice! – în situaţia în care se afla şi să-l aducă pe criminalul numit Hauk la eşafod. Indiferent de mijloacele folosite pentru a-şi atinge scopul – singurul care conta – se hotărâse s-o facă. Nu avea de gând să dea înapoi în faţa nimănui şi nimic nu trebuia să-i stea în cale. Iar hotărârea asta era uşor de întrezărit: James I, ale cărui simţuri se aflau în alertă, o constată fără greutate.

— Herr Brack, spuse căpitanul Ted Boemes, care era satisfăcut de discuţie şi umpluse din nou paharele de whisky, mă bucur să vă pot anunţa că sunt autorizat să vă acord libertatea cea mai deplină.

— Şi ce trebuie să înţeleg din asta?

— Aveţi trei posibilităţi, Herr Brack. Puteţi să lepădaţi uniforma şi să deveniţi civil. Aceasta ar fi o versiune accelerată a procedurii normale: eliberarea după o cercetare prealabilă. După aceea puteţi să faceţi ce doriţi şi să vă instalaţi oriunde vreţi pe teritoriul ocupat de americani.

— Şi celelalte posibilităţi, domnule căpitan?

— V-aş putea procura un permis de liberă-trecere pentru a ajunge la colonelul Thompson, care ar avea în acest caz grijă de dumneavoastră, începând din acel moment. Din câte ştiu, aţi putea fi folosit în cadrul activităţii de reconstrucţie economică, poate în calitate de mandatar.

— Un aranjament între prietenii de afaceri, bombăni James în paharul său, înainte de a-l goli dintr-o înghiţitură.

— Şi cea de-a treia posibilitate, domnule căpitan?

— Puteţi rămâne aici şi colabora cu noi… cu mine personal, dacă doriţi. Mi-ar face o sinceră plăcere, Herr Brack.

— Mai există însă şi o a patra posibilitate pentru Herr Brack, rosti James II, calm.

— Care anume?

— Vă păstraţi uniforma, vă echipaţi din nou complet şi traversaţi, chiar în noaptea asta, dacă se poate, linia frontului nostru, în avangardă, pentru a ne pregăti astfel primirea.

— Nu eşti chiar atât de prost pe cât pari, Pastore, spuse James I, mărinimos. M-aş fi putut gândi şi eu la asta.

— E o propunere neobişnuită, spuse Ted Boemes, cu prudenţă. Nu ştiu ce ar zice colonelul Thompson.

— Colonelul Thompson, spuse James I, pe care proiectul acesta îndrăzneţ, dar nu chiar atât de extraordinar, îl fascina, nu, este decât o rudă de-a lui Herr Brack, nu paznicul lui!

Hinrichsen era extrem de agitat şi nu reuşea să ascundă acest fapt. Stătea acolo, enorm, mut şi nemişcat, iar ochii îi străluceau febril, aţintiţi asupra lui Brack, care îşi privea gânditor paharul.

— Trebuie să mă hotărăsc pe loc? întrebă el.

— Fireşte că nu, se grăbi să-l asigure căpitanul Boemes.

— Atunci, vă rog să-mi daţi voie să mă gândesc puţin.

James I se apucă atunci să-l interogheze în felul său amănunţit pe Majorul Hinrichsen, care îşi sprijinise precaut mâna rănită pe braţul fotoliului. Procedă fără duritate, dar totodată şi fără cruţare, întrebările se abăteau într-un ritm precipitat asupra bărbatului cel gras, care acum devenise extrem de atent. Ceea ce însă nu observase Hinrichsen era faptul că James II, atât de

binevoitorul James II, îşi trăsese scaunul mai în spate şi nota.

— Unde locuiaţi? Ce făceaţi? Ce venit mediu aveaţi anual? Cât aţi câştigat în 1928? Dar în 1936? Când aţi intrat în Wehrmacht? Cum se face că sunteţi Major? Ce decoraţii aţi primit? Aţi servit în teritoriile ocupate şi, în caz afirmativ, unde anume şi în ce calitate? Faceţi parte din partidul nazist? Din organizaţiile sale? Din grupările afiliate? Aţi fost printre şefii economiei de război? Aveţi rude care se află ori s-au aflat în posturi înalte din cadrul serviciilor de partid, începând cu secţiile locale? Aţi fost vreodată persecutat din motive rasiale sau politice? Aţi fost în străinătate? vorbiţi limbi străine? Aţi fost condamnat vreodată? V-aţi schimbat religia, sau aţi renunţat la ea?

— Hinrichsen, decis să iasă cu bine din interogatoriu, răspundea la fiecare întrebare prompt şi energic şi, în cea mai mare parte, printr-o minciună. Avea nevoie să câştige timp. Numai aşa păstra şansa de a-l dibui pe Hauk, care nu putea fi prea departe. Toate celelalte îi erau complet indiferente. Ce se mai putea întâmpla după aceea, nu îl interesa deloc. Voia doar să se răzbune – să se răzbune pentru trădarea suferită de el şi de camarazii săi, pentru sângele vărsat, pentru distrugerea ideii pe care şi-o făcuse despre lume. Îl voia pe Hauk, şi nimic altceva.

Astfel încât răspundea repetat: „Nu!” „Nu!” „Nu!” Nu fusese membru de partid; nu fusese niciodată în teritoriile ocupate, nu fusese printre şefii economiei de război. Cât despre faptul că era Offizier – asta se întâmplase încă din războiul precedent. Cu o energie considerabilă, Hinrichsen schiţa despre el însuşi un portret plauzibil de om cumsecade şi paşnic: un simplu comerciant, deloc militarist, niciodată nazist, care acum era pe deplin hotărât să lupte împotriva oricărei tendinţe de-a stărui în ceea ce era o prostie, a oricăror noi pierderi de vieţi omeneşti şi să-i pedepsească pe cei care încălcau legea drepturilor

omului. În timp ce vorbea, Hinrichsen avea ferma convingere că toate afirmaţiile sale erau perfect adevărate, că reprezentau dorinţa lui cea mai sinceră şi că toate astea puteau fi comparate cu un soi de misiune.

Acelaşi lucru îl ghicise şi James I. Pe deasupra, energia acestui om îl entuziasma. Avea nevoie de el pentru a-l folosi pe post de berbece, astfel încât îl întrebă:

— Vreţi să lucraţi cu mine?

— Da, răspunse Majorul, hotărât.

— De acord, domnule căpitan?

— Depinde exclusiv de voi doi, replică acesta, amabil. Eu dau numai directivele generale, voi trebuie să decideţi singuri ce colaboratori vă alegeţi. Pe mine treaba asta nu mă priveşte deloc.

— Exact aşa ziceam şi eu, rosti James I, făcându-i apoi un semn din cap lui Hinrichsen şi adăugând: Vom vedea cât de antinazist sunteţi în realitate. Gândiţi-vă însă bine: o dată ce veţi accepta să colaboraţi cu mine, nu veţi mai avea decât două alternative – ori căpătaţi un loc în biroul meu, ori vă pun la zid.

— Am hotărât deja, răspunse Hinrichsen, ocolind cu grijă privirile lui Brack.

Hauptmannul Schulz simţi iarăşi că ceea ce numea el spiritul militar îi curge din nou prin vene. O singură privire de-a lui Luschke fusese de ajuns pentru a-l face la fel de dur precum oţelul uzinelor Krupp. Pe baza experienţei lui de ani de zile, era convins că ştie ce se aşteaptă de la el în aceste ceasuri decisive.

— Toţi Offizierii comandamentului să se prezinte imediat în biroul meu! strigă la Gefreiterul Stamm, de parcă s-ar fi aflat din nou în curtea cazărmii, iar sunetul vocii reuşi să-i redea sentimentul grandios al puterii şi măreţiei.

— Am înţeles! răspunse Stamm, tărăgănând silabele şi examinându-l cu un interes crescând pe acest războinic gălăgios de linia a doua.

— Şi ce facem cu comandourile rămase în cazărmi? întrebă el apoi.

— Se vor prezenta şi comandanţii lor.

Gefreiterul, care se bucura vădit să vadă acest spectacol al reînvierii militare tardive, adăugă:

— Dar cu Volkssturm?…

— Adevărat. Uitasem. Să vină şi ei.

— Toţi din Volkssturm?

— Tâmpitule! Doar şeful lor, desigur.

— Dar Hitlerjugend? S-a organizat în grupe de rezervă şi aşteaptă ordine, sau, mai exact, a cerut imperios să fie folosit în misiuni.

— Ce să fac cu copiii ăştia fără nicio experienţă? Schulz era sincer indignat la gândul că avea de-a face cu nişte puştani neinstruiţi. Nu pot, totuşi, să-i transform de azi pe mâine pe mucoşii ăştia în nişte soldaţi valabili – nici măcar eu! Nu pot să duc războiul cu nişte bebeluşi de civili.

— Şi dacă mucoşii ăştia se apucă să ducă războiul pe cont propriu, Herr Hauptmann?

— Atunci, îi închid pe toţi! zbieră Schulz. Până la ultimul!

Şi abia în acea clipă, care merita să fie numită solemnă, i se păru că este din nou fostul, competentul şi experimentatul Offizier, deoarece simţea din nou – în sfârşit! – că are deasupra lui un şef care-l solicita, îl solicita întruna prin simpla lui prezenţă. Când constatarea asta izbucni în el, ca o lumină orbitoare, bucuria de-a fi soldat îi umplu pieptul. Putea să comande iarăşi. Şi, cu toate că avea în spate o carieră apreciabilă, puterea sa nu mai fusese niciodată atât de mare şi de cuprinzătoare ca acum.

— I-aţi putea folosi pe post de curieri pentru comandament, zise Stamm.

Şi, în timp ce rostea aceste cuvinte, îşi zicea în sinea lui: „În acest fel o să-i putem supraveghea pe sugarii ăştia

ca să nu facă prea lesne prostiile pe care par gata să le facă”.

— Ideea asta mi-a venit cu mult înainte de a-ţi fi trecut ţie prin cap, replică, pe un ton superior, Schulz. O găsesc extrem de practică. Încartiruieşte-mi-i pe puştii ăştia undeva în sediul comandamentului, iar mucosul-şef n-are decât să se prezinte la mine.

— Sediul comandamentului n-o să fie de-ajuns, atrase atenţia Stamm.

— Atunci, bagă-i şi în Primărie, declară Schulz. Iar dacă va fi necesar, vom rechiziţiona tot oraşul.

— Ce facem cu şeful de partid local, care exercită deocamdată funcţia de primar?

— E pus sub ordinele mele.

— Am înţeles, răspunse Stamm, retrăgându-se perplex.

Nu înţelegea prea bine ce se întâmpla. Schimbarea petrecută brusc era prea mare şi neaşteptată, contrazicând prea mult orice principiu raţional şi de bun-simţ.

„Ce l-o fi făcut pe şacalul ăsta de linia a doua să devină din nou un leu de cazarmă?” se întreba Gefreiterul Stamm. Să fi fost Generalul în spatele chestiei ăsteia? Sau Schulz era cumva victima vreunei neînţelegeri? Schulz era, incontestabil, un bun organizator. Dar, după zece ani şi mai bine de instrucţie, el nu mai era în stare să se ocupe de organizare decât în vederea războiului, şi în niciun caz împotriva lui. Deci cine greşea aici? El, Stamm, sau Hauptmannul, sau poate chiar acel General Luschke, care părea să fie orice altceva decât un simplu robot executant?

Aşezat în spatele biroului său, unde trona ca un adevărat comandant de oşti, Schulz îşi acordă un scurt răgaz şi găsi chiar timpul de-a contura câteva idei. Era, îşi zicea el, un om de acţiune, şi cunoscut ca atare. Nimic nu i se părea mai firesc decât să vadă că i se cere să acţioneze şi să constate că asta se aşteaptă de la el. Dar aceste

acţiuni răspundeau, oare, aşteptărilor şefilor săi? Nu cumva mergea prea departe, pe ici pe colo? Nu acţiona cu prea multă îndrăzneală, depăşind cadrul puterilor pe care i le atribuise Luschke? Ştia că nu era bine să nu îl iei în serios pe General, şi nici nu voia s-o facă, deoarece dorea să-i atragă bunăvoinţa.

Schulz ridică telefonul şi ceru legătura cu cazarma de artilerie, apoi cu postul de comandă al Generalului. I se răspunse că Generalul lipsea, fiind plecat să inspecteze trupa, şi că, în absenţa lui, Offizierul de serviciu era adjutantul său.

— A, Hauptmannul Schulz? făcu acesta, care părea să fie la curent. Ce aveţi să ne spuneţi? Doar nu vreţi să vă faceţi raportul cerut de General? îl aşteptam abia peste o oră.

— Aş avea doar câteva întrebări, dacă-mi permiteţi, răspunse Schulz. Conform ordinelor date de Herr General, trebuie să înţeleg că am puteri depline în sectorul meu?

— Exact, confirmă reprezentantul lui Luschke. Principalul este să restabiliţi nişte condiţii cât de cât normale. Ştiţi doar că Generalul nu poate suferi harababura şi neglijenţa.

— Ştiu foarte bine, afirmă Schulz. Deci pot să iau hotărâri inclusiv în privinţa autorităţilor civile, de exemplu, a primarului?

— Da, sigur că da! Starea de urgenţă dictează totdeauna măsuri militare excepţionale. Legile militare primează asupra celor civile. Şi ştiţi că Generalul îşi asumă răspunderea pentru toate ordinele date în concordanţă cu instrucţiunile sale.

Schulz încuviinţă din cap, satisfăcut. Da, ştia asta. Aşa era Luschke. Cine îşi făcea treaba respectându-i ideile putea să nu aibă nicio grijă; în schimb, cei ce se puneau de-a curmezişul erau zdrobiţi fără milă. Schulz îşi repeta întruna că era întru totul recomandabil să fii, pentru Luschke, un bun subordonat, adică demn de încredere,

ceea ce n-ar constitui doar o dovadă de disciplină, ci şi de înţelepciune.

— Şi Partidul? Trebuie să mă ocup şi de…

— Ce Dumnezeu! exclamă aghiotantul, izbucnind în râs. Mai întrebi? Curăţă tot grajdul ăsta împuţit! Cunoşti doar principiile Generalului: nu cruţa pe nimeni dacă e nevoie… dar fără vărsare inutilă de sânge!

Schulz declară, zelos, că înţelesese totul perfect, absolut totul, şi puse la loc receptorul cu o satisfacţie sălbatică, zâmbind încruntat, ca pentru sine. Cu frwntea cutată de efortul gândirii, mai recapitulă o dată frazele pe care memoria sa, exersată în lungii ani consacraţi apărării patriei, le reţinuse din discuţie: fără harababură… curăţă mizeria… măsuri de urgenţă… fără vărsare inutilă de sânge…

Gefreiterul Stamm, care ascultase din odaia învecinată conversaţia telefonică, se întreba, preocupat, dacă nu cumva aici era ceva în neregulă. Cei doi avuseseră grijă să nu-şi spună nimic precis. Acelaşi limbaj, aceleaşi cuvinte, dar fiecare părea că vrea să exprime altceva. Reţinuse bine: „condiţii normale”… „măsuri militare excepţionale”… „fără vărsare inutilă de sânge”…

Simţind caprin vene îi curge din nou sânge de erou, Schulz, care avea iarăşi deasupra lui un Offizier superior, obişnuit să dea ordine, ardea de nerăbdare să demonstreze, o dată pentru totdeauna, mulţimii tot mai mari a supuşilor săi ce însemna în realitate îndeplinirea datoriei sale de soldat. Şi în acea clipă i se părea că avansarea atât de dorită la gradul de Major depindea exclusiv de felul în care avea să se comporte ca şef al comandamentului, al oraşului, şi chiar mai mult – ca şef combatant! Şi era pe deplin hotărât să-şi probeze calităţile deosebite pe care le poseda.

Primul om pe care Schulz, trezit la o nouă viaţă, îl trată în conformitate cu toate regulile artei sale se dovedi succesorul lui, care îi devenise acum predecesor –

Oberleutnantul Nowack. Acesta stătea acolo, neînsemnat şi supus, în faţa camaradului său, drept şi semeţ, fără a pricepe prea bine ce i se întâmpla.

— Nowack, spuse Schulz, harababura pe care ai organizat-o aici până acum trebuie să ia sfârşit, în cele din urmă. Listele tale de încartiruire sunt sub orice critică. Niciun nemernic nu se prezintă la tine. Fiecare unitate face ce-o taie capul şi se instalează unde vrea ea.

— Dar, Herr Hauptmann…

— În douăsprezece ore, Nowack, în cel mult douăsprezece ore, totul trebuie să fie într-o ordine desăvârşită, altfel te aduc în faţa Consiliului de Război.

— Oamenii mei…

— Îi aduni laolaltă, te rog, şi lucrezi toată noaptea cu ei, până ce veţi fi terminat, sau o să am eu grijă să vă termin. Ce-ţi închipui, la urma urmei? Camarazii cad pe front, iar tu ai de gând să tragi la aghioase? Ţi-ar plăcea, ai? Dar în sectorul meu nu tolerez aşa ceva.

— Herr Hauptmann…

— Dă ordin să se facă de îndată nişte pancarte. Nu te uita ca un prost la mine, Herr Oberleutnant. Dă-i drumul odată! Scoate-i din pat pe tipografi, pe zeţari şi pe toţi cei de care ai nevoie şi fă să zbârnâie maşinile! Vreau nişte afişe roşii, pe care să scrie cam aşa: „Oraşul este declarat teritoriu de război. Toate unităţile dislocate sau soldaţii izolaţi trebuie să se prezinte imediat la comandament. Orice încartiruire fără ordin dat de comandament va atrage după sine pedepse severe şi neînduplecate. Deciziile autorităţilor militare sunt obligatorii pentru toţi, fără nicio excepţie. Se va constitui un tribunal marţial pentru a pedepsi fără întârziere infracţiunile faţă de aceste decizii. Semnat: în numele comandantului operativ, Nowack, Oberleutnant”.

Nowack îl privea, zăpăcit. Uniforma lui, de regulă bine călcată, făcea acum cute adânci. Dacă te uitai la el, aveai impresia că stătea sub o ploaie cumplită, fără să aibă

unde să se adăpostească, murat până la piele şi dârdâind.

Bătrânul soldat Schulz se simţea încântat de privelişte.

— Şterge-o! strigă el, cu oarecare bunăvoinţă brutală.

Şi privirea lui îl urmări cu voluptate pe Offizierul ce se îndepărta înfiorat.

Şeful organizaţiei locale de partid, care era şi primarul provizoriu al oraşului, reprezenta următoarea victimă a acestui militarism renăscut. Amintindu-şi de directivele Generalului, Schulz era hotărât să se poarte faţă de această curcă plouată cu cea mai mare severitate. Avea să fie sever, dar drept. Şi simţea, desigur, o satisfacţie cu totul deosebită să poată lua peste picior Partidul ăsta pe care fusese până acum nevoit să-l trateze cu atâta grijă. Acum se ştia clar unde se aflau diversele fronturi: în primul rând, venea Wehrmachtul, după care, o anumită perioadă, nu mai venea nimic; apoi – şi asta numai dacă îi convenea lui Schulz – urma, poate, Partidul.

— Ce mai vreţi de la mine? întrebă şeful organizaţiei locale, posomorât şi fără cea mai neînsemnată ţinută militară, detaliu pe care Schulz îl notă imediat cu un soi de dispreţ.

— Pe viitor, funcţia de primar îmi este subordonată, declară Hauptmannul, zgomotos şi gata de ripostă, fiindcă se aştepta la vreo manifestare de protest, fie şi doar de formă.

— De ce nu? făcu şeful local, resemnat. Procedaţi cum doriţi.

— Şi Partidul? întrebă Schulz, perplex.

— Puteţi face şi cu el ce doriţi, rosti celălalt, cu lehamite, şi ieşi din cameră.

Câteva clipe, Schulz rămase împietrit în spatele biroului, incapabil să scoată un cuvânt. O dată în plus, nu înţelegea ce se petrece. Scutură cu putere din cap. Şi totuşi, crezuse dintotdeauna că Germania avea un popor

de soldaţi! La dracu'! Toţi ăştia se scăpau în pantaloni înainte chiar de a-l zări pe inamic. Oare acum şi Offizierii superiori aveau să fie părăsiţi la nevoie?

Indignat, apărătorul patriei se năpusti spre ieşire pentru a-l prinde din urmă pe şeful organizaţiei locale de partid. Acesta însă plecase. Nu îl mai găsi decât pe Gefreiterul Stamm, alături de bătrânul rezervist în uniformă de Offizier, care comanda Volkssturmul local şi care nu îi inspira prea multă încredere.

— Voiaţi să mă vedeţi de urgenţă, Herr Hauptmann Schulz, spuse acesta.

— Alarmă! răcni Schulz. Alarmă pentru toată echipa dumitale!

— Bine, dar e imposibil…

— Ai cumva de gând să te răzvrăteşti?

— Sigur că nu… dar acum… în toiul nopţii?

— Îţi închipui că războiul stă şi sforăie numai fiindcă tu ai chef să sforăi? Acum e ora zece seara. La ora unsprezece, tu şi echipa ta vă veţi prezenta în piaţa centrală pentru a fi trecuţi în revistă! Altfel ajungi în faţa Curţii Marţiale!

Zicând acestea, Schulz se răsuci pe călcâie şi-l lăsă acolo pe comandantul Volkssturmului, care-l privea destul de zăpăcit. Înjurând în fel şi chip, Schulz îi blestemă pe toţi rezerviştii ăştia, care nu erau decât nişte semisoldaţi şi auxiliari. Regreta din tot sufletul că soarta îl condamnase să apere patria cu asemenea neputincioşi. „Asta nu-i un mod de a câştiga nici măcar un buchet de flori, darmite vreo medalie pentru curaj", îşi spuse el.

Stamm îl anunţă că şeful Hitlerjugendului se aflase aici, împreună cu toată suita lui.

— E o privelişte minunată, Herr Hauptmann. Să comand nişte scutece?

— Cheamă-l pe bebeluş încoa! ordonă Schulz, nerăbdător.

Cel pe care Schulz tocmai se grăbise să-l numească

aşa se prezentă într-o manieră deosebit de energică. La vederea mai-marelui local, tânărul îşi încordă şi mai abitir trupul subţire, exact după cum prevedea regulamentul, cu bărbia atingând cravata, pieptul bombat, burta suptă, fesele strânse şi, ridicând mâna pentru salutul hitlerist, răcni:

— Douăzeci şi patru de oameni raportează că sunt la ordinele dumneavoastră, pregătiţi pentru misiunea de curieri!

— Mulţumesc, rosti Schulz, privindu-l plăcut surprins pe băiatul care părea să cunoască atât de bine regulile de comportament militar. Pe loc repaus! comandă el.

Heini, şeful Hitlerjugendului, făcu un pas înainte cu piciorul stâng.

— Drepţi! ordonă Schulz.

Heini încremeni din nou, exact ca la carte.

— Nu-i rău deloc, spuse Schulz, înclinând scurt din cap. Apropie-te, băiete, adăugă el.

Ascultător, Heini se apropie cu paşi mici şi măsuraţi, ca la instrucţie, apoi se opri scurt, pocnind cu călcâiele în podea, şi se uită la Hauptmann cu ochi strălucitori şi docili, ceea ce-i făcu vădită plăcere acestuia.

— Ştii despre ce este vorba?

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse energic Heini. Despre Victoria Finală.

— Foarte bine! făcu Schulz, încuviinţând din cap, de data asta însă de mai multe ori. Deci, avem nevoie de fiecare bărbat.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse Heini, simţindu-se flatat de apelativul „bărbat” şi, în consecinţă, stăpânindu-şi pe loc, în această calitate, mândria ce-l cuprindea.

— Camarazii mei şi cu mine suntem la dispoziţia dumneavoastră”.

— Bine, făcu Schulz, satisfăcut. Asta îmi place… Aşa şi trebuie să fie. Atâta vreme cât ne putem bizui pe

tineretul german, nimic nu e pierdut.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann! strigă Heini.

— Tocmai am o misiune pentru tine, băiete.

Ochii lui Heini străluciră cu anticipaţie. Pentru el însemna o onoare şi un eveniment întru totul deosebit să fie tratat de un Offizier superior drept camarad. Acesta era Wehrmachtul Germaniei Mari, îşi spuse el, cu mândrie. Aceştia erau adevăraţii Offizieri ai Führerului, mereu alături de popor, patrioţi şi credincioşi datoriei lor!

— Te duci la soţia mea, zise Schulz, şi-i spui să-mi aducă de mâncare şi nişte pături, fiindcă o să rămân peste noapte aici, la comandament.

— Acum, nimeni nu ne mai poate deranja, spuse Oberleutnantul Greifer, tolănindu-se într-un fotoliu. Casa-i goală, uşa e închisă, iar perdelele sunt trase.

— Atunci, hai să începem! făcu Oberstul Hauk.

Se aşeză la masa din mijlocul camerei de zi, arătând de parcă avea de gând să tragă un pui de somn.

Greifer i se alătură şi, cu un gest neglijent din mână, îl pofti pe Stabszahlmeisterul Brahm să ia şi el loc.

— Hai să începem, rosti Greifer preocupat, scoţând o hârtie din buzunarul vestonului.

Brahm se aşeză cu gesturi precaute, ca şi cum sub el s-ar fi aflat cuie sau ouă. Becul la care se uita lumina slab, încât erau învăluiţi într-o penumbră năclăită. În faţa lui, luceau două chipuri: unul grosolan, mulţumit şi vulgar, iar celălalt, rece, spălăcit, şi împietrit.

— Nu înţeleg prea bine, rosti Brahm, nesigur, ce vreţi de la mine, domnilor. Doar v-am predat tot ce aveam.

Hauk îi făcu un semn imperceptibil lui Greifer, care se îndreptă în scaun şi, aplecându-se peste masă, spuse:

— Stabszahlmeister Brahm, consideră-te în faţa unui Consiliu de Război.

Brahm tresări. Lumina din faţa lui i se păru că pâlpâie violent şi, în acelaşi timp, simţi în ceafă frigul din cameră.

— Dar… dar de ce?

— De ce?

„Asta-i exact întrebarea pe care i-am pus-o şi eu Oberstului adineauri”, îşi zise Greifer. Hauk îi explicase printr-o singură frază motivul pentru care trebuia să aibă loc comedia asta: era important să afle ce ştia Stabszahlmeisterul, dacă îşi luase cumva măsuri de precauţie şi se înarmase cu garanţii, iar dacă da, cum şi cu ce anume. Sentinţa era deja pronunţată, dar, înainte de a-l executa, trebuia să facă mărturisiri complete. Numai în acest fel puteau să afle ce măsuri să ia pe viitor, ce să facă şi la ce să se aştepte. Era important să capete nişte certitudini.

— Stabszahlmeister Brahm, anunţă Greifer, cu o siguranţă ce lăsa să se ghicească o lungă experienţă în domeniu, trebuie să răspundeţi la acuzaţia de trădare a unor secrete militare, de deturnare de material aparţinând Wehrmachtului şi de tentativă de sabotaj.

Brahm scutură cu putere din cap, ca şi cum s-ar fi străduit să se dezmeticească. „Nu poate fi vorba decât de o glumă proastă”, îşi zise el, „o glumă scârboasă bestială… dar, totuşi, o glumă”. Se uită la chipul grotesc, de paiaţă, rânjit, devastat şi pistruiat al lui Greifer şi la pata aproape albă şi netedă pe care o forma chipul Oberstului, şi îşi aţinti privirea în ochii aceia distanţi şi îngheţaţi. Şi în acea clipă ştiu brusc, cu o claritate îngrozitoare, tot ceea ce până atunci simţise doar instinctiv: acest om nu glumea niciodată, pur şi simplu, fiindcă nu era în stare de aşa ceva. Dar ce puteau să vrea de la el?

— Ţ Accepţi modul în care e format tribunalul? Este în conformitate cu regulamentele justiţiei de campanie, paragraful: „Procedură accelerată, Curte Marţială”. Un judecător, care este în acelaşi timp şi acuzator public – Oberstul Hauk –, şi un secretar, în acelaşi timp avocatul apărării – eu. Eşti de acord?

Stabszahlmeisterul făcu un gest nehotărât, ca al unei

păsări rănite care încearcă zadarrfte să-şi reia zborul. Cu un rânjet, Greifer interpretă fără ezitare gestul drept un asentiment.

— E-n regulă, spuse el.

— Pentru început, declară Oberstul, pe un ton monoton, prefăcându-se că îşi priveşte cu atenţie mâinile, trebuie să clarific următorul lucru: serviciul meu este însărcinat cu executarea unei misiuni secrete. Materialul transportat aici era destinat acestei misiuni…

Greifer rânjea atât de tare, încât reuşea doar cu greu să-şi mai ţină între dinţi trabucul împodobit cu un inel de un roşu-strălucitor. De mult nu mai văzuse o mutră atât de idioată ca a acestui funcţionar de administraţie. Cât despre Oberst, se afla din nou în plină formă. Ceea ce tocmai spusese el era o bombă cu o putere de neînchipuit. Existau destui oameni de un cu totul alt calibru decât al acestui Brahm, pe care o asemenea afirmaţie i-ar fi făcut să-şi piardă firea.

— Asta… rosti Brahm, luptând împotriva zăpăcelii penibile ce-l cuprindea tot mai mult şi devenind încetul cu încetul mai tenace, mai prudent şi mai puţin stângaci… ăsta-i un lucru pe care nu-l cunoşteam. Nu ştiam chiar nimic despre asta. Credeam că…

— Ei, haide… ce credeai? îl întrerupse Greifer. Chiar ţi-ai imaginat că transporţi de-a lungul ţării mărfuri destinate unei cantine? Şi asta exact în momentul în care am ajuns la etapa finală?

— Da, rosti Brahm, impulsiv, aşa am crezut.

Greifer avu o uşoară criză de tuse, cât pe ce să-şi reteze în două ţigara. Pungaşul ăsta de hârţăgar era de-a dreptul epatant! zice, pur şi simplu, „da”. Să-ţi vină să te dai cu fundul de pământ, nu alta! Greifer se concentra din nou şi întrebă cu o expresie suspicioasă:

— De unde a putut să-ţi vină o asemenea idee?

— Nu ştiu. Am deschis, totuşi, câteva lăzi mai mici şi nu am găsit înăuntru decât marfă de acest fel.

— Ai deschis cumva toate lăzile?

— Doar câteva, afirmă Brahm, ridicându-şi mâinile ca pentru a-şi cere iertare.

— Am putea, dacă ţii neapărat, să facem şi o încercare, spuse Greifer, râzând grosolan. Te punem să te aşezi pe una dintre lăzile pe care scrie: *Şampanie*, vârâm în ea un fitil şi-l aprindem. O să fii surprins, în foarte scurt timp, văzând ce puţin mai rămâne din tine.

— Zău că nu ştiam nimic, îi asigură Brahm. Dacă aş fi fost la curent…

— Nu aveam nici cea mai mică intenţie de a te pune la curent. Ţi s-au dat două încărcături, cu ordinul de-a le lăsa într-un anume loc. De ce acest ordin nu a fost executat cu stricteţe?

În acea clipă, o sudoare rece şi vâscoasă năpădi chipul lui Brahm. Îşi simţea capul ca de plumb şi abia dacă mai reuşea să şi-l ţină drept. Băuse prea mult adineauri şi nu mai era prea sănătos. Organismul său nu mai suporta oboseala, iar inima cu atât mai puţin. La toate acestea se adăuga şi frica: îl cuprinsese acum teama, deoarece Hauk şi Greifer erau în stare de orice. Efectiv de orice!

— De ce ai ales casa asta ca depozit?

— Aşa m-a sfătuit sora mea, doamna Willrich.

— În afară de sora ta, cine mai ştie de ea?

— Nimeni.

— Ai anunţat pe cineva că te-ai instalat aici? Ceva camarazi, de exemplu, sau alte femei, sau pe cineva de la administraţie?

— Nu! se grăbi să nege Brahm. Nu, pe nimeni!

Nu avea altă posibilitate decât să nege. Trecu sub tăcere faptul că se dusese la comandament. Şi, deodată, începu să strige cu disperare:

— Herr Oberst, vă rog să mă credeţi că…

— Gura, idiotule! se răsti Greifer. Mai zbiară o dată ca acum, şi o să renunţăm la orice altă declaraţie de-a ta. Definitiv.

— Întrebări exacte, la obiect, porunci Oberstul, flegmatic.

— *Jawohl*, Herr Oberst, zise Greifer, aruncând o privire pe hârtia din faţa lui. Stabszahlmeister Brahm, spuse el, continuându-şi interogatoriul improvizat, eşti absolut sigur că nu ai adus la cunoştinţa altcuiva, în afară de sora ta, că te afli aici împreună cu tot materialul?

— Absolut sigur, îl încredinţă Brahm, vorbind cu greutate.

— Unde este proprietarul acestei case?

— A fugit de câteva săptămâni. Sora mea ştia asta… îl cunoştea de pe vremuri.

— Te-ai înţeles cu sora ta, doamna Willrich, înainte de-a te ascunde cu lăzile, să scapi de noi? Urma să împarţi marfa doar cu ea, sau şi cu altcineva?

— Sora mea, răspunse Brahm, panicat şi sforţându-se să mintă, trebuia să vă dea adresa de-aici. Dar i-am atras atenţia să fie extrem de prudentă, şi probabil că din pricina asta a avut loc o neînţelegere.

— Şi câte lăzi ai lichidat până acum?

Brahm se apucă să numere cu mare efort:

— Trei i le-am dat surorii mele, două le-am folosit eu, apoi, soldaţii şi fata care au plecat în seara asta de-aici au mai primit fiecare câte una… Asta face nouă cu totul. Şi Brahm nu se putu abţine să nu adauge: Iar fiecare dintre ele conţinea doar mărfuri de aprovizionare.

— Nu-i adevărat, remarcă Hauk. Nu lipsesc nouă lăzi, ci zece.

— Iar în asta, a zecea, interveni Greifer, care înţelese pe loc ce voia stăpânul său, exista material special. Şi fără acest material special, nu ne putem îndeplini misiunea. „Şi tot ea o să-i rupă gâtul Offizierului ăstuia ticălos”, adăugă ca pentru sine.

— Nu se poate, icni Brahm.

— Lipseşte, zise Greifer, rânjind, lada marcată cu X W 7, pe care scrie: *Bols*, *Cherry-brandy*.

— Dar mai sunt trei lăzi din astea aici.

— Da, numai că lada X W 7 nu e.

— Se apropie ora, constată Oberstul, ca şi cum s-ar fi uitat la ceas. Nu mai avem timp de pierdut.

— Vino! ordonă Greifer. O să căutăm împreună lada aia şi poate că o s-o găsim.

Îşi împinseră cu brutalitate scaunele în spate şi se ridicară. Feţele le deveniră confuze, înghiţite de penumbră. Brahm încercă să-l ajute pe Oberst să-şi pună mantaua. Greifer îşi trecu pistolul din buzunarul pantalonilor în cel al vestonului şi-l bătu din nou afectuos cu palma. Apoi se apucă să fluiere, îngrozitor de fals, dar cu un avânt plin de bucurie.

— N-avem nevoie de un concert aici, spuse Hauk, luând-o înainte.

Brahm tropăi docil în spatele lui. Greifer îi urmă cu paşi mari.

Străbătură grădina cufundată în întuneric, deschiseră poarta din spate, care scârţâi tare, şi se îndreptară spre parcul oraşului, unde ajunseră în câteva minute. Se opriră o clipă pe loc. Bezna îi învăluia, compactă. Parcul era însă liniştit şi pustiu. Până şi animalele tăceau. Din depărtare se auzea vuietul luptelor, acum însă slab şi cu intensitate scăzută.

— Mai la dreapta, spuse Greifer, împingându-l în acelaşi timp cu degetul pe Brahm, care tresări.

Oberstul păşea pe iarbă ca şi cum ar fi călcat pe un covor.

Brahm încercă să înfiripe o conversaţie, protestând faţă de acuzaţiile lor şi susţinându-şi nevinovăţia, încercă să-şi exprime convingerea că nu e vorba decât de o confuzie, afirmă că nu dorea decât să le fie util, insistă asupra devotamentului şi a fidelităţii sale şi se apucă să înşire serviciile pe care le mai făcuse celor doi.

— Da închide-ţi odată fleanca! se răsti Greifer.

Auzind aceste cuvinte, Brahm îşi lăsă capul în jos. I

se părea că simte mâinile uriaşe ale Oberleutnantului pe spinare, pe piele, în jurul gâtului. Grăbi pasul şi se apropie de Oberst. Greifer se apropie însă şi el imediat. Brahm avea senzaţia că se află într-o menghină.

Oberstul se opri deodată atât de brusc, încât Brahm s-ar fi împiedicat de el, dacă Greifer nu l-ar fi prins la timp. Se aflau într-un luminiş. Luna se ascunsese îndărătul norilor lăptoşi. Noaptea părea că-şi ţine respiraţia.

— Aici! rosti Oberstul Hauk.

Brahm se clătină pe picioare. Într-o clipă îl cuprinse groaza, străbătându-l în valuri copleşitoare, ce păreau să se reverse intermitent asupra creierului său.

— Herr Oberst… spuse el.

Dar cuvintele abia dacă se auziră; clocoteau în afara lui, înăbuşindu-se, de parcă i-ar fi fost azvârlite în gura larg deschisă.

— Ce căutăm aici? Ce vreţi să faceţi cu mine?

— Ceea ce se face totdeauna cu trădătorii, răspunse Greifer.

Atunci, împleticindu-se, Brahm păşi spre Oberst şi se agăţă de mantaua sa de piele. Mâinile lui umede de sudoare şi neputincioase alunecară însă, silindu-l să se apuce din nou, iarăşi şi iarăşi.

— Nu faceţi asta! gemu el. Nu vreau!

Saliva i se scurgea de pe buzele tremurânde, picurând pe mâinile Oberstului, care-l împingea înapoi.

— Împuşcă odată lighioana asta! şuieră Hauk.

Aerul din jur păru să-l izbească pe Brahm cu putere. Stabszahlmeisterul avu impresia că a primit o lovitură scurtă şi violentă dintr-o parte. Mâinile i se desfăcură şi rămase o clipă ca şi cum ar fi fost spânzurat şi atârna. Horcăia; înghiţi strâmb, înecându-se, apoi scoase un strigăt înăbuşit.

Noaptea se sparse încă o dată în fâşii orbitoare de lumină.

Apoi Brahm se prăbuşi la pământ. Picioarele îi mai

zvâcniră de câteva ori şi se lăsă tăcerea.

— Am văzut oameni murind cu mai multă demnitate, observă Greifer.

*

În această noapte, războiul, amantul pasionat, istovit şi cu mintea amorţită, alunecă în uitare, iar Dumnezeu începu să domolească distrugerea. Dar oamenii nu băgară de seamă nimic.

Vârtejul îi înhăţase, şi ei se lăsau în voia lui, neputincioşi, cu toţii: învingătorii şi învinşii, răzbunătorii şi hăituiţii, cei cu gura mare şi cei tăcuţi, profanatorii şi profanaţii, moşnegii puerili şi copiii senili. Triumful clocotea în ei, iar angoasa îi înăbuşea. Laşitatea îi sfâşia şi cupiditatea le întuneca mintea. Aveau mâinile, scăldate în sânge şi, deopotrivă, în alcool şi sudoare. Strigau, gemeau, scânceau, scuipau şi râdeau în bezna nopţii, dar nimerii nu auzea nici măcar un ecou cât de slab.

Şi, tot în acea noapte, Germania s-a năruit.

Un Gauleiter livid îşi trase pe el un costum de haine zdrenţăros. În spatele unui hambar, un General SS îşi trase un glonţ în capul său de rasă germanică pură. Un soldat îi făcu un copil unei fete pe care nu o mai văzuse niciodată. Mamele se rugau, şi eroii se îmbătau. Un General plângea, altul înjura, cel de-al treilea lucra, dar în toţi sălăşluia disperarea.

Era o noapte fără somn, iar cei care reuşiră totuşi să doarmă erau proşti, beţi sau istoviţi. Dar minţile cele mai dezvoltate erau şi cele mai tulburate, şi cu cât erai mai sensibil, cu atât sufereai mai mult. Pasiunile nu mai cunoşteau nicio îngrădire.

Însă războiul care-i aruncase pe toţi în vârtejul acesta era în agonie.

— Nu mai încerca să te socoteşti cu Dumnezeu, spuse Obergefreiterul Kowalski. Fă-o mai bine cu mine, fiindcă eu plătesc mai repede.

— Am impresia că e cineva în casă, observă

Kreisleiterul.

Kowalski lăsase camionul uriaş la începutul lui Hindenburgstrasse, şi amândoi se strecuraseră prin spate până la casa acestuia. Prin ferestre răzbăteau însă fâşii de lumină.

— Va trebui să-i dăm afară, spuse Kowalski.

— Şi dacă o să mă recunoască?

— Atunci, o să-i dau eu singur, replică Kowalski.

Se furişară mai aproape şi aşteptară câteva minute îndelungate. Kowalski se concentra. Kreisleiterul devenea văzând cu ochii tot mai nervos.

— Să nu începi acum să tremuri, declară Kowalski. Asta nu i se potriveşte unui barosan ca tine.

Apoi, uşa casei cu numărul 13 se deschise, şi ieşiră trei bărbaţi care se îndreptară spre parcul oraşului. Pe umerii lor sclipiră în lumina lunii epoleţi de Offizieri, şi altceva nu mai zări.

— Acum e: n regulă, spuse Obergefreiterul. Du-te înăuntru. Vin şi eu într-o clipă. Vreau să arunc o privire la lună şi să fac pipi.

— Ei, iată-vă căsătoriţi acum, zise bătrânul Asch, ridicând paharul. Asta şi voiaţi.

— Ce vrea un om, vrea şi Dumnezeu, rosti Lore Schulz, pe un ton sentimental. Dar poţi s-o faci foarte bine şi fără să recurgi la căsătorie.

Mie aşa îmi place, spuse Wedelmann.

Şi o luă de mână pe soţia sa. Magda se lipi de el, oferind astfel un spectacol mişcător şi foarte frumos de armonie şi încredere.

— Sunteţi căsătoriţi, repetă bătrânul Asch, şi veţi avea cu siguranţă copii.

Inima lui călită de negustor era roasă de o uşoară melancolie.

— Aşa a fost şi cu mine. Dar eu mi-am pierdut soţia… Şi ce s-a ales de copiii mei? Războiul e pe cale de a-i înghiţi.

— Copiii noştri nu vor păţi aşa ceva, declară Wedelmann, convins.

— Ei, în sănătatea voastră! Şi fie ca odraslele voastre să aibă platfus, să fie clăpăuge şi să aibă ochi urduroşi, ca să nu poată fi niciodată mobilizate!

— De-acum înainte n-o să mai fie uniforme în familia mea, proclamă Wedelmann.

Închinară pentru acest viitor. Paharele ciocnite scoaseră nişte clinchete melodioase. După un timp, îşi făcu apariţia Gefreiterul Stamm, de la comandament, care, ridicând braţul, strigă: „Heil Hitler!” şi se aşeză fără alte preliminarii la masă, alături de ceilalţi.

— S-a nimerit bine, spuse el, luând un pahar. Am nevoie să-mi ud gâtlejul ca lumea, ca să pot telefona cum se cuvine. Îşi goli paharul dintr-odată şi continuă: Spuneţi-mi, Herr Asch, nu cumva a tras la dumneavoastră un anume Obergefreiter Kowalski?

— A ieşit cu nişte treburi. Ce vrei cu el?

— Încă nu ştiu prea bine. S-ar putea să-i devin asociat.

— De fapt, ce se cloceşte la comandament? întrebă Lore Schulz. De când v-aţi apucat să faceţi ore suplimentare?

— Soţul dumneavoastră este într-o formă grozavă, răspunse Stamm. S-ar zice că e zeul Marte în persoană. Are nevoie să fie pus urgent pe liber. Ce-ar fi dacă aţi fi numit în locul lui, Hêrr Hauptmann Wedelmann?

— Eu unul sunt sătul până în gât, şi pentru totdeauna!

Leutnantul Asch îngenunchease pe covorul din dormitorul doamnei Willrich, iar în faţa lui stătea, în aceeaşi poziţie, Barbara, cu fundul în sus, ceea ce-i abătea serios atenţia de la treaba cu care era ocupat.

— Asta-i tot? întrebă el, arătând spre documentele, fotografiile şi scrisorile risipite pe jos, dinaintea lor.

— E tot ce-am găsit… şi am răscolit prin toate

camerele, cu excepţia celei de zi.

— Nu-mi ajunge, făcu Asch, care se simţea distras de rotunjimile fetei de la preocupările lui.

— Nu mai am nimic altceva, răspunse Barbara, târându-se spre el şi oferindu-i un piept îndrăzneţ.

Asch se grăbi să se ridice şi să iasă din cameră, apoi se îndreptă spre camera de zi. Ajuns acolo, aruncă o privire împrejur, bău un pahar zdravăn de coniac, după care împinse la o parte cadavrul doamnei Willrich, pentru a putea avea acces la scrinul din încăpere. Îl forţă şi luă din el toate hârtiile pe care le găsi.

Se întoarse în dormitor, unde Barbara continua să stea întinsă pe jos, posomorâtă şi plictisită, dar deloc obosită. Asch aruncă pe covor toate documentele luate din scrin.

Nici aici nu părea că s-ar găsi ceva de natură să-i furnizeze vreo indicaţie despre viitoarea destinaţie a lui Hauk şi a lui Greifer.

Răscoli la întâmplare printre scrisori, citind pe sărite câte una, şi izbucni în râs.

— Ia uită-te la asta! exclamă Barbara, arătându-i o fotografiem care doamna Willrich apărea la pieptul unui bărbat. Dar ăsta nu-i soţul ei, fiindcă nu seamănă deloc cu cel din poza de pe perete.

— Lasă-mă în pace cu pozele astea tâmpite! făcu Asch, furios. Poveştile de amor nu mă interesează. Eu caut o adresă.

Barbara îi vârî fotografia sub nas, lipindu-se în acelaşi timp de el.

— Tu chiar nu ai deloc simţul tandreţei.

Ca să scape de ea, Asch hotărî să-i facă pe plac şi aruncă o privire. Apoi, deodată, se uită mai atent şi i-o smulse din mână.

— Tipul ăsta… făcu el, reflectând intens, mi se pare că-l ştiu de undeva. Da, sunt sigur că îl cunosc… /Dar de unde oare?

— Îl cunoşti pe ăsta? întrebă Barbara, făcându-i cu ochiul. Tu nu mă cunoşti nici pe mine…

— Ei, acum pot spune că am mai avut o dată noroc, răspunse Asch, băgându-şi fotografia în buzunar.

Generalul Luschke stătea lângă un tanc şi lovea uşor cu mâna în blindajul de oţel. Offizierul care-l însoţea clătină din cap, cu gravitate.

— Nu mai avem benzină, spuse el.

— Şi celelalte?

— Nici ele. Nu mai e niciun strop. Dacă nu primim nimic în noaptea asta…

— E imposibil. Rezervele diviziei mele s-au terminat şi nu mai există alte surse de aprovizionare în sector.

— Atunci, Herr General…

— De acord. Aruncaţi în aer coşciugele astea.

— Nu mai avem dinamită, Herr General.

— Atunci, dezmembraţi-le cu puştile.

— Nu ne-ar ajunge muniţiile.

— Atunci, demontaţi-le cu mâna.

— Chiar s-a terminat, Herr General?

— Da, răspunse Luschke, cu duritate, privind în noapte. S-a terminat, şi ocupaţi-vă acum de toate consecinţele. Puneţi-vă oamenii în siguranţă. Încheiaţi totul definitiv. Aveţi grijă să ocoliţi nebunii… iar dacă nu reuşiţi, atunci, ei bine, stârpiţi-i pe bufonii ăştia ai Victoriei Finale. Dacă nu putem evita pierderile, măcar să încercăm să le micşorăm cât se poate. Noapte bună.

— Noapte bună, Herr General.

Cu paşi mici, aproape şovăitori, Luschke se îndreptă spre maşina lui, în spatele căreia aşteptau doi curieri pe motociclete.

— La cazarmă? întrebă şoferul.

— Faceţi lumină! ordonă Luschke.

Şi, încovoiat peste capotă, se apucă să scrie la lumina unei lanterne de buzunar câteva rânduri pe o foaie din agendă, pe care apoi o smulse, o împături şi i-o dădu unuia

dintre curieri.

— Du-i asta lui Wedelmann. Îl găseşti în oraş, la *Café Asch*, chiar în piaţă.

Soldatul salută, luă biletul, repetă ordinul pe care-l primise şi pomi cu toată viteza.

— Şi acum, la cazarma de infanterie! spuse Generalul.

În glas nu i se desluşea nici urmă de oboseală.

Zgomotul înăbuşit pe care-l făceau musafirii se domoli brusc. Se auzise soneria. La scurt timp, sunetul se repetă.

— Parcă am fi într-o moară, spuse Asch. Se intră şi se iese întruna.

— Poate că-i Kowalski, zise Stamm, ridicându-se să deschidă.

Se întoarse însoţit de abatele Westhaus.

— Nu voiam să vă deranjez, făcu acesta.

— Totuşi, ne-aţi deranjat, răspunse bătrânul Asch. Dacă tot sunteţi aici, beţi un pahar cu noi în sănătatea tinerilor căsătoriţi.

— Cu plăcere, răspunse Westhaus, care-i felicită în termeni aleşi pe soţi, fără a uita să profite de prilej: Presupun că doriţi să faceţi cât mai repede şi ceremonia religioasă, aşa că vă stau la dispoziţie.

— Dar nu acum, domnule abate, strigă Asch. Îmi exprim tot respectul pentru simţul afacerilor pe care-l aveţi… însă nu cred că aţi venit să cooptaţi noi membri în parohie.

— Am venit, spuse preotul, aşezându-se, să vorbesc despre prietenul dumneavoastră, domnul Freitag.

— Vă provoacă necazuri, cumva? Totuşi, nu sunteţi direct răspunzător de sufletul lui. Şi, de altfel, puteţi să mă credeţi că pe viitor o să-i meargă mai bine decât nouă, tuturor.

— Îl cunoaşteţi bine, domnule Asch?

— Nu-l cunosc deloc… sunt pur şi simplu prietenul

lui.

— Şi prietenia asta e trainică?

Sper că da.

Obergefreiterul Kowalski urinase, aşa cum avusese de gând, dar îi fusese cu neputinţă să admire luna, întrucât era ascunsă de nişte nori de un alb-murdar. Se sprijini de un copac şi aşteptă.

„Kreisleiterul ăsta e pe cale să răscolească prin hardughia lui; să sperăm că n-a uitat încă unde şi-a ascuns comoara. Dar e sigur că-şi dă toată osteneala. În vremurile noastre, sunt destui cei care şi-ar sacrifica de bunăvoie avuţia pe care au adunat-o la repezeală numai ca să devină din nou nişte bieţi cetăţeni de rând".

Din parcul oraşului se auzi o împuşcătură, urmată la scurt timp de încă una. Apoi se lăsă din nou liniştea, mai apăsătoare ca înainte.

„Un foc de pistol", îşi zise Kowalski. „Probabil de calibrul O, 8. Distanţa – vreo opt sute de metri. Ce naiba fac oamenii ăştia de trag aşa, aiurea – nu le-au ajuns toate împuşcăturile de până acum? Mă rog, dacă asta îi distrează…"

Obergefreiterul continuă să aştepte. Căscă, gata să-şi rupă fălcile, apoi se scărpină pe spinare, frecându-se de trunchiul copacului.

După un timp, se ivi Kreisleiterul, gâfâind uşor.

— E-n regulă… Am găsit, spuse el.

— Atunci, dă-ncca! porunci Kowalski.

— Îmi dai, îţi dau! replică Kreisleiterul.

— Mereu ca la carte, aşa-i? pufni în râs Kowalski. Apoi, îl apucă brusc de braţ şi zise cu glas scăzut: Linişte!

Ascultară cu atenţie. Se auzeau nişte paşi. Din parc ieşiră doi bărbaţi, mergând unul în spatele celuilalt, care trecură pe lângă ei şi intrară în casă. Epoleţii de Offizier străluciră scurt. În afară de asta nu mai desluşiră nimic.

— Foarte interesant, observă Kowalski.

— Haide odată! îl grăbi Kreisleiterul.

— Da, bine, dar pe mine unul ăsta mă interesează, răspunse Obergefreiterul, încăpăţânat. Când trei ţipi intră împreună într-un crâng, după care se aud împuşcături, şi nu se mai întorc decât doi… chestia asta mă interesează.

— Pe mine nu, spuse celălalt. Eu nu am atât timp la dispoziţie ca tine. Mai trebuie să fac încă o bucată de drum în noaptea asta.

— Bine, spuse Kowalski. Atunci, hai să-i dăm drumul! Oricum, îmi rămâne destul timp să mă întorc aici şi să arunc o privire.

Membrii Volkssturmului se adunaseră în piaţa din centrul oraşului, nealiniaţi, cu un şef de coloană incapabil şi într-o ţinută sub orice critică. Spre a pune capac la toate, acele ceasului din turn se apropiau încet de miezul nopţii, iar trupa care ar fi trebuit să se aranjeze în formaţie încă de la ora unsprezece nu avea nici acum efectivul complet.

Hauptmannul Schulz spumega de furie şi dispreţ. Şeful Volkssturmului se făcea tot mai mic, pe măsură ce treceau minutele. Doar soldaţii îşi păstrau calmul, ca şi cum tot circul ăsta nu îl privea deloc.

— Patruzeci de minute întârziere, mârâi Schulz. Unde s-a mai văzut aşa ceva?

— Aici, la noi, răspunse un glas din mulţime.

— Cine a vorbit? sări Schulz.

— Nimeni, răspunse altul.

Câţiva începură să râdă.

— Gloata asta e sub orice critică, îi spuse Schulz comandantului. E o şleahtă de ticăloşi.

— Am făcut prea puţină instrucţie, spuse celălalt, în chip de scuză.

— O să am eu grijă imediat să faceţi destulă, îl asigură Schulz, furios. Poţi fi sigur de asta, crede-mă.

Şi postându-se în faţa oamenilor, bine înfipt pe picioare, anunţă cu un glas puternic, repercutat de zidurile clădirilor ce împrejmuiau piaţa, în care nu se aflau decât

ei:

— Sunteţi ultima linie de apărare, dar nu veţi fi şi cea mai proastă. Acum vă aflaţi sub comanda directă a General-maiorului Luschke, ale crărui ordine sunt însărcinat să vi le transmit. Apoi comandă: Santinele duble la toate ieşirile din oraş; patrule duble schimbate la fiecare trei ore, pe tot cuprinsul oraşului, inclusiv în suburbie; un detaşament de rezervă la depozitul de pompe de incendiu; arestarea oricăror suspecţi şi predarea lor la comandament. O coloană de lipitori de afişe se va prezenta la Oberleutnantul Nowack pentru a primi pancarte. Starea de asediu este declarată în oraşul vostru de peneralmajorul Luschke în persoană. Deci înainte, la posturile voastre!

— Ceilalţi pot să se retragă? întreba şeful, cu naivitate.

— Ce-ţi trece prin cap? lătră Schulz. Ceilalţi, la cazarmă. Mâine dimineaţă, la ora cinci, scularea, după care* chiar o să-i dăm drumul de-adevăratelea. Înţeles?

Nu se auzi niciun răspuns, iar Schulz rămase convins că soldaţii din Volkssturm îşi pierduseră graiul din pricina admiraţiei faţă de calităţile sale militare, ceea ce-l făcu să se simtă extrem de mândru. În spatele lui, cu ochii strălucitori, stătea Heini, băiatul din Hitlerjugend.

— Soldaţi, mai zise Schulz, tunător, să nu-l faceţi de ruşine pe Generalul Luschke, că altfel se-ngroaşă gluma.

— Dacă Leutnantul Brack acceptă realmente propunerea ta, James, le spuse căpitanul Ted Boemes invitaţilor săi, care nu izbuteau să se despartă de cel mai bun whisky din lume, n-o să pot face altceva decât să cer asentimentul colonelului Thompson.

— S-ar putea foarte bine să nu reuşiţi să obţineţi legătura telefonică, răspunse James I, făcându-i cu ochiul Pastorului.

— Fiindcă nu veţi dori s-o obţineţi, spuse acesta, completând afirmaţia colegului său.

Cei trei americani, aşezaţi în fotolii comode, se priviră reciproc la lumina blândă a lămpii de birou. Căpitanul însă nu zâmbi.

— Planul este bun, evident, dar…

— Nu începe niciun „dar”, domnule căpitan, dacă proiectul e bun.

— Există nişte avantaje nemaipomenite, domnule căpitan, dacă am reuşi cu adevărat să-l facem pe Leutnantul Brack să treacă dincolo, în uniformă, cu rolul de detaşament de avangardă. Dacă a să deschidă bine ochii şi o să-şi pună mintea la bătaie – şi nu e nici pe departe un imbecil –, o să primim nişte informaţii nepreţuite.

— Şi nu va mai trebui decât să culegem totul de-a gata.

— Iar Serviciile dumneavoastră, domnule căpitan, ce merite vor mai avea! E de-a dreptul extraordinar!

— Se prea poate, spuse Ted Boemes, nehotărât. Dar, dacă n-o să meargă cum trebuie, Thompson o să ne înghită de vii.

— Dacă…

— Vorbiţi mai bine cu Brack, domnule căpitan. Poate că el însuşi va fi atât de dornic de misiunea asta, încât n-o să-l mai puteţi opri, nici măcar cu forţa. Şi doar n-aţi dori să folosiţi forţa la adresa unei rude de-a colonelului? Aşa ceva nu se face.

— Bine, o să vorbesc cu Brack. Ce facem însă cu celălalt – Hinrichsen ăla?

— Ala?… De el o să mă ocup eu, mâine, replică James I.

Participanţii la petrecerea dată acasă la bătrânul Asch, în cinstea nunţii lui Wedelmann, se adunaseră în spatele ferestrei de unde se vedea toată piaţa din centrul oraşului. Stinseseră lumina să poată vedea mai bine, în conformitate cu prescripţiile, rămase şi acum în vigoare, referitoare la camuflaj. Jos, în piaţă, se zăreau membrii

Volkssturmului, strângându-se laolaltă, ca o turmă de oi surprinse de o vijelie.

— Ce privelişte reconfortantă! strigă Gefreiterul Stamm, strâmbându-se. Nu vi se pare, doamnă Schulz, că soţul dumneavoastră are o alură uimitoare?

— Parcă ar fi un cocoş! răspunse ea, ridicând din umeri. Ce vreţi? îi place să se joace de-a soldaţii… Şi fratelui meu îi plăcea, de altfel, când avea vreo doisprezece ani, dar între timp a mai crescut.

— Asta-i, domnule Asch, exact aşa ceva trebuie evitat, spuse abatele Westhaus. Dar, pentru ca lucrurile să decurgă cum trebuie, va fi nevoie în primul rând de oameni ca dumneavoastră. Aveţi relaţii în ambele tabere, aşa că folosiţi-le pentru a aplana, nivela şi potoli frământările.

— Domnule abate, spuse bătrânul Asch, oficial, sunt considerat aici ca un nazist… şi, ca atare, pot să-mi permit cel puţin o parte din ceea ce ni se reproşează.

În vreme ce toţi priveau afară, la ciudatul spectacol de militarism ferm ce li se oferea ochilor, Obergefreiterul Kowalski intră, fără să fie observat, în cameră şi strigă vesel:

— Toată lumea jos, aliniată, la curăţirea haznalelor războiului!

— A, în sfârşit! exclamă Gefreiterul Stamm. Bine că ai apărut.

Era neapărată nevoie de tine.

— N-ai sunat la uşă? întrebă Asch.

— Nu era nevoie, răspunse Kowalski, cu bonomie. Am un şperaclu.

— Ia zii, îţi place bâlciul de jos? îl întrebă Stamm.

— Da’ de unde. Singurul lucru care-mi place la Schulz e nevastă-sa.

— Mie nu-mi place nici pe departe, spuse Lore, făcând pe îmbufnata şi insinuând că, la o adică, ar fi dispusă să se lase consolată de Kowalski.

Se apropie uşor de el.

— Ascultă, bătrâne, zise Stamm, strecurându-se între cei doi poli de atracţie. Pentru dragoste mai ai timp berechet, dar viitorul război va trebui să-l mai aştepţi câţiva ani buni. Iar oamenilor de bun-gust, care ştiu să se bucure de viaţă, le place totdeauna ceea ce este rai.

— Ce naiba vrei, măi scârţa-scârţa pe hârtie? întrebă Kowalski, curios.

— Să organizez o petrecere. Să sărbătorim încheierea balului. Dispunem de tot ce ne trebuie să aranjăm o distracţie pe cinste, ba chiar de sursa principală.

— Asta nu-i o idee rea! Ai dreptate. O să putem să ne ocupăm de toate celelalte oricând, mai târziu.

Splendida vilă, căzută în paragină, şi parcul alăturat, care se afla în aceeaşi stare întristătoare, fuseseră prefăcute, de ochii lumii, în spital pentru contagioşi. Seninul Crucii Roşii era marcat pe acoperiş, pe fiecare dintre părţile superioare, de formă triunghiulară, ale zidurilor, o dată, şi pe fiecare faţadă, de două ori. Era vizibil de departe şi putea să reziste bine la intemperii. La începutul drumului ce ducea într-acolo, exista o pancartă de dimensiuni uriaşe, pe care scria: „Atenţie! Pericol de contaminare. Intrarea este interzisă şi va fi pedepsită aspru!”

Era punctul central al Organizaţiei Soeft.

Unteroffizierul Soeft în persoană şedea pe un scaun, în mijlocul colaboratorilor săi cei mai apropiaţi, de data asta exclusiv în calitate de şef al organizaţiei.

— Nu cred că am mai putea primi şi alţi pacienţi, spunea el. Locurile sunt ocupate până la refuz.

— Da, însă preţul creşte de la o oră la alta.

— Posibil, făcu Soeft, dar nimeni nu ne va putea acuza că am impus tarife scăzute.

Afirmară cu toţii că nici nu le trecuse prin cap să-i aducă o asemenea acuzaţie. Noile propuneri erau însă atât de ispititoare, încât ar fi trebuit să reflecteze la o

extindere, fie şi redusă.

— Am mai putea găzdui un Gauleiter, şi chiar şi pentru ordonanţa unui Reichsleiter preţul nu ar avea nicio importanţă.

Soeft ceru să i se prezinte propunerile, pe care le găsi interesante.

— Ferma noastră e plină ochi, la fel şi agenţia de transporturi şi depozitele de benzină, spuse el, în cele din urmă.

— Aici, la sanatoriul de contagioşi, nu mai avem locuri… dacă nu vrem să fim supra-aglomeraţi, observă Unteroffizierul sanitar, care îndeplinea funcţia de medic-şef.

— Supra-aglomeraţia trebuie evitată, hotărî Soeft. La urma urmei, e necesară o parte din spaţiu şi pentru noi.

Acest pretins spital pentru contagioşi era invenţia personală a Unteroffizierului Soeft şi aici se afla, în principal, un anumit număr de bolnavi adevăraţi, strict izolaţi, care profitau de confortul acestei case şi se fereau ca de foc să pună întrebări amănunţite. Pe deasupra, exista numerosul personal de serviciu, compus exclusiv din oamenii lui Soeft. Acestuia! se adăugau unii „pacienţi particulari”, taxaţi cu preţuri excepţionale, din rândul Wehrmachtului, al oamenilor de afaceri şi al Partidului, care se simţeau acolo relativ adăpostiţi de tulburările zilei de azi.

— A, să nu uit, făcu Soeft, chiar de mâine trebuie să punem lângă textul în germană şi unul în engleză. Când aud de boli contagioase, americanii ocolesc de la distanţă. În plus, am nevoie de o mică colecţie de decoraţii pentru cei care mai trebuie răsplătiţi.

— Şi în ce priveşte cererile recente? Doar n-o să trimitem la plimbare un Gauleiter şi o oMonanţă de Reichsleiter?

— Încetişor, spuse Soeft, dus pe gânduri. Nu vă grăbiţi. Poate că ar trebui să ne gândim la organizarea

unei noi metode de găzduire… Nu-mi place deloc să dau cu piciorul la înavuţirea rapidă…

— În ultimul moment?

— Va trebui, totuşi, să încasez paralele de la Kreisleiter, spuse Soeft. O să iau cu mine cele două obiecte preţioase. Poate că o să reuşesc să le bag pe undeva. Pregătiţi pentru mâine dimineaţă devreme o ambulanţă, înfăşuraţi-mi doi băieţi în bandaje şi vârâţi-i în fundul maşinii.

— Le punem la socoteală cheltuielile suplimentare?

Soeft făcu un semn afirmativ.

— Mă duc să văd dacă nu-i putem caza la un prieten de-al meu îndepărtat, proprietar de cafenea, spuse el.

— Chiar te-ai hotărât definitiv? întrebă Hinrichsen, privindu-l cu simpatie pe Leutnantul Brack, care se pregătea să plece. Vrei să treci într-adevăr prin linia întâi, şi pe urmă?…

— E o posibilitate ca oricare alta, afirmă Leutnantul, convins. Şi găsesc că e cea mai onorabilă.

— Mai spune o dată, făcu Majorul, surprins. Mi s-a părut mie că am auzit cuvântul „onorabil”?

— Acum, prin el se înţelege cu totul altceva. În Germania, unde până şi coşarii au onoarea lor, dispun şi eu de dreptul la propria mea concepţie despre onoare.

— Dar ceea ce te pregăteşti tu să faci nu se cheamă oare trădare?

— Eu numesc asta o reacţie omenească, Herr Major. Nu voi trăda pe nimeni, dar îi voi scuti pe câţiva de a nu fi sacrificaţi. În mod inutil.

— La asta se mai adaugă şi faptul că ştii desigur unde anume să-i găseşti pe nemernici, spuse Hinrichsen, întinzându-i lui Brack centironul şi pistolul.

— Aşa este.

— Şi nu uita că, dacă, din întâmplare, o să întâlneşti pe cineva numit Hauk, de ăsta vreau să mă ocup eu însumi.

Leutnantul Asch stătea tot în genunchi pe covorul din dormitorul doamnei Willrich şi răsfoia documentele, hârtiile, scrisorile, biletele şi fotografiile risipite în faţa lui.

— Ai de gând să rămâi treaz toată noaptea? întrebă Barbara.

Şedea întinsă, îmbrăcată, pe unul dintre cele două paturi alăturate, şi fuma o ţigară. Deşi era obosită, nu reuşea să adoarmă.

— Nu vrei să mă laşi în pace? spuse Asch, morocănos.

— Şi ce-o să faci dacă nu vreau? întrebă Barbara.

Asch se strădui să nu ia în seamă observaţia asta, pe care o auzise de nenumărate ori. În urma cercetărilor sale, pusese deoparte un anumit număr de fotografii.

— Îl cunosc pe ăsta, spuse el. Dar nu ştiu de unde. Cred, totuşi, că e din oraşul meu natal, fiindcă pe una dintre fotografii apare o casă care se află, probabil, undeva pe-acolo… poate pe lângă parcul oraşului, dar nu sunt sigur.

— Şi ce contează asta? întrebă Barbara.

Căscă şi se întinse.

— Ai dreptate, răspunse Asch, resemnat. Ce contează? Nu există nici măcar un singur indiciu serios. Poate că mă las din nou distras de vreun amănunt lipsit de importanţă.

— Lasă-te distras, replică Barbara, care se ridică şi începu să se dezbrace.

— O sărăceşti.

— Mi-e cald, foarte cald. Vrei să vezi cât mi-e de cald?

— Mă duc la culcare. Chiar că n-are niciun sens. Mâine, plecăm de-aici şi ne întoarcem acasă.

— Mă iei şi pe mine?

— De ce nu? făcu Asch, indiferent. La urma urmei, nu sunt un Oberst Hauk.

— Rămâi aici, cu mine. Mi-e frică să stau singură în

patul ăsta. Unde vrei să te duci?

— În camera de zi… lângă doamna Willrich. Dacă îţi convine, n-ai decât să vii şi tu.

Bătrânul Asch îşi dădea din ce în ce mai mult seama că nunta lui Wedelmann avea să-l coste scump. Numărul musafirilor creştea neîncetat, iar setea lor părea de nepotolit. În sufrageria plină de fum de ţigară şi de hărmălaie domnea o atmosferă de petrecere cum nu mai cunoscuse cafeneaua sa niciodată.

— Domnilor şi doamnelor, mai e şi mâine o zi, rostea el, pe un ton blajin de portar de restaurant

— Iar azi e azi, răspundea Kowalski, care, cu ajutorul lui Stamm, tocmai destupase o nouă serie de sticle.

Tinerii soţi Wedelmann stăteau lângă abatele Westhaus şi primeau cu bunăvoinţă explicaţiile sale despre binefacerile Sfintei Biserici. Lore Schulz îi asculta cu simpatie şi, din când în când, scotea câte un oftat melancolic, mai ales după ce-i arunca vreo privire mai lungă lui Wedelmann. Kowalski şi Stamm vorbeau cu un aer de conspiratori şi păreau să-şi spună glume deocheate, fiindcă, la răstimpuri, nechezau ca nişte cai înhămaţi la căruţa fabricii de bere.

— Zău că e foarte târziu, remarcă bătrânul Asch.

— Niciodată nu e prea târziu, replică Kowalski.

Către ora unu dimineaţa, sosi Hauptmannul Schulz, plin de importanţă şi de furie. Fără să se uite la ceilalţi, se postă în faţa soţiei sale.

— Te-am căutat peste tot, îi spuse el.

— Şi acum m-ai găsit, răspunse ea, netulburată.

— Eu muncesc pe brânci, în timp ce tu te distrezi.

— Mă amuz de ceea ce tu numeşti muncă pe brânci.

— Dar luaţi loc, Herr Hauptmann Schulz, îl invită bătrânul Asch, străduindu-se să împiedice vreo ceartă în casa lui.

— Sunt în misiune, spuse Schulz, aşezându-se, totuşi.

În aceeaşi clipă, îl zări pe Gefreiterul Stamm şi i se adresă: Tu ce cauţi aici?

— Şi eu sunt în misiune, răspunse celălalt, cu amabilitate.

— A, da? Şi tu, nu eşti Kowalski?

— Ba da. Sunt şi eu în misiune. Aici, toţi suntem în misiune. Doar că fiecare înţelege asta în felul lui.

Bătrânul Freitag se bucura de atenţia cu totul deosebită a gardianului Krawattke, care se ocupa de el ca şi cum ar fi fost vorba de o rudă grav bolnavă, dar pe care nu trebuia s-o laşi să moară, deoarece nu şi-a făcut încă testamentul.

— Să vă mai aduc nişte pături, domnule Freitag? Noaptea e destul de rece.

— Ai putea să-mi goleşti oala, Krawattke.

— Imediat, domnule Freitag.

Gardianul se vârî la iuţeală sub prici, de unde scoase oala de noapte, apoi se ridică, ţinând-o strâns la piept, de parcă ar fi fost vreun pachet nepreţuit.

— Ce credeţi că se va întâmpla acum, domnule Freitag?

— Dacă nu o ştergi chiar în clipa asta, o să pierd şi puţinul somn la care am dreptul.

— Vreau să spun, din punct de vedere politic? Care va fi evoluţia generală a situaţiei politice?

— Ce e strâmb, n-are cum să crească drept, Krawattke.

— Dumneavoastră vă dă mâna să râdeţi, domnule Freitag, fiindcă aţi pariat pe calul câştigător.

— Iar tu, Krawattke, o să schimbi calul la timp. Sau poate că nu?

Krawattke îşi cufundă privirile întristate în oala de noapte a lui Freitag.

— Ce vreţi să fac? Nu mă pricep la nimic altceva… decât să păzesc deţinuţii.

— Nu e mare scofală… Dar n-ai de ce să-ţi faci griji,

că de gardieni e nevoie totdeauna. Doar deţinuţii se schimbă mereu.

— Înţeleg, spuse Krawattke, prinzând din nou ceva curaj. Asta mă mai linişteşte. Şi sunt, oricum, un gardian bun… Nu credeţi?

— Lasă-mă să mă culc, Krawattke.

— În fond, sunteţi un om cumsecade, domnule Freitag, spuse Krawattke, recunoscător. Ar trebui să fie mai mulţi ca dumneavoastră.

Zicând acestea, se strecură afară din celulă.

— Aşa! exclamă Greifer, mulţumit. Am făcut-o şi pe-asta.

Şi, punând trei sticle de şampanie pe masă, îşi contemplă mândru opera.

— Am ales ce era mai bun în proviziile noastre: *Mumm Extra-Diy*, ambalată ca un colier de perle. Am transportat sticlele astea ca pe nişte nou-născuţi. Nimeni n-ar fi făcut-o cu mai multe precauţii. Temperatura va fi şi ea exact cea care trebuie.

Oberstul Hauk nu zicea nimic. Arăta la fel ca întotdeauna: palid, spălăcit şi glacial. Ochii şi buzele sale te trimiteau cu gândul la un peşte. Avea înfăţişarea unei statui şi dădea impresia unei vulpi ucigaşe. Mâinile lui, uşor crispate, se odihneau pe masă.

Greifer nu observă la început nimic deosebit în comportarea stăpânului său.

— Cea de-a treia sticlă, făcu el, cu un rânjet, este pentru Brahm. Să nu poată spune că nu şi-a primit partea cuvenită.

Şi izbucni într-un râs zgomotos, convins fiind că făcuse o glumă nespus de reuşită.

Râsul îi îngheţă însă brusc când privi mai atent chipul Oberstului. Îl cunoştea extrem de bine, încât cele mai neînsemnate schimbări erau pentru el mai mult decât elocvente. În ochii acestuia, care-l priviseră de-atâtea ori cu o răceală binevoitoare, se citea acum furia.

— Ce s-a întâmplat, Herr Oberst? întrebă Greifer.

— Ştii a cui e casa asta?

— De unde vreţi să ştiu? E grozavă pentru ce avem de gând să facem, şi mă simt foarte bine aici.

— În timp ce te-ai dus să iei şampania, m-am uitat puţin de jur-împrejur. Şi aşa am aflat că aparţine unui Kreisleiter.

— Ladracu!”

Greifer înţelesese pe loc ce însemna asta. Nu puteau rămâne aici, fiindcă avea să fie una dintre primele case în care americanii urmau să scotocească.

— Tocmai nouă să ni se întâmple aşa ceva!

— Supărătoare treabă! spuse Hauk, privind în depărtare cu ochii lui de peşte, inexpresivi.

— Ei, mă rog, atunci o să găsim altceva! spuse Greifer, cu tonul hotărât al unui şef de comando. Şi asta, cum se luminează de ziuă.

— Dar mijloacele de transport?

— La dracu’! Cum de-am putut uita de bagajele noastre? Ei, o să reuşesc eu să rechiziţionez două camioane, chiar dacă va fi nevoie să întorc cu fundul în sus tot târguşorul ăsta prăpădit.

— Dar ce sunt eu, portar? exclamă bătrânul Asch, auzind soneria din nou.

— Dacă aveţi noroc, s-ar putea să ajungeţi într-o bună zi portar, zise Kowalski. Aşa că, profitaţi de ocazie să căpătaţi experienţă.

Nefericitul proprietar al cafenelei părăsi gălăgioasa adunare a nuntaşilor, care, de bună seamă, nu erau în stare să se despartă unii de ceilalţi, şi nici de cele mai bune sticle din pivniţă. Bătrânul Asch nu îi mai suporta, decât mârâind, pe numeroşii musafiri neplatnici şi nu pierdea niciun prilej pentru a le arăta nepoftiţilor cât era de furios. Nimeni însă nu îi dădea vreo atenţie.

Când se întoarse, era însoţit de un motociclist prăfuit şi istovit.

— Asta chiar că n-o să rămână prea mult, anunţă Asch, pe un ton provocator.

Motociclistul se îndreptă spre Wedelmann, îşi deschise geanta, scoase un bilet împăturit şi i-l înmână.

— Din partea General-maiorului Luschke, spuse el.

— Mulţumesc, făcu Wedelmann. Desfăcu oarecum şovăitor biletul şi-l citi. În clipa următoare, roşi ca un licean. Mulţumesc, repetă el, punându-l cu atenţie în buzunarul hainei.

— Ce e? întrebă Schulz, curios. E cumva o permisie de căsătorie?

— Întrebaţi-l pe General, replică, laconic, Wedelmann.

La scurt timp, se auzi din nou soneria, încât, fără nicio ruşine faţă de abatele Westhaus, Asch începu să înjure. Amuzată, Lore Schulz pufni în râs. Băuse peste măsură.

— Lăsaţi, domnule Asch, făcu Kowalski, binevoitor. O să vă înlocuiesc eu în funcţia de portar. Oricum, trebuie să mai cobor în pivniţă, fiindcă băutura aproape că ni s-a terminat.

— Să te ia dracu'! îi strigă bătrânul.

— Eu unul aş dori un Moselle uşor, dacă se poate, ceru preotul.

După o vreme, Kowaläki se întoarse încărcat cu sticle. Faţa îi radia.

— Domnule Asch, declară el, bucuros, tocmai au sosit nişte oameni pe care să-i găzduiţi, şapte dintr-un foc.

— Te-ai ţicnit de tot?

— Iată vinul dumneavoastră de Moselle, părinte.

— Kowalski, îl imploră bătrânul Asch. Spune-mi, totuşi, că nu-i adevărat.

— Ba-i adevărul adevărat! replică acesta, cu bonomie. Şapte soldaţi din bateria Leutnantului Asch. Şi cum eu sunt aici în avangardă, le-am ordonat să se adăpostească la dumneavoastră. Se vor instala jos, în

cafenea.

— În noaptea asta, gemu bătrânul, am făcut cele mai proaste afaceri din viaţa mea!

Pe biletul trimis lui Wedelmann, Generalul Luschke îi scrisese următoarele:

Dragă prietene.

Ne-am comportat cu toţii ca nişte eroi şi am trăit ca nişte câini, fiindcă am uitat ce înseamnă dragostea.

Încearcă s-o găseşti şi să fii mai fericit.

Şi uită-l pe al tău Luschke

Când, încetul cu încetul, păru să se împrăştie întunericul acestei nopţi, în cursul căreia războiul slăbi în intensitate mai mult decât într-o sută de alte nopţi, destui oameni, cu ochii larg deschişi, ezitară să-şi arunce privirile asupra zilei care tocmai începea. Multora le plăcea să doarmă, deoarece somnul le împiedica mintea să mai funcţioneze. Şi mai mulţi erau cei care nu voiau să se lase smulşi din tumult şi beţie. Câţiva dintre ei se ruşinau însă, iar printre aceştia, unii chiar se ruşinau pentru alţii.

A fost o zi cum Germania nu mai văzuse niciodată.

Dimineaţa care se ivi găsise mai multe cadavre, sticle goale şi chipuri fleşcăite decât oricare alta. Zorile se ridicară deasupra unor paturi răvăşite şi a unor trupuri extenuate, a decoraţiilor azvârlite cât colo şi a lăzilor sparte. Aici curgea benzină, dincolo sânge, iar dincoace rachiu. Unii oameni blestemau, sculându-se, alţii se rugau, fiindcă numai rugăciunea le venea în minte. O bună parte dintre ei se străduia să nu se mai gândească la nimic.

În grădina publică, cadavrul Stabszahlmeisterului Brahm începea să se descompună. Bătrânul Asch, care nu putea să doarmă, contempla mormanul de resturi lăsate de petrecăreţi. Abatele Westhaus nu mai era capabil să se roage, iar deţinutul Freitag refuza s-o facă. La comandament, Hauptmannul Schulz sforăia, în timp ce soţia lui încerca să-l seducă pe Wedelmann. Kowalski şi Stamm zăceau beţi, în pivniţă.

Leutnantul Asch şi Barbara se îndreptau spre oraş, iar feţele lor arătau limpede că nu dormiseră deloc. Leutnantul Brack, tânăr şi curajos, o apucase tot într-acolo, ca şi Generalul Luschke, istovit şi prăbuşit în maşină, lângă şofer, părând leşinat. Unteroffizierul Soeft era într-o ambulanţă confortabilă, în care se găseau ultimele sale „mărfuri66. Şi, aflate încă la o distanţă destul de mare, tancurile americane se îndreptau şi ele spre oraş.

Războiul se împleticea, obosit şi şubrezit, dar, o dată în plus, reuşi să se ridice pe picioarele sale slăbănoage.

În cursul acestor zile frământate, James I devenise matinal. Voinţa de-a trece la acţiune îi scurta somnul şi considera cât se poate de normal ca James II să se supună, fără proteste, obiceiurilor sale.

— Scoală-te, Pastore, strigă el, aliatul nostru Hinrichsen are neapărată nevoie de noi!

— Nu poţi să te descurci singur, Colega?

— Hotărârile importante nu trebuie luate decât în urma unei decizii comune, *dixit* căpitanul Boemes.

— Dar ce, aici suntem într-o întreprindere comercială?

— Suntem asociaţii celei mai mari. Întreprinderi din zilele noastre, Pastore... N-ai observat încă? Avem semnătură în alb pentru câteva milioane de dolari. Dacă vrea, Eisenhower poate adjudeca jumătate din continentul ăsta celui care oferă mai mult.

James II se ridică şovăielnic şi dădu păturile la o parte.

— Am impresia că nu citeşti decât un singur ziar, Colega, şi că nu e cel care trebuie. Căscă îndelung. O să-l tatonăm puţin pe aliatul nostru, Hinrichsen. Dacă e ceva de capul lui, aşa cum sper eu, n-o să-i strice deloc, iar dacă nu, o să-l iau în şuturi.

Se duseră după Hinrichsen, care dormea într-o cămăruţă, pe nişte perne întinse pe jos. James I îl scutură.

— *Heil Hitler*, Hinrichsen! strigă el, rânjind.

Hinrichsen cel gras îi privi cu ochii lipiţi pe cei doi americani, apoi, trăgându-şi nasul, îşi trecu mâna validă peste faţa acoperită de sudoare.

— Ce-ţi mai face rana? îl întrebă James II.

— N-o să mă deranjeze deloc.

— Asta-i foarte bine! spuse James I şi continuă fără nicio pauză: Eşti gata să-ţi pui o uniformă americană, fără însemne?

— Dacă trebuie…

— Eu sunt pentru diviziunea muncii, spuse James I, în acelaşi ritm grăbit. Dacă te alături Serviciului nostru, o să fim trei. De ce vrei să te ocupi? Ce-ai vrea să razi mai degrabă: administraţia, Partidul sau Wehrmachtul?

Hinrichsen nu se gândea decât la Oberstul Hauk, pe care voia să-l descopere, să-l izoleze şi să-l ucidă, astfel încât răspunse fără ezitare:

— Wehrmachtul, dacă am dreptul să aleg.

— Bine! spuse James I, aruncându-i o foaie de hârtie. Asta-i planul interogatoriilor. Începi într-o jumătate de oră.

— Într-o oră, corectă James II, arătând braţul în eşarfă al lui Hinrichsen. Şi pe deasupra mai trebuie să studieze şi planul.

— Bine, făcu James I. Sunt un om foarte înţelegător, aşa că îi acord trei sferturi de oră.

Şi, zicând acestea, plecară. Hinrichsen îi urmări cu privirea, îşi frecă din nou faţa, apoi îşi unii cu greu trupul enorm.

O oră mai târziu, purtând o uniformă americană fără însemne, care-i venea destul de bine, se afla în sala de interogatorii. James şi James II se aflau de-o parte şi de alta, la câte o masă situată la vreo patru metri de-a lui. Cei doi americani păreau preocupaţi şi nu dădeau niciun semn că ar fi interesaţi de ceea ce făcea el.

James I azvârlise pe masa lui Hinrichsen trei chestionare de mari dimensiuni, care erau necompletate, cu excepţia numelor.

— Scoate de la tipii ăştia tot ce poţi! îi ordonă el. Nu te grăbi... dar nu sta mai mult de-o jumătate de oră cu fiecare.

Hinrichsen se apucă să studieze numeroasele întrebări, dintre care o bună parte erau inutile. Dar, oricât de complicat ar fi fost sistemul, acea serie redusă şi bine organizată de întrebări şi răspunsuri constituia pentru oamenii simpli, care spuneau tot ce ştiau, ca şcolarii, o plasă primitivă, c6-i drept, dar solidă. Nişte oameni care nu erau mai deştepţi decât peştii ar fi trebuit să se lase prinşi cu grămada.

— Pot să încep? întrebă Hinrichsen.

— Dă-i drumul! Şi, întorcându-se către James II, adăugă: Pentru ca aliatul nostru să nu se simtă stânjenit în cursul primelor încercări, o să ne retragem şi o să mergem să bem un păhărel.

James II îi făcu cu ochiul partenerului său şi ieşiră împreună din cameră. Ajunşi afară, izbucniră amândoi în râs, ca după o glumă deocheată.

„De ce naiba au şters-o?” se întrebă Hinrichsen.

Nu-şi pierdu însă timpul cu asemenea enigme. Privi filele goale, pe care erau notate trei nume, şi, cu un gest instinctiv, o apucă pe ultima dintre ele.

Într-o engleză plăcută auzului, bine rostită, îi dădu plantonului american aflat lângă uşă, care-l privea indiferent, ordinul de a-l introduce pe prizonierul german.

Era un Leutnant foarte tânăr, foarte înalt, subţire şi costeliv. Pe chip i se citea dispreţul, dar deopotrivă aroganţa şi teama, iar întreaga sa atitudine arăta clar voinţa de a-şi manifesta, chiar şi cu această ocazie, superioritatea virilă.

— Ce grad aveţi? întrebă Hinrichsen.

— Puteţi să vă daţi seama şi singur, răspunse Leutnantul, sec. Am mai spus-o, de altfel. Pe deasupra, scrie şi în livretul meu militar. N-am chef să tot repet aceleaşi lucruri.

Hinrichsen îl examină cu atenţie pe tânărul din faţa lui. Avea doar vreo douăzeci de ani. Ajunsese direct de pe băncile şcolii la cazarmă, de-acolo pe front, iaţ acum căzuse în mâinile americanilor.

„Fiul meu”, îşi zicea Hinrichsen, „avea aceeaşi atitudine, gândea la fel şi probabil că s-ar fi comportat la fel, iar eu nu l-aş fi învăţat altceva, fiindcă nu aş fi putut să-l învăţ altfel”.

— Ce vreţi să mai ştiţi? întrebă Leutnantul, recalcitrant. Câte chestionare vreţi să mai umpleţi? Cel de ieri nu vă ajunge?

Simţindu-se stingherit, Hinrichsen începu să râdă.

— Nu cumva râdeţi de mine? întrebă Leutnantul, pe un ton destul de aspru.

— Ce păcăleală! făcu Hinrichsen.

„Iată şi explicaţia gestului atât de mărinimos la prima vedere al lui James I, care zicea să iasă «ca să nu mă simt jenat»”, îşi spuse Hinrichsen.

Era clar că James I îi dăduse pur şi simplu în sarcină trei prizonieri pe care-i storsese după toate regulile, vrând să vadă acum dacă declaraţiile notate de Hinrichsen aveau să corespundă întru totul cu cele obţinute de el.

— Haide, îl îndemnă Hinrichsen, uşor înveselit, să nu mai pierdem timpul. Gradul? Când l-aţi primit? De cât timp sunteţi soldat? Cărei unităţi aparţineţi?

Tânărul răspunse pe un ton morocănos, adăugând:

— Începe să fie prea de tot. Credeţi că-mi face plăcere să rumeg mereu aceleaşi răspunsuri? apoi întrebă de-a dreptul: Sunteţi german?

— Întrebările le pun eu. Dumneavoastră trebuie doar să răspundeţi, observă Hinrichsen, cu duritate.

— Înseamnă că sunteţi german! Mi-am dat seama imediat.

Hinrichsen îşi încleştă dinţii şi duse mâna la braţul rănit.

Obrăznicia plină de triumf a tânărului îi făcea un rău

fizic. Strânse din pleoape şi privirea îi deveni glacială.

— Sunteţi rănit? întrebă Leutnantul. Aţi căzut cumva dintr-tm jeep, sau aţi nimerit sub roţile vreunui vehicul?

Hinrichsen îşi întinse peste masă pumnii enormi şi-i desfăcu încet. Apoi respiră adânc, ca scăpat de-o povară. Suferinţa chinuitoare şi stânjeneala profundă pe care i le provocase începutul primului său interogatoriu dispăruseră.

— Sunteţi tânăr, Herr Leutnant, spuse el. Şi ăsta nu-i niciodată un lucru rău, în vreme de război. Dar nu aţi ştiut să vă folosiţi inteligenţa, iar în timp, asta nu are cum să ducă la ceva bun. N-aţi înţeles nici acum ce s-a întâmplat cu Germania dumneavoastră. Patria dumneavoastră, tinere, s-a transformat într-un candidat la sinucidere.

— Vreţi să mă interogaţi, sau să discutaţi cu mine, Herr compatriot?

— Am fost de faţă, tinere, odată când erau interogaţi nişte prizonieri de război ruşi.

— Probabil că a fost acelaşi lucru cu interogatoriul unor prizonieri de război nemţi luat de un comando special rus.

— Tot ce se poate, nu ştiu… Totul e posibil în vreme de război, în orice caz, prizonierii ăştia urmau să răspundă strict la întrebările ce li se puneau. Când refuzau, primeau lovituri cu patul puştii în şale. Câte asemenea lovituri aţi putea suporta? Unul dintre ruşii ăia a mers până la treizeci şi două, după care a leşinat. A fost stropit din belşug cu apă rece, iar interogatoriul a continuat.

— Bine, făcu Leutnantul, cu glas răguşit.

— Sunteţi membru de partid?

— Nu.

„Trebuie să fie adevărat”, îşi zise Himichsen. „E prea tânăr. Şcoală, război, sârmă ghimpată: asta-i tot ce a putut încăpea în viaţa lui de până acum”.

— Eraţi instructor politic de partid?

— Da, la batalionul 2.

— Offizier?

— Nu. Doar cu titlu secundar. Nu existau instructori cu titlu principal decât de la divizie în sus.

„Şi asta-i adevărat”, îşi zise Hinrichsen, completându-şi însemnările şi răsfoind apoi din nou livretul militar al tânărului Offizier.

— Cunoaşteţi cumva un oarecare. Oberst Hauk?

— Nu.

— Păcat! făcu Hinrichsen, dându-i drumul.

Cel de-al doilea Offizier, Hauptmann de aviaţie, părea cu totul inofensiv în sens politic, respectiv, era nazist doar cu numele. Un soldat profesionist, de inteligenţă medie şi cu o constituţie solidă, care cunoştea regulamentele la perfecţie şi avea o atitudine ca la carte.

Răspunse corect şi politicos, exact aşa cum se cuvenea faţă de un şef. Şi, din moment ce acum americanii se aflau în măsură să-i dea ordine, el unul îi considera drept şefii săi actuali, ceea ce, la urma urmei, era destul de logic.

— Cunoaşteţi cumva un oarecare Oberst Hauk?

— Nu, îmi pare rău. Doar un Hauptmann Haukwitz.

— Păcat! făcu Hinrichsen. Puteţi pleca.

Cel de-al treilea, un Oberleutnant, se apropie cu un aer supus; dacă ar fi avut pălărie, ar fi frământat-o în mâini. Zâmbetul lui amintea de acei mici funcţionari, care se temeau să nu-şi piardă postul. Păşea neauzit, ca pe nişte tălpi de crep.

Hinrichsen începu prin a-i pune întrebările obişnuite. De când era în armată? Oberleutnantul răspunse că era rezervist, mobilizat automat, dar nu era militarist. Membru de partid? Nu, nici vorbă. N-ar fi intrat niciodată în Partid. Fusese dintotdeauna împotriva lui. Instructor politic de partid? Nu, nici nu i-ar fi trecut prin cap aşa ceva, ba dimpotrivă. Simpatia sa se îndreptase dintotdeauna spre membrii complotului din 20 iulie.

Hinrichsen răsfoi fără să spună nimic livretul militar

al celui aflat în faţa lui. La rubrica „Studii”, observă următoarea menţiune, scrisă extrem de citeţ: „4 iulie-25 iulie: Grafenberg”.

Hinrichsen rămase cu privirea plecată, fără să mai citească din nou acel nume: Grafenberg. Se gândea cât se poate de serios la ce trebuia să facă, deoarece, din întâmplare, ştia foarte bine ce se ascundea sub acea denumire. Grafenberg era un castel din apropiere de Kassel, unde se organizau cursuri pentru anumiţi Offizien selectaţi în vederea formării ulterioare a „Curţilor Marţiale volante”, care lăsau în urmă nenumărate cadavre de soldaţi atârnate în ştreang şi având prinsă pe piept o hârtie pe care scria: „Sunt un laş ticălos, fiindcă l-am trădat pe Führer”.

— E cumva ceva în neregulă? întrebă Oberleutnantul, îngrijorat.

— Cunoaşteţi cumva un anume Oberst Hauk?

— Nu, se grăbi să răspundă celălalt. Sigur nu cunosc.

— Bine, puteţi pleca.

Hinrichsen se uita la uşa pe care ieşise acest Oberleutnant, care spunea pe un ton atât de blând că nu fusese niciodată nazist şi care primise o formaţie specială pentru „Curţile Marţiale volante”. Îi stăruiau şi acum în urechi cuvintele acestui om cumsecade, care, atunci când fusese întrebat dacă-l cunoaşte pe un anume Oberst Hauk, negase de două ori, vrând parcă să se apere, îngrozit. „Nu, sigur nu-l cunosc”.

Uşa pe care continua s-o privească gânditor Hinrichsen se deschise, şi în cameră intrară, plini de curiozitate, James şi James II.

— Ei, aliatule, ce rezultate ai obţinut?

— E unul care era Offizier NSFO[7], cu titlu secundar.

— Foarte bine, spuse James I, aprobator. Aşa este.

James II încuviinţă din cap, ca şi cum asentimentul

7 Instructor politic (n. tr.).

său ar fi fost absolut necesar.

— Care dintre voi doi i-a interogat mai întâi pe oamenii ăştia pe care mi i-aţi trimis mie? întrebă Hinrichsen.

— Eu, bineînţeles, răspunse James I, oarecum mândru şi fără ruşine. Doar nu ţi-ai închipuit că o să-ţi dăm drumul să te ocupi de „suboamenii" ăştia, înainte de a te fi pus la încercare?

— Am crezut doar că vă cunoaşteţi meseria cât de cât, zise Hinrichsen, pe un ton sec.

— Ce vrei să spui, întrebă James I, ofensat.

— Vrea să spună probabil că în ochii lui nu eşti decât un prost, strecură James II, cu amabilitate.

— Cel de-al treilea Offizier, pe care-l voi desemna drept Oberleutnantul Grafenberg, a primit o formaţie specială pentru ceea ce se numea „Curţi Marţiale volante".

— Zău? făcu James I, surprins.

— Daţi-mi-l mie, ceru Hinrichsen. Cred că are neapărată nevoie să i se împrospăteze memoria. Pot să mă ocup eu de omul ăsta?

— E-n regulă, spuse James I, mărinimos, făcând o grimasă către Pastor şi felicitându-se în secret că îşi alesese acest colaborator, pe care-l considera remarcabil.

General-maiorul Luschke devenise peste noapte, cum s-ar spune, cel mai urât om din oraş. Era blestemat de toţi, poate cu mai mică înverşunare, dar la fel de frecvent ca şi Führerul. Hauptmannul Schulz aproape că nu mai dădea niciun ordin, fără să pomenească numele Generalului, iar bravii membri ai Volkssturmului, împreună cu familiile lor, juraseră să nu-l uite niciodată.

În timp ce Luschke dormea în cazarmă, cufundat într-un somn greu şi fără vise, ca un mort, dat fiind că eforturile din ultimele zile îi sleiseră trupul extenuat, Schulz abuza de numele său.

„Heini, acum o să vedem…", îi spusese băiatului din Hitlerjugend când se întorsese, în zori, la comandament,

după petrecerea prelungită de la Asch.

„Da”, făcuse puştiul, iradiind de patriotism, „o să vedem dacă suntem un popor de stăpâni”. „Acum, fiule”, rostise Schulz cu limba încleiată, „trebuie să mă trezesc din nou la ora şapte, fiindcă la ora şapte am comandat – din ordinul Generalului Luschke – adunarea Volkssturmului. Să mă trezeşti la şapte fără un sfert”.

Astfel încât, la ora indicată, Heini se strădui, urlând şi aruncându-i din belşug apă în cap, să-şi aducă şeful în stare de luptă. Deoarece era lipsit de experienţă în privinţa soldaţilor beţi-morţi, avu nevoie de o jumătate de oră pentru a izbuti, fiindcă se lăsa întruna intimidat.

La ora şapte şi treizeci şi cinci, îşi atinsese scopul: Schulz, neras şi clătinându-se pe picioare, trecea în revistă frontul „soldaţilor” săi. Începu prin a critica totul, de la încălţările prost curăţate şi până la tunsoare; apoi, în scurt timp, se plictisi, cu atât mai mult cu cât îşi dădu seama că nimeni nu punea la inimă admonestările sale şi, mai ales, nici nu se înfiora de spaimă sau măcar de respect.

— Şleahtă de molâi, făcu el. Nu sunteţi decât pe jumătate soldaţi. Şi, adresându-se credinciosului său însoţitor, adăugă: Nu cumva să iei exemplu de la gaşca asta de războinici, Heini.

— Bineînţeles că nu. Exemplul meu este Führerul.

— Dacă vrei tu, mormăi Schulz.

— Şi, fireşte, dumneavoastră, Herr Hauptmann, afirmă Heini, cu sinceritate.

— Asta mă bucură, băiete dragă, spuse Schulz, care gustă câteva clipe plăcerea deplină de-a se simţi admirat.

Din nou însufleţit, se proţăpi în faţa membrilor din Volkssturm, care mârâiau şi bombăneau nemulţumiţi, şi strigă:

— Soldaţi, mai avem o sarcină grea de îndeplinit, şi, împreună, încrezători în… în şefii noştri, vom şti s-o îndeplinim. Generalul Luschke aşteaptă asta de la fiecare dintre voi şi cere ca fiecare să-şi facă datoria până la…

— Până la ultima suflare, spuse, din spatele lui, cu glas scăzut şi plin de entuziasm, tânărul Heini.

— Până când nu va mai fi nevoie să-şi facă datoria.

— Şi când se va întâmpla asta? întrebă Unul dintre oameni.

— Numai Generalul Luschke o va hotărî, proclamă Schulz.

Din rândul oamenilor se auzi un murmur. Comandantul lor se întoarse spre ei şi-i privi, dar nimeni nu-i acordă vreo atenţie.

— Soldaţi, strigă din nou Schulz, acum trebuie să vă apăraţi ţara, nevestele şi copiii. Cine ar sta pe gânduri?

— Eu! mârâi un soldat, fără a fi însă auzit decât de camarazii lui…

— Pentru început, o să instalăm pe o porţiune cuprinsă între trei şi cinci kilometri de oraş, pe toate drumurile şi şoselele, cu excepţia, bineînţeles, a potecilor, baraje şi capcane pentru tancuri. Vă acord şase ore. Generalul Luschke se aşteaptă să nu depăşiţi acest interval sub niciun motiv.

— Pot să vă întreb, interveni şeful Volkssturmului, de unde să luăm lemnul…

De la fabrica de cherestea, răspunse Schulz, cu un gest larg.

— Dar nu mai funcţionează de câteva zile, iar stocurile de lemn au fost folosite în cea mai mare parte pentru nevoi gospodăreşti. Ce mai rămăsese alaltăieri a fost şterpelit de localnici azi-noapte.

— Redactaţi un afiş pentru populaţie, ordonă Schulz, care să sune aşa: „Furturile de leşine, şi în special de lemne pentru construcţii, vor fi pedepsite de Tribunalul Militar. Cine va înapoia lemnele furate va fi scutit de urmărire judiciară”. Organizaţi un centru de colectare a lemnului.

— N-o să se găsească niciun cretin care să ţină seama de asta, rosti unul dintre soldaţi, cu convingere.

Urmat de tânărul Heini, care se ţinea de el ca o umbră, Schulz se îndreptă cu paşi mari spre impertinentul în chestiune şi i se adresă cu severitate:

— Vrei cumva să pui la îndoială voinţa de-a se apăra a populaţiei noastre?

— M-aş feri ca de foc, se grăbi să răspundă celălalt.

— Te vei prezenta la mine, comandă Schulz, pentru a-ţi primi pedeapsa de la Generalul Luschke. Înţeles? Bine! mai e vreunul care vrea să se pună cu Generalul?

Nimeni nu-şi exprimă o asemenea dorinţă, ceea ce nu-l surprinse din cale afară pe Schulz.

— Asta-i tot? întrebă el, pipăindu-şi capul care-l durea rău.

„Să-mi fi dat Kowalski sau Stamm băutură proastă? Dacă au făcut asta…”

— Tot n-avem lemne pentru barajele de tancuri şi capcane, îi atrase din nou atenţia şeful Volkssturmului.

— Fir-ar să fie! exclamă Hauptmannul. Atunci luaţi scândurile de care vă folosiţi ca să faceţi focul… O să fie cu siguranţă destule.

— Putem să tăiem copacii din grădina publică? întrebă cineva.

— Sigur că da! Dacă e după mine, n-aveţi decât să tăiaţi şi copacii din piaţă. Principalul e ca barajele să existe la ora unu după-amiază.

— Dar e deja opt, observă şeful trupei, care se străduiacţin răsputeri să se stăpânească. Iar ora opt şi cu şase ore fac ora două.

— Rahat! făcu Schulz. Le vreau la ora unu după-amiază, nicio clipă mai târziu. E vina mea dacă voi aţi pierdut o oră cu întrebările voastre prosteşti? La ora unu deci… Iar în după-amiaza asta vom face nişte exerciţii pe teren, cu Bazooka şi aşa mai departe. Acum, ştergeţi-o şi la treabă!

Schulz însuşi dispăru la rândul lui, în sediul comandamentului. Heini tropăia în urma lui.

— Adu-mi o bere, băiete, dar să fie rece, de la gheaţă. Să ştii un vechi principiu militar, Heini: pentru mahmureală singurul lucru bun e alcoolul.

În vreme ce Heini umbla încoace şi încolo, încercând să găsească nişte bere, Schulz îşi ocupă timpul sâcâindu-i pe Oberleutnantul Nowack şi pe oamenii din sectorul lui.

— Listele tale sunt, în sfârşit, gata? întrebă el.

— Aproape, afirmă Nowack.

— Să n-aud! Ce-nseamnă „aproape”? Trebuie să fie gata.

Nowack lucrase toată noaptea împreună cu subordonaţii săi.

Listele de încartiruire se lungiseră într-un mod neprevăzut. Teoretic, serviciul lui se ocupa de-acum de un număr de cinci ori mai mare de locuinţe şi de persoane încartiruite decât înainte.

— Pot să spun fără exagerare, Herr Hauptmann, rosti Nowack, profund jignit, că am făcut tot ceea ce este omeneşte posibil…

— Să n-aud! aruncă Schulz, agasat. Nu numai atât trebuie să faci, ci tot ceea ce este posibil din punct de vedere militar. Ai înţeles?

Nowack, deprimat, privea în pământ. Soldaţii, auxiliarii şi funcţionarii săi de ambele sexe preferau să se prefacă a nu fi implicaţi în treaba asta. Pentru ei, acest Nowack era un idiot, dar, totodată, şi cel mai cumsecade om. Cât despre Schulz, îl considerau tot un idiot, dar, pe deasupra, şi un explozibil de mare putere, încât era recomandabil să se evite pe cât posibil vecinătatea lui, şi mai ales orice contact cu el.

Schulz răsfoi la repezeală lista locuinţelor.

— Asta-i. Unde este situaţia privind soldaţii găzduiţi la *Café Aschl*

— Herr Hauptmann, nu ştiam că…

— Bineînţeles, replică Schulz, satisfăcut Nu ştiai nimic, din nou. Dar eu… eu… trebuie, să ştiu totul, nu-i

aşa? Pe asta te bizui tot timpul. Sau te pomeneşti că ţi-ai pus în cap să faci niţel comerţ la negru cu acest faimos Asch.

— Herr Hauptmann! protestă Nowack, sincer răvăşit la această bănuială.

— Aşa s-ar zice, spuse Schulz, triumfător. Dar eu nu sunt… Nu, eu nu sunt aşa! îţi ofer prilejul să lămureşti treaba.

Schulz aruncă listele la picioarele lui Nowack şi plecă.

Între timp, Heini reuşise să facă rost de bere. Aşternuse o faţă de masă albă pe biroul Hauptmannului său venerat şi pusese pe ea un pahar proaspăt spălat. Alături de el, se afla sticla de bere, iar lângă ea, Heini.

— Doar o sticlă? întrebă Schulz, servindu-se.

— Mai sunt trei, puse la rece, răspunse Heini, fiind cât pe ce să se înece de mândrie.

— Bravo, fiule! spuse Schulz, laudativ. Faci progrese. Ai tot felul de calităţi, Heini. Ai tot ce-ţi trebuie să ajungi Unteroffizier… ba poate chiar Offizier.

Chipul de copil cumsecade al lui Heini se împurpura, arătând ca o roşie răscoaptă. Băiatul îl privea pe Hauptmann cu nişte ochi strălucitori, de parcă l-ar fi văzut tronând în faţa lui pe însuşi Führerul. Îşi zicea că trăieşte într-o epocă măreaţă, şi era atât de fericit, încât părea să-şi fi pierdut graiul.

— Vino mai aproape, băiete! ordonă Schulz. Stai aici, lângă mine. Ia spune-mi… acolo unde ai găsit sticlele astea de bere, mai erau şi altele?

— Bineînţeles.

— Atunci, rosti Schulz, clătinând din cap satisfăcut, poţi să bei şi tu una cu mine. Îţi permit… în mod excepţional.

Heini se duse să mai aducă o sticlă şi bău direct din ea. Berea era oribilă, dar aşa avea impresia că e şi el bărbat. Se simţea nespus de onorat, şi ce contează că te

doare burta, în comparaţie cu onoarea?

— Mda! făcu Schulz, punând alături prima sticlă golită. Situaţia e gravă.

— Exact, ca pe vremea lui Frederic cel Mare, spuse Heini. Şi totuşi, el a câştigat, fiindcă nu a fost laş şi nu a cedat.

— Aşa-i, confirmă Schulz, şi eu am citit asta undeva. Dar atâta vreme cât ai nişte oameni pe care te poţi bizui… nişte oameni ca tine, Heini… nimic nu e pierdut.

— Puteţi să vă bizuiţi pe noi toţi, pe mine şi pe cei douăzeci şi cinci de camarazi ai mei, îl asigură Heini.

— Sper din toată inima, răspunse Hauptmannul, atacând o nouă sticlă. Uită-te, băiete, eu sunt copleşit de atâta muncă şi nu pot să fiu pretutindeni în acelaşi timp. Aşa că am nevoie de oameni care să-mi ţină locul, într-un fel, care să vadă şi să audă în locul meu. Înţelegi, băiete?

— Nu pe deplin.

— Fii atent. Băieţii noştri din Volkssturm sunt nişte oameni curajoşi şi cumsecade, bineînţeles, dar nu au înflăcărarea necesară. Acum se ocupă cu instalarea barajelor şi a capcanelor pentru tancuri.

— Foarte bine.

— Ei, iar eu aş vrea să ştiu cum merge treaba, unde se munceşte cu spor şi unde nu. Iar pentru asta am nevoie de observatori, de informatori, de spioni, dacă vrei… într-un cuvânt, de oameni pe care să mă pot baza.

— Adică de noi! strigă Heini, entuziasmat.

— Ai ghicit, spuse Schulz, încântat, destupând cea de-a treia sticlă.

Apoi, se apucă să elaboreze împreună cu nevinovatul puşti din Hitlerjugend sistemul de supraveghere pe care-l dorea. Niciunul dintre ei nu-şi dădu seama la început că acesta nu era altceva decât un sistem de denunţuri în toată regula.

Coloana părea să fi intrat într-un fund de sac. Era o coloană formată din soldaţi aparţinând diferitelor arme,

plini de noroi, care stârneau nori de praf. Nu avea nici cap, nici coadă, nici şef şi nici itinerar. Aproape toţi cei care făceau parte din ea îşi dăduseră singuri un ordin de marş, ce se putea formula în felul următor: „Scapă cine poate!”

Acum, această revărsare de frică părea că voia să se oprească. Şoferii maşinilor, care se urmau bară la bară, apăsară pe frână şi opriră. Câţiva începură să înjure, dar niciunul nu era dispus să facă ceva.

Leutnantul Asch opri şi el. Dându-şi cascheta pe ceafă, îşi şterse chipul mânjit.

— Dacă o să meargă tor aşa, vom avea nevoie de cinci ceasuri ca să parcurgem cei zece kilometri care ne-au mai rămas, spuse el.

— Ce s-a mai întâmplat? întrebă Barbara, nervoasă…

— Suntem în pană, asta s-a întâmplat.

— Nu poţi să faci un ocol?

— Nu. Am comis prostia de a mă lăsa prins la mijloc.

Asch coborî, îşi dezmorţi puţin picioarele şi privi cercetător coloana de vehicule. Era ca un vierme gigantic, ce părea să se unduiască de-a lungul drumului, format din nenumăratele unităţi care se amestecau de-a valma şi se îndesau una într-alta, precum pâslă.

— În comparaţie cu asta, migraţiile trebuie să fi fost o simplă mutare de mobilier, constată el.

— Dacă mai rămânem mult timp pe loc, spuse Barbara, americanii o să ne ajungă din urmă.

— Şi când vor da cu ochii de tine, vor fi al naibii de încântaţi. Haide, fii drăguţă şi nu le refuza plăcerea asta.

Barbara se îndreptă în scaun, nemulţumită. Era înfăşurată într-o manta soldăţească veche şi murdară, căreia îi suflecase mânecile prea lungi. Căpşorul aproape că îi dispărea sub casca de oţel. Căută o oglindă, dar nu găsi niciuna. Poşeta părea să-i fi dispărut şi ea, ceea ce nu făcu decât să-i mărească nervozitatea.

— Linişteşte-te, spuse Asch, cu un gest amical. O să scapi în curând de toată mizeria asta.

— Chiar voi putea să rămân la voi acasă?

— Cum te va vedea, tatăl meu va pune deasupra uşii un panou pe care să scrie: „Fii binevenită!”

— Şi soţia ta?

— Probabil că va face nişte ghirlande pe care să le atâmp deasupra, răspunse Asch, sarcastic.

După care o lăsă şi pomi de-a lungul coloanei.

Avu impresia că a nimerit peste o armată de ţigani arieni. Nu se mai vedeau nicăieri lăzi de muniţie şi nici de arme, ci numai cutii, cufere şi saci. Războiul părea că intenţiona să se încheie printr-un exerciţiu de transport de mărfuri, iar participarea trupelor auxiliare feminine la operaţiunea „Amurgul Zeilor” era serioasă.

La intersecţie, Asch descoperi motivul care frâna înaintarea: un camion enorm bloca tot drumul. Lângă acesta, părăsite şi disperate, plângeau două fetişcane în uniformă. Lângă radiator, un soldat urina fără ruşine, înjurând.

— N-aveţi decât să bociţi, mucoaselor, le striga el. Daţi-i zor! Dar atâta vreme cât n-o să vă curgă din ochi benzină, n-o să ajute la nimic.

Asch realiză pe loc situaţia. Pana de benzină avusese loc chiar la încrucişarea celor două şosele, formând astfel un baraj de toată frumuseţea. Se îndreptă spre cea mai apropiată maşină şi întrebă:

— Puteţi să-i daţi nişte benzină?

— Niciun strop, se grăbi să răspundă şoferul, care mesteca o bucată de cârnat de vreo jumătate de metru.

— Atunci, aici o să putreziţi.

— Asta în niciun caz. Dacă hodoroaga ăia nu se urneşte din loc în cinci minute, o s-o azvârl în şanţ.

Şi continuă să mestece cu voluptate.

Înainte de-a se hotărî Asch să ia cu forţa benzina absolut indispensabilă, prin mulţimea indiferentă îşi croi drum, foarte politicos, un Offizier în care Asch îl recunoscu, după voce, pô Leutnantul Brack. Acesta turnă

un bidon aproape plin în rezerv o* rul camionului. Soldatul care fusese la volan se apropie, stupefiat, îşi aranjă pantalonii şi încetă să mai înjure.

Asch se apropie de Leutnant şi întrebă:

— Eşti cumva în stare să zbori, Brack? Cum ai putut să scapi din găleata în care eram?

— Dar tu, Asch? făcu celălalt, surprins. De la o vreme, îmi dai impresia că preferi pasul broaştei-ţestoase… Credeam că ai ajuns de mult acasă.

— Şi voiai să-mi faci o vizită?

— Vreau să-l văd pe Generalul Luschke.

— Pot să te iau cu mine. Am mai în spate o motocicletă cu ataş.

— Cu plăcere. Până acum m-am folosit de-un camion, dar pare să sufere de mania de-a merge doar într-a-ntâia.

— Probabil că nu ştie încotro s-o ia şi merge doar din obişnuinţă.

— Asta trebuie să fie. Războiul nu mai continuă decât din pură obişnuinţă.

— Şi tu de ce-l mai continui, Brack? Fiindcă ai mai puţină nevoie s-o faci ca oricine.

Fetele în uniformă, care plângeau, se strecurară între ei. Erau nefardate şi nu se mai coafaseră de mult.

— Herr Leutnant, spuse una dintre ele, ce se va întâmpla cu noi?

— Acum vă puteţi continua drumul, răspunse Brack, politicos. Cu benzina pe care v-am pus-o, puteţi face vreo sută de kilometri.

— Dar unde trebuie să mergem?

— Nu ne întrebaţi pe noi, interveni Asch, ci pe şefii voştri direcţi.

— Dar nu mai e niciunul.

— În asemenea cazuri, cel mai practic este să închizi prăvălia.

— Asta le spun şi eu, zise soldatul care le transporta. Asta le tot spun de vreo trei zile. Credeţi însă că există

cineva care să ne primească? Peste tot suntem trataţi ca nişte leproşi. Nu ne putem opri nicăieri.

Brack şi Asch se priviră şi înclinară din cap, înţelegându-se imediat. Conduseră camionul până la cea mai apropiată fermă, pe care o rechiziţionară cu forţa.

Apoi, se întoarseră la motocicleta lui Asch, iar Brack o salută extrem de ceremonios pe Barbara.

— Nădăjduiesc, rosti el, că nu o să vă deranjez prea tare.

— Când o să fie pace, o să te poţi revanşa, spuse Asch. O să-ţi iau din când în când cu împrumut Mercedesul.

Când nesfârşita coloană se urni din nou, Asch se desprinse de ea, îndreptându-se spre câmp, şi pomi printre ogoare. Însoţitorii lui erau scuturaţi ca nişte cartofi într-o maşină de sortat.

Se apropiau de oraş. Asch, care era absorbit aproape exclusiv de condus, nu avu timp să-l privească şi nici măcar să se lase în voia melancoliei provocate de întoarcerea acasă. Coloana se opri din nou. Pe drumul principal, membrii Volkssturmului, care munceau fără tragere de inimă, înălţau un baraj pentru blindate.

— Dar văd că aici treaba e cam agitată! observă Asch, frânând. La noi, până şi bunicii par că vor să se mai joace de-a războiul.

— Staţi pe loc! le strigă, destul de energic, unul dintre războinicii întârziaţi şi nebărbieriţi. Trecerea e interzisă.

— Dă-te la o parte cu puşcociul ăla, că altfel îţi rup şalele cu el! răspunse Asch.

— Stop, sau trag!

— Ba nu, n-ai cum să tragi. O să te scapi în pantaloni.

— La arme! urlă apărătorul senil al oraşului.

Speriaţi, oamenii încetară lucrul şi îşi îndreptară privirile înspre ei, vrând să vadă ce se petrece. Unul se desprinse din grup şi se apropie de motocicletă.

— Dar nu-i fiul domnului Asch?

— Şi încă cum, tăicuţule!

— Ah, asta-i bine. Tatăl tău va fi bucuros să te vadă. Doar că, uite care-i treaba… Nu puteţi trece pe-aici… decât pe jos. E ordinul comandantului operativ.

— Sunteţi complet ţicniţi! Ar trebui să fiţi la cafenea, nu în tranşee!

Atunci interveni Leutnantul Brack, care coborî de pe motocicletă, se apropie de şeful celor care munceau la barajul pentru tancuri şi-l întrebă politicos:

— Ştiţi cumva unde-l pot găsi pe General-maiorul Luschke? Trebuie să ajung urgent la el. Aparţin Statului-Major al acestuia.

— Asta-i altă mâncare de peşte, spuse celălalt. Îl găsiţi la cazarma de artilerie.

Şi dădu de îndată oamenilor săi ordinul să elibereze trecerea.

Brack îl adresă un zâmbet lui Herbert Asch şi, urcându-se înapoi la locul său, remarcă:

— Cu politeţea ajungi mult mai departe, dragă colega.

— Da, ba chiar până la casa de nebuni, replică Asch, care pomi vijelios prin breşă, îndreptându-se spre oraşul său natal.

— Ce facem? Mergem mai întâi la tatăl meu, să bem în cinstea întoarcerii, sau dorinţa ta de a-l revedea pe General e de-a dreptul irezistibilă? întrebă Asch.

— Te-aş ruga, dacă poţi, să mergem mai întâi la cazarmă.

Asch făcu doar un gest de asentiment şi, înconjurând oraşul, ajunse în mai puţin de un sfert de oră la vechea cazarmă. Aceasta era pustie, depăşindu-i toate aşteptările. În faţa clădirii Statului-Major se găseau doar câteva camioane, având pe ele cifra diviziei lui Luschke. Santinela moţăia, fără să-i mai pese de nimeni şi de nimic. Era clar că habar nu avea de ce se găsea acolo.

Asch o lăsă în motocicleta cu ataş pe Barbara, care se forţă să-i accepte porunca fără să protesteze, şi pătrunse în clădire, îndreptându-se spre birourile ale căror uşi erau marcate cu cifra diviziei. Spre stupefacţia soldaţilor, cei doi cerură să fie anunţaţi la Offizierul de ordonanţă al diviziei.

Nu aşteptară deloc, fiindcă Offizierul ieşi imediat şi-i întinse mâna lui Asch.

— Ce naiba, dragul meu, văd că îl ai pe dracu' în tine! exclamă acesta.

Brack zâmbi politicos, se dădu puţin la o parte şi întrebă:

— Îl cunoaşteţi pe Leutnantul Asch?

— Chiar foarte bine! replică celălalt, strângându-i mâna lui Herbert. Pe oamenii favoriţi ai Generalului îi ştiu bine, şi nu numai după nume. Dar spune-mi, erou neînfricat, ce te aduce aici?

— Voiam să te vedem la faţă, răspunse Asch, nestânjenit, şi să-l privim pe Generalul nostru „ochi în ochi", cum scrie în manualele de lectură.

— Misiunea mea e încheiată, zise Brack, regulamentar. Bateria Asch s-a dislocat în conformitate cu ordinele primite şi am reuşit să trecem prin liniile americane. Solicit acum o nouă misiune.

Aghiotantul se aşează şi-i invită pe cei doi camarazi să procedeze la fel.

— Nu credeam că o să te mai vedem... Leutnant Brack.

— Şi asta vă contrariază rău, aşa-i? întrebă Asch, rânjind.

— Dimpotrivă, Generalul era întru totul sigur că...

— Ce?

— S-o lăsăm baltă, spuse aghiotantul cu brutalitate. Poate că o să staţi de vorbă despre asta cu Generalul.

— Chiar acum?

— Nu acum. Generalul doarme. A fost pe drum două

zile şi două nopţi, şi acum s-a culcat şi el. Aţi putea face la fel, Leutnant Brack.

— Nu sunt obosit. Pot să-mi reiau munca imediat.

— Dar nu e nicio grabă.

— Şi eu ce am de făcut? întrebă Asch. Să mă duc şi eu la culcare?

— Dacă vrei.

— Ce se întâmplă pe-aici? Cum se prezintă ultima bătălie? Am ajuns, în sfârşit, mai aproape de Victoria Finală?

— Foarte aproape, spuse aghiotantul, obosit. Iar Generalul ţine să lase un bilanţ corect. Nu mai vrea nicio nesăbuinţă. A cerut un inventar şi o împărţire a proviziilor.

— Vi s-au acordat cumva nişte împuterniciri? întrebă Asch, cu amabilitate.

— Exact. Iar eu vreau să fiu din nou împuternicit şi să rămân aşa, dacă se poate, câte zile oi mai avea.

— Amin! făcu Asch, energic.

— Dacă am priceput bine, Generalul îşi dislocă sistematic divizia? constată, cu atenţie, Brack.

— Bineînţeles, spuse aghiotantul. Iar ordinele sale de uz interii sunt următoarele: evitarea oricărei vărsări de sânge, distrugerea tuturor armelor şi permisiunea de-a încerca să scape de prizonierat acordată celor ce-o doresc. Toate astea însă trebuie să se desfăşoare ca lumea, sistematic, în ordine.

— Bravo! exclamă Brack, cu jumătate de glas.

— Nu cred că e întru totul exact, remarcă Asch, cu scepticism. Volkssturmul s-a dezlănţuit, s-a apucat să ridice baraje contra blindatelor.

— Unde asta? întrebă aghiotantul, surprins.

— Aici, sub nasul Generalului Luschke. Băieţii lucrează pe şoselele dimprejur de parcă ar fi plătiţi la bucată.

— E imposibil. De-a dreptul exclus. Nu a fost dat un asemenea ordin.

— Poate că e vorba de o confuzie, ca să nu spun mai mult. În zilele noastre sunt destui idioţi în uniformă.

— Probabil că te-ai înşelat, Leutnant Asch. Nu poţi judeca situaţia în ansamblul ei. Poate că e vorba de o manevră de camuflare, de-o amăgire…

— Se poate. În privinţa amăgirilor, nu ducem lipsă. Noi, nemţii, suntem chiar în stare să ne autoamăgim! Dar se poate foarte bine ca, de data asta, idiotul să fiu eu. Totuşi, în locul dumneavoastră, aş încerca să mă lămuresc singur dacă în sectorul ineu s-au pus pe treabă nişte smintiţi sau nişte vulpoi.

— Fireşte, fireşte. O să vedem noi despre ce este vorba. Paza bună trece primejdia rea. Dar nu cred că e ceva rău.

— Într-adevăr, păreţi de-a dreptul convins, răspunse Asch, cu un zâmbet amabil.

Obergefreiterul Kowalski se sculă clătinându-se, clipi din ochi în lumina cenuşie a zorilor, îşi luă capul în mâini şi gemu: „Să nu mai aud de nunţi!”

Îşi scuturâ capul, care îl durea rău, şi zări lângă patul în care se ghemuise o sticlă de rachiu pe jumătate plină. „Ce porcărie!” făcu el, scârbit. Apoi o înşfăcă şi o duse la gură.

Kowalski respira gâfâit şi zgomotos pe gura larg deschisă. Bărbatul care dormise îmbrăcat lângă el se ridică, la rândul lui, şi spuse:

— Sper din toată inima că o să te înăbuşi.

Kowalski încetă să mai răsufle, dar rămase gură-cască. Cu o reală surprindere, îl recunoscu pe Wedelmann.

— Cum se face că eşti aici? întrebă el, naiv.

— Dacă inteligenţa ţi-ar fi pe măsura obrăzniciei, mă-ntreb unde am ajunge.

— Un moment, te rog, îl imploră Obergefreiterul, frecându-ţi energic ţeasta. Lasă-mă să chibzuiesc. Dacă îmi aduc bine aminte, te-ai căsătorit ieri-seară, Herr Wedelmann… Sau trebuie să-ţi spun „Herr Hauptmann”?

— Lasă-l încolo pe Hauptmann, rosti Wedelmann, nu prea amical.

— Încet, încet! Deci te-ai căsătorit ieri-seară şi am sărbătorit evenimentul în noaptea asta. Dar de ce te-ai culcat în camera mea? Dacă sunt bine informat, noaptea nunţii ţi-o petreci de obicei…

— Herr Kowalski, replică Wedelmann, extrem de agresiv, nu eu sunt cel care dorm în camera ta, ci tu dormi într-a mea.

— Bine, bine… Pe mine unul, asta nu mă deranjează. Dar tu… de ce nu te-ai culcat cu nevasta ta?

— Fiindcă s-a culcat altcineva cu ea.

— Nu se poate! exclamă Kowalski, făcând ochii mari.

Era un lucru ce-l deconcerta până şi pe el, pe care nimic nu-l putea uimi.

— Dar cum se poate?

— Tocmai tu întrebi? Tu, care eşti singurul vinovat?

Kowalski se trase îndărăt, consternat.

— Dar asta nu se poate. Doar n-o să… cu soţia unui camarad… a unui… înţelegi, Herr Wedelmann, eu nu prea sunt un om onorabil, dar aşa ceva… niciodată, chiar de-aş fi beat ca un porc.

— Idiotule! făcu Wedelmann, abia zâmbind.

— Cuvântul ăsta amical îmi face foarte bine, afirmă Kowalski. Dar nu mă prea lămureşte. Ştiu doar că eram plin ca un butoi. Ştiţi cum se zice: „Profită de război, că pacea e cumplită”. Dar abia dacă îmi mai pot aminti câteva amănunte: cred că pe la ora patru eram complet matol.

— Bagă-ţi capul în apă rece. Ai acolo, pe bufet, spuse Wedelmann.

Kowalski se îndreptă, împleticindu-se, spre ligheanul plin, îşi cufundă capul în apă şi, pentru început, se apucă să bea… Asta dură câteva clipe. De fiecare dată când îşi mai trăgea răsuflarea, gemea de plăcere şi durere.

— Azi-dimineaţă, pe la cinci, voiai să fii medicul morţilor şi să te duci la culcare.

— Să fiu medicul morţilor şi să mă culc? Dar de unde mi-a venit asta? Ce mă apucase?

— De unde vrei să ştiu eu? în orice caz, medicul morţilor Kowalski a vrut să doarmă aici… Şi ştii cu cine voiai să te culci?

— Sper că nu cu soţia ta? întrebă Obergefreiterul, uluit.

— Dacă ai fi încercat una ca asta, nu te-ai mai afla aici, ci la spital.

— Ei, haide, haide! făcu*Kowalski, împăciuitor. Dar atunci cu cine voiam să mă culc?

— Cu doamna Lore Schulz.

Kowalski fluieră tare, clătinând din cap.

— N-ar fi fost deloc rău, spuse el, convins.

— Doamna Schulz nu mai putea sau nu mai voia să se întoarcă acasă, iar tu declarai gălăgios că vrei să veghezi asupra ei.

— Asta mi se potriveşte.

— Doamna Schulz părea să fie, în mare, de acord. În orice caz, nu ţi-a respins propunerea.

— Bun! Şi atunci, cine s-a vârât între noi şi m-a împiedicat s-o fac?

— Domnul Asch.

— Omul ăsta e duşmanul meu de moarte, declară Kowalski, aproape solemn.

— În cele din urmă, domnul Asch nu-şi putea asuma riscul ca locuinţa să i se transforme în casă de rendez-vous. Ar trebui să-l înţelegi. Şi, cum ai refuzat să dormi jos, în cafenea, unde se află câţiva soldaţi din bateria Asch, şi cum nu încetai să te lauzi cu prietenia dintre tine şi Leutnantul Asch, pretinzând ferm că trebuia să te trateze ca pe un musafir de soi, singura soluţie a fost să-ţi cedez patul… iar soţia mea s-a dus să doarmă cu doamna Schulz.

— Fir-ar să fie! spuse Kowalski, cufundându-şi din nou capul de mai multe ori în apa rece. Zău mă simt prost că ţi-am stricat noaptea nunţii. Dar în primul rând de mine

mi-e milă, Herr Wedelmann. De fiecare dată când sunt pe punctul de-a reuşi, ceva se pune de-a curmezişul şi mă face să ratez. Aşa a fost tot războiul, îţi mai aminteşti de femeia aia atât de bine de la Teatrul Armatei, din Rusia? Toată armata nu avea ochi decât pentru ea. Dar ea pe cine a pus ochii? Pe mine. În orice caz, eram cât pe ce să ajung fa linia de sosire, şi uite că exact atunci…

— Chiar nu poţi să vorbeşti despre altceva? N-ai nimic altceva de făcut? Totuşi, trebuie să mai existe ceva şi pentru tine…

— Înţeleg. Am înţeles. Mă mut imediat. Dar pe cine să trimit aici? Poate pe Lore Schulz?

— Şterge-o mai repede! îl îndemnă Wedelmann, aproape prietenos.

— Dacă stau şi mă gândesc bine, observă Kowalski, râzând, ajung să-mi spun că nu domnul Asch m-a ţinut departe de eleganta doamnă Schulz, ci… tu.

— Dispari de-aici, medic al morţilor, că altfel tu o să fii mort.

— Acum ştiu de ce mi-am conferit titlul ăsta. Kowalski îşi adună în grabă lucrurile, apoi se postă în poziţie de drepţi şi zise: Medicul morţilor la raport, pentru a anunţa că pleacă!

Şi ieşi tropăind, împleticindu-se puţin, dar vădit bine dispus.

Obergefreiterul se îndreptă mai întâi spre o străduţă, unde era garată maşina de transport a firmei Soeft. Şoferul, care era cetăţean german, dormea în cabină, dar, într-o clipă, se pregăti de plecare, imediat ce Obergefreiterul îi aruncă o privire.

— Şeful tău, Soeft, a sosit cumva? întrebă Kowalski.

Şi cum apărătorul patriei, germanul ignorant, îl privea fără să înţeleagă, Kowalski, care călătorise destul pe cheltuiala statului, îi adresă câteva frânturi în franceză.

— Na, na! făcu şoferul germanizat. Soeft nu venit. Nu-i Soeft. Nu ordine, nimic.

— Atunci, sforăie mai departe, copil nobil al Poloniei. Nu pricepi ce-ţi spun? Culcă-te, bătrâne, culcă-te. Vezi? Când sporovăiesc în franceză, până şi coloniştii noştri polonezi mă înţeleg. Vezi ce bine-i să ai carte, Stanislas?

Kowalski îl lăsă pe surogatul de neamţ, care rânjea fără să priceapă nimic, şi păru să aibă intenţia de-a face o lungă plimbare matinală. Traversă piaţa oraşului, o luă pe Göringstrasse, apoi pe Strasse der SA, trecu prin piaţa sordidă dedicată lui Julius Streicher şi se îndreptă spre Hindenburgstrasse. Trecu încet, abia aruncându-i o privire, prin faţa casei de la numărul 13, apoi, mărind pasul, ca şi cum l-ar fi apucat o nevoie urgentă, pătrunse în grădina publică.

O dată ajuns acolo, se întrebă de unde să înceapă. Apoi îşi zise: „Trebuie să fi mers drept înainte… vreo opt sute de metri”.

Atunci, ca un câine de vânătoare care urmăreşte o pistă, Obergefreiterul începu să caute. Cu nasul în pământ, Kowalski descoperi o potecă şi pomi de-a lungul ei, fără să piardă urmele din ochi, vreo zece minute, după care se opri şi începu să exploreze crângul, descriind cercuri largi. Frunzişul putrezit al toamnei trecute i se lipea de cizme.

Zece minute mai târziu, găsi la liziera unui luminiş ceea ce se aştepta să găsească: ascuns în tufişuri, zăcea cadavrul unui soldat Kowalski îl examină atent. Aplecându-se spre el, constată că era vorba de un Stabszahlmeister. Cele două orificii de gloanţe din spate, aflate la mică distanţă sub ceafă, erau uşor de observat.

Kowalski târî cadavrul afară din mărăcini şi se apucă să-l scotocească minuţios. Omul nu fusese jefuit, aşa cum te-ai fi putut aştepta, ţinând cont de împrejurări. În buzunare se găseau toate obiectele pe care le avea, de regulă, asupra lui un Offizier superior: un tirbuşon, un briceag, mărunţiş, cărţi de joc, fotografii, prezervative, creioane, o batistă.

Kowalski mai găsi şi un portofel destul de gros, care

conţinea câteva teancuri de bancnote, o serie de hârtii şi două acte de identitate, amândouă pe numele de Brahm. Unul era livretul militar, pe care orice soldat trebuia să-l poarte mereu asupra lui, iar celălalt, un carnet de identitate civil.

„Îl cheamă Brahm pe nefericitul ăsta”, îşi zise Kowalski, dus pe gânduri. „Dar nefericitul ăsta pare să fi fost un tip destul de şmecher. Ştia cum să se păzească. «Brahm – Stabszahlmeister», «Brahm – geometru»”.

Kowalski pufni în râs. „Deşteaptă chestie. Geometru! Nu-i o meserie rea pentru perioada de tranziţie!”, îşi zise el, cântărind în mâinile sale mari cele două documente.

Apoi, îşi spuse: „Asta-i meseria care-mi trebuie”. Şi îşi îndesă în buzunar cele două acte de identitate.

Împinse la loc cadavrul în tufişuri şi îl acoperi grijuliu du crengi, apoi, traversând parcul, se întoarse pe Hindenburgstrasse. Acolo, ascunzându-se iarăşi sub un copac aflat mai la distanţă, examină casa cu numărul 13. Nu văzu pe nimeni. Doar un camion de-al Wehrmachtului zăcea părăsit pe o alee din grădină.

Când se întoarse în oraş, Unteroffizierul Soeft stătea deja lângă maşina de transport. Soeft îl salută ca pe un frate îndelung aşteptat, pe care ardea de nerăbdare să-l strângă la piept, apoi îl duse spre şoferul său, care strălucea de bucurie, ca şi cum ar fi fost personajul principal al vreunei petreceri minunate.

— Nu observi nimic? întrebă el, pe un ton profesoral. I-am conferit satelitului meu o nouă decoraţie: Crucea de Merit, fireşte, cu spadă, clasa I. Asta se-nţelege de la sine, doar nu pierdem timpul cu bagatele.

— Aşa-i! făcu Kowalski, uşor surprins.

Şi pipăi crucea nou-nouţă, ceea ce-l făcu pe fiul necredincios al Poloniei să se îndrepte, ţeapăn ca un copac.

— Asta e în stare să fie şi mai nemernic ca până acum, spuse Kowalski.

— Are tot timpul pentru asta. Trebuie să-mi mai facă un serviciu, şi atunci o să-i dau Crucea de Aur. Mi-au mai rămas şapte bucăţi.

— N-ai putea să-mi dai şi mie două?

— Câte doreşti, răspunse Soeft, mărinimos. Ai încheiat afacerea?

— Evident!… Şi procentajul meu, îl încasez acum, aşa cum ne-am înţeles?

— Nu, răspunse Soeft, cu amabilitate.

— Mai zii o dată, diavol tatuat ce eşti!

— Nu… Nu primeşti procentajul pe care l-am stabilit, ci unul mai mare.

— Soeft, zise Kowalski, suspicios, cât o să mă coste asta?

— Mai facem o afacere împreună, şi atunci o să ai o bătrâneţe asigurată”.

— Ce afacere, viţel afurisit cu şase labe?

— Kowalski, răspunse Soeft, patetic, noi suntem totuşi prieteni vechi.

— Fără din astea, bătrâne. Când un vulpoi bătrân ca tine începe să vorbească de prietenie, înseamnă că pregăteşte o porcărie de prima clasă.

— Dragul meu Kowalski… Eşti în bune relaţii cu bătrânul Asch, proprietarul cafenelei.

— E duşmanul meu de moarte, strigă Kowalski. Mi-a jucat o festă îngrozitoare. Închipuie-ţi o clipă: i-am căzut cu tronc frumoasei Lore Schulz, care voia cu tot dinadinsul să mă ia în patul ei, şi iată că atunci ticălosu-ăsta…

— Kowalski, îl întrerupse Soeft, pentru care timpul însemna bani, trebuie să mai pun la adăpost doi indivizi. Dacă mă ajuţi…

— Încă doi bandiţi?

— Ei, haide, ce naiba! Cine vorbeşte de bandiţi? Sunt doi tipi absolut ca lumea, în cazul în care caracterul le corespunde cu contul bancar. Dacă iese afacerea, ne pică în braţe o avere în toată regula, Kowalski.

— Kreisleiterii pot plăti chiar aşa de mult?

— Unul dintre ei e Gauleiter, preciză Soeft, cu mândria negustorului ce-şi laudă marfa. Dacă unul ca ăsta n-a strâns o avere, înseamnă că şi-a ratat vocaţia… Cât despre al meu, fiule, e o comoară.

— Vreun responsabil cu munca forţată? Sau vreun furnizor de armament? Sau vreun hingher de evrei?

— Al meu, răspunse Soeft, rânjind, este un adevărat prieten al omenirii. Mi-a împuiat urechile tot explicându-mi cât bine a făcut. Şoferul său avea voie să fumeze din ţigările lui; a scăpat-o pe o mătuşă de-a neveste-sii, care se măritase cu unul pe jumătate evreu, de rechiziţionarea pentru munca în uzină, iar o dată, când şi-a petrecut o noapte la Paris cu o puicuţă, i-a dat dublul preţului convenit şi a omis chiar să o denunţe, cu toate că aparţinea unei rase străine. Vezi bine că e ca un frate.

— Putem încerca, la urma urmei, spuse Kowalski, după ce chibzuise. S-ar putea să merite osteneala.

Deşi era satisfăcut, Soeft simţea o oarecare suspiciune. Kowalski acceptase prea repede şi, mai ales, prea devreme, din moment ce nici nu vorbiseră despre împărţirea beneficiilor, iar acest ultim aspect stârni neîncrederea lui Soeft, aflat mereu la pândă.

— Dacă ai cumva de gând să mă tragi pe sfoară, Kowalski…

— Cum poate să-ţi treacă prin cap una ca asta, Soeft? Doar suntem prieteni vechi!

Oberleutnantul Greifer intră cu o îndrăzneală remarcabilă în biroul comandantului local şi, abia înclinându-se în faţa lui Schulz, spuse:

— Permiteţi să mă prezint… Grafenberg.

— Ce vreţi? întrebă Schulz, nemulţumit.

Abia dacă îi aruncă celuilalt o privire. Cerceta corespondenţa ce sosise din nou pe căi ocolite şi care-i provocase destule griji, cu toate că încă nu deschisese nici măcar o scrisoare. Nu avea însă nevoie s-o facă pentru a se

simţi deja furios şi a se plânge de soartă, fiindcă în tot teaiicul nu exista nicio scrisoare care i-ar fi putut aduce avansarea la gradul de Major.

— Sunt aici la ordinul şefului meu, Oberstul Hochheim, spuse Greifer, care purta acum numele de Grafenberg.

— O clipă, făcu Schulz şi, lăsându-şi acolo vizitatorul indignat, se năpusti în anticamera în care Gefreiterul Stamm îşi curăţa atent unghiile, cu un foarfece de birou.

— Asta-i toată corespondenţa?

— Bineînţeles.

— N-ai reţinut nicio scrisoare?

— Dar, Herr Hauptmann, se-nţelege că nu! făcu celălalt, cu o indignare discretă.

— Vreau să spun… poate că nişte scrisori adresate fostului comandant? Sau poate şefului batalionului de rezervă?

— Nu, niciuna, răspunse Stamm, din ce în ce mai curios. Toată corespondenţa trece acum prin comandament, aşa cum aţi ordonat. Aşteptaţi o comunicare importantă, Herr Hauptmann?

— Chiar că s-ar putea spune aşa, mârâi Schulz, care murea de dorinţa de-a termina războiul cu gradul de Major.

— Aşteptaţi cumva o scrisoare de la secţia de personal a armatei?

— Asta nu te priveşte, răspunse Schulz, cu duritate.

Dădea să iasă, când Stamm adăugă amabil:

— O să mai fie probabil un rând de corespondenţă, în după-amiaza asta.

— De unde ştii?

— Trebuie să fie pe drum, m-a anunţat oficiul poştal. Problema este dacă o să ajungă aici.

— Stamm, făcu Schulz, insistent, răstoarnă cerul şi pământul şi fă-o să ajungă aici. Corespondenţa e importantă. Toţi soldaţii o aşteaptă, toţi vor ceva de la cei

dragi. Nu trebuie să fie dezamăgiţi. Pentru un soldat, poşta este la fel de importantă ca aprovizionarea, ba poate chiar mai mult.

— Am înţeles, spuse Gefreiterul, care se stăpânea cu greu să nu râdă.

— Cel mai bine ar fi ca Oberleutnantul Nowack să se ocupe personal de ea… Oricum nu are altceva de făcut.

— E pe cale de a-şi număra oasele care i-au mai rămas. A încasat o chelfăneală clasa-ntâi la Asch acasă, când a vrut să controleze spaţiul de cazare.

— A îndrăznit bătrânul Asch să facă una ca asta?

Nu el, fiu-său. Tocmai s-a întors, şi Nowack a dat peste el.

— O să-i arăt eu lui! exclamă Schulz, dornic să-şi transforme nemulţumirea în faptă.

— Cui? Oberleutnantului Nowack sau Leutnantului Asch?

— Amândurora! strigă Schulz, repezindu-se ca un leu în biroul său, gata să-l răstoarne pe Oberleutnantul Greifer, aflat în mijlocul încăperii.

Schulz se opri brusc.

— Ce? Tot aici eşti? întrebă el, răuvoitor.

— N-am avut încă posibilitatea de-a vă prezenta cererea mea, replică Greifer-Grafenberg, cu un sânge rece neobişnuit pentru el.

— Atunci, prezintă-ţi-o.

— Mă numesc Grafenberg, spuse Greifer, ale cărui mâini tremurau uşor.

Părea că vrea să-şi încleşteze pumnii.

Privind scrisorile nedesfăcute de pe biroul său, Schulz întrebă cu grosolănie:

— Şi ce-i cu asta?

Greifer închise o clipă ochii. Ţinea pumnii strânşi, cu încheieturile crispate şi albe. Cu toate acestea, păstra o ţinută impecabilă, iar glasul îi rămase politicos.

— Sunt ordonanţa Oberstului Hochheim, care are de

îndeplinit o misiune specială, continuă el.

— N-are decât să şi-o îndeplinească.

— Din nefericire, camioanele noastre au rămas în pană – amândouă.

Schulz apăsă cu furie pe butonul soneriei. Stamm apăru de îndată.

— Ia de-aici toată hârţogăria asta, porunci Schulz, cu un gest dispreţuitor la adresa corespondenţei adunate pe birou.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse Stamm.

Ceva mai uşurat, Schulz se întoarse spre musafirul său.

— Camioanele voastre au rămas în pană? Şi ce vreţi? Aţi avut ghinion.

— Oberstul Hochheim, spuse Greifer, forţându-se să se controleze, cere să-i fie puse la dispoziţie două camioane de mărime mijlocie, împreună cu patru oameni, şi benzina necesară pentru trei sute de kilometri.

— Şi mai ce?

— Acestea ne vor ajunge, spuse celălalt, respirând adânc.

— Zău? Ascultă, camarade, crezi cumva că mă joc aici de-a Moş Crăciun?

— Le vrem cel târziu într-o oră, adăugă Oberleutnantul, legănându-se pe genunchi.

— Poţi să aştepţi şi până la paştele cailor, răspunse Schulz, cu superioritate. De la mine n-o să primiţi nici măcar un capăt de aţă.

— Vă atrag atenţia, rosti Oberleutnantul, cu un glas răguşit, asupra faptului că în acest fel compromiteri intrarea noastră în acţiune.

— Puţin îmi pasă de intrarea voastră în acţiune, replică Schulz, bizuindu-se pe puterile depline pe care le căpătase şi pe superioritatea gradului său.

— O să vedem noi în curând cui o să-i pese.

— Ce? făcu Schulz, convins că nu auzise bine.

— Dacă în cel mult o oră nu primim ce am cerut, o să vă legănaţi la capătul unei frânghii.

— Cum îţi permiţi să-mi vorbeşti aşa?

— Aşa se vorbeşte cu sabotorii şi trădătorii.

— Asta-i chiar culmea! icni Schulz.

Greifer scoase un ceas din buzunar şi-l compară cu ceasul de la mână, apoi cu pendula de perete.

— Şaizeci de minute, spuse el. Niciunul în plus.

— O să te arestez, zbieră Hauptmannul.

Greifer ridică din umeri şi ieşi ţanţoş din birou, trântind uşa după el.

Schulz avu nevoie de câteva minute pentru a-şi reveni. Îl chemă pe Heini: acesta ieşise. Îl chemă pe Nowack: nici acesta nu era acolo. Apoi, tremurând de furie şi pus pe fapte mari, ceru legătura cu Generalul Luschke. Îi răspunse aghiotantul.

— Aţi făcut bine că m-aţi sunat, spuse acesta. Tocmai voiam s-o fac eu.

— Aş putea vorbi cu Herr General?

— Regret, dar acum nu se poate. Uite ce voiam să te întreb, Herr Hauptmann… Te ţii întru totul de directivele pe care ţi le-a dat Generalul?

— La milimetru, afirmă Schulz. La milimetru.

— E-adevărat că ai ordonat să fie instalate baraje şi capcane pentru tancuri?

— Da, exact, baraje şi capcane antitanc.

— În ce scop? La ce pot servi, Herr Hauptmann?

— Dar asta intenţiona Herr General, răspunse Schulz, cu glasul răsunând de convingere.

— Nu cred. Baraje şi capcane antitanc, în momentul de faţă şi în situaţia în care suntem… e un fel de joacă pentru copii.

— Avem şi mine, grenade şi Bazooka. O să fie suficient.

Trecură mai multe minute până când aghiotantul se dezmetici şi putu să răspundă.

— Herr Hauptmann Schulz, rosti el în cele din urmă, te rog să nu mai dai nicio dispoziţie. Şi respectă pe deplin ordinele Generalului.

— Cum trebuie să înţeleg acest lucru?

— Mă tem că ai să-ţi dai seama, fără îndoială, cât de curând, răspunse aghiotantul şi închise telefonul.

— Totuşi, oamenii tăi nu pot să se stabilească la mine acasă, îi spuse bătrânul Asch fiului său.

— Jambonul tău îmi demonstrează limpede cât de cumplit a fost războiul ăsta pentru tine, răspunse Herbert, tăindu-şi o felie de grosimea unui deget.

— Înseamnă să ne legăm la cap fără să ne doară, insistă Asch, încercând să-şi convingă fiul.

— Asta-i o nimica toată faţă de necazurile pe care ni le-aţi adus voi nouă.

— Spune-mi, Herbert, eu am declarat război? întrebă Asch, aproape solemn.

— N-ai avut ocazia, răspunse celălalt, pipăind cu vârful degetelor cârnatul din faţa lui, ca să vadă cât e de tare. Dar războiul ţi-a adus bani, nu glumă, şi te-ai ferit să protestezi faţă de porcăriile care s-au comis.

— Am fost totdeauna adversarul declarat al nazismului, băiete. Doar n-o să spui că nu-i aşa? Totdeauna am…

— În vorbe, da, tată, aşa-i. De faţă cu nişte prieteni siguri, dincolo de orice îndoială, şi cu uşile de fiecare dată bine zăvorâte.

— Nu mă-nţelegi, făcu bătrânul Asch îngrijorat, aruncându-i o privire imploratoare fiului său, care mesteca mai departe liniştit. Scoase din buzunar o batistă de o albeaţă imaculată, pe care o desfăcu şi îşi şterse fruntea. Nu sunt un erou, continuă el. Sunt negustor. Şi pentru cine crezi tu că am făcut afacerile astea?

— Pentru mine, desigur, pentru cine altcineva? Cunosc placa asta, tată.

— Şi totuşi aşa este, Herbert! După moartea lui

Vierbein, sora ta Ingrid a intrat în Wehrmacht şi s-a măritat cu un brav Offizier al Führerului, aşa că n-o să se mai poată ocupa de afacerea mea. De altfel, dintotdeauna am fost convins că tu o vei prelua.

— Deci tu chiar crezi că războiul se va opri în faţa cafenelei tale, tată?

— Păi, nu e practic încheiat?

— Se poate, spuse Herbert, tăindu-şi o bucată voluminoasă de caltaboş. Se poate ca războiul să fi ajuns la capăt. Dar asta nu înseamnă nici pe departe că s-a şi încheiat. E la fel ca într-o cursă de bărci cu motor: până să stingi motorul şi să te opreşti, de mult ai depăşit linia de sosire.

— Am făcut tot ce-mi slutea în puteri, spuse bătrânul Asch. Iar socrul tău, bătrânul Freitag, o să-mi fie o garanţie eficientă.

— Asta aţi pus-o împreună la cale?

— Nu era nevoie… Ne înţelegem fără prea multe vorbe.

— Sper, spre binele tău, că nu te înşeli în privinţa asta. Bătrânul Freitag e destul de încăpăţânat şi confundă uşor încăpăţânarea cu tăria de caracter.

— Nu-ţi face griji. L-am ajutat când era cât pe ce să fie trimis într-un lagăr de concentrare, aşa că o să mă ajute şi el dacă o să am necazuri. Ce mă îngrijorează însă cu adevărat este felul în care vezi tu lucrurile, băiete dragă.

— Singurul lucru care mă interesează este pofta mea de mâncare, răspunse Herbert, înghiţind o îmbucătură zdravănă de cârnat din came şi creier de porc, cu pâine şi unt.

— Pregătisem totul cum nu se poate mai bine, spuse proprietarul cafenelei. Soţia şi copiii tăi sunt la ţară. Pivniţa era plină, iar casa goală vă aştepta. Nu mai erau nici servitori, nici clienţi: închisesem prăvălia pe un timp nedefinit. Eram singur-singurel în castelul meu şi te aşteptam. Şi, în loc de asta, iată că apare Wedelmann cu

logodnica lui. Bine, mi-am zis atunci, de ce nu?

— Ai o inimă nobilă!

— Apoi a sosit Kowalski ăsta. Am închis iarăşi ochii. La urma urmei, e prietenul tău. Dar, deodată, a apărut toată şleahta asta de soldaţi, pe care nu i-am văzut în viaţa mea. Stau cel puţin câte doi într-un pat, iar jos, în cafenea, s-a instalat în voie toată bateria ta.

— Asta mă necăjeşte rău. Tu eşti un partizan al păcii şi ăştia au venit din război să te necăjească.

— Soldaţii tăi ar putea, totuşi, să se ducă să stea la cazarmă, insistă bătrânul.

— Ce vrei să caute la cazarmă? Fii sigur că se simt mult mai bine aici.

— Şi pe Oberleutnantul Nowack de la comandament de ce l-ai dat afară?

— Fiindcă vreau ca numai eu să le dau ordine oamenilor mei şi nu am intenţia să mă descotorosesc de ei ca de nişte ghete scâlciate. Deocamdată, băieţii ăştia, câţiva câţi sunt, nu ştiu unde să se ducă, tată. Rudele lor sunt în Est, sau poate că au murit, sau rătăcesc cine ştie pe unde. Unde ai vrea să se ducă soldaţii ăştia? De-acum, n-au unde să stea.

— Dar de ce trebuie să stea tocmai la mine? Haide, Herbert, doar ştii că mai sunt şi nişte locuri neutre: cazarma, şcoala, barăcile de lângă Oficiul pentru Ape.

— Ei au venit la mine. Nu mai cunosc pe altcineva la care să apeleze. Iată de ce sunt aici, unde o să şi rămână atâta vreme cât h va lăsa războiul.

— Te-ai schimbat mult, băiete dragă.

— Ştiu, spuse Herbert, înclinând din cap cu afecţiune spre tatăl său, care se întristase. Odinioară eram un chefliu, iar acum sunt un bandit cinic. Dar puterile mă lasă încetul cu încetul; războiul a intrat în mine ca sifilisul în sânge. Şi dacă mă gândesc bine, nu mai am decât o dorinţă: să văd un anume ticălos legănându-se la capătul unei frânghii. Iar dacă o să pun mâna pe ticălosul ăla, o să-

l agăţ chiar eu, şi asta pe loc, ba chiar şi într-o biserică, dacă nu se va putea altfel.

— Moralul tău a avut mult de suferit.

— Dar al tău, nu?

— Şi apoi, cum de-ai îndrăznit să mi-o aduci pe fata asta în casă?

— Barbara? îţi place?

— Eşti însurat, ai copii, şi nu ţi-a fost ruşine să…

— Eram la război, iar soţia mea se afla departe… în timp ce B arbara era la îndemână.

— Sper că glumeşti, nu? întrebă bătrânul Asch, consternat.

Leutnantul îşi desfăcu vestonul şi scoase din buzunar cele câteva fotografii pe care le găsise în casa femeii omorâte. Le aranja în evantai şi i le arătă tatălui său.

— Îl cunoşti cumva pe omul care se uită la obiectiv, râzând? Am impresia că l-am mai văzut, dar nu ştiu unde.

Bătrânul Asch nu se uită însă la fotografii.

— Mi-am luat îngăduinţa să te întreb dacă ai tupeul să-ţi baţi joc de mine, spuse el. Femeile de teapa Barbarei…

— Îl cunoşti pe tipul ăsta, sau nu?

— Îl cunosc, răspunse bătrânul Asch, după ce aruncă o privire. Dar…

— Cine e?

— Fostul nostru Kreisleiter. Dar…

— De ce fostul?

— Fiindcă a şters-o de mult.

— Eşti sigur?

— Absolut. De altfel, e şi logic. Doar nu-ţi închipuiai că o să-i întâmpine pe americani cu steagurile fluturând şi cu un discurs avântat? Şi-a luat picioarele la spinare acum zece zile.

— Oricum e mai bine decât să zaci pe undeva sub formă de cadavru… spuse gânditor Herbert, punând fotografiile deoparte.

La scurt timp, apăru şi Barbara, îmbujorată şi împrospătată după o baie bună, înfăşurată într-un prosop uriaş. Ochii ei trădau o poftă de mâncare serioasă. Se aşează lângă Herbert şi, fără să mai aştepte vreo invitaţie, începu să se servească din mormanul de mezeluri amestecate.

— Îţi vine să te crezi în Rai, făcu ea, înfulecând.

— Şi vestimentaţia ta te face să crezi asta, replică bătrânul Asch, veninos.

Surprinsă, Barbara întrebă cu naivitate:

— Nu vă place?

— Deloc, răspunse bătrânul Asch, furios.

— Mie unuia îmi place, o asigură Leutnantul, trăgându-i o palmă zdravănă pe spinare şi făcând-o aproape să se înece.

— Daţi-i înainte, spuse bătrânul, plin de amărăciune. Oricum, nu mai are nicio importanţă: cafeneaua mea a ajuns o cazarmă, casă, un bordel, iar propriul meu fiu mă ruinează. Biată Germanie!

Şi ieşi, clătinând din cap.

— Nu mă-nghite deloc, constată Barbara, cu părere de rău.

— Ei, pentru mine este taman pe dos, aşa că în felul ăsta totul se compensează.

— Asta mă linişteşte pe deplin, spuse ea, privindu-l cu ochii mari şi încărcaţi de promisiuni.

Înainte de-a apuca să înfăptuiască măcar în parte respectivele promisiuni, în odaie se năpustiră gălăgioşi Kowalski, Stamm şi Soeft. În spatele lor, politicos ca întotdeauna, intră Leutnantul Brack. Cei trei stârneau un vacarm ca într-o braserie plină de cheflii.

— Wedelmann! zbieră Kowalski. Alarmă!

— Gura! spuse Asch. Cafeneaua noastră nu e cazarmă.

— Avem nevoie de toţi, spuse Gefreiterul Stamm.

— Contăm pe dumneavoastră, Herr Asch, adăugă

Leutnantul Brack.

— Acum îmi iau micul dejun, răspunse Herbert, aproape solemn.

Wedelmann îşi făcu apariţia, în cămaşă, cu mânecile suflecate şi gulerul descheiat. Picioarele mari şi le strecurase în papucii enormi de pâslă, cu flori brodate, ai bătrânului Asch.

— Ce-i cu strigătele astea?

— Sper că nu v-am trezit? întrebă Kowalski, cu glas tunător şi cocoşându-se de atâta râs. Trebuie să ştiţi cu toţii că era probabil pe cale de-a recupera noaptea de nuntă irosită, explică el apoi, fără să se jeneze.

— Să nu pomeneşti de asta, făcu Wedelmann, cu brutalitate, fără să-şi poată ascunde încurcătura.

— Ca să începem cu subiectul, interveni Leutnantul Brack, avem nevoie acum de toţi soldaţii disponibili şi de toţi cei cărora le-a mai rămas ceva bun-simţ. Trebuie să scoatem din funcţiune ultimele arme şi instalaţii de luptă.

— Eu nu particip, declară Wedelmann, răspicat.

— Nici eu, spuse Asch, cu amabilitate.

— Dar soldaţii dumneavoastră, Herr Asch…

— Nici eu, nici ei. Am ieşit din joc.

— E regretabil, spuse Brack, după o tăcere. Dar, firește, vă respect decizia. Atunci înseamnă că trebuie să ne descurcăm singuri. Mergem?

— Mergem, zise Stamm.

Kowalski li se alătură, spunând:

— Scumpul nostru Soeft nu vine şi el cu noi?

Acesta se şi aşezase la masa lui Herbert şi se înfipsese zdravăn în bucatele ce alcătuiau ospăţul în cinstea întoarcerii sale acasă.

— Mai târziu, răspunse el, cu gura plină. Mai întâi trebuie să discut o trebuşoară cu Herr Asch. Nu vrei să iei şi tu parte?

— Plăcerea întâi, munca după aia.

— În seara asta ajungem în noul district care ne-a

fost atribuit, îi anunţă căpitanul Ted Boemes pe colaboratorii săi apropiaţi.

— Era şi timpul, spuse James I. Mă furnică deja degetele.

— Luăm cu noi toţi prizonierii care nu au fost interogaţi?

Întrebă Hinrichsen.

— Da’ de unde, răspunse Boemes. Toate interogatoriile trebuie încheiate, cel puţin provizoriu. Apoi, prizonierii ăştia vor fi remişi, cu tot cu dosarele lor, următorului serviciu al CIC, respectiv celui ce va rămâne aici, şi, prin urmare, va fi cel competent.

— Când plecăm? întrebă James II.

— Peste vreo trei ore. Vârful coloanei noastre de tancuri va atinge oraşul care ne e destinat pe la şapte seara. Trupele însă nu vor staţiona, ci vor înainta în aceeaşi seară cu vreo zece sau douăzeci de kilometri spre Est.

— O clipă, ceru permisiunea James II. Asta vrea să spună că vom intra într-un oraş deschis şi care, în consecinţă, nu va fi apărat de trupele noastre?

— Nu cumva ai şi început să faci în nădragi, Pastore?

— Nădragii mei nu vor fi niciodată atât de plini, pe cât este capul tău de gol, replică James II, paşnic.

— Domnilor, interveni căpitanul, nu cred că trebuie să ne facem vreo grijă. Se-nţelege de la sine că anumite detaşamente vor rămâne în oraş.

— Da, dar vor fi rezervişti, nu trupe de şoc, insistă James II, bu blândeţe.

— Toate rapoartele afirmă că nu mai există practic nicio rezistenţă din partea nemţilor, explică Boemes, extrem de convins. Ca să zicem aşa, nu se mai desfăşoară nicio operaţiune militară.

— Ca să zicem aşa, asta vrea să spună că mai au loc unele! atrase atenţia James II, care nu era omul să accepte vreo imprudenţă cât de mică. Şi ce se va întâmpla dacă

vreuna dintre operaţiunile alea militare va avea loc taman acolo?

— Căpitane, făcu James I, indignat, vă daţi seama că m-aţi combinat cu o curcă plouată?

— O curcă plouată valorează mai mult decât un idiot! rosti James II, fără să se arate jignit.

— Dar vă rog, ce Dumnezeu! strigă căpitanul Boemes, vrând să-i calmeze. Situaţia generală nu oferă realmente posibilitatea apariţiei vreunei complicaţii. Trupele noastre nu fac decât să culeagă roadele. Dar, dacă există chiar şi cea mai mică ezitare, dacă cineva îşi închipuie că nu ne vom putea exercita imediat activitatea într-un mod eficient, dacă convingerea voastră generală este că s-ar putea ivi complicaţii, atunci nu trebuie decât să aşteptăm. Putem foarte bine să ne apucăm de treabă mâine dimineaţă.

— Propunerea este respinsă, spuse James I, avântat. Vreau să am încă din seara asta prilejul să mă distrez.

— Eu unul ştiu să apreciez ajunul petrecerii, spuse James II. Sunt adeptul siguranţei… adică aştept până mâine dimineaţă.

— Dar dumneavoastră, domnule Hinrichsen?

Acesta tresări, pierdut în gânduri, cu o mişcare atât de bruscă, încât braţul rănit începu să-i ardă ca focul.

— Eu? întrebă Hinrichsen. Opinia mea are vreo importanţă?

— N-are niciuna, declară James I, cu grosolănie, dar mă interesează răspunsul.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Trebuie prinşi şefii ai mari.

— Vedeţi, spuse James I, satisfăcut, fără a se sfii să adauge: Un alt răspuns, domnule aliat Hinrichsen, nu ar fi fost prea favorabil muncii noastre în comun.

— Şi dumneavoastră? întrebă Boemes, adresându-i-se lui James II.

— Eu nu sunt un partizan entuziast al democraţiei,

dar, din moment ce majoritatea este contra mea, mă asociez deciziei.

— Bine, atunci! constată căpitanul Boemes, vădit uşurat

Se gândea la Leutnantul Brack şi era bucuros să-l poată prelua neîntârziat sub aripa lui pe protejatul colonelului Thompson, care plecase cu atâta îndrăzneală în misiune.

— Suntem deci de acord. Plecăm în trei ore.

— Dacă ar depinde de mine, am pleca chiar acum, preciză James I, care se considera un explorator cutezător.

„Asta-i adevăratul spirit al pionierilor secolului XX – spiritul pur american”, îşi zicea el.

— Ce-o să faci până atunci? întrebă Boemes, curios.

— O să mă gândesc dacă întrebarea dumneavoastră era admisibilă, răspunse acesta, rânjind.

— Şi dumneavoastră aveţi tot asemenea probleme de rezolvat?

— Eu o să-mi mai fac o provizie de somn, răspunse James II.

— Iar eu, dacă-mi permiteţi, o să închei un interogatoriu, spuse Hinrichsen, politicos.

— Care?

— AI Oberleutnantului care a fost la Grafenberg.

— Şi ce speri cu asta?

— N-aş putea să vă spun exact, rosti Hinrichsen, cu prudenţă, dar am sentimentul ferm că omul ăsta ştie ceva destul de interesant.

— Destul de interesant? Pentru cine anume?

— Asta o s-o vedem mai târziu, răspunse Hinrichsen, rezervat.

Se instală în camera goală şi rece, unde aveau loc interogatoriile, şi ordonă să fie adus Leutnantul care urmase cursurile de la Grafenberg.

Offizierul german înaintă cu precauţie, privind pe furiş în toate părţile, schiţă o reverenţă de parcă ar fi avut

de gând să danseze un pas de menuet, apoi deschise imediat gura, ca pentru a răspunde cât mai grabnic întrebărilor ce urmau să i se pună.

Dar Hinrichsen îl lăsă la început în picioare, fără să spună nimic, răsfoind cu o concentrare prefăcută o serie de chestionare necompletate şi păstrând în acest timp o tăcere încăpăţânată. Mişcările mâinii îi trădau însă limpede nervozitatea.

Deodată, agitaţia mâinilor se potoli. Rămaseră nemişcate una alături de cealaltă, pe formular, late şi puternice, încât nimeni care le-ar fi văzut nu şi-ar fi dorit să aibă de-a face cu ele. Hinrichsen îşi înălţă capul. Ochii săi exprimau o asemenea răceală şi hotărâre, încât Oberleutnantul îşi simţi genunchii tremurând imperceptibil.

— Noi doi avem o cunoştinţă comună… spuse Hinrichsen, cu glas scăzut şi cu privirile la pândă. Un anume Oberst Hauk.

Oberleutnantul de la Grafenberg păli atât de repede, încât s-ar fi zis că lumina slabă a lămpii îndreptate spre el s-ar fi amplificat brusc.

— Nu ştiu nimic, murmură el, cu dificultate.

— Ştii exact ce vreau să spun…

— Trebuie să mă credeţi…

— Ascultă aici, bunul meu prieten, zise Hinrichsen, cu asprime. Aşa, n-o să ajungem nicăieri. Sunt pe deplin convins că ştii anumite lucruri, fiindcă de dimineaţă, când ţi-am pomenit de Hauk, ai negat mult prea repede, prea grăbit. Şi pe deasupra, ai negat de două ori. Aşa că oricine nu e complet idiot sau cu gândurile aiurea e silit să intre la bănuieli.

Oberleutnantul de la Grafenberg îşi pierdea încetul cu încetul din prestanţă. Deasupra gurii i se iviseră broboane de sudoare, îşi frământa mâinile şi părea pe punctul de-a se zvârcoli ca un vierme.

— Termină odată cu schimonoselile astea, îl repezi,

brutal, Hinrichsen. N-o să-ţi ajute la nimic. Actele tale demonstrează că ai urmat cursurile de la Grafenberg, şi noi ştim cu precizie ce se întâmpla acolo… dragul meu militant neînfricat şi judecător marţial.

— Sir, exclamă Oberleutnantul pe un ton convingător de victimă, vă jur că eu nu am avut decât ocupaţii secundare. Nu eram decât asistent, nu luam niciun fel de decizii şi nu aveam nimic de spus. Doar întocmeam procesele-verbale. Numai preşedintele pronunţa sentinţa.

— Sunt dispus să cred tot ce-mi spui, zise Hinrichsen, care simţea că a început să învingă rezistenţa celuilalt. Ştiu că, în majoritatea cazurilor, preşedinţii Curţii Marţiale erau Offizien de stat-major, de la Hauptmann în sus. Şi ei erau responsabili de sentinţă.

— Exact aşa era, şir, afirmă Oberleutnantul, de parcă ar fi depus jurământul. Exact aşa.

— Existau şi excepţii, bineînţeles, continuă Hinrichsen, ţintuindu-şi victima cu privirea sumbră a unui şarpe uriaş. Erau acordate puteri depline excepţionale, în situaţii excepţionale. Poate că activitatea dumitale nu a fost lipsită de asemenea excepţii? Am putea, dacă vrem, să examinăm serios cazul dumitale. Dar s-ar putea la fel de bine să nu vreau s-o fac. Dumneata personal nu mă interesezi decât prea puţin… dar mă interesează tot ce aş putea afla despre acest Oberst Hauk.

Oberleutnantul de la Grafenberg păstră tăcerea. Respira cu greu, iar ochii săi lăcrimoşi erau aţintiţi asupra lui Hinrichsen, disperaţi şi jalnici.

— Poţi alege acum, continuă Hinrichsen, neînduplecat. Ori îţi cercetez cazul până în cele mai mici amănunte, ori îmi spui tot ce ştii despre acest Oberst Hauk. Şi ca să mă înţelegi cât se poate de bine, Oberleutnant de la Grafenberg, îţi repet încă o dată: dumneata, personal, mă interesezi prea puţin.

— Da, zise Oberleutnantul, respirând adânc. Oberstul Hauk era preşedintele acelor Curţi Marţiale care primeau

ordin direct de la Cartierul General al Führerului. După experienţa retragerilor din Rusia, au fost instalate pe frontul de invazie.

— Încă un lucru, înainte de-a discuta mai pe larg despre acest subiect. Vreau să ştiu totul, fără nicio omisiune. Dacă pentru asta trebuie să faci aluzie la nişte evenimente în care ai fost direct implicat, consideră-te în acest caz drept „martorul Coroanei”, conform dreptului britanic. Te vei pune deci la dispoziţia justiţiei ca martor, ceea ce te pune la adăpostul oricărei măsuri judiciare şi îţi garantează că vei fi scutit de orice fel de urmărire în justiţie. Dacă însă nu vrei…

— O să vă spun tot ce ştiu, şir, făgădui, cu o privire supusă, ca de oaie, Oberleutnantul instruit la Grafenberg în vederea judecăţilor rapide.

Hinrichsen îşi trase spre el blocnotesul şi oftă mulţumit.

— Te ascult, zise el.

Hauptmannul Schulz şedea la biroul său enorm de la comandament nemişcat, ca şi cum ar fi fost lovit de apoplexie, privind ţintă înainte. De la îngrijorătoarea convorbire telefonică pe care o avusese cu aghiotantul lui Luschke, încerca sentimentul unei sorţi fatale.

În faţa lui, la o distanţă respectuoasă, stătea Heini. Admiraţia sa înflăcărată pentru războinicul Schulz îşi păstrase intensitatea. Ţinând în mână o sticlă de bere, i se adresă pe un ton supus:

— S-o pun la rece?

— Ce anume? întrebă Schulz, scuturându-se.

— Sticla de bere.

— Nu-i nevoie, răspunse Schulz. O beau aşa cum e.

Şi o luă cu o indiferenţă de automat, care caracteriza fără putinţă de tăgadă starea depresivă în care căzuse. Soldatul din el fusese profund rănit.

— Să-mi pun oamenii de strajă la baraje? întrebă puştiul.

— Nu e necesar.

— Să-i pun să exerseze din nou cu Bazooka?

— Dacă-i distrează, răspunse Schulz, înghiţind berea cu o strâmbătură, de parcă ar fi luat un medicament amar.

Băutura nu îi mai făcea nicio plăcere, ceea ce arăta limpede cât era de suferind.

— Herr Hauptmann, întrebă Heini, căruia suferinţa acestuia nu-i scăpase, situaţia e serioasă?

— Am fi putut s-o stăpânim. Pentru un soldat adevărat, băiete, situaţia nu poate fi niciodată atât de serioasă, încât să devină disperată. Bagă-ţi asta bine în cap.

— De exemplu, Alexandru cel Mare şi Frederic al II-lea.

— Exact! făcu Schulz, apăsat.

Apoi, după o tăcere în cursul căreia păru că reflectase temeinic, scoase un urlet adresat Geâreiterului Stamm.

Acesta însă nu se prezentă. În locul lui, apăru o auxiliară care-l anunţă că Stamm era în pivniţă, la transmisiuni, şi dăduse de veste că, poşta urma să ajungă dintr-o clipă într-alta şi că îi va fi adusă fără întârziere Hauptmannului. Schulz o expedie cu un gest, ca pe un câine, lucru cu atât mai surprinzător, cu cât era o fată bine făcută, pe care în mod normal i-ar fi făcut plăcere s-o privească.

— Dragul meu băiat, continuă el, adresându-i-se tovarăşului său în uniformă brună, să şu uiţi niciodată că incapacitatea şefilor de ordinul doi este cea care ne-a condus la ruină.

— Führerul se află deasupra oricărui reproş.

— Führerul, bineînţeles, şi mai ales Offizierii combatanţi. Dar nouă, ăstorlalţi, care suntem din trupele experimentate şi primii care obţinem succesul, ni s-a tăiat drumul spre gradele superioare, iar Generalii inferiori sunt deplorabili. Şi uite aşa mi s-a frânat promovarea la gradul

de Major.

— E o ticăloşie! rosti Heini, pe un ton de cunoscător.

— Şi, dacă eu mă aflu aici cu mâinile legate, asta, băiete dragă, e din cauza unui General care doarme şi a unui aghiotant care se consacră emiterii unor ordine defetiste.

— Generalul doarme?!

Heini nu izbutea deloc să înţeleagă faptul că şi un General putea să aibă nevoie de somn. Întreaga lui concepţie despre lume se zdruncinase. Marea Germanie era în ajunul bătăliei finale, aidoma Nibelungilor… pentru că un General dormea.

— Dacă va trebui să părăsim oraşul ăsta aproape fără luptă, să nu uiţi, dragul meu, că asta i-o datorăm unui anume General Luschke.

— Generalul Luschke – o să ţin minte.

— Bine, spuse Schulz. Şi acum, du-te şi mai adu-mi o sticlă de bere!

Heini o luă imediat din loc, fără să uite însă de salutul hitlerist. Pe coridor, se izbi de Gefreiterul Stamm, care-i zâmbi indulgent.

— Hauptmannul Schulz voia să vă vadă.

— Dorinţa nu e reciprocă.

— Ştiţi ce păţesc instigatorii şi sabotorii? întrebă Heini, cu toată seriozitatea.

— Nu sunt primiţi în Hitlerjugend, răspunse Stamm, netulburat. Faptele rele sunt adeseori recompensate – asta-i o trăsătură specifică vremurilor noastre. Dar, înainte de-a o întinde, băiete, răspunde-mi şi mie la o întrebare: Unde se află acum haita ta?

— Camarazii mei nu sunt o haită.

— Ştiu foarte bine ce sunt, eu te-am întrebat unde sunt.

— Camarazii mei sunt la stadion, unde se antrenează cu Bazooka, răspunse puştiul, cu mândrie.

Şi se îndepărtă, ţanţoş. În jurul gurii îi apăruseră

câteva riduri de dispreţ.

Stamm clătină din cap, ca şi cum ceea ce tocmai auzise implica un oarecare pericol, şi ceru legătura cu Leutnantul Brack, la cazarma pompierilor, unde acesta discuta cu şeful Volkssturmului. Şi, pe măsură ce stătea mai mult de vorbă cu el, îşi zicea că are de-a face cu un individ normal, cu care te puteai înţelege.

— În curând va fi de-a dreptul urgent, spunea şeful trupei, ca până şi autorităţile superioare să admită că nu poţi opri nişte tancuri aruncând în ele cu pietre.

— Dar mai e timp să remediem situaţia.

— Herr Leutnant, continuă celălalt, văzând că putea vorbi liber şi reluându-şi poza de erou, sper din toată inima că şefii cei mari nu pun la îndoială disponibilitatea noastră de-a ne apăra sau de-a ataca.

— Nici pe departe. Dimpotrivă, acum fac apel la bunul-simţ al dumneavoastră.

— De fapt, nu curajul nostru este pus la îndoială, dar, din nefericire, curajul depinde de nişte factori materiali. Şi noi nu suntem în stare să instalăm nici măcar un câmp minat ca lumea.

— Sunt convins.

— Şi nu cu douăzeci şi patru de Bazooka şi cu douăzeci de proiectile o să putem opri un regiment de blindate.

— Bineînţeles că nu!

— Chiar şi cei mai buni soldaţi sunt neputincioşi în faţa superiorităţii materiale a americanilor. Să vezi lucrurile exact aşa cum se prezintă, de fapt, nu are de-a face cu spiritul militar.

— Sunt întru totul de acord cu dumneavoastră… O să mai avem însă timp, mai târziu, să ne comunicăm experienţele în legătură cu acest subiect. Cred că timpul ne presează. Dacă ţinem să facem o demobilizare la modul convingător, înainte de sosirea americanilor…

— Putem deci să suprimăm toate măsurile de

apărare?

— Pe toate.

— Din ordinul Generalului?

— Din ordinul Generalului de divizie Luschke, exact.

— Acest Luschke, zise şeful Volkssturmului, care în urmă cu douăzeci de minute era gata să-l blesteme cu sârg, pare să fie un om care vede limpede esenţialul.

— Aşa şi este. Acum însă trebuie să vă rog să daţi dispoziţiile necesare.

Şeful Volkssturmului, care pierdea astfel prilejul de-a contribui personal la Victoria Finală, făcu un semn de încuviinţare şi se strădui să găsească nişte curieri. Dar, din cei doisprezece oameni disponibili pentru servicii, opt plecaseră deja, dintre care şase spre o destinaţie necunoscută, probabil spre cafenea sau spre domiciliul lor personal. Dintre cei patru rămaşi, unul declară că era grav bolnav, doi cerură un mic concediu, iar ultimul stătea de trei ore la closet, afectat probabil de dizenterie.

— Atunci, ce să mă fac? strigă el, disperat.

— Telefonaţi! îl sfătui Brack.

— Majoritatea comunicaţiilor e întreruptă. Multe dintre aparate nu mai funcţionează, iar pe deasupra, n-am instalat un cablu pentru legătura cu barajele cele mai îndepărtate.

— De ce?

— Pentru că nu aveam cablu.

— Atunci, luaţi o maşină sau chiar o bicicletă şi mergeţi personal de la un baraj la altul.

— N-am permis de conducere.

— Dumnezeule! făcu Brack, uluit. În situaţia în care ne găsim acum, asta nu mai are nicio importanţă.

— Dar nu ştiu să conduc.

— Mă ofer eu ca şofer.

— Sunteţi amabil! Să sperăm că vom reuşi să facem rost de-o maşină.

Leutnantul îşi trase răsuflarea când îl chemă la

telefon comandamentul.

Brack luă receptorul şi întrebă:

— Tu eşti, Stamm?

El era. Leutnantul ascultă cu atenţie şi întrebă din nou:

— Pot să-i folosesc pe puştii ăia drept curieri?

Răspunsul pe care-l primi păru să-i displacă.

— Sub niciun pretext, Stamm. Dar am nevoie de curieri.

Stamm îl rugă insistent să nu-i utilizeze pe tinerii eroi pentru transmiterea ordinelor care aveau drept scop vădit un soi de demobilizare.

— Cavalerii ăştia de şcoală au fost serios antrenaţi pentru Victoria Finală. În privinţa lucrurilor normale, nu se poate face nimic cu ei. Un apel la bun-simţ n-ar avea niciun succes: nici măcar nu ştiu ce-i ăla.

— Totuşi, nu pot să-i vâr la închisoare.

— Să-i băgaţi la puşcărie, nu… Dar am putea să-i păcălim.

— Am nevoie de-o maşină! Trebuie să trec pe la toate posturile înaintate.

— Sunt maşini berechet. În mai puţin de-o oră, Kowalski a format un parc de vehicule în toată regula. Acum tocmai se ocupă de mutarea a doua depozite de marfă.

— Îmi ajunge o maşină de teren, spuse Brack.

Apoi închise telefonul.

— O să avem o maşină, îi comunică el şefului Volkssturmului, care se arătă încântat, însă cu oarecare prudenţă. Când va ajunge aici, recepţioneaz-o şi vino să mă anunţi. Mă duc la stadion.

Acolo domnea o agitaţie specifică unei cazărmi. Sub supravegherea unui Offizier de rezervă, destul de apatic, un Feldwebel şi doi Unteroffizieri îi instruiau, după toate regulile artei, pe cei douăzeci şi trei de membri ai Hitlerjugendului.

Tinerii războinici erau îmbujoraţi de entuziasm. Se aruncau bucuroşi în noroi, săreau pe deasupra unor gropi de obuz, se târau prin cenuşă şi trăgeau cu Bazooka într-o ladă care se presupunea că reprezintă un tanc. Instructorii erau încântaţi văzând o asemenea ardoare.

— Ascultaţi o clipă, strigă Brack, postându-se în faţa lor. Instrucţia cu Bazooka s-a încheiat pe ziua de azi.

Offizierul de rezervă salută scurt, fără ca măcar să-i treacă prin cap să întrebe cu ce drept îşi permitea un Leutnant necunoscut să întrerupă instrucţia comandată de el. De când era în serviciul activ, se obişnuise cu tot felul de intervenţii. Instructorii îşi abandonară victimele. Curajoşii membri ai Hitlerjugendului se aliniară, curioşi, în jurul lui Brack.

— Am o nouă misiune pentru voi, le spuse Leutnantul. O să formaţi grupuri de câte doi şi o să daţi jos toate afişele din oraş.

— De ce, Herr Leutnant? întrebă un tânăr, cu chip vădit dominator şi germanic.

— Ca să puneţi în loc altele, mult mai eficiente.

— A, bine! făcu celălalt, părând satisfăcut.

— Toate afişele vechi, sau cel puţin cele care vor mai rămâne întregi, vor fi depozitate la cazarma pompierilor şi predate comandantului Volkssturmului. Iar voi veţi aştepta acolo noi ordine. E limpede?

— Da, Herr Leutnant! strigară eroii copilăroşi, dar foarte disciplinaţi.

— Porcăria asta de văgăună mi se pare cu totul inaccesibilă, spuse Oberleutnantul Greifer.

Îşi aruncă înfuriat pe masă mănuşile şi cascheta. Eşecul pe care-l suferise la comandament îl rodea.

Hauk, aşezat în faţa lui, scoase din buzunarul uniformei elegante o tabacheră.

— Ţi-a trebuit timp, nu glumă, să ajungi la concluzia asta, spuse el.

— Am făcut tot ce-am putut.

— Fără niciun rezultat.

— Herr Oberst, m-am dus mai întâi la comandament. Acolo e un cretin de Hauptmann care se crede Feldmarschall. Are maşini câte vrei, dar a refuzat cu încăpăţânare să-mi dea două. Şi, cum nu voiam să recurg la violenţă…

— Ai făcut aluzie la puterile noastre excepţionale?

— Fără să obţin nici cât negru sub unghie. Tipii de-aici sunt la un pas de panică. Am încercat apoi să rechiziţionez două camioane, dar m-am lovit de un Leutnant oarecare din Statul-Major al lui Luschke.

— Luschke?

— Exact. Iar ticăloşii ăştia adună camioanele, golesc depozitele de mărfuri şi se agită de parcă ar face parte din vreo firmă de transporturi. E un Unteroffizier pe nume Soeft…

— Ai putut afla la ce distanţă sunt americanii?

— Acum o oră, avangărzile lor erau la vreo treizeci de kilometri de-aici.

— Atunci, a venit timpul… Pregăteşte maşina!

Greifer lunecă de pe masa pe care se aşezase şi ieşi. Porni maşina şi o trase în faţa intrării principale.

Hauk coborî cu un pas sigur şi luă loc alături de Greifer.

— La comandament! ordonă el.

Greifer demară şi, după ce străbătu piaţa din faţa Primăriei, opri, sări din maşină şi, ocolind-o, îi deschise portiera lui Hauk.

— Ia-o înainte!

Plin de avânt, fiindcă era sigur de ceea ce va urma, Greifer trecu în faţa Oberstului, deschise uşa principală şi-i făcu loc să treacă. Apoi, deschizând în acelaşi fel toate uşile următoare, ajunse la cea care dădea direct în biroul comandantului local.

Întins peste masă, Schulz clipi şi-l privi pe Oberst cu nişte ochi destul de tulburi. Când se ridică, se auzi un

zgomot făcut de nişte sticle ce se izbeau una de cealaltă. Schulz îşi restabili poziţia, dar reuşi cu greu să adopte o ţinută adecvată.

Oberstul, care purta acum numele de Hochheim, se postă în faţa lui şi-l privi cu răceală. Sub căutătura tăioasă, Schulz păru să-şi piardă tot ce-i mai rămăsese din amorul propriu. Tăcerea Oberstului era pentru el ca un urlet.

În sfârşit, cu o voce apatică, de parcă ar fi citit un barometru, Oberstul ordonă:

— Două camioane şi patru oameni… imediat!

Hauptmannul deschise lent gura, cu încetineala unei porţi acţionate electric.

— Herr Oberst… bâigui el.

— Fără discuţii, îl întrerupse Oberstul.

— Dacă nu-i dai bătaie, se amestecă Greifer, te trimitem în faţa unui Consiliu de Război.

— Herr Oberst, reluă Schulz, o să mă străduiesc, fireşte…

— Străduieşte-te, spuse Hauk, glacial.

— Şi vai de fundul tău dacă nu o faci cum trebuie, declară Greifer. Treci imediat la treabă. O să-ţi arăt eu cum s-o faci, dacă nu ştii.

Profund impresionat, Schulz înclină din cap, apoi ridică receptorul. În aceeaşi clipă însă, rămase încremenit. Îşi întoarse privirea spre uşă, de parcă ar fi văzut acolo o fantomă.

În cadrul uşii stătea Generalii! Luschke, scund, îndesat, cu faţa sa ca un cartof încordată, aidoma unui câine care urmăreşte o pistă, scrutându-i cu interes pe cei aflaţi în odaie. În spatele lui se afla Gefreiterul Stamm, la pândă, nerăbdător şi curios. Apoi, Luschke se unii spre ei, fără să facă aproape niciun zgomot.

— La comandament nu e nimic de semnalat, anunţă Schulz, din obişnuinţă.

— Tare aş vrea să ştiu ce ar trebui să se întâmple în sectorul dumitale ca să ai ceva de semnalat.

Greifer se repezi şi se opri la fel de brusc, ca un taur la vederea unei pânze roşii, apoi salută. Oberstul făcu la fel, dar cu mai puţin zel, îl examină pe Luschke, păstrându-şi calmul.

— Am respectat întru totul indicaţiile dumneavoastră, Herr General, mârâi Schulz.

— Să înţeleg că am înnebunit eu subit? întrebă Luschke. Şi, văzând că nu primeşte niciun răspuns, după cum era şi de aşteptat, adăugă: Fiindcă asta s-ar putea crede, după tot ce ai făcut în numele meu.

Hauptmannul Schulz, care, ca orice bun soldat, rămânea optimist până la capăt, se simţi atins până în străfundurile sufletului. Crezuse mereu că era vorba de o greşeală, de o confuzie, de nişte uşoare divergenţe între ordin şi modul în care fusese executat. Avea ferma convingere că această concepţie a lui despre datora de soldat îl indicase drumul ce trebuia să-l urmeze. Acum însă, constatările zdrobitoare ale Generalului îl deconcertau.

— Am făcut ceea ce am considerat că e de datoria mea, rosti el, cu glasul sugrumat.

— Ceea ce consideri ca fiind de datoria ta este o pură idioţenie în situaţia în care am căzut glorioşi, spuse Luschke, cu o ironie neîndurătoare.

Hauk tuşi aprobator. Schulz părea să se înece cu demnitate; apoi, îşi schimbă brusc atitudinea, încât s-ar fi zis că e un sac azvârlit într-un colţ.

Generalul se întoarse spre Oberst.

— Hochheim, se prezentă acesta. De la Comandamentul Suprem al armatei, Cartierul General al Führerului. Apoi, arătând spre Greifer: Oberleutnant Grafenberg, aghiotantul meu. După care mai adăugă: Călătorim cu o misiune specială.

— Aici nu este Comandamentul Suprem al armatei. Şi în niciun caz Cartierul General al Führerului. Nu cumva aţi greşit drumul?

— Am rămas fără mijloace de transport. Cer să mi se pună la dispoziţie două camioane, împreună cu personalul însoţitor.

— Cererea este refuzată, răspunse Luschke, liniştit.

— Îmi permit să vă atrag atenţia, Herr General, asupra faptului că am de transportat arhive secrete.

— Puteţi să-mi atrageţi atenţia, Herr Oberst, dar e inutil.

— Vreţi să vă asumaţi răspunderea, Herr General, pentru cazul în care…

— Herr Oberst, zise Luschke, tăios, dacă o să vă ardeţi dosarele, ele nu vor cădea în mâinile inamicului. Acesta este sfatul pe care vi-l pot da… ba chiar şi tot ce pot face pentru dumneavoastră.

— Sunteţi dispus, Herr General, să-mi comunicaţi în scris această decizie? întrebă Hauk, cu un glas scăzut şi ameninţător.

— Da… chiar şi orice altceva doriţi, spuse Luschke, cu duritate. De exemplu, că războiul s-a încheiat într-un mod catastrofal, şi asta de luni de zile, definitiv şi categoric, până şi pentru pupincuriştii de la Cartierul General al Führerului, şi că refuz să sacrific viaţa fie şi a unui singur om de-al meu pentru lăzile voastre de hârţoage. Nimeni nu va mişca nici măcar un deget pentru asta.

— Înseamnă că renunţaţi la luptă, Herr General?

— Oamenii mei şi cu mine, mârâi Luschke, cu o voce aspră, nu mai luptăm pentru lăzile voastre. Dacă însă vreţi să vă bateţi cu orice preţ, asta se poate. Schulz!

— Herr General! făcu celălalt, luând poziţia de drepţi.

— Schulz, dă-le oamenilor ăstora tot ce le trebuie să-şi satisfacă apetitul războinic: Bazooka, grenade antitanc, mine, şi apoi n-au decât să se ducă acolo unde le e locul – în calea tancurilor americane.

— Iată-i pe americani! strigă bătrânul Asch.

Şi, repezindu-se pe scara apartamentului său personal, deschise uşa.

— Iată-i pe americani! repetă el.

— Pofteşte-i înăuntru, dacă au şi whisky cu ei, zise Leutnantul Asch.

Cu răsuflarea tăiată, bătrânul Asch se aşează la masă, făcându-şi vânt cu una dintre batistele sale imaculate.

— Mai avem poate vreo oră… dar sigur nu mai mult.

— Într-o oră se pot întâmpla multe, spuse Leutnantul Asch, stând jos lângă Barbara. Într-o oră se susţine că la Auschwitz au fost prăjite şapte sute treizeci de persoane; într-o oră, o femeie a fost violată de cincisprezece ori; într-o oră, bateria mea a tras o dată două sute cincizeci de obuze.

— Şi tot într-o oră poţi să le dai soldaţilor tăi care îmi ocupă parterul cafenelei o altă adresă la care să se ducă, spuse bătrânul, implorându-l.

— Tată, e totuna dacă sunt făcuţi prizonieri aici sau în altă parte, replică Leutnantul Asch. Aşa că, la ce bun să-i mai pun să se mute?

— Americanii o să-mi percheziţioneze casa.

— Oricum aşa vor face, şi e mult mai bine să le dai un pretext.

— Mă ruinezi, gemu bătrânul…

— Bineînţeles. Cine altul ar putea să te ruineze, dacă nu eu? Fiindcă războiul ăsta care moare aici este războiul meu; eu l-am început, eu l-am aplaudat şi eu am dus-o bine de pe urma lui.

— Totul trece, spuse Barbara. Nimic nu durează la nesfârşit. O să vă deschideţi în curând cafeneaua, iar eu o să vă ajut cu toată plăcerea.

— Numai tu îmi mai lipseai, remarcă bătrânul, pe un ton muşcător.

— Poţi fi sigur de asta, întări Herbert, înveselit. Viitorii tăi clienţi titulari vor fi soldaţii americani. N-o să aibă loc o schimbare prea mare: se va vorbi o altă limbă,

dar cerinţele vor rămâne cam aceleaşi. Şi tuturor soldaţilor, indiferent ce uniformă poartă, le plac fetele drăguţe şi uşuratice.

— Nu ţi-e deloc ruşine?

— La urma urmei, sunt fiul tău.

Wedelmann şi soţia lui aruncară o privire în sală. Arătau ca doi tineri gata să plece în prima lor vacanţă şi care nu ştiau cum să procedeze. Se opriră în prag.

— Am vrea să ne luăm rămas-bun de la dumneavoastră.

— Unde vreţi să plecaţi? întrebă bătrânul Asch.

— Oriunde. Nu vrem să vă stăm pe cap. Aţi făcut deja destule pentru noi. Dacă sosesc americanii…

— Nu ştiţi unde să mergeţi?

— O să găsim noi unde, afirmă Wedelmann. Vă mulţumim din toată inima pentru ospitalitate şi sperăm să ne achităm într-o bună zi. Acum însă nu ne putem permite…

— Rămâneţi aici, bineînţeles, strigă bătrânul Asch, impulsiv.

— Nu uita că eşti negustor, îl aminti, amuzat, fiul său.

— Domnul Wedelmann e civil, iar casa mea le e deschisă oricând civililor.

— Mulţumesc, spuse Magda încet, luându-i mâna bătrânului Asch, ceea ce-l tulbură peste măsură.

— Însă va trebui să vă comportaţi ca un civil, adăugă el, cu asprime.

— Nu încape îndoială, răspunse Wedelmann.

— Să sperăm că veţi putea face asta, domnule Wedelmann. În ultimă instanţă, şansele dumneavoastră sunt destul de mari. Câteva ore încă, şi n-o să vă mai ispitească nimic.

— Dar tu, băiete, nu vrei să-ţi dai jos uniforma aia? întrebă Asch.

— Nu mă grăbesc. Atâta vreme. cât se mai află aici rămăşiţe din Wehrmachtul Marii Germanii, trebuie să-mi

apăr oamenii de orice abuz, şi asta nu pot s-o fac decât dacă sunt în uniformă.

— Pe deasupra, adăugă Barbara, fără să se gândească, îţi stă foarte bine în uniformă”.

— Stai să mă vezi în costum de baie, micuţo, şi mai ales cu un General alături de mine. Ţi-ar sări ochii din cap.

— Nu mi-e deloc greu să-mi închipui, răspunse, cu îndrăzneală, Barbara.

De pe scară se auzi un zgomot îngrozitor de bocanci cu ţinte, care bubuiau zglobii, şi nişte voci ce discutau cu o cordialitate grosolană.

— Asta nu poate fi decât Kowalski, spuse bătrânul Asch, cu părere de rău. De când are un şperaclu, mi-am pierdut liniştea pe viaţă.

În odaie se năpusti Kowalski, urmat de Soeft, zâmbitor şi amabil. S-ar fi zis că dobândiseră ei singuri Victoria Finală.

— Copii, strigă Kowalski, s-a făcut, totuşi! Am reuşit!

— Iar eu am izbutit să găsesc filonul în ultima clipă. Şi ce filon! anunţă Soeft.

— În orice caz, nu la mine, făcu Asch, agresiv.

— Localul e mult prea mic pentru aşa ceva. Casa pe care am reuşit să pun eu mâna are optzeci de paturi, dintre care treizeci şi două sunt încă libere.

— Asta îţi stă în fire, observă Herbert.

— Aşa că, înainte! Nu sunt meschin. Cine nu a încercat încă? Cine vrea să-şi încerce norocul? Intraţi, intraţi în spitalul meu!

— Aţi putea să mai găzduiţi doisprezece soldaţi, îi ceru bătrânul Asch, părând să revină brusc la viaţă. Doar doisprezece.

— Chiar şi de trei ori pe-atât… dacă vreau. Şi vreau… Pot să-mi permit luxul ăsta”.

— Încearcă şi tu să fii practic, Soeft, interveni Leutnantul Asch. În general, nu-ţi este prea greu.

— L-a apucat beţia victoriei, explică Kowalski,

înţelegător. De altfel, de fiecare dată când a dat de belşug, a avut porniri mărinimoase.

— Bine, atunci să discutăm la modul concret, spuse Soeft. Aveam absolută nevoie de un adăpost de prima mână pentru un anumit număr de prieteni. Şi, trecând prin faţa spitalului garnizoanei, mi-a venit una dintre ideile mele bune. Am discutat cu medicul-şef şi, cât ai bate din palme, ne-am pus de acord. Kowalski le-a livrat un stoc modest de mărfuri, şi în schimb am obţinut dreptul de liberă folosinţă a tuturor paturilor disponibile. E clar? Iar cei care le ocupă, şi care în consecinţă sunt bolnavi oficial, nu vor intra deocamdată în lagărele de prizonieri.

— Asta-i un lucru chiar bun, făcu Leutnantul Asch, după ce chibzui câteva clipe. Oricum e mai bine aşa, decât să dormi pe jos într-o cafenea. În cazul ăsta, o să-mi duc oamenii la spitalul tău.

— Oricând vrei.

— Şi dumneavoastră, domnule Kowalski, o să vă mutaţi la spital? întrebă, plin de speranţă, bătrânul Asch.

— O, nu, eu rămân la dumneavoastră, bineînţeles! declară Kowalski, cu un aer blajin.

— Absolut exclus, replică Asch. În casa mea nu admit decât civili.

— Dar sunt civil, afirmă Kowalski, cu superioritate. Ba chiar sunt de meserie geometru.

— Mă faci să râd! nu se lăsă bătrânul, serios ca un călugăr. Doar nu e suficient să te declari, ca să şi fii. Nimeni n-o să te creadă… Ai şi nişte acte?

Rânjind, Kowalski se apucă să scotocească prin buzunare.

— Am acte perfect autentice, spuse el, ridicând sus de tot un teanc de documente. Adevărul este că, de la o vreme, mă numesc Brahm.

— Cum ai zis? întrebă Herbert stupefiat, în timp ce Barbara, din impuls, îl luă de braţ.

— Brahm, răspunse Kowalski, fără să bănuiască

nimic. Ce, te deranjează cumva?

— De unde ţi-ai procurat actele alea?

— Le-am găsit... asupra cadavrului unui Stabszahlmeister.

— Unde era cadavrul?

— Dar ce te-a apucat? întrebă Kowalski, mirat. Eşti bolnav?

— Vreau să ştiu unde ai descoperit cadavrul.

— Soeft, un loc pentru Asch la spitalul tău. Dar în secţia de izolare, te rog, făcu Kowalski, zăpăcit.

Leutnantul, care era neobişnuit de agitat, îl înşfăcă zdravăn pe Obergefreiter. Ceilalţi, aflaţi împrejurul lor, priveau neînţelegând nimic.

— Răspunde-mi odată la ce te-am întrebat.

— În grădina publică... A fost împuşcat noaptea trecută.

— Spune-mi tot ce ştii despre asta! În amănunt, auzi?

Înghesuit de prietenul său, Kowalski încercă să povestească totul cât putea de concis şi de exact, fără să omită nimic. Chiar înainte de a-şi fi terminat relatarea, Asch îşi încheie uniforma, îşi prinse centironul şi îşi puse cascheta pe cap.

— Unde vrei să te duci? întrebă tatăl său, uluit.

— Mai am ceva de făcut, spuse Herbert, pe un ton aspru. Abia după aceea războiul se va termina şi pentru mine.

Oberstul Hauk şi Oberleutnantul Greifer se opriseră pe scara comandamentului şi stăteau lângă fereastră, evitând să se uite în jos, spre piaţa din faţa Primăriei. Priveliştea haosului desăvârşit ce li se înfăţişa ochilor îi dezgusta.

— Şi acum ce facem? întrebă Greifer, spumegând de furie.

Hauk aruncă o privire rapidă spre plăcile de aramă dedicate

„Celor ce şi-au dat viaţa în Marele Război”. Câteva

coroane de frunze, ca nişte lauri veştejiţi, atârnau ofilite în ramele de stejar. Oberstul contempla covorul maroniu-închis de sub picioarele sale, părând că îi numără carourile înguste.

— Doar n-o să renunţăm acum, pur şi simplu! mârâi Greifer.

— N-a fost nicio clipă vorba de aşa ceva, sublinie Hauk, cu glasul său strident şi tăios.

— Să sperăm că, între timp, nu s-a instalat nimeni în locuinţa noastră… Să laşi un depozit nesupravegheat este un gest aproape uşuratic.

— Atunci, supraveghează-l! făcu Hauk.

Chipul său searbăd părea mai de nepătruns ca oricând.

— Cum să înţeleg asta, Herr Oberst?

— Nu mai avem prea mult timp. Trebuie să ne împărţim sarcinile. Te întorci la locuinţa noastră pe drumul cel mai scurt şi pregăteşti încărcătura. Ţine seama de trei eventualităţi: pui totul în două camioane; jumătate, adică ce e mai preţios, într-un singur camion; şi, în sfârşit, o mică parte, aleasă pe sprânceană, dacă vom fi siliţi să ne mulţumim doar cu maşina noastră.

— Înţeleg. Iar între timp, dumneavoastră veţi încerca personal să…

— Vreau să văd ce se poate face. Aşteaptă-mă o clipă. O să am nevoie eu de maşină.

— Asta se înţelege de la sine, spuse Greifer.

Scoase din buzunar cheile maşinii, i le înmână Oberstului şi plecă, aidoma unei locomotive aflate sub presiune maximă.

Iniţial, Hauk rămase nemişcat, cu privirea aţintită în gol, chibzuind. Apoi, cu un mers aproape automat, se apropie de fereastră şi examină piaţa ce se desfăşura la picioarele lui. Acolo domnea haosul: peste tot se vedeau soldaţi fără arme, civili cărând pachete, camioane abandonate şi jefuite, hârtii, gunoaie şi scânduri frânte.

În faţa Primăriei se aduna lume. Soldaţii smulgeau aripile laterale ale camioanelor şi aruncau pe jos lăzile şi sacii, iar oamenii, înarmaţi cu paporniţe şi valize, stacane şi sticle, lopeţi şi greble, se repezeau la ele, spărgând lăzile, spintecând sacii şi golind bidoanele. Uleiul se amesteca cu zahărul, rachiul curgea peste orez, mierea galbenă ca aurul se scurgea în crăpăturile din caldarâm.

Era o orgie, născută din lăcomie, foame şi dorinţa de a strânge provizii, o scoatere la vânzare fantomatică a Wehrmachtului Marii Germanii. Reichul însuşi era lăsat pradă jafului.

Oberstul contempla această scenă de parcă ar fi fost o pagină neinteresantă dintr-un album filatelic.

Deodată, Hauk zări un bărbat care îşi croia impetuos drum prin mulţime, îndreptându-se spre comandament. Era un Leutnant de artilerie. Hauk îl recunoscu imediat pe Leutnantul Asch.

Oberstul îl examină şi pe acesta cu aceeaşi privire. Apoi, îndepărtându-se de fereastră, se uită de jur-împrejur şi urcă din nou pe scara comandamentului. Văzând o uşă pe care scria „W.C.”, se făcu nevăzut în spatele ei, dar nu o închise cu totul.

Asch trecu prin faţa uşii fără să se oprească şi se repezi în anticamera comandamentului, de unde ieşi în scurt timp, însoţit de Stamm.

— Hindenburgstrasse numărul 13, îi spunea acesta.

Şi, trecând din nou prin faţa. uşii întredeschise, plecă în goană.

Hauk mai aşteptă puţin înainte de-a ieşi, după care, cu un mers uşor alert, coborî, se duse la maşină, urcă la volan şi demară.

Oamenii fugeau din faţa lui. Cu toate acestea, Oberstul nu o apucă în direcţia străzii cu pricina, ci înspre liniile inamicului.

În drum întâlni un mic detaşament de-al Volkssturmului care se întorcea în oraş, apoi ajunse la

barajul numărul 4.

Cu cincizeci de metri înaintea acestuia, un tânăr din Hitlerjugend îl făcu semn să oprească, agitând un fanion roşu. Hauk frână chiar în faţa puştiului.

— Atenţie! Zonă periculoasă! strigă acesta.

— Dă-te la o parte! făcu Hauk, pe tonul cu care ar fi mustrat un barman pentru că i-a pus prea mult sifon în whisky.

Băiatul sări deoparte, luă poziţia de drepţi şi salută. Hauk îşi atinse uşor cascheta şi demară în direcţia barajului. Acolo, dintr-o groapă ce servea drept adăpost, ieşi un om care înaintă spre Hauk şi se apucă să-i dea raportul.

— Inutil, spuse Oberstul. Înlătură barajul ăsta!

— Herr Oberst, îmi permit să vă atrag atenţia… strigă celălalt.

— Îţi pierzi timpul de pomană, răspunse Hauk, privind spre norii de praf stârniţi în depărtare de tancurile americane.

Bărbatul din Volkssturm rămase o clipă nehotărât, apoi îşi chemă camarazii şi le ordonă să scoată bârnele ce alcătuiau barajul. Operaţiunea dură vreo zece minute. Stând nemişcat la volan, Hauk nu se întoarse decât o dată: drumul pe care venise era pustiu, îndată ce tinerii desfiinţară barajul, apăsă pe accelerator şi se făcu nevăzut.

— Are curaj tipul, nu glumă! observă, cu respect, unul dintre războinicii de ultimă oră.

Oberstul îşi continuă drumul până ce recunoscu limpede tancurile americane. Atunci se opri, fără să stingă motorul, şi îşi înlocui steguleţul de pe aripa maşinii cu o bucată de pânză albă, după care porni din nou, încet. Văzându-l, echipajele blindatelor îşi opriră vehiculele şi îndreptară tunurile spre el. Infanteriştii de pe tancuri se refugiară în spatele coloşilor de oţel.

Hauk încetini, coborî din maşină, se apropie de ei şi,

postându-se în faţa unui ofiţer american, rosti pe acelaşi ton cu care ar fi întrebat la popotă dacă untul e proaspăt:

— Mă predau!

Vizibil impresionat de această atitudine, care i se părea de un tipic prusac desăvârşit, americanul îşi duse mâna la caschetă. Cei doi stăteau acolo, faţă în faţă, aproape solemni, de parcă ar fi aşteptat să li se facă portretul în ulei.

Se găsiră destui americani care conştientizară grandoarea acestui moment. Adevăratul spirit militar în care păreau întru totul dispuşi să creadă se manifesta acum chiar în faţa ochilor lor, încât considerară că şi-au îmbogăţit experienţa cu un eveniment remarcabil.

— Pot să vă cer să-mi predaţi armele, Herr Oberst? întrebă ofiţerul american, pe un ton cavaleresc.

Şi Oberstul Hauk dădu ascultare acestei rugăminţi.

*

Oraşul îi aştepta pe americani. Drapelele albe se aflau la îndemână, unele de mărimea unei batiste, iar multe altele cât un cearşaf. Străzile se goleau de lume. Copiii de toate vârstele stăteau la pândă în spatele perdelelor.

Cei mai mulţi dintre membrii Volkssturmului se întorseseră la casele lor. Alţii, care nu putuseră fi anunţaţi la timp, se resemnaseră să cedeze în faţa unei superiorităţi zdrobitoare. Hauptmannul Schulz anunţă că vrea să plece pe front.

După ce distribuiseră populaţiei civile şi soldaţilor izolaţi toate stocurile de mărfuri disponibile, Leutnantul Brack şi Obergefreiterul Kowalski dezamorsau minele care ar fi urmat să arunce în aer podul de cale ferată. Unteroffizierul Soeft îşi inspecta spitalul şi se convingea personal atât de calitatea paturilor, cât şi de bunăvoinţa unei tinere infirmiere. Concluziile îl satisfăcură pe deplin.

Şeful grupului naţional-socialist local, îmbrăcat deja într-un modest costum civil, arse douăzeci şi opt de

exemplare din *Mein Kampf*, a lui Hitler, dintre care treisprezece erau legate în piele, plângând singur şi în tăcere. Soţia lui – cea de-a doua, căci în glorioasele zile când fusese preluată puterea, prima nu se dovedise suficient de distinsă – îl apostrofa cu „dobitoc desăvârşit”.

Gardianul Krawattke îşi făcea inventarul şi se pregătea să predea funcţia altcuiva. Îmbrăcă cea mai frumoasă uniformă, fiindcă era hotărât să-i întâmpine pe învingători în faţa instituţiei sale şi să le înmâneze cheile. Toate astea se petreceau după ce-i dăduse bătrânului Freitag, actualmente deţinutul său preferat, două pături suplimentare, o porţie dublă de pâine şi un W.C. portabil cu capac.

Abatele Westhaus se străduia zadarnic să se roage. Generalul Luschke, asistat de aghiotantul său, distrugea ultimele „ordine secrete ale comandamentului”. Lore Schulz studia articolul din *Enciclopedia* sa consacrat Americii. Iar bătrânul Asch, cu ajutorul eficient al soţilor Wedelmann, stivuia, în fundul pivniţei, mărfurile cele mai preţioase.

Se lăsa seara. Deşi oraşul părea părăsit, în fiecare casă se desfăşura o activitate febrilă. Prin oraş trecu o singură maşină.

În ea se aflau Asch şi Kowalski. Pe bancheta din spate zăcea, chircit, Oberleutnantul Greifer, gemând şi blestemând, ţinându-şi cu amândouă mâinile piciorul stâng, care sângera. Asch conduse maşina spre cazarma de artilerie.

În depărtare se auzeau vuind motoarele. Explozii izolate şi înăbuşite sfâşiau fundalul sonor al zgomotului blindatelor. Dar americanii încă nu se iveau.

— Herr General, zise Asch, împingându-l înaintea lui pe Greifer, iată-l pe unul dintre ticăloşi.

Luschke nu se ridică de la birou. Aruncându-i o privire scurtă aghiotantului, îl examină pe Greifer, care se zvârcolea pe covor. Apoi se uită lung la Asch şi întrebă:

— Omul ăsta e grav rănit?

— O simplă zgârietură, Herr General. Are gamba sfâşiată. Porcul ăsta guiţă dinadins.

— Pansaţi-l! ordonă Generalul.

Nişte soldaţi îl duseră pe Greifer alături, gemând, zbierând şi blestemând.

— Căscaţi bine ochii şi aveţi grijă ca lighioana asta să nu o şteargă! le strigă Asch.

— Herr Leutnant Asch, ce e cu tot circul ăsta? întrebă Generalul, când rămaseră doar cu aghiotantul.

— Herr General, ăsta-i un individ care trebuie pus la zid.

— De ce?

— Fiindcă e un asasin şi complicele unui asasin.

— Herr Leutnant, făcu aghiotantul, care considera că venise momentul să intervină, nu mai avem timp. Americanii pot sosi dintr-o clipă într-alta.

— Un motiv în plus să ne grăbim.

— Bine, dar ce vrei de la noi?

— Asasinii nu trebuie să scape numai pentru că e pace… Cer prea mult?

— Asch, spuse aghiotantul, dacă eşti convins că omul ăsta e un asasin, de ce nu l-ai executat singur? De ce ni-l aduci aici?

— Pentru că nu se cuvine să asasinezi un criminal… Trebuie să fie judecat.

— Dar nu de noi! strigă aghiotantul. Asta nu se mai poate. Am terminat cu toate.

— Herr General, spuse Asch, energic, cer dreptate în numele soldaţilor care au fost sacrificaţi prosteşte, al răniţilor, al oamenilor asasinaţi cu brutalitate şi bună-ştiinţă. Cer constituirea unei Curţi Marţiale pentru Oberleutnantul Greifer.

Aghiotantul ridică din umeri, cu un aer resemnat. Luschke, scund şi ghemuit, era adâncit în fotoliu; îşi pusese mâinile una peste cealaltă, iar în ochii lui aproape

închişi se desluşea o atenţie rece. Asch îl cântărea cu o privire deschisă şi aproape provocatoare.

— Fă-ţi raportul! ordonă Luschke.

Asch povesti pe scurt evenimentele la care fusese martor, relatând ceea ce ştia şi bănuia. Se oferi să furnizeze dovezi, se strădui să-şi justifice bănuielile şi, din nou, ceru constituirea unei Curţi Marţiale.

— Dacă totul e aşa cum spui… rosti Generalul, tărăgănând cuvintele, ba chiar dacă nu e adevărat decât în parte…

Lăsă fraza neterminată. Umerii înguşti, împodobiţi cu însemnele de General, părură să se încovoaie şi mai mult. Ochii săi limpezi şi scrutători se aţintiră asupra lui Asch. Apoi spuse:

— Căutaţi-i pe Brack şi Kowalski, ca şi pe toţi soldaţii încă disponibili. Mai aduceţi-i şi pe toţi cei propuşi de Asch. Imediat ce ajung aici primii, începem.

— Dar, Herr General!… exclamă aghiotantul, zăpăcit.

— Dacă decizia asta îţi tulbură conştiinţa, poţi, fireşte, să te consideri demobilizat.

— Rămân, replică, pe loc, aghiotantul.

Şi, trecând în biroul alăturat, se apucă să dea ordine, cu precizia de nezdruncinat pe care o avea încă din primele zile ale războiului şi pe care părea că o va păstra pe vecie.

— Herr Leutnant Asch, zise General-maiorul, a curs deja destul sânge. Oare n-ar trebui să se termine cu asta?

— Herr General, soldaţii pentru care cer răzbunare nu au căzut în luptă, ci au fost asasinaţi, şi asta pentru ca asasinii să se îmbogăţească. Să fie tocmai ăştia din urmă cei care vor trebui să le supravieţuiască?

— Dar nu l-ai prins decât pe unul.

— Tot e mai bine decât nimic.

— Herr Leutnant Asch, întrebă Generalul, cu un surâs, de la cine ai căpătat o tenacitate atât de periculoasă?

— De la dumneavoastră, Herr General.

Cei doi îşi zâmbiră cu o expresie rece, rezervată şi puţin ironică, ce arăta incontestabil că se înţelegeau perfect.

Peste vreo jumătate de oră, începu audienţa. Oberleutnantul Greifer, pansat cu grijă între timp, fusese adus şi invitat să ia loc pe un scaun din mijlocul biroului.

Aghiotantul se instală lângă General, care rămăsese aşezat la biroul lui. Ferestrele erau acoperite, iar lustra dădea o lumină slabă. Soldaţii convocaţi se aliniaseră în semicerc, unul lângă altul.

— Audienţa este deschisă, declară aghiotantul, cu oarecare grabă, dar străduindu-se vădit să respecte regulile. Procedură provizorie contra Leutnantului Greifer, convocată şi prezidată de Generalul de divizie Luschke. Prim-asesor şi, în acelaşi timp, secretar al procesului-verbal, eu însumi, Major Horn, aghiotant al diviziei Luschke. Asesor: Oberleutnantul Nowack, comandantul pieţei. Procuror: Leutnantul Asch. Apărarea: Leutnantul Brack. Martori disponibili: Obergefreiterul Kowalski, Gefreiterul Stamm, domnişoara Barbara Brücke. Acuzaţi: Oberstul Hauk, în lipsă, şi Oberleutnantul Greifer. Acuzaţia: abuz de putere în scopuri personale, soldat cu peste douăzeci de morţi. Se adaugă dublu asasinat cu premeditare. Acuzat, ce aveţi de spus?

— Toate astea-s nişte prostii! răspunse Greifer* cu o insolenţă provocatoare. Redevenise el însuşi. Nu-şi mai simţea rana. Ştia că trebuie să scape acum, dacă voia să trăiască. Să trăiască! Şi înţelesese că, practic, nu trebuia decât să câştige timp. Americanii nu puteau să mai întârzie mult. Urmau să sosească dintr-o clipă într-alta. Aproape că suspina după ei şi avea încă destulă neruşinare pentru a considera situaţia sa deosebit de comică. Toate astea nu-s decât prostii! repetă el.

— Trebuie să vă rog să adoptaţi un alt ton, spuse Majorul, cu aceeaşi politeţe.

— Şi de ce, mă rog? replică Greifer, cu brutalitate. În opinia mea, ceea ce se petrece aici, nu e decât o comedie. Iar printre altele, recuz mărturia unei curve pentru Offizien.

— Dacă mai spuneţi o dată aşa ceva, audienţa va continua fără dumneavoastră, îl atenţionă aghiotantul.

Greifer avu o clipă de ezitare. Îşi dădu seama imediat că asta ar fi reprezentat un pericol pentru el: o dezbatere în lipsă ar fi avut o desfăşurare extrem de rapidă, iar el trebuia să câştige timp, cât mai mult timp posibil. Sosirea americanilor ar pune capăt circului... Se impunea cu orice preţ ca sentinţa să nu fie dată de un tribunal improvizat.

— Protestez faţă de această procedură de Curte Marţială, spuse el. Concluzia deschiderii dezbaterilor nu este în conformitate cu regulamentele. Pe deasupra, atrag atenţia asupra faptului că e de-a dreptul absurd să chemi un martor pe post de acuzator public.

— Protestul este respins, precizează Majorul, după o scurtă privire aruncată Generalului. Circumstanţele excepţionale permit să ne îndepărtăm de procedura utilizată îndeobşte, şi prin urmare corectă. Putem, în sfârşit, să începem. Vă rog, Herr Leutnant Asch.

Acesta vorbi rapid, rece şi răspicat:

— Oberstul Hauk, asistat de Oberleutnantul Greifer, a luat din proprie iniţiativă comanda unităţilor izolate şi încercuite, le-a reconstituit şi le-a trimis la atac împotriva duşmanului, oferindu-le cu bună ştiinţă indicaţii false.

— Şi ce mă priveşte asta pe mine? strigă Greifer. De când un Leutnant este răspunzător pentru ordinele date de un Oberst?

— Aţi dat trupelor trimise la atac împotriva duşmanului indicaţii referitoare la sprijinul de foc, la stocurile de muniţii, la rezervele existente şi la poziţia inamicului, despre care ştiaţi categoric că erau false.

— Nu puteţi s-o dovediţi! exclamă, pe un ton triumfător, Greifer.

— Pot să afirm sub jurământ.

— Ca apărător al acuzatului, interveni Leutnantul Brack, atrag atenţia că o situaţie atât de precară ca asta care ne-a fost descrisă nu exclude dreptul de-a comite o greşeală.

— Poţi greşi o dată, sau chiar de două ori… dar nu de zece ori. Trupa folosită pentru efectuarea străpungerii a primit de la Oberleutnantul Greifer mai multe indicaţii false. De exemplu, el a promis un sprijin de foc prin intermediul puştilor, când, de fapt, infanteria nu mai avea deloc puşti. Situaţia permitea cel mult atingerea intersecţiei, dar în niciun caz păstrarea ei.

— O întrebare, făcu Majorul Horn. Dacă şeful trupei comandate în vederea străpungerii ar fi cunoscut adevărul, ar fi recunoscut limpede inutilitatea operaţiunii?

— Nicio îndoială în privinţa asta, răspunse Asch. Majorul Hinrichsen ar fi refuzat să preia comanda acestei operaţiuni dacă ar fi cunoscut situaţia exactă. Era însă nevoie să piară peste douăzeci de soldaţi, pentru ca Oberstul Hauk şi Oberleutnantul Greifer să poată ajunge la lăzile lor cu crăpelniţă.

— Protestez! strigă Greifer cu îndârjire. În primul rând, cifrele puse la îndemâna soldaţilor nu veneau de la mine, ci doar de la Oberstul Hauk. Şi în al doilea rând, nici vorbă nu poate fi de lăzi cu crăpelniţă.

— Obergefreiterul Kowalski poate depune mărturie în legătură cu acest lucru, răspunse Asch.

Kowalski păşi în faţă.

— Pot să depun, aşadar, mărturie că Oberleutnantul Greifer personal a trecut în revistă, în pădurricea în care ne găseam, unităţile aflate acolo. Cifrele au fost deci comunicate de el, şi de nimeni altul. Iar dacă Oberstul a oferit de la sine cifre false… acest domn era lângă el şi nu a protestat.

— Cred că n-am auzit bine, făcu Greifer, străduindu-se să râdă.

— Cât despre lăzi, astea conţirâeau, fără excepţie, provizii.

Le-am controlat eu însumi şi le-am distribuit populaţiei.

Ceru cuvântul Leutnantul Brack:

— Două întrebări, Kowalski. Există posibilitatea ca acuzaţii Hauk şi Greifer să nu fi traversat, de fapt, intersecţia eliberată provizoriu decât pentru a aduce întăriri? A doua întrebare: este posibil ca anumite lăzi să fi conţinut altceva decât provizii alimentare… de exemplu, dosare?

— Am primit noi întăriri? replică Kowalski. Şi nişte dosare pot fi băute?

— Protestez din nou! făcu Greifer, crispat. Am căutat să adunăm nişte întăriri, dar nu am reuşit. Pe deasupra, aveam în lăzile noastre dosare secrete… dar erau ascunse.

— Printre sticlele de lichior, zise Kowalski, rânjind. Al naibii de bună idee!

Aghiotantul îl privi pe Luschke, care făcu un gest de asentiment

— Să trecem acum la cel de-al doilea punct, rosti Majorul, nerăbdător.

Şi, deodată, preţ de câteva clipe, se lăsă o tăcere mormântală. Vuietul motoarelor din depărtare părea să se fi apropiat. Zgomotul unei explozii produse la distanţă de câţiva kilometri le tăie răsuflarea gâfâită celor strânşi îig biroul Generalului. Un geam tremură uşor.

— Să continuăm, reluă Majorul.

— Cel de-al doilea punct, spuse Leutnantul Asch, este asasinarea doamnei Willrich.

— Unde-i cadavrul? întrebă Greifer, cu dispreţ. Unde e certificatul medico-legal? Unde e certificatul de deces? Asemenea documente sunt indispensabile pentru o procedură echitabilă, domnilor. Dar voi păreţi să ignoraţi acest lucru. Există nişte vicii de formă grosolane. Unul singur e suficient pentru a face orice judecată inoperantă.

Ar trebui să fiţi atenţi.

— Singurul lucru la care sunt atent în clipa de faţă este faptul că păreţi foarte informat asupra formalităţilor justiţiei militare. Unde aţi dobândit aceste cunoştinţe? întrebă aghiotantul.

— N-aveţi decât să ghiciţi, replică Greifer, cu obrăznicie.

— Aţi trecut deja printr-un Consiliu de Război… sau aţi făcut parte cumva din vreun tribunal?

— În orice caz, în momentul de faţă mă aflu dinaintea unui grup de jucători de ruletă, care nu par să accepte că afară e un alt grup care vrea să ocupe localul.

— Leutnant Asch, afacerea Willrich, vă rog! ordonă aghiotantul.

— Doamna Willrich a fost găsită moartă ui casa ei.

— N-o cunosc pe doamna Willrich, spuse Greifer, care nu se simţea deloc ameninţat de acuzaţie. Această doamnă nu mi-a fost niciodată prezentată. Asta-i tot. Şi acum, dovedeşte-mi contrarul, Herr Leutnant Asch.

— Martora Barbara Brücke.

— Martoră! se grăbi să exclame Greifer, rânjind. Ea nu poate depune mărturie nici pentru, nici contra… Nici măcar nu poate servi drept martor, fiindcă nu are nici voinţa şi nici capacitatea necesare. Nu se pricepe decât la flecuşteţe.

— Vă previn pentru ultima oară, rosti aghiotantul, cu asprime.

— Presupun, interveni apărătorul, că, prin această afirmaţie, acuzatul vrea să spună că martora Barbara Brücke nu e demnă în faţa lui să servească drept martor. În legătură cu asta, se poate observa că până şi Codul Civil…

— Vă mulţumesc, Herr Leutnant. Precizarea este inutilă. Vă rog, domnişoară Brücke.

Barbara înaintă, şovăind puţin, de parcă ar fi mers pe gheaţă, şi-i aruncă o privire lui Herbert, care îi făcu un

semn de încurajare.

— În cursul conversaţiilor dintre Oberstul Hauk şi Oberleutnantul Greifer, pe care le-am auzit din întâmplare… începu ea.

— Din întâmplare! strigă Greifer. Curva asta a spionat prin gaura cheii. E pur şi simplu înfuriată că ne-am descotorosit de ea, fiindcă e o curvă. Şi uite că acum javra asta ranchiunoasă, pe care am azvârlit-o afară, are posibilitatea de-a calomnia nişte Offizieri. Aşa ceva nu este admis de niciun tribunal din lume.

— Ţine-ţi gura, porcule! strigă Asch, furios.

— Vă rog, fără discuţii particulare, interveni Majorul, sarcastic. Domnişoara Brücke are cuvântul”.

— În conversaţiile pe care le-am auzit, numele doamnei Willrich a fost pronunţat de mai multe ori, ca şi cel al satului în care locuia. S-au făcut referiri directe la Stabszahlmeisterul Brahm şi la lăzile puse deoparte de el…

— Lăzi puse deoparte… asta-i o precizare demnă de reţinut, spuse Majorul. Apoi adăugă imediat, prevenindu-i pe Greifer, care deschisese gura să vorbească: Nu-l întreruperi pe martor, că altfel vă reduc la tăcere. Continuaţi, vă rog, domnişoară Brücke.

— Aţi găsit casă, relată Leutnantul Asch, văzând că Barbara ezită. Iar înăuntru era cadavrul doamnei Willrich.

— Poate că voi l-aţi pus acolo, pretinse Greifer.

— Hauk şi Greifer fuseseră acolo cu câteva ceasuri mai devreme. Vecinii pot depune mărturie.

— Mărturiile lor se află aici? S-au făcut procese-verbale contrasemnate de un funcţionar? Şi ce-i cu asta? Să admitem fără probleme că i-am făcut o vizită doamnei Willrich. Când am plecat, era în viaţă. Iar după noi, au venit… Leutnantul Asch şi doamna astă.

— Am sosit după câteva ore, spuse Asch. Cadavrul era deja rece. Am chemat un medic care să-l examineze. După constatările sale, moartea se produsese probabil în momentul în care Hauk şi Greifer se aflau în casă.

— Toate astea-s idioţenii! strigă Greifer. Unde-i medicul? Unde este raportul lui? Şi cum poate acest tribunal de doi bani să ia drept sigure bâiguielile unui Leutnant oarecare? Cer să se constate dacă între el şi doamna de faţă există relaţii intime. Este evident că şi-au pregătit împreună depoziţia. Şi, pe deasupra…

Deodată, Greifer se opri şi ciuli urechile. Era de-a dreptul surprinzător… Toată lumea păstra liniştea, ascultând cu atenţie, la fel ca Greifer.

Uruitul motoarelor se apropiase. Rafalele mitralierelor vibrau, scurte şi spasmodice, apoi tăcură brusc. Zgomotul surd al motoarelor părea să se intensifice, apropiindu-se de ei lent, extrem de lent, irezistibil şi enervant.

— Pe deasupra… asta e! Ascultaţi! făcu Greifer, triumfător.

Aghiotantul dădu drumul foii pe care o ţinea în mână şi-i aruncă

Generalului o privire întrebătoare şi imperioasă. Aşa cum şedea, Luschke arăta ca şi cum ar fi ascultat un concert transmis la radio, zgomotos şi cât se poate de plicticos, dar care, în fond, îl lăsa indiferent şi despre care considera că ar fi de prisos să-l întrerupă.

— Atunci, să continuăm, spuse Majorul. Cel de-al treilea caz, cel al Stabszahlmeisterului Brahm.

— Stabszahlmeisterul Brahm a fost asasinat noaptea trecută, preciză Leutnantul Asch. Cadavrul lui…

— Cadavrele nu lipsesc în vreme de război, interveni Greifer. Majoritatea lor provine din acţiunea directă a duşmanului. Mai există însă şi alte posibilităţi, mai ales într-o perioadă în care nişte diletanţi se distrează jucând rolul de judecători, iar soldaţii se transformă în tâlhari de drumul mare. În felul ăsta, unii pot să moară fiindcă împotriva lor a fost pronunţată o sentinţă; alţii pot să pună piciorul pe o mină; unii pot să fie ucişi de nişte soldaţi care dau târcoale noaptea, iar alţii se pot sinucide. Alegeţi şi voi

ce Vă convine.

— A fost un asasinat, insistă Leutnantul Asch. Iar Obergefreiterul Kowalski e martor.

— Martor! urlă Greifer. La ce altceva poate să fi fost martor, decât la ce-a făcut el însuşi?

— Noaptea trecută, relată Kowalski, am văzut trei oameni ieşind de la numărul 13 din Hindenburgstrasse. Se îndreptau spre grădina publică. La scurt timp, s-au auzit două împuşcături. Aproape imediat, s-au întors doi oameni: Hauk şi Greifer. Cadavrul lui Brahm zăcea printre copaci.

— Din încărcătorul pistolului Oberleutnantului Greifer lipsesc două cartuşe, spuse Asch, ceea ce demonstrează că acest pistol a fost utilizat. Calibrul său concordă cu cel al gloanţelor găsite în cadavrul lui Brahm.

— Explicaţi-vă, Oberleutnant Greifer, ordonă aghiotantul.

— Dacă va trebui să mă explic, o voi face în faţa americanilor. Sunt aici. Ciuliţi urechile, domnilor!

În imediata apropiere uruiau motoarele, gemând, scrâşnind şi păcănind asurzitor. Geamurile vibrau întruna, cu intensitate. În cele din urmă, un perete despărţitor de lemn, fier şi sticlă se sparse şi se făcu bucăţi, ca şi cum totul s-ar fi petrecut chiar sub ferestrele încăperii abia luminate, în care cei prezenţi păreau să-şi ţină respiraţia.

— Iată singurul lucru care mai contează acum, zise Greifer pe un ton isteric, întinzând febril braţul spre fereastră. Asta-i singurul argument care mai are importanţă acum. Lui trebuie să ne supunem.

Generalul îl adresă aghiotantului o privire pătrunzătoare.

— Dezbaterile nu s-au încheiat… şi nici nu vor fi întrerupte, spuse aghiotantul, cu mâinile încleştate de marginea mesei.

— Am ajuns la capăt, izbucni Greifer, luptând disperat să câştige ultimele minute de care mai avea nevoie. Şi dacă s-a întâmplat aşa, e din cauză că printre

noi există prea mulţi oameni care nu şi-au făcut datoria, că sunt luate ui serios afirmaţiile unui denigrator oarecare, promovat Leutnant datorită împrejurărilor, din cauză că declaraţiile unei curve sunt mai importante decât cele ale soldaţilor încercaţi, că sunt ascultate vocile dezertorilor, ale răzvrătiţilor şi ale laşilor.

Majorul sări de la locul său, vrând să se repeadă la Greifer, dar Generalul îl bătu uşor pe braţ, făcându-l să se aşeze la loc.

— În timp ce trădătorii şi nemernicii se îmbogăţeau, strigă Greifer cuprins de un soi de beţie dezlănţuită, noi am luptat până la ultima suflare. Am ştiut totdeauna ce înseamnă datoria. N-am capitulat niciodată ca nişte laşi. Iar din acest motiv, acum se încearcă să ni se impute nu ştiu ce asasinate pentru a scăpa de noi.

Cei aflaţi în încăpere părură să se retragă, nemaifăcând un pas. Becurile clipeau. Ferestrele vibrau ca scuturate de friguri. Generalul zâmbea ca un mort.

— Noi nu suntem nişte trădători, icni Greifer, fără să se mai poată stăpâni. Trădători sunt cei care vor să ne piardă. Aveam o misiune secretă de îndeplinit, şi ea a fost sabotată de nişte nemernici care au trădat Germania.

Greifer horcăia. Toată lumea tăcea. Vuietul motoarelor creştea, acoperind implacabil orice alt zgomot. Apoi încetă brusc, şi în cameră să lăsă o tăcere asurzitoare.

— Spânzuraţi-l! zise Generalul Luschke.

Zece minute mai târziu, fostul Oberleutnant Greifer era spânzurat pe terenul de instrucţie din spatele cazărmii de artilerie.

Americanii se aflau în oraş.

La un mare număr de ferestre atârnau drapele albe, de parcă toţi localnicii şi-ar fi pus rufele la uscat. Ici-colo, oamenii începeau să se arate pe-afară, afişând un zâmbet larg şi îngrijorat, supuşi şi stingheri, amabili şi laşi.

— În sfârşit! Ne-aţi eliberat!

Unul dintre ei corecta, cu un zel lăudabil, spusele celorlalţi:

— Ne-aţi eliberat de nazişti! în sfârşit!

Indiferenţi în cea mai mare parte şi, din fericire, necunoscători ai limbii germane, americanii stăteau ghemuiţi pe vehiculele lor cu mina unor învingători care îşi ţin firea; se vedea însă că nici ei nu erau departe de a se teme. Îi simţeau ascunşi în întuneric pe „Vârcolaci", membrii reţelei de rezistenţă preconizate a continua lupta după capitularea Wehrmachtului, alături de brutele naziste şi de măcelarii lagărelor de concentrare, despre care ziarele militare le vorbiseră constant şi cu succes.

Hauptmannul Schulz îşi aliniase în faţa oraşului tot ce mai rămăsese din soldaţii comandaţi de el: funcţionari nefericiţi ai comandamentului şi oameni din Volkssturm, care nu bănuiau nimic. Îi aranjă el însuşi şi se predară împreună americanilor stupefiaţi. Cu capul sus, pătruns de convingerea că îşi făcuse datoria până la capăt, merse în fruntea alor săi spre locul de captivitate.

În spatele lui, păşea Heini, tânărul din Hitlerjugend, care îşi plângea, de ţi se rupea inima, eroismul pierdut.

— Heini, rosti Schulz, pe un ton bărbătesc, încetează odată cu smiorcăiala! Un soldat adevărat nu boceşte.

— *Jawohl*, Herr Hauptmann, răspunse Heini, suspinând cu devoţiune.

— Şi, ca să te sustrag de la gândurile tale, îţi dau voie să-mi cari bagajele.

Băiatul îi îndeplini ordinul cu cea mai mare bunăvoinţă.

Şeful trupelor victorioase acapară oraşul cu douăzeci şi patru de Shermannuri şi cu un detaşament de infanterişti, ocupând totodată şi cazarma de artilerie. Învingătorii invadară hotărâţi, în pas alergător, coridoarele părăsite.

Rafalele trase din armele automate năruiră tencuiala pereţilor reci. La intrare, un soldat împroşca cu gloanţe

emblemele celui de-al III-lea Reich.

Un căpitan, doi locotenenţi şi treizeci şi şase de soldaţi înarmaţi până-n dinţi îl capturară pe General-maiorul Luschke, care şedea înmărmurit îndărătul biroului. Alături se afla, la fel de nemişcat, aghiotantul, singurul care, în ciuda ordinelor repetate ale Generalului, refuzase să se despartă de şeful său.

Soldaţii îi împinseră înaintea lor pe cei doi locotenenţi, iar aceştia pe căpitan, care spuse:

— Herr General, sunteţi prizonier.

General-maiorul Luschke se ridică fără un cuvânt, îşi puse uniforma în ordine şi ieşi, urmat de treizeci şi şase de soldaţi, doi locotenenţi şi un căpitan.

Între timp, alţi învingători aduseseră pe terenul de instrucţie un transportor şi două jeepuri. Douăsprezece reflectoare puternice aruncară o lumină crudă asupra Oberleutnantului Greifer, care se legăna la capătul unei frânghii. Soldaţii americani priveau surprinşi, înfiorându-se şi apropiindu-ge încet.

— Acest Offizier, spuse unul dintre ei, care, graţie numeroaselor comentarii ascultate la radio, cunoştea substratul profund al stării de lucruri din Germania, a fost cu siguranţă membru al Rezistenţei. Naziştii au reuşit să se descotorosească de el în ultima clipă.

Imediat după trupele combatante, sosi şi CIC-ul. Căpitanul Ted Boemes, care făcuse pregătiri amănunţite din toate punctele de vedere, ocupă vila Kreisleiterului din Hindenburgstrasse. James şi James II, împreună cu omul lor de încredere, Hinrichsen, se instalară la sediul comandamentului.

Americanii îşi imaginau că şi acest oraş le aparţine.

Noaptea târziu, şeful trupelor victorioase se prezentă în biroul CIC-ului şi declară:

— În conformitate cu ordinele primite, voi continua înaintarea spre Est încă din noaptea asta.

— Nu vă reţinem, replică James I, căruia faptul de-a

avea în sfârşit libertate deplină de mişcare îi provoca o bucurie vădită.

— Las aici doar nişte unităţi foarte reduse… în primul rând, ca să supravegheze lagărul de prizonieri pe care l-am instalat în cazarma de artilerie.

— Perfect, spuse James I, hotărât. Vom fi încântaţi să vă vedem mergând din victorie în victorie. Ţineţi-vă liniştit pe urmele duşmanului.

— O să vă ocupaţi şi de lagărul de prizonieri? întrebă super-învingătorul. Vreau să spun, în cadrul misiunii dumneavoastră speciale?

— Se înţelege de la sine, îl asigură James I, făcându-le cu ochiul colaboratorilor săi. E o parte din sarcina noastră, şi o vom rezolva rapid.

— Foarte bine, făcu eroul blindatelor. Asta mă linişteşte. Am ordonat să fie expediaţi acolo toţi cei pe care i-am prins deja. Fiţi foarte atenţi la criminalii de război.

— Nicio grijă! răspunse James I. O să fim cât se poate de atenţi.

— La cazarmă a fost spânzurat recent un Offizier, chiar înainte de sosirea noastră. Se poate să fi fost un membru al Rezistenţei. Dacă aveţi timp, domnule James, studiaţi cazul ăsta cu lupa.

— Pentru asemenea cazuri, am întotdeauna timp, imens de mult timp.

— Bine! făcu învingătorul. Aşadar, o să vă părăsesc şi o să-mi reiau înaintarea. Şi, aşa cum v-am mai spus, nu las aici decât puţini soldaţi. Câţiva pentru aprovizionare şi doar o companie pentru paza lagărului. Dar nu se va întâmpla cu siguranţă nimic. Situaţia este în general de aşa natură, încât un singur soldat de-al nostru ar fi suficient pentru a respinge un regiment întreg de-al Marii Germanii. Dacă, totuşi, se-ntâmplă ceva…

— O să păstrăm poziţia. Iar dacă lucrurile n-o să decurgă cum trebuie, o să vă trimitem o carte poştală.

În acea noapte, oraşul părea că nu vrea deloc să se

culce.

Au fost golite multe sticle. În cinstea victoriei! A Victoriei Finale! A Eliberării! A libertăţii! în sănătatea lui Truman! A Generalului Luschke! AFührerului! A lui Eisenhower! A soldaţilor americani, a soldaţilor germani, a aliaţilor de ieri, a aliaţilor de astăzi, a camarazilor de luptă de mâine!

Au existat chiar unii care au băut pentru pace! în acel moment însă erau deja beţi turtă, aşa că au făcut-o cu multă convingere.

— Generalul, povesti Leutnantul Asch, care devenise civilul Herbert Asch şi se afla în salonul de deasupra cafenelei, a rămas tot timpul ca un sfinx. Apoi, n-a zis decât un cuvânt: „Spânzuraţi-l!” Şi nici nu apucase bine să-l spună, că porcul ăla se şi legăna.

— A fost groaznic! spuse Barbara, care stătea lângă el.

— A fost drept, preciză Herbert.

— Groaznică dreptate, observă bătrânul Asch, gânditor. Uite unde am ajuns.

— Generalul, zise Wedelmann, care o ţinea strâns de mână pe soţia lui, ca şi cum ar fi avut nevoie de un sprijin, l-a detestat dintotdeauna pe Hitler, dar, în calitatea lui de soldat, a fost nevoit să lupte pentru el. Mie unuia mi-a plăcut Hitler ăsta... dar de-acum n-o să mai pot avea încredere în niciunul dintre cei care-mi vor cere să-mi dau viaţa pentru ei. Lumea asta e plină de minciuni. Cei câţiva care nu sunt în stare să mintă nu mai izbutesc să respire. Generaţia noastră a fost păcălită într-un mod ruşinos.

— Toate astea au rămas în urmă, rosti Magda, cu blândeţe. Mult în urmă...

— Încă nu pot să cred că războiul s-a sfârşit, spuse Herbert. Concluzia finală îmi lipseşte şi acum. N-am reuşit să-l spânzurăm decât pe unul dintre nemernici. Pe cel de-al doilea încă nu l-am prins.

— Nu înţeleg nimic din toate stea, zise Barbara,

deconcertată.

— Îţi faci singur rău, îi spuse, plin de amărăciune, bătrânul Asch fiului său. Cum aţi putut executa în ultimele minute de război un om care nu a avut altă vină decât că nu ştia ce face?

— Nu am spânzurat un om care a fost doar neştiutor, ci un asasin mârşav. Şi faptul că asta a avut loc cu trei ani, trei luni sau trei minute înainte de sfârşit nu are nicio importanţă. Nu regret nimic… Sunt doar nemulţumit, şi încă atât de rău, încât sufăr. Asasinul pe care l-am executat nu era decât un instrument. Important era însă şeful lui.

— Cea putut să facă războiul ăsta din tine, fiule! strigă bătrânul Asch, resemnat.

— A făcut un nemernic, răspunse Herbert, furios. Un biet porc fără minte şi bun pentru abator.

— Şi eu, ce să mai zic atunci? făcu Wedelmann, privindu-şi cu tristeţe camaradul. Parcă aş fi paralizat. Inteligenţa mea a încetat pur şi simplu să mai funcţioneze. Nu pricep nimic din ceea ce se petrece în jurul meu… Nu ştiu decât un lucru: că nu mai vreau să particip la nimic.

— Timpul vindecă toate rănile, spuse Magda, cu tandreţe.

— Nu şi pe astea. Prin ele ni se va scurge tot sângele, dacă n-o să ne vină nimeni în ajutor.

— Nimeni n-o să ne vină în ajutor, replică Herbert, cu duritate. Trebuie să ne descurcăm singuri. Dar pentru ca s-o putem lua de la capăt, trebuie să existe un sfârşit. Un sfârşit indiscutabil. Şi exact asta îmi lipseşte.

James I era hotărât să arate oraşului, care acum depindea de el, ce însemna o eliberare, şi asta fără nicio întârziere. Abia sosit, se instală la comandament, ca un şef de armată învingător.

Prima sa victimă a fost – sau cel puţin aşa a crezut el – Gefreiterul Stamm. Acesta îşi întâmpină învingătorii cu cea mai mare cordialitate, pe un coridor luminat din belşug, strigând: „Fiţi bineveniţi!”

Însoţit de James II şi de colaboratorul lor, Majorul Hinrichsen, James I întinse mâna ca pentru a rosti anatema şi strigă:

— Prizonier!

— Foarte bine, făcu Stamm, prea puţin impresionat. Oricând la dispoziţia dumneavoastră… şi să ştiţi că le ştiu pe toate de pe-aici.

— Nu mai spune! zise James I, interesat, apropiindu-se de el. Le ştii pe toate de pe-aici, zii aşa!

— Până în cele mai mici amănunte. Şi nici n-am fost membru de partid.

James I îl examină pe Stamm ca pe o marfă despre care se poate presupune, din pricina preţului ei scăzut, că nu este de o calitate extraordinară. Îi aruncă o privire lui James II pentru a-i obţine asentimentul, dar se mulţumi să ridice din umeri. Hinrichsen avu prudenţa să tacă.

— Băiete, spuse James I, s-ar putea să am nevoie de tine. Dar dacă o să încerci să mă duci cu preşul, te împuşc.

— Am ambiţia de-a muri cât mai bătrân, replică Stamm.

James I râse de unul singur, ceea ce însă nu îl tulbură. Gefreiterul îi plăcea.

— Cine a câştigat războiul? îl întrebă, rânjind.

— Statele Unite ale Americii, răspunse Stamm, la iuţeală.

— Şi cine l-a pierdut?

— Germania.

— Şi cine este cel mai mare comandant de oşti din istorie?

— Generalul Eisenhower.

— Şi cine este cel mai mare criminal din istorie?

— Hitler, spuse Stamm, rânjind, la rândul lui.

James II, care urmărise surprins dialogul acesta uimitor, întrebă pe un ton morocănos:

— Ce mai e şi asta?

— Un nou joc de societate, răspunse James I. Merge

la perfecţie.

Şi, după un nou avertisment mai scurt, dar şi mai energic, îl angajă pe Gefreiterul Stamm ca ajutor. Îl puse să-i arate toate birourile, le ocupă pe cele mai bune şi ceru să fie aranjate pentru activitatea în comun biroul cel mare al comandantului german: trei mese instalate la mică distanţă între ele.

Unul dintre primele acte oficiale ale lui James I îl confirmă în funcţie pe paznicul Krawattke, care se intitulă de la sine „inspector de închisori” şi se declară gata să depună toate jurămintele ce i s-ar cere. În interval de-o oră, populaţia penitenciară se schimbăr printre alţii, meşterul Freitag îşi câştigă libertatea, iar şeful grupului local national-socialist ajunse în închisoare.

Sub protecţia a doi membri uriaşi din Poliţia Militară, James! străbătu, ca un înger al răzbunării, toate străzile oraşului. Lui Stamm i se părea că are energia unui Feldwebel prusac, neîncercat de război, iar tactica sa era a unui poliţist bine odihnit. Deciziile lui semănau cu nişte sentinţe şi, pretutindeni pe unde trecea, lăsa impresia că pământul o să rămână pârjolit.

Or, în timp ce James I făcea curăţenie în stilul unui dragor, James II, aşezat la biroul lui, îşi făcea rezerve de somn. Camaradul Hinrichsen se instalase în maşina cu staţie de radio, aflată în piaţa Primăriei, şi-i împiedica să doarmă pe toţi cei din unităţile americane de pe o rază de cincizeci de kilometri, întrebând dacă printre prizonieri nu se află un anume Oberst Hauk.

Printre primii localnici primiţi de James în biroul său – în audienţă, cum spunea el – se numără şi abatele Westhaus, care se înclină politicos.

— Cu ce vă pot fi de folos? se interesă el.

Întrebarea îl surprinse pe James I. Fără a se gândi măcar să-i ofere un scaun vizitatorului său, întrebă:

— Părinte, cine pe cine a eliberat?

— Asta depinde de felul în care priveşti lucrurile,

răspunse abatele, cu amabilitate.

— Părinte, sunteţi membru de partid?

— E de la sine înţeles că nu.

— Nu e chiar de la sine înţeles. Deci nu aţi fost nazist, dar aţi fost un adversar al nazismului?

— Se poate spune că da.

— Toată lumea poate spune azi acelaşi lucru… declară James I, solemn, şi remarcă satisfăcut că pastorul nu răspunse nimic. Probabil că bruma de conştiinţă care-i mai rămăsese îl silea să păstreze tăcerea. Aţi fost persecutat din pricina ideilor dumneavoastră politice?

— Nu mai mult decât alţii. Mi-au fost supravegheate predicile, mi s-au făcut două percheziţii şi am fost interogat o dată de Gestapo.

— Aţi fost închis în vreun lagăr de concentrare? Aţi fost maltratat?

— Am primit mai multe avertismente.

James I ridică din umeri.

— Toţi pot spune astăzi acelaşi lucru, şi chiar o spun. Vi se pare surprinzător că aţi fost chemat la Gestapo, fără a fi reţinut? De fapt, de ce s-a întâmplat aşa? Eraţi cumva preţios pentru cei de-acolo, sau, dimpotrivă, mult prea insignifiant?

— Vă las pe dumneavoastră să hotărâţi asta.

— Părinte, continuă James I, simţindu-se mulţumit că îl domina acum pe celălalt, noi avem o oarecare încredere în oamenii Bisericii, dar nu orbească. Au existat preoţi care s-au rugat pentru Hitler.

— Bineînţeles, în calitate de şef al statului, l-am inclus în rugăciunile noastre, conform prevederilor oficiale. Şi cine altul avea, de altfel, mai mare nevoie de rugăciunile noastre?

— Şi totuşi, a fost zadarnic!

— Asta nu putem s-o decidem noi.

— O întrebare directă, părinte: îi condamnaţi pe nazişti?

— Nu. Urăsc nazismul, dar nu am dreptul să-i condamn pe oameni.

— Subtilităţi de genul ăsta nu fac decât să încurce lucrurile. Îşi zise că era timpul să recunoască inutilitatea continuării discuţiei. Era o risipă serioasă de timp şi nu putea duce la niciun rezultat de ordin practic. Să ne rezumăm la fapte… Cunoaşteţi un anume meşter Freitag?

— Da, e un om drept, sincer, un antifascist, declară Westhaus.

— Exact ca dumneavoastră.

— Eu mă îngrijesc de suflete, răspunse Westhaus, cu demnitate. Şi ca atare politica nu mă priveşte.

James I îl concedie pe preot cu câteva formule banale şi hotărî să-l şteargă de pe listă. Nu putea spera la un sprijin serios din partea lui.

— Nu poţi să aştepţi până mâine cu interogatoriile astea? întrebă James II, căscând.

— Poţi să te duci la culcare, dacă vrei.

— Da, şi la trezire o să constat că vei fi Scut o groază de prostii.

— Pastore, zise James I, amuzat, vezi-ţi, te rog, de treburile tale. Îţi închipui cu siguranţă că cine nu munceşte nu greşeşte. Uită-te la Hinrichsen, care a şi început să radă Wehrmachtul, şi ia exemplu de la el.

— Ştii la ce mă trimiţi cu gândul, Colega? La o cămilă însetată, care se repede la o băltoacă cu apă tulbure şi scârboasă. De ce nu aştepţi ca apa să se mai fi limpezit puţin?

— Coboară din palmierul tău şi ocupă-te mai bine de tipul spânzurat la cazarmă. Cel care a făcut-o e un criminal de război.

— Nu e de domeniul meu, declară James II, netulburat. De Wehrmacht are grijă Hinrichsen. În momentul de faţă însă pare să fie preocupat de altele… şi tare aş vrea să ştiu de ce anume.

— Atunci, trebuie să fac totul singur?

— Dacă vrei neapărat, zise James II, punând din nou capul pe birou şi închizând ochii.

Fostul Obergefreiter Kowalski, purtând acum un costum civil în neorânduială, intră în *Café Asch*, cu câteva sticle de origine necunoscută sub braţ. Închise uşa cu piciorul şi strigă, râzând:

— Haide! Veniţi să beţi în sănătatea scumpilor noştri americani!

— Deci mai trăieşti? întrebă bătrânul Asch, sarcastic.

— Ba bine că nu! Abia acum încep să trăiesc cu adevărat.

— În orice caz, nu mi-ai mai jefuit pivniţa… ceea ce cred că este un progres, observă el prost dispus.

— De data asta, furnizorii au fost dragii noştri americani, afirmă Kowalski.

— Ai şi fraternizat cu ei? întrebă Herbert.

— N-a fost nevoie, zise celălalt, aşezându-se. Toţi oamenii sunt fraţi, dar pe hârtie. Rasa supraoamenilor nu mai există… cel puţin atâta vreme cât e vorba de germani şi de arieni. Lumea se va putea însănătoşi. Întrebarea e care dintre aceşti mari biruitori este cel mai capabil să se însănătoşească singur.

— Sper, totuşi, că n-ai furat, spuse bătrânul, care se temea şi acum de complicaţii.

— Eu, să fur! strigă Kowalski. Ce vă umblă prin minte?! Am un simţ foarte accentuat ai dreptăţii, asta-i tot… Am trecut prin faţa unui jeep, a cărui încărcătură sărea în ochi, aşa că l-am… uşurat un pic.

— Aşa, pur şi simplu? întrebă Barbara, făcând ochii mari.

— Aşa, pur şi simplu.

— Chiar se poate? întrebă Herbert.

— Nimic nu-i mai uşor, confirmă Kowalski. Nici santinelelor noastre nu le prea plăcea să se ostenească, dar americanii le depăşesc de departe.

— De ce nu renunţi odată la lucrurile astea? întrebă

Wedelmann, cu uimire. Încă nu te-ai săturat? Războiul s-a sfârşit totuşi.

— Eu unul încă n-am terminat-o cu războiul, declară Kowalski, categoric. De ce ai vrea să mă fi săturat? Te pomeneşti că de băut? Asta niciodată.

— O s-o sfârşeşti prost, spuse bătrânul Asch, cu convingere.

— Vreţi să ziceţi că în închisoare? Am petrecut acolo cinci ani, începând cu 1 septembrie 1939.

— Cum e afară, Kowalski? întrebă Herbert.

— E lună nouă, aproape complet senin şi destul de cald.

— Nu face pe prostul. Ştii foarte bine ce vreau să spun.

— Herbert, de ce te interesează asta? întrebă bătrânul, îngrijorat. N-ai niciun motiv să-ţi pese.

— Ascultă-l pe bătrânul tău tată, întări Kowalski. Arată că eşti un fiu bun.

— Aveţi de gând să înnogtaţi aici, domnule Kowalski?

— Nici pe departe. Astăzi vreau să mă duc la Schulz. Trebuie să-i consolez biata nevastă părăsită. Consider că ăsta-i un gest de camaraderie.

— Atunci, nu vă mai reţinem.

— Ce drăguţ sunteţi, domnule. Asch!

— Cum e pe-afară? repetă Herbert.

— E mişto, pe bune. Când am ieşit din cazarmă, după mica noastră scenă cu Greifer, am făcut o vizită formală la spitalul lui Soeft. Organizase acolo o petrecere pentru sărbătorirea victoriei, dar hărmălaia mi-a supărat urechile, aşa că am plecat şi m-am dus la camaradul Stamm.

— Chiar sub nasul americanilor? întrebă Barbara, aţâţată.

— Ia-o încet, spuse Kowalski. Până şi biruitorii trebuie să tragă un pui de somn, şi păreau foarte dornici de asta. N-au făcut decât să-şi parcheze vehiculele pe unde s-a nimerit şi s-au dus glonţ la cel mai apropiat pat. Cele

câteva santinele postate păreau foarte fericite să fie lăsate în plata Domnului.

— Deci nu sunt patrule care să te interpeleze, ci doar câteva santinele? repetă Asch.

— Herbert, interveni tatăl lui, îngrijorat, de ce te interesează asta? Nu ai niciun motiv să-ţi pese.

— Are raţiunile lui, îl asigură Kowalski. Deci, în mare, e puţină mişcare pe-afară. Americanii n-au motive de nelinişte. Eroii Marii Germanii sunt scoşi din circulaţie. În sfârşit, patria-mamă poate dormi în pace. Doar în cazarmă pare să mai continue ceva: acolo sunt mânaţi laolaltă prizonierii, întruna.

— Şi ce-i cu Stamm?

— E în inima lucrurilor! Tipul ăsta se descurcă! Ştiţi de cela fost în stare? A devenit curierul Serviciului Secret american!

— Ai vorbit cu el?

— L-am invitat să mă pună în temă, şi am aflat o chestie care o să vă taie respiraţia.

— Ce?

— Mai întâi să bem ceva. Şi apoi, ţineţi-vă bine şi trageţi adânc aer în piept.

— Ce e? Zii mai repede, omule!

— Ştiţi cine a sosit odată cu Eliberatorii? Şi, pe deasupra, purtând o elegantă uniformă americană? Şi harnic ca o albină? Ei? N-o să ghiciţi niciodată!

— Nici n-o să fie nevoie, fiindcă o să ne spui chiar acum, dacă vrei să mai fi în viaţă mâine dimineaţă.

— Hinrichsen, rosti Kowalski răspicat, cu o plăcere considerabilă şi aproape cu o nuanţă de solemnitate.

— Aiurea! exclamă Herbert Asch, fără ezitare.

— Nimeni altul decât Hinrichsen, repetă Kowalski, savurând uluiala prietenului său. Grăsunul Major Hinrichsen, ultimul dintre Offizierii Führerului, nazistul model al Wehrmachtului Marii Germanii – aflat acum în slujba Serviciului Secret american.

— Asta-i un lucru pe care trebuie să-l văd cu ochii mei, zise Herbert, sărind brusc în picioare.

Cu toate că se apropia miezul nopţii, James I continua să se joace de-a proconsulii în stilul Romei antice. Nu părea deloc verosimil ca înverşunarea sa antinazistă să se amelioreze până la ivirea zorilor. Nevoile sale eliberatoare erau încă departe de-a fi satisfăcute.

James II considera ca un merit personal faptul de-a fi recunoscut din timp această evoluţie. Ochii obosiţi de atâta whisky i se închideau de somn pe chipul său trandafiriu de copil. Aşezat la birou, asculta cu atenţie, fără a cuteza să se ducă la culcare. Terapia radicală aplicată de partenerul său nu-i convenea deloc.

— Nu faci decât să ne stânjeneşti, Pastore, îi spuse James I între două dintre conversaţiile pe care le purtau şi care erau, de fapt, nişte interogatorii. Du-te la culcare, ce naiba! Dacă naziştii te văd sforăind aici, cu capul pe birou, o să reia în scurt timp iniţiativa.

— Iar tu îi aduci la mare ananghie, şi nici asta nu-i normal.

— Ah, la, la! strigă James I, cu bucuria animalică a boxerului care-şi vede victoria asigurată chiar înainte de a-şi pune mănuşile. Le perpelesc bucile lor groase de membri de partid pe foc domol.

— Dar mai întâi ar trebuită fii sigur că bucile pe care le prăjeşti sunt ale unor membri de partid. Tu te mulţumeşti să tragi şuturi, fără să-ţi dai seama că loveşti în destui prieteni de-ai noştri.

— Ascultă, Pastore, doar n-ai de gând să te supui directivelor unor germani rataţi, cum e Ted Boemes? îţi spun eu că ăştia sunt ameţiţi de nostalgia pentru Germania, care le-a rupt dinţii şi i-a scuipat în faţă. Probabil că nici n-au observat lucrul ăsta, sau, în orice caz, au reuşit să-l uite în mare viteză.

— Colega, asta înseamnă că ai intenţia să neglijezi directivele ce ne-au fost date? întrebă James II, care se

trezise de-a binelea.

— Prostule! Le lărgesc doar, bazându-mă pe experienţa mea, iar ea îmi spune că nu trebuie să ai niciodată încredere în nemţi, fiindcă ei sunt cei care i-au dat nas lui Hitler. Şi asta e de-ajuns ca să-i descalifice pentru totdeauna.

— Tu vrei, într-adevăr, să-i vâri pe toţi în aceeaşi oală! Chiar şi pe victimele nazismului?

— Dragul meu băiat, o scurtă privire aruncată în culise ajunge ca să-ţi dai seama de ceea ce s-a întâmplat în realitate… Deseori, nu au făcut altceva decât să se descotorosească de nişte rivali care-i deranjau.

— Au mai existat şi adversari cinstiţi.

— Da, sigur că da. Dar pe ăştia îi poţi număra pe degetele de la mâini. Sau îţi închipui că-şi strigă opiniile politice în piaţa publică? Gât despre adevăraţii oponenţi, cei mai mulţi au murit. Un lucru e sigur: astăzi, nimeni nu mai vrea să recunoască faptul că a fost nazist, chiar şi atunci când poţi dovedi contrarul.

— Şi nu crezi, James, că s-a produs o schimbare importantă de opinie, ceva de genul unei vindecări printr-un şoc violent?

— Asta nu în Germania, Pastore. Aici, oamenii sunt triumfători ori abătuţi, supraoameni ori viermi. Cred că bătrânul Churchill v-a spus că neamţul sau îţi linge cizmele, sau te muşcă de fund. Sigur că n-a spus-o chiar aşa, dar asta-i esenţa.

— Deci vrei să zici prin asta că e pur şi simplu imposibil să faci o distincţie între nemţii buni şi cei răi, cel puţin din punctul nostru de vedere, zise James II, circumspect.

— Ai prins ideea, bătrâne! Şi, cum e imposibil să-i descoperi pe cei pe care tu îi numeşti nemţii buni, trebuie să ne mulţumim cu cei care sunt utilizabili… pentru noi, se-nţelege.

— Atunci, după teoria ta, ce reprezintă Hinrichsen

pentru noi?

— E un nazist, dar, atâta vreme cât e în slujba noastră, n-o să am nimic împotriva lui.

— Şi meşterul Freitag? La urma urmei, naziştii l-au băgat la puşcărie… Fiindcă şi-a bătut joc de Führer, dacă nu mă-nşel. Nu e rău. Şi nu uita că avem nevoie de un nou primar.

— Freitag ăsta va fi tratat la fel ca toţi ceilalţi. S-ar putea să nu fie decât un cusurgiu, un gură-spartă, sau poate a fost prins din întâmplare într-o încăierare, cineva l-a călcat pe picior, şi el a strigat: „Ce porcărie!”, iar cămăşile brune au luat-o drept o insultă personală. Şi aşa poţi deveni antifascist.

— Nu putem respinge un om ca ăsta, James, fără ca mai întâi să fi schimbat câteva cuvinte cu el.

— Şi totuşi, eu mă opun din principiu ideii de a-l pune primar! Ce înseamnă faptul că a stat la închisoare? înseamnă că nu ştie să-şi ţină gura, deci e obraznic, nesăbuit şi prost. Aşa trebuie să fie primarul ideal? După părerea mea, nu. Eu îl prefer pe cei care stau la locul lor, care se supun. În felul ăsta, măcar ştiu cu cine am de-a face.

— Ei bine, pe mine unul mă interesează meşterul ăsta, Freitag.

— E-n regulă, zise James I, după o clipă de ezitare. O să-i scoatem cămaşa să ne convingem dacă are pielea brună.

James ordonă escortei sale să-l „invite” pe Freitag în faţa lor. Fostul Gefreiter Stamm făcu un plan sumar, dar suficient, al drumului spre locuinţa acestuia şi i-l dădu uriaşului poliţist, care-l luă cu un mormăit.

Apoi, pentru a pierde timpul, James I se întoarse spre Stamm şi, rânjind, începu să-l interogheze:

— Cine a…

— Statele Unite ale Americii.

— Şi cine a…
— Germanii.
— Şi cine e…
— Generalul Eisenhower.
— Şi…
— Hitler.
— Eşti o figură…

La scurt timp, apăru Freitag. James I îi făcu cu ochiul lui James II şi, cu un aer condescendent, îl invită pe musafir să intre.

— Unde lucraţi, domnule Freitag? La căile ferate ale statului?

— Da, sunt mecanic de locomotivă din 1928.

— Sunteţi membru de partid, sau al vreunei organizaţii?

— Da, al Asociaţiei de Protecţie Antiaeriană a Reichului. Atâta tot.

Atunci însă, lucru surprinzător, James II, care de regulă nu deschidea gura, îl puse o întrebare:

— De ce aţi fost închis, domnule Freitag?

— Din cauza unor afirmaţii care pare-se că reprezentau un act de înaltă trădare.

— Pare-se?… insistă James I, decis să preia conducerea interogatoriului. Dar, chiar dacă afirmaţiile dumneavoastră constituiau un act de înaltă trădare, ele au fost făcute destul de târziu.

— Aşa este, răspunse cinstit bătrânul Freitag. Totul a venit prea târziu. Chiar şi voi.

— Aţi fost dintotdeauna un adversar al nazismului? întrebă James EL

— Adversar, e mult spus. Nu-mi plăceau oamenii ăştia… dar nici asta nu a fost de-ajuns. Şi asta este un fel de greşeală.

— Atunci, vă consideraţi vinovat? zise James I, aplecându-se spre el.

— Responsabil, ca şi ceilalţi, îl corectă Freitag, cu

modestie.

— Prin urmare, sunteţi gata să suportaţi toate consecinţele acestui trecut al Germaniei, constată James II, făcându-i un seruri colegului său, ca pentru a spune: „Asta-i omul nostru!”

Dar James I nu părea să fie dispus să accepte modul în care vedea Pastorul lucrurile, astfel că întrebă, cu privirile la pândă:

— Aveţi rude care au fost membre de partid?

— Da, făcu Freitag, fără să bănuiască nimic. Tatăl ginerelui meu, proprietarul cafenelei, Asch.

— Locuieşte aici? întrebă James I, prompt.

— Da.

James I trase spre el un dosar, îl răsfoi şi găsi numele bătrânului Asch, apoi îl închise la loc.

— Puteţi pleca.

James I îi aruncă Pastorului o privire triumfătoare, dar celălalt ridică din umeri.

— Uite ce descoperim, strigă James I. Iată cine devine primar. Nu trebuie decât să-şi transforme politica în exploatare familială, astfel încât să fie când unul, când altul în faţa bucatelor. Tipii ăştia chiar îşi închipuie că pot să ne ducă cu preşul?

— Nu merge aşa, spuse James II, clătinând încet din cap. În comparaţie cu ceea ce faci tu acum, metodele colonialiste de pe vremuri sunt de-a dreptul umane.

James I se sculă în picioare şi, postându-se cât era de înalt în faţa colegului său, mic de statură, proclamă:

— Poporul ăsta. de nemernici a declarat război fără motiv, a devastat ţinuturi întregi, a bombardat oraşe, a trimis la moarte milioane de soldaţi şi de civili, iar pe deasupra, criminalii ăştia au ars şase milioane de oameni. I-au ars, bătrâne! Şase milioane! Şi asta numai fiindcă nu le plăcea nasul lor.

— Bine! Bine!

— Şi asta n-o să se poată îndrepta nicicând! urlă

James I. Aşa că ţine minte, o dată pentru totdeauna!

Apoi, brusc, deveni din nou practic.

— Primarul văgăunii ăsteia o să fie un bun funcţionar, şi nu un antifascist de doi bani. Iar acum, o să mă ocup personal de criminalul de război care ne-a lăsat cadavrul de la cazarmă.

Fostul Major al Wehrmachtului Hinrichsen, devenit acum colaboratorul americanilor, studia coloanele de nume ce-i fuseseră transmise prin radio.

Maşina americanilor cu staţia de radio-emisie se afla tot în piaţa Primăriei, parcată lângă peretele clădirii care adăpostise cu puţin timp în urmă comandamentul german şi în care îşi stabilise acum sediul CIC-ul. Soldaţii transferaseră emiţătorul portabil în clădire şi-l instalaseră într-o odaie de la parter.

Hinrichsen stătea singur la biroul lui dintr-o cameră alăturată şi îşi plimba întruna degetul peste şirurile de nume, fără a găsi însă ceea ce căuta.

— *Heil Hitler*, Major Hinrichsen! răsună dintr-odată un glas vesel din spatele său.

Hinrichsen sări ca ars. Pe chipul său rotofei se întipări o uluire adâncă. Apoi, cu o sforţare, îşi recăpătă firea şi întrebă indiferent:

— Cum aţi ajuns aici, Herr Asch?

— Tocmai asta voiam eu să vă întreb pe dumneavoastră, replică Herbert, executând salutul hitlerist.

Kowalski păşi înainte.

— E o onoare pentru noi să întâlnim un reprezentant al puterilor învingătoare… spuse el.

— Ajunge! le-o tăie Hinrichsen, cu grosolănie.

Ridicându-se în picioare, se duse până în pragul uşii de la camera alăturată, unde se aflau operatorii radio, le spuse câteva cuvinte în engleză, apoi închise uşa şi o încuie.

— Aşa, făcu el. Acum putem vorbi liniştiţi.

Cei doi foşti militari în haine civile aşteptau. Hinrichsen le oferi scaune şi, aşezându-se la rândul său, întrebă:

— Sunteţi surprinşi, nu-i aşa?

— Surprinşi e prea puţin spus pentru ceea ce simţim noi în momentul de faţă, replică Asch. Cum aţi putut s-o faceţi? Cum aţi reuşit să vă împopoţonaţi cu uniforma asta, având un asemenea trecut?

— E foarte simplu, explică Hinrichsen, tratându-şi musafirii cu ţigări, pe care aceştia le acceptară fără ezitare. Leutnantul Brack, în grija căruia m-ai lăsat, m-a recomandat călduros Eliberatorilor noştri, întrucât cumnatul lui este mare mahăr în armata americană.

— Dar Leutnantul Brack abia dacă te ştie după nume, spuse Herbert. Habar n-are cine eşti.

— Păi ăsta a fost şi norocul meu. Dacă însă m-a recomandat atât de călduros americanilor, e numai fiindcă altcineva l-a îndemnat, nu mai puţin călduros, s-o facă… Ghici cine?

— Înseamnă că idiotul ăsta a înţeles de-a-ndoaselea tot ce i-am spus, constată Herbert, perplex.

— Tu l-ai recomandat? strigă Kowalski, înveselit la culme. Mai zii o dată, că nu-mi vine să cred.

— I-am spus lui Brack doar să aibă grijă de tine, şi că eşti un tip cumsecade, care merită să aibă cineva grijă de el. Dar nu m-am referit decât la faptul că erai rănit şi la curajul de care dăduseşi dovadă cu puţin înainte. N-aveam cum să-mi închipui, totuşi, că te vei vindeca atât de repede, şi mai ales nu în acest fel… Şi crezi că figura asta o să ţină mult? Din moment ce eu te-am ajutat să capeţi uniforma de-acum, tot eu o să te descotorosesc de ea în curând.

— L-aţi prins pe nemernicul ăla de Hauk? întrebă Hinrichsen, cu asprime.

— Nu, pe el nu, răspunse Asch. L-am prins pe Greifer şi l-am atârnat de-o frânghie în dosul cazărmii.

— Oricum, înseamnă unul mai puţin, conchise Hinrichsen, fără milă. Dar unde-i cel mai josnic dintre ei?

Herbert ridică din umeri. Kowalski părea, la rândul lui, sincer dezamăgit.

— Vedeţi voi, spuse Hinrichsen, singurul motiv pentru care mi-am pus uniforma asta e să-l prind pe porcul ăla. Şi ştiu foarte bine că n-o s-o pot păstra prea mult şi că ceasurile mele sunt numărate... Dar puţin îmi pasă. Am crezut că aşa o să-l pot descoperi. Însă n-am reuşit

— Şi totuşi trebuie să fie la americani, spuse Asch. Eram pe urmele lui. S-a predat în după-amiaza asta, undeva prin apropiere.

— Am cerut să mi se comunice numele tuturor Offizierilor superiori făcuţi prizonieri din toate centrele americane, îi informă Hinrichsen. Le am aici. Dar nicăieri nu apare vreun Oberst Hauk.

— Pare incredibil, dar nu e deloc greu, interveni Kowalski. Tu eşti sigur că eu mă numesc Kowalski şi că sunt Obergefreiter. Ei bine, nu-i adevărat. Sunt geometrul Brahm.

Ar fi cu totul în firea vitei ăsteia, observă Hinrichsen. Nu s-ar sfii să-şi schimbe numele.

— Exact aşa şi e, confirmă Kowalski. Acum nu se mai numeşte Hauk, ci Hochheim.

Hinrichsen luă listele şi se apucă să le parcurgă din nou. În foarte scurt timp, degetul săr durduliu, care acum tremura uşor, se opri brusc şi începu să tremure şi mai tare.

— Da, asta-i! făcu el, gâfâind. Există un Oberst Hochheim.

— Poţi să dai de al? întrebă Asch.

— O să încerc, răspunse Hinrichsen.

— Putem să te ajutăm cumva?

— Nu ştiu, zise Majorul, gânditor. S-ar putea.

Şi, deodată, Hinrichsen cel gras redeveni Majorul care operase străpungerea. Chipul său bucălat se încordă,

în ochi îi apăru o flacără rece, iar ridurile de pe frunte arătau că reflectează intens. Era hotărât să depună toate eforturile pentru a duce la bun sfârşit cea din urmă sarcină pe care şi-o impusese în această viaţă.

— O să-l împuşc pe nenorocitul ăsta! declară el.

— Mai întâi trebuie să ajungi la el!

— Asta-i problema, spuse Hinrichsen, îngândurat. Dar se impune s-o rezolvăm cu orice preţ.

Noaptea nu exista prea multă activitate în cazarma de artilerie, care servea acum drept lagăr de prizonieri. „Lagărul" propriu-zis îl reprezentau cele trei barăci aflate la marginea terenului de instrucţie, care fuseseră construite tocmai în acest scop. Singura deosebire era că prizonierii de-acum purtau aceeaşi uniformă ca şi paznicii de odinioară.

Soldaţii din aceste barăci erau lăsaţi la început în voia lor. Dormeau în nişte paturi de lemn provizorii sau direct pe jos. Se străduiau să adoarmă, dar puţini erau cei care reuşeau. Mulţi soldaţi moţăiau: nu le ajuta la nimic dacă stăteau treji şi se gândeau.

De jur-împrejurul barăcilor erau întinse garduri de sârmă ghimpată, iar la cele două extremităţi se înălţau nişte miradoare de vreo trei metri, unde se plictiseau, ca şi cele care patrulau în jurul lagărului, şase santinele americane. Iniţial, încercaseră să discute despre subiecte obscene, dar curând nu mai ştiuseră ce să spună. Singurul lucru care le interesa era să vină mai repede ora de schimbare a gărzii.

Restul cazărmii se afla la dispoziţia celor patruzeci de camarazi ai lor, care însă preferau să doarmă în grupuri de câte cinci până la şapte oameni, şi cât mai aproape de şeful lor. Acesta, un locotenent american, se instalase în fosta popotă a Offizierilor şi instituise, după o metodă ce-şi dovedise eficacitatea, o „administraţie germană" care răspundea de toate.

Când soseau noi prizonieri, ceea ce nu se petrecu

frecvent în acea noapte, sergentul de serviciu îl punea să se alinieze în faţa popotei, unde îl lăsa să aştepte o bucată de vreme, apoi îi număra şi îi raporta locotenentului, după ce, în prealabil, îi repartizase superficial, în funcţie de grad, în Generali, Offizieri, Unteroffizieri şi soldaţi. Locotenentul, mai degrabă rânjind decât încruntându-se, înscria cifrele într-un soi de tabel, apoi, cu un gest neglijent, le înmâna aşa-zisului comandament german al lagărului.

„Comandantul" german era Hauptmannul Schulz. Locotenentul american nu ar fi putut găsi un om mai potrivit. Cu instinctul sigur al soldatului de carieră, indiferent de uniformă, el descoperise fără întârziere calităţile lui Schulz şi, fără să mai stea deloc pe gânduri, le pusese în slujba lui.

— Te numesc comandantul lagărului german, îi spusese locotenentul american.

— Vă mulţumesc pentru încrederea pe care mi-o arătaţi, răspunsese Schulz.

Din acel moment, fusese asigurată o administraţie model, care merita fără niciun dubio calificativul de „prusacă".

Primul act oficial al Hauptmannului Schulz constase în rechiziţionarea a doua camere deosebit de bine situate: una pentru „administraţia germană" a lagărului, iar cealaltă pentru „administratorul german", adică pentru el. Apoi, neuitând că era Offizier şi că aparţinea deci unei caste faţă de care avea nişte obligaţii, stabilise încartiruiri distincte:

a) pentru Generali; b) pentru Offizierii superiori şi cei de stat-major, de la Hauptmann în sus; c) pentru Offizierii subalterni.

Ceilalţi fuseseră împărţiţi în „centurii", comandate de de un „centurion" sau şef de companie. Acesta îi numea pe „şefii de secţie" care, la rândul lor, ii-numeau pe „şefii de cameră".

Când putu să-şi dea seama de ceea ce făcuse, Schulz simţi nevoia să fie lăudat de un om competent, astfel încât se îndreptă spre odaia mohorâtă în care se stabilise General-maiorul Luschke.

— Herr General, zise Schulz, cu aceeaşi disciplină de suberdonat, ca şi cum nimic nu s-ar fi schimbat în ultimele ore, pot să vă raportez despre măsurile pe care le-am luat în vederea organizării acestui lagăr?

Generalul, care şedea pe o saltea de paie, îşi înălţă privirea spre el.

— Poţi să-mi spui doar Luschke, sau, dacă te distrează, Mutră-de-Cartof.

Schulz făcu eforturi pentru a-şi reveni din zăpăceala pe care i-o provocase această declaraţie.

— Pentru mine, Herr General, sunteţi tot şeful meu.

— Nu-ţi mai sunt deloc şef, şi găsesc lucrul ăsta foarte plăcut.

— Dar, Heir General, sunteţi Offizierul cel mai înalt în grad din acest lagăr, răcni Schulz, vrând să-şi demonstreze astfel respectul.

— Totdeauna există unul. Eu însă nu mă mai simt decât ca un prizonier oarecare printre alţii, aşa că te rog să ţii seama de asta.

— Trebuie să înţeleg că îmi dezaprobaţi activitatea?

— Nici gând, continuă imediat Luschke. Nu vă dezaprob activitatea, ba chiar găsesc că că e întru totul logic ca tocmai dumneavoastră să acţionaţi astfel. Pretutindeni unde oamenii sunt înghesuiţi ca nişte sardele e indispensabilă o organizare. În orice caz, o organizare cu un scop determinat, şi anume supravieţuirea tuturor. Dar motivul pentru care oamenii trebuie să-şi petreacă cea mai mare parte a timpului înghesuiţi ca într-o cutie de sardele rămâne pentru mine un mister!

Schulz se retrase complet deprimat, ştergându-l pe General din mintea sa pentru totdeauna şi eliminându-l de pe lista celor dotaţi cu adevărate calităţi militare. Se

îndreptă spre baraca învecinată, unde erau încartiruiţi Offizierii superiori, sperând să aibă mai multă înţelegere din partea Oberstului Hochheim, care sosise doar de curând în lagăr.

Schulz găsi la acesta nu numai înţelegere, ci şi încurajări camaraderești. Deşi rezervat, rece şi inaccesibil, aşa cum de altfel era şi firesc pentru un Oberst, manifestă un asemenea interes pentru măsurile pe care intenţiona să le ia Schulz, încât inima de soldat a Hauptmannului începu să bată cu putere.

— Nu am nicio îndoială că sunteţi omul potrivit pentru această activitate, spuse Hochheim, pe un ton de asentiment calm.

— Dacă îmi permiteţi, Herr Oberst, o să vă fac regulat un raport despre evoluţia situaţiei.

— Chiar vă rog, răspunse acesta, şi se întinse la loc pe saltea, cu privirile aţintite în tavan, ca un mort.

Îmbogăţit cu o nouă experienţă militară, Schulz se întoarse la biroul său, unde îl aşteptau deja, fără să facă nimic, patru ajutoare alese de el însuşi. Schulz îi ordonă celui dintâi să întocmească o nouă listă a membrilor lagărului; cel de-al doilea urma să-l ajute, cel de-al treilea primi dispoziţia să supravegheze latrina pe timpul nopţii şi să reducă la minimum orice mişcare de prisos de pe cuprinsul lagărului – Schulz începuse de scurt timp să folosească exclusiv termenul englezesc pentru „lagăr” –, iar cel de-al patrulea primi sarcina să ţină sub observaţie poarta principală. În ceea ce-l privea, Schulz se îndreptă spre biroul comandantului lagărului şi se apucă să pregătească prima serie de ordine pentru uz intern.

După o bucată de timp, în care redactase vreo douăsprezece paragrafe, primi ordinul de-a se duce la poarta principală. Luându-şi cu el lista membrilor lagărului, pe care o punea la punct în vederea unei comparaţii cu cea a omologului său, locotenentul american, Schulz se năpusti afară, iar luminile

reflectoarelor îl prinseră în fasciculul lor, ca pe un actor care intră pe scenă. Arborând o demnitate adecvată, Hauptmannul se îndreptă spre poartă.

Acolo se aflau nu numai locotenentul, sergentul şi santinelele ce-i însoţeau, la care, de altfel, se aşteptase, ci şi alţi câţiva oameni: doi poliţişti militari înarmaţi până în dinţi, trei soldaţi veterani ai luptelor şi, în faţa lor, cineva care era neîndoielnic personajul principal – un bărbat solid, în uniformă americană, fără niciun fel de însemne de grad.

— Acesta este comandantul german al lagărului, domnule James, spuse locotenentul.

James I întrebă:

— Aveţi vreun General-maior Luschke printre prizonieri?

— Da, domnule, răspunse Schulz. Baraca 1, camera A.

— Du-mă la el, porunci James I.

Poarta fu deschisă, santinelele însoţitoare rămaseră pe loc, iar restul grupului, cu Schulz şi James în frunte, porni spre baraca respectivă. Schulz o luă înainte, deschise larg o uşă, apoi alta, şi arătă spre General, care zăcea nemişcat pe salteaua lui.

James I se postă în dreptul lui Luschke, cu picioarele depărtate, şi, privind în jos spre el, întrebă:

— Sunteţi răspunzător pentru spânzurarea unui anume Oberleutnant Greifer, cu puţin timp înainte de sosirea trupelor noastre?

— Da, răspunse Luschke, cu simplitate.

— Aveţi ceva de spus în apărarea dumneavoastră?

— Nu.

— În acest caz, sunteţi un criminal de război, declară James I, pe un ton superior şi plin de convingere, de parcă ar fi rostit o sentinţă.

— Un ce?

— Un criminal de război: Veţi fi înscris pe listele

noastre sub iniţialele *W.C.*

— *War Criminal* Vreţi să vă justificaţi?

— Nu, zise Luschke, cu un surâs. Nu în faţa dumneavoastră.

— Magda, spuse Wedelmann, mângâind delicat braţul soţiei sale, tot nu vrei să mergi la culcare?

— Încă nu sunt obosită, răspunse ea, privind flacăra lămpii aflate pe masa din camera de zi a casei lui Asch.

Cei doi stăteau pe canapea, strâns lipiţi unul de celălalt. Bătrânul Asch, sforăind zgomotos, zăcea cu picioarele întinse înainte într-un fotoliu de piele dintr-un colţ. Barbara putea fi auzită mişcându-se prin bucătărie, unde pregătea câteva gustări.

— Nu vrea să ne deranjeze, observă Wedelmann.

— E foarte discretă, adăugă Magda.

— Dacă nu ar fi fost aici, am fi putut dormi împreună, spuse Wedelmann în şoaptă, vorbind ca pentru sine.

— O să mai avem destule nopţi, răspunse Magda, fără să-l privească.

Wedelmann aprobă.

— Acum ştiu cum trebuie să trăim. Foarte simplu: e de-ajuns să trăim cu totul altfel decât până acum, cu totul altfel.

— Şi o să fii în stare să uiţi trecutul?

— L-am şi uitat.

— Chiar şi pe Lore Schulz? întrebă Magda, cu o îngrijorare abia mărturisită.

— Tu eşti cea care nu poţi uita, replică Wedelmann, iar în ochii săi se citeau tristeţe şi disperare. Adăugă, pe un ton mai violent: Nici tu n-o să reuşeşti să uiţi ce a fost odinioară în viaţa ta. N-o să izbutim niciodată să ne eliberăm de trecut?

— E atât de greu, spuse Magda, cu un glas sumbru.

— Ajungi la disperare.

— Dacă asta te împovărează, oricât de puţin, te rog, nu te considera legat de mine.

— Suntem căsătoriţi.

— Da, dar legătura noastră încă nu s-a consumat. Nu am primit încă binecuvântarea nupţială. Şi există o lege care permite desfacerea căsătoriei atunci când soţii încă nu au… încă nu s-au…

— Tu nu crezi într-un viitor alături de mine. Ţi-e frică de el?

— Te iubesc, spuse Magda. Te iubesc atât de mult, încât aş dori să te văd fericit cu altă femeie, dacă n-ai putea fi cu mine.

— Te iubesc doar pe tine, spuse Wedelmann, deconcertat. Dar vremurile pe care le trăim, vremurile astea blestemate îmi răpesc totul: speranţele, încrederea, puterile. Sunt plin de îngrijorare, de angoasă. Pare atât de greu să te adaptezi. Ce-o să mă fac?

Tăcură din nou. Privirile li se plimbau de colo până colo, de parcă nu li se puteau opri nicăieri. Tăcerea din jurul lor se îngroşa. Sforăielile bătrânului Asch păreau să scadă în intensitate. Din bucătărie, unde se afla Barbara, nu se mai auzea de mult niciun zgomot. De jos, de sub fereastră, răzbătea uruitul unui motor de vehicul greu. În rest, nu se mai auzea nimic, cu excepţia propriei lor respiraţii”.

Apoi, după clipe îndelungate, pe parcursul cărora flacăra lămpii îşi consuma lent fitilul, auziră zgomotul unei chei introduse în broasca uşii de la intrare, urmat de nişte paşi pe scări. Nu putea fi decât Herbert. Bătrânul Asch se trezi brusc, iar Barbara se năpusti afară din bucătărie.

— În sfârşit, haimana! spuse bătrânul Asch, încercând să dea vocii sale un ton de nemulţumire firească.

— Nu e periculos să umbli pe-afară? întrebă Barbara.

— E cea mai liniştită plimbare pe care am făcut-o în ultima vreme, răspunse Herbert Asch, aşezându-se în faţa lui Wedelmann şi privindu-l drept în ochi. Germanii s-au pus la adăpost, iar americanii ştiu asta. Sunt mult prea

practici şi prea leneşi ca să se ostenească cu păzirea unor străzi pustii.

— Vrei să mănânci ceva? întrebă bătrânul Asch, vădit bucuros că fiul i se întorsese acasă. Sau vrei să bei ceva înainte de-a te duce la culcare?

— O, da, hai să mergem cu toţii la culcare, spuse Barbara, cu sinceritate.

— La culcare? E destul timp. Dar cred că noaptea asta va fi destul de lungă pentru noi toţi şi că nu se va culca nimeni.

— Ba eu o să mă culc! răspunse Wedelmann, simţind că era provocat şi fiind hotărât să se împotrivească.

— Mă tem că nici tu, spuse Herbert Asch, convingător.

— Pentru numele lui Dumnezeu! strigă bătrânul Asch, îngrijorat, presimţind ceva rău. Cu siguranţă că a fost destulă nenorocire şi te-ai putea considera norocos că te-ai întors acasă fără o zgârietură.

— Avem nevoie de tine, Herr Hauptmann Wedelmann, spuse Leutnantul Asch.

— Nu! strigă Magda.

Barbara veni to spatele ei.

— N-o să se mai termine odată cu toate tâmpeniile astea?

— Oberstul Hauk se află aici, în oraşul nostru, îi comunică Herbert Asch lui Wedelmann.

— Oberstul Hauk nu înseamnă nimic pentru mine, spuse Wedelmann, pe un ton aspri). Nu-l cunosc şi nici nu vreau să-l cunosc… Nu vreau să ştiu nimic despre el.

— Ai perfectă dreptate, se grăbi să-l susţină bătrânul Asch.

— Ne culcăm şi noi odată? întrebă Barbara.

— Ne culcăm, nu-i aşa? întrebă şi Magda, pe un ton sugestiv.

— Ia hai, hai! făcu Herbert. La o parte, doamnelor, nu vă băgaţi. E o treabă între bărbaţi… Nu vă priveşte deloc.

— Băiete dragă… interveni bătrânul.

— Nici pe tine nu te priveşte, tată. Nu te băga. Mai bine astupă-ţi urechile. Aşa o să poţi spune cu mâna pe inimă că n-ai ştiut nimic.

— Te dau afară, dacă nu…

— Atunci mă consider dat afară, replică Herbert. Şi, adresându-i-se lui Wedelmann: Avem nevoie de tine.

— Nu, răspunse acesta. Un Hauk nu merită o asemenea osteneală.

— Niciun Luschke? întrebă Herbert. Generalul a fost declarat criminal de război – ştii ce înseamnă asta, Herr Hauptmann Wedelmann?

Celălalt nu răspunse, privindu-l doar pe Leutnantul Asch. Apoi se uită la Magda, care-i căuta privirile, dar nu spuse nici acum nimic.

— O să-l părăseşti pe General la greu? întrebă Herbert Asch, necruţător. Dar ce tot spun eu – „Generalul”? Vrei să-l părăseşti pe Luschke la greu? Vrei să-l vezi pe un om ca Luschke pus la zid şi împuşcat din cauza noastră? Asta vrei, Herr Hauptmann Wedelmann?

Magda evită de data asta privirea soţului ei.

— Fă ce trebuie să faci, îi spuse ea, – plecându-şi capul cu un aer supus.

Wedelmann se ridică şi înclină din cap spre Herbert Asch, în semn de încuviinţare.

Căpitanul Ted Boemes era unul dintre cei mai paşnici învingători de pe lume. S-ar fi putut crede că ducea cu el o frunză de palmier, pe care-i plăcea s-o fluture cu orice prilej.

— Dragul meu Brack, trebuie să ţii totdeauna seama de slăbiciunile omeneşti, îi spuse el musafirului său.

— În orice caz, acest James I este cu totul altceva decât reprezentantul ideal al cauzei voastre „replică Brack, vădit nervos.

— Al cauzei noastre, îl corectă Boemes, răbdător, deoarece o slujiţi şi dumneavoastră. Şi cred că vă înşelaţi

serios admiţând că bravul nostru James I nu are niciun ideal. Este un idealist, şi asta îl face atât de periculos, fiindcă, la fel ca majoritatea idealiştilor, se dovedeşte neîndurător.

— Teoriile nu ne duc nicăieri, căpitane! Vă înşelaţi cu desăvârşire în privinţa situaţiei.

— Îmi cunosc oamenii… Dar mai luaţi puţin whisky, e cel mai bun din lume, şi nu e din America. Despre ce vorbeam? A, da, despre idealişti.

— N-ar fi mai bine să vorbim despre James I?

— Tocmai despre el vorbesc… Oamenii ca el ştiu ce înseamnă să mori pentru libertate, dar nu ştiu ce este libertatea. Pentru ei, libertatea este Danzigul, clica Führerului, exterminarea evreilor, întemniţarea naziştilor, prietenia valoroşilor sovietici şi executarea ticăloşilor de partizani.

— Căpitane, nu avem timp de pierdut, spuse Brack, uitându-se la ceas.

— Mai sunt şi alţi idealişti, mult mai greu de găsit, şi anume cei care vor să-şi facă patria respectabilă prin bunătatea, înţelepciunea şi onestitatea lor.

— Domnule Boemes, vă respect teoriile. Dar cred că trebuie să interveniţi.

— Hai să dormim înainte de-a reflecta la afacerea asta, propulse căpitanul. Mâine, o vom vedea în cu totul altă lumină.

— Se poate, spuse Brack. Într-adevăr, diferită, dar mai încâlcită şi mai periculoasă.

Ted Boemes surâse la acest entuziasm tineresc. Era întru totul liniştit. Ştia că va avea dificultăţi din pricina lui James I, dar niciodată unele pe care să nu le pareze prin intermediul unor intervenţii abile, sau la fel de bine preluând respectivul caz dificil, sau… aşteptând pur şi simplu.

— Vă credeţi în siguranţă aici, căpitane? întrebă Brack.

— Oare, nu sunt?

— Nu ar trebui să vă retrageri în fortăreaţa dumneavoastră, ci mai degrabă să-l supravegheaţi pe acest James I, recomandă Brack, pe un ton dur.

Reproşul îl ofensă vizibil pe căpitan.

— Regret că v-am bruscat, spuse Brack, dar credeţi-mă: se poate să-l cunoaşteţi bine pe James I, însă asta nu e de-ajuns, fiindcă nu-i cunoaşteţi pe cei care se află în tabăra opusă. Domnul James a comis o serie de fapte periculoase.

— Care anume, după părerea dumneavoastră?

— Ca să încep cu cea mai gravă, l-a desemnat pe Generalul Luschke drept criminal de război.

— Sunt destui Generali care merită o asemenea titulatură.

— Dar nu un om ca Luschke, cel mai puţin.

— Dacă ar fi în locul meu, James I v-ar răspunde: „Sunteţi fatalmente în favoarea lui Luschke, fiindcă v-a fost şef şi încă îl mai respectaţi”.

— Merită să fie respectat Pe deasupra, a luat parte şi la complotul din 20 iulie.

— Iar James I v-ar întreba de ce nu a fost spânzurat atunci de naziști?

— A fost arestat şi interogat de câteva ori, dar era prea şmecher pentru ei, aşa că i-au dat drumul.

— Aici, dragul meu Brack, James I ar spune fără îndoială că, în decursul acestor interogatorii, probabil că a fost dovedită „inocenţa” Generalului, rezultând astfel, cu siguranţă, că nu era un rebel. Iar asta demonstrează că până şi naziştii înşişi, după o anchetă severă, nu i-au putut pune la îndoială loialitatea de Offizier al Führerului.

— Toţi soldaţii care-l cunosc pe Luschke sunt indignaţi auzind că e considerat criminal de război.

— Toţi? întrebă Ted Boemes, precaut. Şi dumneavoastră?

— Şi eu, răspunse Brack, cu fermitate.

— Şi totuşi, acest General Luschke a ordonat ca un Offizier de-al său să fie spânzurat în ultima clipă.

— Nu a spânzurat un Offizier de-al său, ci un individ josnic, care merita din plin. Am fost şi eu de faţă când s-a întâmplat acest lucru.

— Dumneavoastră?

— Da. Şi l-am aprobat. Mai mult chiar, asta voiam şi eu.

Ted Boemes îşi puse încet ochelarii pe nas. „Cum o să-l determin pe colonelul Thompson să înghită aşa ceva?”

— Ce vreţi să fac? întrebă el, direct.

— Două lucruri: mai întâi, să întreprindeţi imediat ceea ce este necesar pentru ca Generalul Luschke să nu mai figureze drept criminal de război. În al doilea rând, să-l puneţi imediat sub acuzare pe Oberstul Hauk, care se află în acest lagăr sub numele de Hochheim. În acest caz, toţi vor crede că americanii caută să facă dreptate.

— Aţi folosit de două ori cuvântul „imediat”. E o întâmplare?

— Nu. Vă sfătuiesc să luaţi deciziile astea imediat.

— Asta s-ar vrea o ameninţare?

— Vă rog insistent să-mi consideraţi sfaturile foarte serioase, zise Brack, ocolind răspunsul.

— O să ordon o anchetă chiar mâine dimineaţă.

— S-ar putea să fie prea târziu, domnule Boemes.

— Daţi-mi voie să judec eu situaţia. Ca să reuşească, o anchetă trebuie să fie pregătită cu atenţie. Iar dacă aş face pe loc, chiar în clipa asta, ceea ce mi-aţi propus, n-aş putea proceda altfel decât suspendându-l pe James I din funcţie, iar acesta este un lucru pe care nu mi-l pot asuma.

Brack se ridică.

— Atunci, vă urez noapte bună... cu toată sinceritatea. Dar ţaţe mă tem că nu va fi deloc bună.

Revolta „celor douăzeci şi nouă”, prima şi probabil singura revoltă armată care a fost întreprinsă vreodată împotriva puterilor occidentale victorioase, a început la o

oră şi jumătate după miezul nopţii.

Ea a fost organizată de Majorul Hinrichsen, condusă de Hauptmannul Wedelmann, executată de Leutnanţii Asch şi Brack, ajutaţi de Obergefreiterul Kowalski şi Gefreiterul Stamm. Unteroffizierul Soeft, aflat pentru ultima oară în acest război de partea germanilor, s-a ocupat cu furnizarea rezervelor umane şi materiale.

Revolta a durat trei ore.

— O iubesc pe femeia asta, spuse Kowalski, arătând spre Lore Schulz, dar sunt gata să sacrific chiar şi această dragoste ca să-mi îndeplinesc datoria, aşa cum îi stă bine unui adevărat neamţ.

— Eşti într-adevăr cel mai josnic individ pe care l-am întâlnit vreodată, declară, râzând, Lore Schulz.

— Nu-i mai faceţi asemenea complimente, spuse Gefreiterul Stamm, fiindcă o să ajungă megaloman.

— Asta-mi convine, de vreme ce aparţin unei rase de seniori.

Lore Schulz îi privi pe amândoi cu o anumită suspiciune.

— Ce se ascunde, în realitate, îndărătul afacerii ăsteia? întrebă ea.

— Ai cuvântul meu de soldat că nu am făcut decât o mică plimbare nocturnă împreună, spuse el, rânjind. Iar acum iată-ne ajunşi la bravul şi invincibilul nostru Stamm, care îţi va oferi rara ocazie de-a sta la taclale cu un american fermecător şi tânăr.

— Şi asta-i chiar tot ce vreţi de la mine?

— Tot, comoara mea.

— Şi dacă mă dă afară?

— Ei, haide, haide! făcu Kowalski, ridicându-şi mâinile ca şi cum ar fi vrut să oprească cu tot dinadinsul un rapid. Crezi că un bărbat adevărat te-ar putea da afară? Mai degrabă ar pieri lumea. Tu eşti tot ce poate fi mai încântător pentru ochii unui războinic, scumpetea mea. Iar unui soldat nu-i pasă niciodată de naţionalitatea unei

femei. O singură dată am întâlnit o excepţie: în Franţa, era un locotenent care se culca cu o alsaciană şi…

— Trebuie să ne grăbim, Kowalski.

— Haide, micuţo, fă ce trebuie, dar ai grijă să-mi mai rămână şi mie ceva din tine.

— Nu-s decât nişte americani! făcu Lore, cu un aer dispreţuitor.

— Dacă am fi mobilizat* câteva divizii de calibrul tău, am fi câştigat chiar şi războiul ăsta, spuse Kowalski, cu convingere.

— E timpul, anunţă Stamm.

— Atunci, ce mai aştepţi?

Stamm păşi hotărât spre uşă, ciocăni şi, fără să mai aştepte vreun răspuns, intră şi se apropie râzând de James şi James II.

— O doamnă, spuse el.

— Aşa târziu? se miră James II.

— Pentru o doamnă ca asta nu poate fi niciodată prea târziu, afirmă, sincer, Stamm.

— Drept cine ne iei? întrebă James II, suspicios.

— Drept bărbaţi, presupun, zise James I, hotărât. Hai, invit-o să intre!

— Mă opun, rosti James II, cu blândeţe.

— O să-ţi spun eu dacă opoziţia ta este sau nu întemeiată după ce o să-i arunc o privire, spuse James I.

Stamm ieşi. O clipă mai târziu, Lore se opri în pragul uşii, astfel încât să ofere o privelişte de ansamblu a farmecelor sale. Zâmbea reţinut.

— Obiecţia ta e respinsa, Pastore! anunţă James I. Apoi adăugă la adresa lui Lore: Veniţi mai aproape. Nu muşc.

— Sunt sigură că nu, spuse Lore, cu o naivitate prefăcută, după care păşi înăuntru cu mersul unei animatoare dintr-un local de noapte. Zâmbetul i se accentuă, fiindcă îşi dădea seama de efectul pe care-l avea cel puţin asupra unuia dintre bărbaţii aflaţi în birou.

— Ce pot face pentru dumneavoastră? se grăbi să întrebe James I.

— Pot să iau loc?

— Unde doriţi.

— Mulţumesc.

Lore se aşeză pe un scaun, uşor de-a curmezişul, scoţându-şi în relief pieptul splendid. Se purta ca un copil care vede un ursuleţ de jucărie minunat.

— De unde veniţi? Cum aţi intrat aici? Nu v-a oprit nimeni? N-aţi întâlnit nicio patrulă? întrebă James II.

— Pentru ce-aţi venit? întrebă şi James I, privindu-i picioarele.

— Îmi pare bine că sunt aici. Îmi plăceţi.

— Sper că eu nu, replică James II.

— Chiar e nevoie să ne deranjezi? îl repezi James I. Presupun că trebuie să fii obosit, epuizat după cât ai muncit azi.

„Tocmai am început să mă dezmeticesc încetul cu încetul. Vreau să beau ceva.

— Un păhărel e oricând binevenit, observă Lore.

James I îl sună pe Stamm şi-i ordonă să mai aducă un pahar. Acesta însă se afla deja acolo şi James I declară, satisfăcut:

— În decurs de-o oră, să nu fiu deranjat.

— N-aveţi nicio grijă, îl asigură Stamm.

— Ordinul ăsta nu e valabil şi pentru mine, interveni James II. Eu pot fi deranjat.

— Bine, spuse Stamm şi ieşi.

James I umplu paharele de whisky, îi oferi unul lui Lore, altul Pastorului, iar pe-al său şi-l goli dintr-o înghiţitură.

— Bine, făcu el. Cărui motiv datorăm plăcerea vizitei dumneavoastră, doamnă?

— Vreau să vă mulţumesc.

— Sunt încântat Pentru ce anume?

— Pentru că v-aţi purtat atât de bine cu soţul meu.

— Noi ne purtăm totdeauna bine cu bărbaţii care au soţii ca dumneavoastră, replică James U. Cine e soţul dumneavoastră?

— Hauptmannul Schulz. Acum e în lagărul de prizonieri.

— De unde ştiţi?

— Toată lumea vorbeşte despre asta, răspunse Lore.

— Aşa se pare, spuse James II, ursuz. Iar rapiditatea cu care se află lucrurile astea e de-a dreptul uimitoare.

— Zău că pari obosit Pastore, spuse James I. Vorbeşti de parcă ai visa cu ochii deschişi. Apoi, către Lore Schulz: Sunteţi îngrijorată pentru soţul dumneavoastră, nu-i aşa?

— Nu chiar. E bine tratat şi asta mă face să am conştiinţa împăcată.

— Deci şi dumneavoastră aveţi o conştiinţă? făcu James II. E un lux în toată regula în vremurile astea!

James I se răsuci şi-i aruncă o privire grea Pastorului.

— Mă cam calci pe nervi! Nu vrei să facem câteva runde fără mănuşi? propuse el.

— Sunteţi amândoi foarte curajoşi, spuse Lore, cu un zâmbet, îmi plac bărbaţii Curajoşi. Apoi adăugă, cu o nuanţă de tulburare abia perceptibilă: Aveţi amândoi dinţi frumoşi.

— Ar face bine să aibă grijă de-ai lui, spuse James I, arătând cu bărbia spre Pastor. Dacă nu-şi schimbă repede expresia feţei, o să-l fac eu să şi-o schimbe cu un pumn.

— Despre ce-i vorba? întrebă James II.

— Du-te şi aruncă o privire, îi ordonă James I, rânjind.

— Doar n-aveţi de gând să ne lăsaţi singuri? întrebă Lore, cu un zâmbet fermecător.

James II se prăbuşi într-un fotoliu şi păru să devină şi mai mic decât era. Ochii îl aruncau fulgere de mânie. Sorbi din whisky şi pufni furios.

James I se apropie de Lore, care nu se retrase. Aplecându-se unul spre celălalt, începură să discute despre

câte în lună şi în stele – despre efectul benefic al băuturilor bune, despre prilejurile favorabile şi slăbiciunile omeneşti simpatice, despre căsătoriile care erau doar cu numele şi care nu făceau faţă momentelor zbuciumate ale vieţii. Într-un cuvânt, deveniră mult mai apropiaţi, în toate sensurile termenului.

— Nu-mi displăceţi deloc, o asigură James I.

— Sentimentul e reciproc, răspunse Lore, torcând ca o pisică.

— Găsesc că smiteţi încântători amândoi, spuse James II, încruntat.

Se deschise uşa, şi intră Hinrichsen. Purta încă uniforma americană, dar îşi pusese pe deasupra o manta verde-cenuşiu, cu epoleţi de Major al Wehrmachtului. Păşind aproape solemn, înaintă spre cei doi americani.

— Ce-i asta? întrebă surprins James I, abia stăpânindu-şi uimirea. Ce-i cu mascarada asta?

— Nu e nicio mascaradă, replică Majorul Hinrichsen.

— Ai băut cumva un pahar în plus? făcu James I, perplex, neştiind ce să creadă. OK, termină cu comedia asta, Hinrichsen şi du-te la culcare.

— Cer să-mi fie predat un anumit prizonier – Oberstul Hauk, zise Hinrichsen, rigid şi fără să clipească.

— Ce părere ai, Pastore? întrebă James I, începând să înţeleagă treptat că, de fapt, nu era deloc vorba de-o comedie, ci de ceva cu totul neobişnuit, aproape de necrezut şi de neconceput. Ce zici de asta?

— Nimic, răspunse James II, părând că priveşte în gol şi că face eforturi pentru a se concentra.

— Scoate-ţi porcăria asta de uniformă imediat! strigă James I, înfuriat.

— Pare-se că nu înţelegeţi ce se întâmplă, continuă Hinrichsen. Comanda a fost preluată de noi, membrii Wehrmachtului. Oraşul şi-a schimbat stăpânii... Se mai întâmplă în vreme de război.

— Hinrichsen! strigă James I, pe un ton de implorare.

Am impresia că nu-ţi dai seama ce faci. Dacă nu pui imediat capăt comediei ăsteia, mâine dimineaţă vei fi un om mort.

— Asta-i treaba mea.

— Hinrichsen, repetă James I, dacă nu pui…

— Degeaba, îl întrerupse James II, cu calm. Deocamdată nu e nimic de făcut

James I stătea nemişcat, cu umerii încovoiaţi şi picioarele depărtate, în poziţia clasică a unui boxer gata să lanseze o lovitură de KO. James II îşi goli încet paharul, fără a-şi lua ochii de la Hinrichsen.

Majorul deschise uşa. Afară, în anticameră, se aflau doi soldaţi germani înarmaţi. Hinrichsen deschise fereastra. Aplecându-se peste pervaz, James I zări alţi doi soldaţi germani, înarmaţi şi ei, postaţi lângă maşina cu staţie de radio-emisie.

— Oamenii dumneavoastră au fost deja luaţi prizonieri, le comunică Hinrichsen. Mi-l daţi pe Oberstul Hauk?

— Nu! urlă James I.

Leutnantul Brack, purtând la rândul lui uniformă germană şi complet echipat şi înarmat, intră în birou şi-i spuse lui Hinrichsen:

— Totul e în regulă.

Apariţia Leutnantului păfu să-i ia graiul lui James I. Americanul îşi încleştă pumnii şi încercă să deschidă gura.

— Regret toate acestea, dar era inevitabil, spuse Leutnantul Brack.

— Nu e singurul lucru inevitabil, mârâi James I. Chiar credeţi, într-adevăr, că o să puteţi continua aşa la infinit?

— Nu la infinit, în niciun caz! răspunse Brack. Dar măcar câteva ore, da.

— Şi asta ne va fi de-ajuns, afirmă Hinrichsen, cu un glas dur. Repet cererea mea: daţi-ni-l pe Oberstul Hauk.

— Pe Oberstul Hauk şi pe General-maiorul Luschke, adăugă Leutnantul.

— Niciodată! strigă James I.

Leutnantul Asch, tot în uniformă şi complet echipat, intră şi el în birou.

— Nu mai. Ţipaţi aşa, sau aveţi de gând să vă petreceţi toată noaptea aici? interveni el, liniştit.

— Ce naiba se întâmplă? întrebă, rânjind, Gefreiterul Stamm, vârându-şi faţa rotundă prin uşa întredeschisă. M-au consemnat şi pe mine aici, adăugă el, hlizindu-se.

— Şi ce se va întâmpla dacă vi-i predăm pe Oberst şi pe General? întrebă James II…

— Doar n-o să stai la discuţii cu naziştii ăştia? strigă la el James I.

— Ce se va întâmpla în cazul respectiv? insistă James II.

— Vom restabili starea anterioară de lucruri în cel mult două ore, răspunse Hinrichsen. Iar după aceea ne vom preda.

— Ar trebui să discutăm despre asta, spuse James II, adoptând un punct de vedere practic.

— Niciodată! icni James I. Eu sunt şeful aici, şi eu sunt cel care hotărăşte, iar eu spun clar: niciodată!

— Atunci, va trebui să-i luăm prizonieri şi pe paznicii lagărului, spuse Hinrichsen. Asta va provoca o încurcătură serioasă şi s-ar putea solda chiar şi cu pierderi… Dar dumneavoastră aţi vrut-o.

— E o nebunie, spuse James I, pe un ton inexpresiv. Nebunie desăvârşită!

— Consideraţi-vă atunci prizonieri, le zise Majorul Hinrichsen celor doi americani. Apoi, întorcându-se solemn spre Brack, adăugă: Herr Leutnant, te rog să-i iei pe aceşti prizonieri şi să-i duci la închisoare.

— *Jawohl*, răspunse Brack, ducându-şi cu un gest neglijent două degete la cozorocul caschetei. Apoi, adresându-li-se celor doi, adăugă: Vă rog să mă urmaţi, domnilor!

Hauptmaimul Wedelmann, încordat şi nu prea

vorbăreţ, conduse operaţiunea „celor douăzeci şi nouă” energic, ca şi cum n-ar fi încetat nicio clipă să dea ordine şi se puse pe treabă cu o autoritate ce demonstra, fără putinţă de tăgadă, influenţa şcolii lui Luschke.

Ordinele sale erau la fel de precise ca întotdeauna. În mai puţin de un sfert de oră, Hauptmannul controla întreaga situaţie, cu o siguranţă de neînchipuit.

Pentru el, Hinrichsen era un personaj mai degrabă greu de manevrat pe eşichierul actual, deşi reprezenta un element extrem de important. Asch şi Brack erau de la bun început oamenii cei mai demni de încredere, în timp ce Obergefreiterul Kowalski trebuia lăsat să se mişte liber, lucru inevitabil în cazul său.

Grosul „celor douăzeci şi nouă” fusese recrutat în principal din rezervele lui Soeft. Oamenii aveau mai multe motive pentru a se oferi voluntari. Unii se săturaseră de liniştea şi pacea din spital, alţii sperau să mai pună mâna pe câte ceva. S-au găsit chiar câţiva care să răspundă la apelul lui Wedelmann din pură loialitate, iar alţii i s-au alăturat din reflex Leutnantului Asch. Nu puţini au fost şi cei care au venit deoarece crezuseră că primiseră ordin din partea Generalului.

Unteroffizierul Soeft merse până într-acolo, încât îşi sacrifică unul dintre cele cinci depozite de armament. Motivul său de căpetenie era, pur şi simplu, dorinţa de-a rămâne „în afacere” cu orice preţ, iar Wedelmann, care îşi cunoştea meseria, nu-şi putea permite să-l refuze – el avea un obiectiv de atins şi ştia că îl va atinge. Nu contau mijloacele prin care urma să acţioneze.

Revolta „celor douăzeci şi nouă” se concentra iniţial asupra Cartierului General al CIC-ului din sediul fostului comandament german. Operaţiunea se încheie în treizeci şi patru de minute şi se desfăşură fără nicio dificultate şi fără pierderi, mulţumită lui Hinrichsen şi lui Brack, ale căror „împuterniciri speciale”, la care se adăugau uniformele americane şi cunoaşterea perfectă a limbii

engleze, se dovediră de un ajutor nepreţuit.

Următoarea ţintă a atacului, care era şi cea decisivă, o constituia detaşamentul american care asigura paza lagărului.

Wedelmann schiţase un plan de operaţiuni şi îşi dăduse ordinele în conformitate cu acesta:

1. OraH: Majorul Hinrichsen, în uniformă americană, trebuia să pătrundă în cazarma de artilerie şi să intre în vorbă cu santinela americană. Grupurile de sub comanda lui Brack şi a lui Asch aveau să se posteze, între timp, de-a lungul prăvăliilor situate pe partea opusă cazărmii.

2. Ora H şi cinci minute: Majorul Hinrichsen, însoţit de santinelă, trebuia să intre în camera corpului de gardă. Brack avea să-l urmeze şi să-i ia prizonieri pe soldaţii de gardă. Un grup sub comanda Leutnantului Brack avea să ocupe popota, luându-i prizonieri pe locotenentul şi sergentul american. Grupul lui Asch va intra prin corpul de gardă şi va pătrunde în localul Statului-Major, luându-i prizonieri pe soldaţii americani aflaţi acolo, la datorie.

3. Ora H şi cincisprezece minute: soldaţii din camera de gardă vor fi închişi în celulele din subsolul acesteia. Doi soldaţi din grupul lui Asch vor fi lăsaţi de pază. Patru oameni din grupul lui Brack vor asigura paza intrării şi a drumului ce ducea la popota Offizierilor.

4. Ora H şi douăzeci de minute: Majorul Hinrichsen, purtând încă uniforma americană, se va îndrepta spre poarta închisorii şi va încerca să adune în jurul lui cât mai multe dintre santinelele americane. Grupul lui Asch va prelua miradorul A, iar grupul lui Brack, miradorul B.

5. Ora H şi treizeci şi cinci de minute: americanii vor fi complet dezarmaţi. Soldaţii germani capturaţi îşi vor recăpăta libertatea deplină de mişcare şi vor fi lăsaţi să hotărască singuri ce vor face. Maşina General-maiorului Luschke, condusă de Kowalski, va intra pe poarta lagărului. Oberstul Hauk îi va fi remis lui Hinrichsen.

6. Ora H şi cincizeci şi cinci de minute: Oberstul

Hauk rămâne întru totul la dispoziţia Majorului Hinrichsen un interval de cincisprezece minute. Leutnantul Brack se va pune la dispoziţia General-maiorului Luschke. Leutnantul Asch îl va ajuta pe Majorul Hinrichsen. Hauptmannul Wedelmann se va ocupa de soldaţii americani luaţi prizonieri. Terenul de instrucţie va fi eliberat, grupul lui Asch va păzi laturile de nord şi de vest ale acestuia, iar grupul lui Brack – laturile de sud şi de est. Gefreiterul Stamm va asigura legătura prin intermediul curierilor.

7. Ora H şi şaizeci de minute: operaţiunea de la cazarmă va lua sfârşit şi va avea loc dispersarea generală. Soldaţii însărcinaţi cu paza americanilor vor mai aştepta zece minute înainte de-a se retrage, la rândul lor.

Hauptmannul Wedelmann îşi încheie ordinele în felul următor: „Eu voi rămâne cu un detaşament de rezervă la poarta cazărmii pentru primele treizeci de minute, iar apoi la poarta lagărului”.

*

În conformitate cu planul, terenul de instrucţie al cazărmii de artilerie a fost eliberat şi pus la dispoziţia Majorului Hinrichsen şi a Oberstului Hauk pe durata a cincisprezece minute. Reflectoarele de pe turnurile de pază şi farurile maşinilor luminau solul bătătorit de-a lungul nenumăratelor manevre de instrucţie.

Hinrichsen îl adusese pe Oberstul Hauk în centrul arenei. Oberstul stătea acum nemişcat şi tăcut, cu ochii întredeschişi, ca şi cum ar fi ascultat ceva. Umerii îi erau uşor încovoiaţi, de parcă ar fi suportat, cu ultimele rămăşiţe de orgoliu, o povară mult mai mare decât cele cu care era obişnuit.

Majorul Hinrichsen mai purta şi acum uniforma americană fără însemne. Leutnantul Asch îi aduse mantaua, centironul şi cascheta de uniformă germană. Majorul, al cărui braţ drept era încă înţepenit, îşi puse mantaua verde-cenuşiu a Wehrmachtului şi începu să-şi

încheie nasturii.

— Sunteţi ferm hotărât? îvântrebă Asch.

— Da, răspunse Majorul Hinrichsen.

— Atunci, daţi-i drumul! spuse Leutnantul Asch şi se retrase.

Hinrichsen se îndreptă spre Hauk cu o figură încruntată şi parcurse ultimii metri aproape împleticindu-se, ca şi cum picioarelor sale le-ar fi fost nespus de gréu să ducă un trup atât de masiv.

— Vom lua fiecare câte un pistol-mitraiieră, îi zise el Oberstului.

— Ce vreţi de la mine? întrebă acesta.

— Vreau să te şterg de pe faţa pământului, răspunse Hinrichsen, dar îţi mai dau o şansă să te aperi, cu toate că nu o meriţi.

— Asta-i crimă, spuse Oberstul Hauk.

— Asta-i dreptate, replică Majorul Hinrichsen.

La ordinul Leutnantului Asch, un soldat aduse două pistoale-mitralieră luate de la santinelele americane şi, la un semn al Majorului Hinrichsen, le puse jos, pe pământ, exact la jumătatea distanţei dintre cei doi Offizieri.

— Alegeţi! spuse Majorul Hinrichsen.

Oberstul Hauk rămase tăcut. Aruncă o privire spre armele aflate la picioarele sale, apoi spre Hinrichsen, ferindu-şi însă instantaneu ochii. Clipi în lumina reflectoarelor şi zări şirurile de soldaţi aliniaţi de fiecare parte a terenului de instrucţie – soldaţi germani, înarmaţi sau neînarmaţi. Zidul acela solid şi tăcut de oameni din întuneric avea în el ceva ameninţător.

— Dacă încerci să fugi, te împuşc pe loc, strigă la el Leutnantul Asch, cu o voce ce răsună peste întreg terenul de instrucţie.

— Dacă nu vreţi să vă alegeţi arma, atunci o să încep eu, zise Hinrichsen.

Se aplecă cu un icnet şi apucă un pistol-mitralieră peste care îşi plimbă expert degetele, apoi se îndreptă şi i-l

întinse lui Haufe.

— Poftim, zise el. Piedica e pe stânga trăgaciului. Mecanismul e la fel ca al nostru – trage atât cât ţii degetul apăsat pe trăgaci. Ambele încărcătoare sunt pline.

— Ceea ce faceţi e o crimă, rosti încet Oberstul.

— Eu nu sunt un ucigaş, aşa cum eşti tu – eu lupt. Hinrichsen trase piedica. Şi avem amândoi aceleaşi şanse. Iar dacă o să pretinzi că eu sunt mai obişnuit să umblu cu armele şi că am mai multă experienţă de luptă decât tine, o să-ţi răspund doar că acum o să trag cu mâna stângă, deoarece, din cauza ta, dreapta mi-e cu neputinţă de folosit.

— N-o să mă apăr, zise Oberstul Hauk.

— O să te forţez, replică Hinrichsen. Ne vom posta la o sută de metri unul de celălalt.

Hinrichsen îşi fixă pistolul-mitralieră sub braţul stâng, se răsuci greoi şi porni cu paşi măsuraţi de-a lungul terenului de instrucţie. Era ca şi cum ar fi măsurat în lung şi în lat cabana lui de vânătoare, ca un om lipsit de orice griji, ascultând pur şi simplu zgomotele nopţii.

În vreme ce Majorul păşea calm, Brăck, care stătea lângă Asch, întrebă:

— O s-o facă?

— Acum nu mai are încotro, răspunse acesta. Şi-l înţeleg.

— Chiar trebuie s-o facă?

— Cred că da. Leutnantul Asch se uită cu milă la Majorul Hinrichsen. E un om pierdut între două epoci. Chiar şi atunci când l-am văzut prăbuşindu-se rănit, nu avea în cap decât un singur gând: să-l trimită pe nemernicul ăsta în Iad. Pentru el, Hauk nu e numai un criminal, ci şi întruchiparea tuturor acelor forţe pentru care la început fusese gata să-şi dea viaţa şi care apoi l-au făcut să se considere un porc.

— De ce nu poate aştepta ca Hauk să fie judecat?

— A încetat să mai creadă în justiţie, Brack. Germanii

nu-l mai pot condamna pe un tip ca Hauk, iar americanii nu o vor face nici ei. Aşa încât vrea să rezolve treaba singur.

— Nu pot să fiu martor la aşa ceva, Asch.

— Atunci, întoarce-te cu spatele.

— O să opresc totul.

— R Dacă încerci s-o faci, atunci n-o să ezit să te împiedic, spuse Asch, şi se vedea clar că vorbeşte serios. Am numărat peste douăzeci de morţi, şi câţiva au pierit sub ochii mei. Toţi erau camarazi de-ai lui Hinrichsen. Socoteala asta trebuie încheiată.

Majorul Hinrichsen se opri. Întorcându-se încet cu o sută optzeci de grade, îşi ridică piţtolul-mitralieră la înălţimea şoldului şi strigă:

— Gata!

Hauk nu se mişcă. Automatul pe care i-l dăduse Hinrichsen continua să zacă la picioarele lui. În lumina reflectoarelor, avea faţa albă ca varul, încât părea deja mort.

Hinrichsen se propti pe picioarele depărtate şi îşi strânse automatul la şold, apoi apăsă trăgaciul o clipă cu arătătorul său stâng. Trei gloanţe sfâşiară pământul chiar în stânga lui Hauk.

Acesta tot nu se mişcă. O nouă rafală se împlântă în pământul bătătorit, de data asta în dreapta lui. Hauk însă tot nu se mişcă. Apoi, gloanţele împroşcară ţărâna chiar în faţa lui, la şapte metri, apoi la cinci şi, în cele din urmă, la trei metri, de parcă ar fi conturat un semicerc descrescător în jurul său.

— Porc laş ce eşti! rosti Hinrichsen, dispreţuitor.

Deodată, Oberstul Hauk se aplecă spre automatul de pe jos, dar mişcările sale încetară brusc şi rămase înţepenit, încât nu mai apucă arma. Hinrichsen râdea.

Hauk se azvârli la pământ de parcă tocmai ar fi primit o lovitură în ceafă. Mâinile sale apucară automatul cu mişcări febrile. Sări în picioare, duse patul armei sub

bărbie şi apăsă pe trăgaci, deschizând focul.

Hinrichsen nu se clinti. Stătea aplecat uşor în faţă, de parcă ar fi ascultat respectuos răpăiala ascuţită a rafalei de gloanţe ce venea spre el. Nu făcu nicio mişcare, dar faţa îi devenise o mască de triumf şi durere.

Hauk se opri, ca şi cum ar fi fost biruit de teroarea sălbatică pe care i-o insuflase dezlănţuirea turbată a armei. Şi atunci, cu o o rafală scurtă, Hinrichsen îi trimise un pumn de gloanţe. Hauk se clătină.

Hinrichsen trase din nou. Atunci Hauk se prăbuşi la pământ. Picioarele îi mai zvâcniră de câteva ori şi muri.

— S-a făcut, zise Hinrichsen, liniştit, şi dădu drumul pistolului-mitralieră. Şi acum s-a terminat cu toate.

Se lăsă în genunchi, de parcă s-ar fi rugat. Din gură îi curgea sânge, şi ţinea ochii închişi.

— Herr General, maşina dumneavoastră, spuse Kowalski.

Luschke părea că stă la poarta lagărului de prizonieri numai fiindcă priveliştea ce i se oferea acolo era mult mai interesantă. Aghiotantul său, Majorul Hom, se afla în spatele lui, şi amândoi se uitau la jeepul pe care-l adusese Kowalski cu privirea interesată a cuiva care vizitează o expoziţie.

Hauptmannul Wedelmann se apropie şi salută.

— Şoseaua 317, spre Sud, poate fi utilizată fără nicio problemă deosebită, anunţă el.

— Ce-i cu tine, Wedelmann? întrebă Luschke. Îţi petreci luna de miere aici, în ţinuta asta?

— Veţi mai găsi în jeep şi arme, Herr General, spuse Wedelmann, şi de asemenea mantale şi căşti americane.

— Transmiteţi-i soţiei dumneavoastră sincerele mele condoleanţe, spuse Generalul, zâmbind. Cu siguranţă că nu va mai găsi un al doilea exemplar ca dumneavoastră.

— Herr General, puteţi parcurge vreo douăzeci de kilometri cu jeepul înainte de-a întâlni vreo unitate importantă.

Generalul se uită o clipă la aghiotantul lui, care continua să stea nemişcat în spatele său, fără să scoată un cuvânt, apoi întrebă:

— Ce naiba înseamnă toate astea, dragă Wedelmann?

— Nu puteţi rămâne aici, Herr General, sunteţi considerat un criminal de război. Aşa că luaţi jeepul, plecaţi cât mai departe şi ascundeţi-vă.

— Să mă ascund? Sunt prea bătrân pentru asemenea jocuri copilăreşti.

— Dar trebuie să vă puneţi la adăpost, Herr General.

— Vrei să spui că tot spectacolul din noaptea asta a fost organizat pentru mine, Wedelmann?

— În parte, spuse Kowalski, văzând că Wedelmann părea incapabil să scoată o vorbă. În mare parte/E vina noastră că aţi ajuns prizonier, fiindcă am insistat să ţineţi Consiliul de Război, şi tot din vina noastră aţi fost declarat criminal de război.

— Kowalski, doar nu crezi, totuşi, că mă las pus în asemenea situaţii de cineva ca tine sau ca vreunul dintre coechipierii mei?

— De ce nu? Generalii sunt şi ei oameni, chiar dacă majoritatea lor pare să nu mai ştie ce este un om.

Generalul zâmbi şi se întoarse spre aghiotantul lui.

— Poţi să iei jeepul şi să faci ce vrei cu el, îl spuse.

— Rămân cu dumneavoastră, Herr General. Mă simt bine alături de un criminal de război de felul dumneavoastră.

— Bine, şi evadarea? Cu ea cum rămâne? întrebă Wedelmann. Indiferent că este sau nu criminal de război, pentru un prizonier evadarea este totdeauna o chestiune de onoare.

— Şi unde să mă duc? întrebă Luschke. La trupele mele? Nu mai am deloc aşa ceva. Şi în ce priveşte ţara mea, unde e ea acum?

— Dar trebuie să vă gândiţi la siguranţa dumneavoastră personală, Herr General.

— Mi se pare că m-am gândit numai la asta în ultimii doisprezece ani. Oricum, cine sunt eu? strigă Luschke. Unul dintre miile de Generali – cu toţii, măcelari profesionişti pe scară mare. Nu am crezut în cauza noastră şi totuşi am permis ca oamenii mei să fie sacrificaţi. Ştiam că se perpetuează o crimă gigantică, dar, cu câteva excepţii onorabile, niciunul dintre noi nu s-a opus, iar acele excepţii au fost părăsite la necaz de cei care se numeau camarazii lor.

— Pentru noi, Herr General, sunteţi una dintre aceste excepţii. Vă considerăm astfel de ani de zile.

— Am fost un laş ca toţi ceilalţi. Eram dispus să afirm la popota Offizierilor că Hitler e un nemernic, dar asta ar fi trebuit să le-o spun soldaţilor. Am vorbit despre nazişti cu dispreţ când eram numai între noi, dar ar fi trebuit să o facem în faţa lor şi în public.

— Sunteţi prea sever cu dumneavoastră, Herr General, rosti Kowalski, cu bonomie. Am înţeles imediat ce se întâmpla, fiindcă nu suntem mai proşti decât alţii. Nu voiam să câştigăm nimic de pe urma acestui război – nici avere, nici decoraţii, nici avansări. Nu voiam decât să ne scăpăm pielea, fiindcă era ameninţată rău de tot. Iar dumneavoastră eraţi singurul care nu se preocupa să-şi scape pielea, şi noi am observat lucrul ăsta cu plăcere, Herr General.

— Mulţumesc, Herr Kowalski, spuse Luschke, cu demnitate.

Apoi, scundul General, cu chipul ca un cartof, îşi îndreptă ţinuta.

— Războiul ăsta al nostru a fost o crimă, şi din moment ce am participat şi eu, sunt un criminal de război.

Zicând acestea, se strecură înapoi, în lagărul de prizonieri, întunericul îl înghiţi, de parcă nici nu ar fi fost vreodată acolo.

— Cunoşti oraşul Warsitz, din Pomerania, Asch? întrebă Hinrichsen, încercând să se ridice.

— Nu, răspunse Herbert, împingându-l pe Major îndărăt pe patul de campanie. Nu am auzit niciodată de el.

— Dacă ajungi vreodată acolo, întreabă de un om de afaceri pe nume Kaufmann Hinrichsen. S-ar putea să nu-ţi vorbească prea rău despre mine.

— Dacă s-ar întâmpla să te vorbească cineva de rău, Hinrichsen, îi rup dinţii.

— Ştii, cu numai vreun an în urmă, aş fi spus: Du-te la Warsitz şi o să vezi ce frumos se vorbeşte acolo de Hinrichsen, omul de afaceri. Un cetăţean onorabil, care face mult bine şi e onest. Acum însă, Asch, ştiu că totul se baza pe ceva fals, spuse Hinrichsen, părând să întâmpine dificultăţi cu vorbitul.

— Nu fi prea sever cu tine, Hinrichsen. Toată lumea îşi dă seama că a greşit atunci când e prea târziu. Nu naziştii au născocit jocul ăsta.

Leutnantul Asch îl dusese pe Majorul Hinrichsen, grav rănit, într-una dintre camerele cazărmii, unde îl culcase pe un pat de campanie, îl învelise cu nişte pături şi-i dăduse să bea ce voia, fiindcă ştia că nu mai putea fi salvat.

Din când în când, prin fereastră pătrundea lumina reflectoarelor. Pe un taburet de la căpătâiul muribundului ardea o lumânare mică, aidoma celor care se pun în brazii de Crăciun. Camera era devastată, murdară şi îmbâcsită de lucruri stricate şi deşeuri. Clădirile cazărmii păreau a fi folosite ca lăzi de gunoi.

— Când s-a terminat primul război mondial, spuse Hinrichsen, aveam douăzeci de ani. Eram deja Leutnant şi fusesem fără întrerupere pe Frontul de Vest din decembrie 1917. Am flămânzit, ne-am vărsat sângele şi am luptat vitejeşte. Tatăl meu fusese ucis, la fel şi fratele meu, iar mama mi-a spus: „Să nu ne dezonorezi familia”, aşa că am făcut tot ce-am putut pentru că aşa ceva să nu se întâmple.

— Ah, gloria asta găunoasă a mamelor de eroi! spuse Asch, cu brutalitate. Voluptatea asta bizară a anumitor

femei vârstnice şi descreierate, care se lasă ameţite de pretinsa onoare a celor „căzuţi pentru patrie”! Dacă ar şti cum au murit fiii lor, s-ar înfiora şi s-ar blestema pentru a nu-i fi ţinut lângă ele cu ghearele şi cu dinţii.

— Dacă ar şti adevărul, spuse Hinrichsen, viaţa lor ar fi mult mai grea.

— Atunci, să le ascundem adevărul şi să le lăsăm să se mândrească!

— Dacă ajungi vreodată la Warsitz, în Pomerania, caută magazinul de fierărie „Hinrichsen”. Oricine îţi poate spune unde se află. E un oraş mic, ce trăieşte pe baza ţăranilor din împrejurimi care produc sfeclă-de-zahăr şi cartofi, şi a câtorva pescari. Aşa că, în 1919, am preluat afacerea tatălui meu, al cărui portret atârna în camera de zi. Viaţa pe care o duceam era simplă – munceam, mâneam şi dormeam; magazinul, cârciuma şi biserica. Cu toţii ne înţelegeam cât se poate de bine – ţăranii, pescarii, negustorii şi funcţionarii din administraţie. Nu prea exista proletariat, iar socialismul nu era o problemă, şi naţionalismul era ceva firesc.

— Dar când ai fost în Anglia, nu ţi-ai mai schimbat puţin punctul de vedere?

— Unchiul meu, care avea o firmă mare de transporturi la Stettin, mi-a zis într-o bună zi că trebuie să mai văd cum e şi prin alte părţi, susţinând că Warsitz e prea mic şi că nici măcar Germania nu e destul de mare. Aşa că am plecat în Anglia, la Southampton, ca să lucrez un an şi mai bine în domeniul producţiei de unelte. Dar englezii erau şi ei naţionalişti până în vârful unghiilor, iar Anglia părea să admire la rândul ei naţionalismul german, sau cel puţin aşa făceau oamenii din cercurile prin care mă mişcam eu. „Voi, nemţii”, spunea Sir nu ştiu-care, „sunteţi un popor minunat. Conducătorii voştri sunt o elită! Voi reprezentaţi culmea camaraderiei de front”!

— Şi bineînţeles că te-aut încântat toate astea.

— În 1926, m-am însurat şi am avut copii. În 1928 am

ajuns primar şi a fost o mare cinste pentru mine, fiind încă foarte tânăr. M-am pus serios pe treabă. Asociaţiile „vechilor camarazi” erau atunci la modă şi acolo găseam răspunsul la toate întrebările noastre. La alegerile din 1930, din cei patru mii de votanţi, am avut doar o sută optsprezece „roşii”. Eram naţionalişti, naţionalişti germani, până la ultimul.

— Trăiaţi într-o lume restrânsă, numai a voastră.

— Eram mulţumiţi cu lumea noastră. Iar când mergeam de două sau de trei ori pe an la Stettin, clătinam dezaprobator din cap la adresa haosului, a atmosferei încinse şi a partidelor politice pe care le găseam acolo. Acasă nu aveam nimic din toate astea.

— Presupun că oricine nu împărtăşea opiniile voastre trebuia să emigreze.

— Nouă ni se părea pur şi simplu de neconceput că un german decent şi normal ar fi putut avea altă părere. Am păstrat vechile” tradiţii şi am ţinut steagul sus, la fel ca paharele de bere, pe care le ridicam pentru onoare, curaj şi gloria soldatului german de pe front. Credeam în Germania, în Prusia, în Pomerania şi în Warsitz – exact în ordinea asta. Nu aveam şomeri. Evreii nu ne preocupau deloc. Respectam Biserica. Treptat, Adolf Hitler a început să ne impresioneze. De ce? – ai putea să întrebi. E greu de spus, mai ales acum. Pe atunci, poate că am fi spus: fiindcă ne vorbea ca un camarad din vreme de război. Înţelegi ce înseamnă asta? Zăcuse în noroi alături de noi, flămânzise şi sângerase ca şi noi. Părea un om simplu şi modest, cu sentimente naţionaliste, care nu voia decât ca Germaniei să-i meargă cât mai bine. Era omul care să cureţe gunoiul ăla pe care îl văzusem la Stettin. Era omul care să instaureze curăţenia, decenţa şi o viaţă simplă şi sănătoasă, aşa cum existau la noi, în Warsitz. Putea foarte bine să fie omul potrivit pentru noi.

— Stai liniştit, Hinrichsen, zise Herbert Asch şi trase pătura peste umerii care tremurau.

— În 1933, ne spuneam: „Hai să vedem de ce e în stare”. Şi cu siguranţă că la Warsitz s-au întâmplat o mulţime de lucruri. În 1934, în oraş au venit primii ingineri şi antreprenori. În 1935 au apărut delegaţi ai Partidului şi experţi economici, care au spus: „O să construim aici cea mai mare hidrocentrală din câte s-au făcut vreodată, cea mai mare din istorie”. Peste câteva săptămâni, în oraş erau de patru ori mai mulţi muncitori decât locuitorii pe care îi avusese vreodată Warsitzul, peste alte câteva, de şapte ori mai mulţi, apoi de nouă. Au fost făcute noi drumuri, s-au înălţat barăci de locuit, pe Oder erau ancorate vase care să-i adăpostească pe muncitori, şi camioane fără număr aduceau întruna materiale de construcţie, conducte de oţel, macarale şi utilaje.

— Şi erai uimit, interveni Asch. Ridicai şi tu mâna să execuţi salutul hitlerist, iar atunci când se întâmpla ceva ce nu-ţi plăcea, îţi spuneai că nu poţi face omletă fără să spargi ouă! Oricum, toate astea erau doar excepţii – constructorii speculanţi, profitorii, exploatatorii, impostorii…

Hinrichsen apucă mâna Leutnantului Asch de parcă ar fi vrut să-l oprească.

— Dar apoi, spuse el, războiul ne-a copleşit. Am fost mobilizat imediat şi asta mi s-a părut ceva firesc. Am ucis şi mi-am pus oamenii să ucidă. Nu mi-am permis niciodată un tratament preferenţial, nici în privinţa cazării, nici a hranei, nici a crimelor. Dacă aş fi fost eu însumi ucis, mi s-ar fi părut firesc. Dar mi-a fost dat să supravieţuiesc – până în clipa asta.

— Iar mâine, vei fi uitat totul din nou, la fel ca alte câteva milioane de oameni, spuse Leutnantul Asch.

— Când bombardamentele implacabile pe care le începuserăm au atins proporţii serioase, una dintre primele ţinte ale inamicului a fost Warsitz, din Pomerania. În 1942, câteva tone de explozibil de mare putere mi-au spulberat casa şi magazinul. În 1943, soţia şi doi dintre

copii mi-au fost Uciși. În 1944, ceilalți trei copii, împreună cu mama, au fost omorâți și ei – și asta a constituit sfârșitul familiei Hinrichsen.

— Acum încep să înțeleg anumite lucruri, rosti Leutnantul Asch.

— Am sacrificat tot ce aveam. Timp de șase ani am făcut războiul, un război aspru, loial, cinstit. Am crezut totdeauna, de bunăvoie, și eram fericit să cred, în bunătatea, măreția și justețea cauzei noastre. Nu eram un om rău, ci prost, iar prostia mea mă împiedica să văd răul care se răspândea pretutindeni în jurul nostru: persecuția evreilor, execuțiile în masă, violurile, jefuirea cadavrelor, crimele – toate erau niște excepții, abuzuri, cazuri izolate. A trebuit să-l întâlnesc pe monstrul ăsta de Hauk pentru ca să mi se deschidă ochii.

— Acum a plătit cu vârf și îndesat pentru toate.

Cu un efort uriaș, Hinrichsen se ridică în capul oaselor.

— Noi, cei care am încercat să fim cinstiți – atât cât poți fi într-un război –, am fost trădați, spuse el, cu o voce răgușită. Am fost tratați precum carburantul sau muniția de tun sau ca animalele de povară; am fost exploatați și storși de vlagă. Și-au bătut joc de idealismul nostru, așa cum îți bați joc de sârguința unui nebun. La început, ne-au trimis să murim ca să le câștigăm lor gloria, apoi ca să trăiască bine, apoi ca să trăiască pur și simplu, ca să ne supraviețuiască. Setea lor de succes, dorința de putere, ambiția de-a scrie o pagină de istorie – totul a fost menținut viu prin sângele soldaților și cenușa victimelor lor. Asta până când propria lor lăcomie i-a sugrumat.

— Așa a fost, așa este și așa va fi totdeauna, spuse Herbert Asch. Fiindcă și asta face parte din firea germani suntem prea înclinați să ne coborâm singuri la nivelul unei turme gregare, sub strigătele războinice ale măcelarilor: „Disciplină!”, „Patriotism!”, „Libertate!”, „Pace!” Cuvintele cele mai tari, strigătele cele mai răsunătoare, mâinile cele

mai ascultătoare, inimile cele mai încrezătoare şi capetele cele mai seci! Dumnezeu să ne salveze de noi înşine, căci suntem o rasă de sinucigaşi din fire!

— Amin! rosti Hinrichsen.

dând Majorul muri, la orizont mijeau zorile. Asch stinse lumânarea, a cărei flacără încă mai pâlpâia, şi-i împreună mâinile mortului pe piept

— Noapte bună, camarade Hinrichsen, zise el şi plecă.

Hauptmannul Schulz ducea o luptă nemiloasă pentru a impune disciplina, şi totul lăsa să se creadă că va izbuti din nou să mobilizeze spiritul de supunere al soldaţilor, care păruse pe moment în pericol.

— Domnilor, fiţi rezonabili! striga el.

Dintotdeauna, Schulz utilizase asemenea termeni – „domnilor", „prieteni" sau chiar „camarazi" – atunci când încerca să rezolve o stare de lucruri în care era evidentă inutilitatea ordinelor.

— Ah, mai taci din gură! zise cineva care era angajat într-o discuţie despre situaţia generală şi pe care üitreruperea îl deranjase.

— Faceţi un efort! strigă din nou Schulz. Trebuie să înţelegeţi că nu se mai poate continua aşa.

La început însă camarazii nu împărtăşeau deloc aceeaşi opinie. Strânşi în grupuri, stăteau în lagărul propriu-zis şi pe terenul de instrucţie, intrând şi ieşind pe poarta pe care deocamdată nu o mai păzea nicio santinelă. Doar câţiva se grăbiseră să fugă.

— Nu are niciun rost, observă cineva. Unde să mergem? Mai devreme sau mai târziu, o să ne prindă din nou.

— Aşa este, strigă Schulz, aşa este!

Când Generalul Luschke se întoarse în lagăr, trecând printre grupurile de soldaţi nehotărâţi, aceştia îi făcură loc, unii din respect, alţii din pură obişnuinţă. Mergând cu capul uşor aplecat, Luschke se îndreptă cu paşi mici şi

elastici, ca de obicei, spre baraca sa, unde dispăru.

— Vedeţi? strigă Schulz.

Soldaţii însă tot nu ştiau ce era de făcut.

— Oricum, zise unul, nu cred că avem cum să scăpăm de lagărul de prizonieri.

— În scurt timp, adăugă altul, afară n-o să se prea mai găsească de mâncare, în timp ce aici americanii vor trebui să aibă grijă de noi… e scris în Convenţia de la Geneva.

— Exact, întări Schulz. Aşa este.

— Acum, spuse alt soldat, o să încep prin a dormi câteva săptămâni, şi atunci când o să mă trezesc, războiul se va fi terminat de tot.

— Haideţi, întoarceţi-vă! se ruga de ei Schulz. Nu aşteptaţi să vină americanii. Dacă o să vadă că totul e-n ordine, asta nu poate fi decât în avantajul nostru.

— Nu te-ai schimbat deloc, făcu o voce veselă din spatele său. Când spui „noi”, vrea să însemne totdeauna „eu”. Deci avantajul nostru înseamnă pentru tine „avantajul tău”.

Schulz îl privi pe cel care vorbise ca pe o fantomă.

— Cum ai ajuns aici, Kowalski?

— Pe poartă.

— Te predai? întrebă Schulz, suspicios. E un lucru foarte înţelept.

— Da, numai că la mine înţelepciunea reprezintă cu totul altceva decât pentru tine.

Schulz nu crezu de cuviinţă să mai discute într-un asemenea moment cu un individ precum Kowalski. Prezenţa sa îl îngrijora serios, dar nu avea timp de pierdut. Se apucă din nou, ca un câine ciobănesc, să-şi aducă turma în ocol. Se adresă încă o dată soldaţilor, implorându-i să se înapoieze, şi-i dirija prin poarta deschisă a lagărului – a lagărului său, după cum îi plăcea să creadă. O dată ce majoritatea lor intră, Schulz deveni din ce în ce mai nerăbdător.

Atitudinea sa începu să fie mai arogantă. Acum li se adresa celor care mai rămăseseră în afara gardului de sârmă ghimpată numindu-i „soldaţi”, făcând apel la simţul disciplinei şi dându-le categoric a înţelege că îi punea în gardă: „Vă avertizez, flăcăi, că, dacă nu faceţi cum zic eu…”

Pe măsură ce împotrivirea scădea, glasul său răsuna din ce în ce mai tare. Străduinţele de a-i convinge lăsară locul unor ordine clare şi directe. Când afară mai rămăseseră doar câţiva oameni, îi ameninţă că va recurge la violenţă:

— Ori intraţi înăuntru, ori vă pocnesc în…

În cele din urmă, după un efort suprem, reuşi să închidă poarta la loc; încă o dată, îşi făcuse datoria. Nici măcar americanii nu ar fi putut să ignore acest lucru.

Dar, când vru să zăvorască poarta; îl văzu pe Kowalski care stătea în continuare lângă intrare, rânjind.

— Şterge-o de aici! spuse Schulz.

— Nu te înfierbânta, vită cu talangă ce eşti, răspunse amabil Obergefreiterul.

— Ce-i cu exprimarea asta?

— Aşa vorbeşte un prizonier cu alt prizonier.

— Sunt şeful lagărului.

— Iar eu sunt generalul Eisenhower.

— Kowalski, dacă nu dispari în secunda asta… zise Schulz, înaintând ameninţător spre el.

— Lasă-ncolo glumele astea, tovarăş de captivitate. Se pare că nu ştii că ţi-aş putea rupe oasele, dacă vreau. Şi aşa o să şi fac, dacă ai de gând să pui mâna pe mine, găoază-mpuţită ce eşti!

— Cine dracu’ ţi-a dat ideea asta de beţiv de-a te preda, şi încă taman în lagărul meu?

— Pentru că mă faci să râd, maimuţoiule, şi pentru că aş vrea să văd şi eu când o să înceteze distracţia.

— Trebuie s-o iau drept ameninţare?

— Chiar te rog.

Schulz se apropie. Păreau amândoi gata să se ia la bătaie.

— Kowalski, zise Schulz, nu ştiu ce vrei, de fapt, să faci aici. Şi sunt întru totul dispus să închid ochii, dacă îmi promiţi că n-o să-mi aduci necazuri. Fiindcă, la urma urmei, te cunosc de ani de zile şi te-am apreciat dintotdeauna. Haide, Kowalski, fii cuminte şi spune-mi ce vrei!

— Vreau să evadez, răspunse Kowalski, rânjind.

— Nu pricep. Vrei să evadezi? Atunci de ce te-ai lăsat închis aici?

— Ca să te necăjesc, idiotule! Şi asta exact în momentul în care te crezi înscăunat ca lumea.

— Fii atent, Kowalski!

— Şi dacă o să fiu prins, o să afirm că tu m-ai ajutat să evadez.

— Kowalski, îţi ordon să…

— Rahat! Ia mai termină odată cu aiurelile astea! Tot n-ai înţeles că nu poţi rămâne veşnic şef? Haide, trezeşte-te. Acum nu mai eşti decât un prizonier ca şi ceilalţi.

— Îţi garantez că n-o să-ţi vâri nasul în lagărul ăsta.

— Pui pariu că în două sau trei zile sunt afară, şi într-un asemenea mod încât n-o să mai poţi rămâne şeful lagărului nici măcar o secundă în plus? îţi urez asta din inimă, Schulz!

— Gata, s-a terminat, spuse Herbert Asch, făcându-i semn lui Brack să vină la fereastră.

— Dumnezeu să aibă milă de noi! rosti bătrânul Asch, gata să înceapă imediat o nouă viaţă de pioşenie.

Brack se ridică, se îndreptă spre Herbert şi se opri lângă el. Amândoi priviră în jos, spre piaţa Primăriei, unde americanii îşi făcuseră apariţia, mărşăluind în formaţie. Era o companie întreagă, iar în mijlocul lor mergea Ted Boemes, aidoma unui mare şef de oşti.

— Era de aşteptat, observă Brack.

— Oricum, eu sunt gata, spuse Wedelmann.

— Pentru ce anume? întrebă Brack.

— Vom fi luaţi prizonieri, declară Wedelmann, cât se poate de serios. Iar eu sunt pregătit să accept.

— Dar ar putea să-mi dea foc casei şi s-o radă din temelii, spuse bătrânul Asch, gata să se vadă pe sine expus tuturor ororilor războiului. Se vor răzbuna cumplit, şi suntem la cheremul lor. Chiar şi eu, deşi sunt complet nevinovat.

— Nevinovat? întrebă Herbert. Dar, la urma urmei, tu m-ai adus pe lume. Dacă n-oxfăceai, nu m-aş afla acum aici.

— Te-am avertizat, zise tatăl lui. Te-am avertizat mereu.

— În primul rând, nu vă pierdeţi curajul, interveni Brack, pe care activitatea militarilor din piaţă părea să-l distreze. Mai avem câteva soluţii de-a ieşi din încurcătură.

Americanii se desfăşurară în trăgători, încercuiră *Café Asch* şi blocară străzile învecinate. Îşi făcură apariţia două tancuri. Căpitanul Boemes dirija mişcările de trupe cu o hotărâre vădită.

— Păcat că nu a ajuns general, spuse Brack, amuzat.

— Americanii au câştigat războiul prea repede… ăsta-i ghinionul lui. Dacă ar mai fi durat câţiva ani, ar fi ajuns cu siguranţă. Asta-i însă latura tragică a vieţii învingătorilor.

— O să vă îngheţe curând râsul pe buze, profetiză bătrânul Asch.

— Cine râde? întrebă Herbert. Reprezentaţia care ni se oferă e de-a dreptul stupidă. Şi pe deasupra, încă nu am prânzit.

De îndată ce americanii îşi încheiaseră instalarea în dispozitiv, căpitanul Boemes, cu James şi James II de-o parte şi de alta, pomi înspre casa lui Asch. O dată ajuns în faţa uşii, bătu cu putere. Asch coborî în goană scara şi le deschise.

— La etajul întâi, vă rog, zise el.

— Luaţi-o înainte! ordonă căpitanul.

Urcară treptele solemni, de parcă s-ar fi dus la o înmormântare. Aveau feţele mohorâte şi întristate.

— A, iată-vă în sfârşit! zise Brack, făcând un gest ca pentru a-i invita.

Boemes, James şi James II se opriră în pragul camerei de zi şi priviră de jur-împrejur, de parcă s-ar fi aşteptat să se trezească în faţa unor puşti aţintite asupra lor.

— Mai întâi aş vrea să am o discuţie doar cu dumneavoastră, donpiule Brack.

— Regret, replică prompt celălalt, dar din nefericire nu se poate. Nu avem aici o sală de conferinţe specială. Iar în ceea ce mă priveşte, domnii Asch şi Wedelmann pot să audă şi ei orice ar urma să spun.

— De ce să nu-i arestăm pur şi simplu pe toţi ăştia? mârâi James I.

— Fiindcă ar fi o prostie, replică Brack, cu o afabilitate răstită. Sau vreţi să riscaţi o ciocnire cu colonelul Thompson? Chiar, de fapt, cum îi mai merge? A mai dat telefon?

— Domnule Brack, răspunse căpitanul Boemes, nu e deloc nici timpul, nici locul pentru a discuta despre asemenea lucruri.

— Deci a telefonat, spuse, cu convingere, Brack. Şi ce-a zis?

— Asta-i treaba mea, replică glacial căpitanul.

— Deci i-aţi spus că totul e în ordine, afirmă Brack. Ce altceva i-aţi fi putut spune? Că la un moment dat, în cursul serii trecute, în sectorul aflat sub comanda dumneavoastră, a avut loc o poveste de necrezut, fără ca dumneavoastră să vă fi dat seama de nimic, întrucât v-aţi stabilit locuinţa într-o vecinătate încântătoare, aflată la o anumită distanţă? Că în sectorul dumneavoastră, un întreg lagăr de prizonieri a fost scos din funcţiune timp de mai multe ore? Toate astea sună prea rău pentru nişte urechi

atât de sensibile ca ale colonelului Thompson.

— N-aţi vrea să luaţi loc? se adresă bătrânul Asch celor trei.

— Îmi place să stau comod, afirmă James II, ochind un fotoliu confortabil. Dar dumneavoastră, domnule căpitan, nu vă place să staţi comod?

Ted Boemes luă loc, imitat de James I, care se aşeză cu un mârâit.

— Pot să vă ofer ceva răcoritor? îndrăzni să întrebe bătrânul Asch.

Şi cum nimeni nu răspunse nimic, proprietarul cafenelei lua tăcerea drept asentiment.

Căpitanul îşi răsuci ochelarii şi păru să se uite la ei cu mare concentrare. Ochii lui de un albastru-deschis arătau obosiţi. Mintea sa părea să lucreze intens şi, ca să câştige timp, i se adresă lui Brack:

— Cum aţi putut să-mi faceţi una ca asta?

Brack ridică uşor din umeri, în semn de regret. Herbert Asch interveni, cu amabilitate:

— Dar ce v-a făcut, căpitane?

— Mai aveţi tupeul să întrebaţi! mârâi James I.

— De ce nu ar întreba? se interesă James II, tolănit în fotoliul său. Poate că chiar nu ştie ce s-a întâmplat aici, noaptea trecută.

— Ce s-a întâmplat, deci? îl iscodi Herbert Asch cu naivitate prefăcută, adresându-i lui James. Îl un surâs, la care celălalt păru să-i răspundă.

— Da, stimabile, a fost o noapte agitată, zise acesta, tărăgănat.

— Din ce punct de vedere? întrebă Herbert, cu un aer ingenuu. Nu Cumva doamna Lore Schulz?…

— Nu-ntinde coarda prea mult, strigă James I. Nu permit să se glumească pe seama anumitor lucruri, chiar dacă par amuzante.

— O să ţinem seama de asta, zise Asch, binevoitor.

— Să nu ne îndepărtăm de subiect, spuse calm James

II. Deci am ocupat oraşul ieri-seară,» şi unităţile noastre combatante şi-au continuat înaintarea spre Est. Atunci ştiţi ce s-a întâmplat?

— Trupele germane au ocupat din nou oraşul, spuse Herbert. Asta nu e deloc ceva extraordinar… La urma urmei, suntem în război, iar asemenea lucruri se petrec zilnic.

— Exact, spuse James II, prefăcându-se că reflectează profund. Norocul militar este o târfă.

— Aşa-i, întări Herbert. Războiul produce, printre alte lucruri, şi târfe. Dar nu numai atât, el mai produce şi eroi. Iar unul dintre ei se numeşte Hinrichsen.

— Bunul Hinrichsen! făcu James II, râzând batjocoritor. Hinrichsen cel bun şi cumsecade… O descoperire de-a partenerului meu, marele duşman al naziştilor şi cunoscătorul infailibil al nemţilor.

— N-aţi dori acum ceva răcoritor? întrebă iarăşi bătrânul Asch, care, deşi nu primi nici de data asta vreun răspuns, se apucă să pregătească pahare şi deschise două sticle.

— Nu vă lăsaţi zăpăcit, îi spuse căpitanul lui James II.

— Da, zise acesta, din câte îmi pot da seama, nemţii au încercat noaptea trecută să recucerească oraşul. Fireşte, a avut loc o bătălie.

— Fireşte, confirmă Asch, îndatoritor.

— Iar ca urmare, s-au produs pierderi de ambele părţi.

— Foarte adevărat, continuă Leutnantul Brack. De partea germană, un anume Oberst Hauk a fost ucis. De partea americanilor, aliatul lor Hinrichsen s-a luptat în mod exemplar.

— Cine? întrebă James I, surprins. Cine-aţi zis?

— Hinrichsen, repetă James II, fără ezitare. Hinrichsen al tău, Colega. Acel Hinrichsen pe care tu l-ai ales personal şi căruia i-ai încredinţat o funcţie atât de delicată. Nu cumva e ceva în neregulă în privinţa asta? Ai

făcut vreo gafă periculoasă, Colega? Te pomeneşti că ai ales un nazist şi…

— Cu siguranţă nu a făcut aşa ceva, spuse Brack. Un om pe care colonelul Thompson îl consideră atât de capabil nu poate face asemenea greşeli grosolane.

— Uşurel, uşurel! mârâi James I, înfuriat. Prea multă miere face rău la stomac… Iar când am stomacul deranjat, pot să devin foarte scârbos.

Bătrânul Asch puse pe masă paharele pline. James Îl luă unul şi-l înălţă ca şi cum ar fi închinat în cinstea trioului Asch, Brack şi Wedelmann. Apoi îl goli dintr-o înghiţitură.

— Nu-i rău, observă el cu admiraţie. Alunecă bine pe gât.

— E tot ce avem mai bun, se grăbi să precizeze bătrânul Asch.

— Nici propunerea mea nu e prea rea, spuse James II.

— Dar nici îndeajuns de bună, replică Boemes, cu un aer hotărât.

Wedelmann se ridică, ţeapăn, şi declară:

— Suntem, bineînţeles, la dispoziţia dumneavoastră.

— Măcar atât puteţi face, replică pe dată James I. Fiindcă, dacă né-am luptat în noaptea asta, trebuie să existe şi prizonieri.

— Doar nu vreţi să mă luaţi prizonier, domnule James? întrebă, curios, Brack.

— Oricum, măcar pe ceilalţi doi.

— Mă tem că va trebui să veniţi cu toţii în calitate de prizonieri, declară Boemes.

— N-o să vă reţinem mult, adăugă James II. Dar câţiva Offizieri în plus pe listele noastre, şi pe deasupra, dintre cei care au luat parte la… lupte, n-ar strica deloc.

— Câţiva în plus sau în minus nu au nicio importanţă pentru voi, afirmă bătrânul Asch.

— În cazul de faţă, nu e vorba atât de număr, cât de

numele în sine. S-ar putea ca întreaga afacere să fie redeschisă la un moment dat, într-un fel sau altul, şi atunci vom avea nevoie de dovezi în sprijinul nostru. Şi le vom avea dacă vom putea arăta o listă cu oamenii pe care i-a capturat organizaţia noastră.

— Sunt gata, declară Wedelmann.

— Şi eu, spuse Herbert Asch.

— Acum totul e limpede. Atunci, putem să mergem, zise Ted Boemes.

— Domnilor, nu puteţi face una ca asta, protestă bătrânul Asch, postându-se în faţa uşii.

— O, ba da, replică James I, îndreptându-se spre proprietarul cafenelei. Putem face tot ce vrem.

— Nu te îngrijora, tată, zise Herbert Asch. O să ne întoarcem curând.

— Vă rog să aveţi grijă de soţia mea, îl rugă Wedelmann pe bătrân.

— Domnilor, izbucni bătrânul Asch, în schimbul acestor doi oameni şi pentru eliberarea rapidă a tuturor celor care au participat la luptele din noaptea asta, vă ofer un Gauleiter şi pe aghiotantul unui Reischsleiter. Iar pe deasupra, vă mai dau şi adresa unui Kreisleiter.

Căpitanul se opri, uimit.

— Ce părere aveţi? îşi întrebă el colaboratorii.

— E o ofertă interesantă, răspunse James II, aşezându-se la loc.

— Şi dumneavoastră, James I, ce ziceţi?

— Dacă departamentul meu – şi subliniez, departamentul meu – reuşeşte, graţie evenimentelor din noaptea trecută, să prindă câţiva şefi importanţi de partid, afacerea apare într-o cu totul altă lumină, declară, energic, James I, aşezându-se şi el.

— Prin urmare, vă rog să-mi daţi mai multe detalii despre oferta dumneavoastră, pe care avem intenţia s-o acceptăm, zise căpitanul Boemes.

— Dacă vrei să scapi nevătămat dintr-un război, nu e

rău să ai un tată negustor, observă Herbert Asch.

Stând pe scara spitalului său, Unteroffizierul Soeft declara pe un ton ce lăsa impresia că este grozav de emoţionat:

— Nu sunteţi decât o şleahtă de indivizi scârboşi, ipocriţi şi depravaţi. Nu aveţi nici cel mai mic sentiment de onoare. Nu vă gândiţi decât la propriul vostru profit. Soeft îşi suflă zgomotos nasul şi păru gata să izbucnească în plâns. Şi asta numiţi \foi camaraderie – ba chiar camaraderie de front, adăugă el, cu o indignare aproape solemnă.

— Lasă discursurile către popor, Soeft, spuse bătrânul Asch, aflat în faţa lui. Cu atât mai mult, cu cât nimeni nu te ascultă.

— Am avut încredere, şi acum vreţi să mă ruinaţi, se plânse Soeft.

— Prostii! i-o tăie bătrânul. Nu vreau decât să-ţi propun o nouă serie de afaceri.

— Atunci, se schimbă treaba, fireşte, spuse Soeft, începând să-şi recapete liniştea cu o siguranţă de sine uimitoare. Dar lăsaţi-mă să vă zic un lucru: n-am de gând să vă acord niciun procent.

— Nici nu doresc aşa ceva, afirmă proprietarul cafenelei. Voi fi cât se poate de fericit dacă voi scăpa din situaţia asta cu pielea aproape neatinsă.

— S-ar zice că v-aţi pierdut vechiul dumneavoastră interes pentru afaceri, observă cu un oarecare regret, Soeft. N-am spus eu întruna că s-a zis cu vechea generaţie? Afacerile pe care le-aţi făcut după primul război mondial erau complet prosteşti. Aşteptaţi să vedeţi ce-o să câştigăm noi acum.

— Atunci, suntem de acord?

— Dacă pot să încep imediat afacerile cu americanii, şi pe picior mare, fireşte – altfel nici nu mă gândesc –, o să vă acord cu plăcere, ca primă, un Gauleiter şi un aghiotant al unui Reichsleiter.

— Vei găsi o groază de americani gata să te primească cu braţele deschise, Soeft.

— Asta şi sper, replică celălalt, convins.

*

Generalul Luschke şedea pe salteaua lui de paie. Majorul Horn, credinciosul său aghiotant, stătea în faţa lui, pe o ladă de margarină. Cei doi jucau şah, pe o tablă pliantă, de mărimea unei cărţi, iar piesele minuscule pe care le mutau la lungi intervale puteau fi implântate în găurile fiecărui pătrat.

— Ce bine că am salvat măcar jocul ăsta de şah, zise aghiotantul.

— Nu ştiu dacă până la urmării vor lăsa jocul de şah unui criminal de război, spuse Luschke, gânditor, venind în acelaşi timp de hac unei combinaţii îndrăzneţe executate cu calul.

— Atunci, vom continua să jucăm partide simultane, Herr General. Am avut destul timp să exersăm.

Generalul făcu un semn de încuviinţare, cu un zâmbet scurt. Avuseseră într-adevăr destul timp pentru a se deda unor exerciţii de memorie dintre cele mai extraordinare. Existaseră nopţi, mai ales în ultima vreme, în care nu putuseră să doarmă, astfel încât jucaseră împreună şah, pe întuneric, numind piesele cu voce tare. Practicaseră metoda asta în cortul în care locuiseră şi în maşina de comandament, sau în aer liber.

— Când mă gândesc la felul lamentabil în care am eşuat – pardon, în care eu am eşuat –, mă întreb cum se face că pot sta aici liniştit, jucându-mă cu piesele astea, zise Generalul, pregătindu-se pentru o nouă combinaţie cu calul. Ar trebui să mă aflu într-o celulă, reflectând la tot ceea ce s-a făcut cu colaborarea mea. Dar nici asta nu ajută la nimic. N-aş ajunge la vreo altă concluzie decât cele care mă urmăresc de câţiva ani.

— V-aţi făcut datoria, Herr General.

— Datoria… asta se-nţelege de la sine, dar, pentru un

General, nu e de-ajuns.

— Soldaţii dumneavoastră vă iubesc, şi v-au dovedit-o noaptea trecută. Nu mai există niciun alt General în toată Germania care să poată susţine acest lucru în ceea ce-l priveşte.

— Există destui oameni care sunt iubiţi fără să merite, zise Luschke, retrăgându-şi pionul.

— Aţi fost ca un tată pentru Offizierii dumneavoastră.

— Orice şef depinde de subordonaţii lui, şi în primul rând de cei mai apropiaţi, răspunse Luschke, mutând tumul. Majoritatea însă nu o ştiu. Prin urmare, poţi, în funcţie de predispoziţiile personale, să ceri randament sau să-l obţii prin seducţie: unul dintre sisteme e mai rapid, iar celălalt e mai sigur. Mi-am dat osteneala – această osteneală în faţa căreia majoritatea şovăie, dar care este totdeauna profitabilă. Mi-am permis luxul de-a mă număra printre Offizierii care posedă calităţi omeneşti, aşa cum e Wedelmann, de exemplu, un Parsifal nazist în miniatură, sau la fel de bine, Asch – odrasla asta a lui Götz von Berlichingen –, sau/la fel de bine dumneata, Hom – un Eckermann care nu a avut un Goethe.

— Subapreciaţi tot ce aţi făcut, Herr General.

— Trecuseră luni de zile de când vă aştepta comanda unui regiment, Hom, iar numirea dumneavoastră se afla printre hârtiile mele; Wedelmann ar fi trebuit să fie de mult Major, iar Asch este de câteva zile, fără să ştie, Oberleutnant… Dar mie nu-mi plăcea ca programul meu să se modifice. Nu eram un tată, Herr Horn; în fond, eram un şef ca şi alţii: trăiam din ceea ce făceau subordonaţii mei şi cum, în ciuda câtorva dezagremente personale, îi favorizam pe cei mai eminenţi, activitatea lor corespundea cu atitudinea mea.

— Herr General, spuse aghiotantul, nici măcar dumneavoastră nu o să reuşiţi să ne micşoraţi veneraţia pe care o nutrim pentru dumneavoastră.

— Deocamdată, ar fi bine ca atenţia dumitale să nu

scadă, zise Luschke, zâmbind. Şah mat, dragul meu!

James I era hotărât să salveze aparenţele cu orice preţ. Ordonă pentru Hinrichsen – colaboratorul său, după cum îl proclamă – funeralii solemne şi – cu tactul cuvenit respectivei împrejurări – care să se desfăşoare „în deplină intimitate”.

În timp ce era săpată groapa pentru Hinrichsen, James I redactă un raport destinat dosarului. Avea de gând ca mai întâi să elaboreze pentru acest „caz” special un dosar aparte, dar, izbindu-se de împotrivirea deosebit de energică a lui James II, se văzu obligat să facă totul singur. Nota pe care o adăugă la dosar purta titlul următor: „Pierderi de personal din serviciul meu în cursul unei lupte cu unităţi naziste izolate”.

Când îl coborâră pe Hinrichsen în groapă, se afla şi James I de faţă, în calitate de delegat al CIC-ului. Alături stătea Brack. Prizonierii de război care îndepliniseră funcţia de ciocli, şi dintre care niciunul nu îl cunoscuse pe defunctul Major, stăteau indiferenţi, de jur-împrejurul lor.

James I îşi privi ceasul de la mână.

— E ora paisprezece şi cincizeci şi patru, după fusul Europei Centrale, zise el. Mai aşteptăm şase minute.

— Sunteţi un fanatic al punctualităţii, observă Brack, cu o ironie amară.

— Îmi place să fiu corect, răspunse James I. Mai ales în asemenea cazuri. Dacă scriu în dosarele mele că funeraliile au avut loc la ora cincisprezece, înseamnă că atâta a fost, cu precizie maximă.

Aşteptară. Brack contempla mormântul deschis, în timp ce James I se uita la ceas. Prizonierii de război care făcuseră pe groparii priveau în jur. Soarele primăvăratic dispărea cu repeziciune îndărătul unui nor.

— Acum! ordonă James I.

— N-a fost niciodată un nazist… spuse Brack, în timp ce lopeţile de pietre şi pământ căzdeau cu zgomot peste sicriu.

— Bineînţeles, replică James I, din moment ce a făcut parte din serviciul meu.

— A fost un national-socialist, spuse Brack. Şi îl deplâng.

— O să fii numit, cu siguranţă, primar, îi spuse bătrânul Asch vechiului său prieten, meşterul Freitag. Şi nimeni nu merită asta mai mult ca tine.

Meşterul Freitag îşi privi musafirul cu multă înţelegere. Se aflau în sufrageria modestă a celui dintâi.

— Nu ţin chiar atât de mult, spuse el.

— Oraşul are nevoie de tine, îl asigură bătrânul Asch. Eşti tocmai omul potrivit.

— O să găsiţi pe cineva mai bun, răspunse Freitag.

— N-o să găsim pe nimeni care să fie mai bun ca tine. A început o nouă epocă.

— Şi pentru tine, Asch?

— Pentru noi toţi. Am recunoscut greşelile trecutului şi ne căim. Am comis greşeli, şi lucrul ăsta ne copleşeşte profund. Dar nu am fi putut acţiona altfel, fiindcă am fost purtaţi pe căi greşite.

— Precum copiii vrăjiţi de legendarul cântăreţ din flaut? Cel din Hamelin, nu? De fapt, era din Hamelin sau din Bingen?

— Ce contează… dar comparaţia e bună, sută la sută. Idealism de care s-a abuzat, patriotism care a fost exploatat în mod neruşinat, încredere înşelată grosolan – iată ce suntem noi, bietul popor german.

— Asch, zise bătrânul Freitag, dacă n-aş şti ce pungaş şi isteţ eşti, şi dacă nu s-ar fi nimerit să fii socrul fiicei mele… te-aş face surcele, nu alta.

— Da, dar uite că-ţi sunt rudă, făcu Asch, vesel. Şi sunt mândru de rudenia asta. Mai ales acum, când la americani bate un vânt nou şi ţin morţiş să nu promoveze decât adversari siguri ai nazismului. Şi cum tu eşti cel mai mare antifascist de la noi – fapt indiscutabil –, eu unul mă felicit.

— Tare îmi vine să te închid în celula din care abia am ieşit, zise bătrânul Freitag.

— Dă-i drumul, nu te jena! replică Asch. N-o să-mi facă niciun rău, şi cine ştie dacă n-o să-mi folosească chiar, cândva.

— Trebuie să mă ierţi, îi spuse Wedelmann tinerei lui soţii, şi sper că mai târziu o să poţi chiar să mă înţelegi.

— Te-am şi înţeles, răspunse Magda.

— Am văzut cum se comite nedreptatea şi am făcut şi eu lucruri nedrepte. Pe-atunci n-am ştiut ce fac, dar aşa a fost.

— Nimeni nu e fără păcate, zise Magda, cu blândeţe.

— Cum trebuie să interpretez asta? întrebă Wedelmann, care începu din nou să se îngrijoreze. Ce greşeli ai făcut? Nu ai avut nimic de-a face cu războiul, chiar nimic. Atunci, în ce constă păcatul de care vorbeşti? Ce vină să ai tu? Ceva de ordin personal?

— Poate că sunt vinovată că nu am ştiut nimic.

— E posibil, spuse Wedelmann, simţindu-se ceva mai liniştit.

Îşi contempla soţia, aflată lângă el, studiindu-i profilul delicat, buzele pline şi ochii catifelaţi, în care se citea doar tandreţe. Se întrebă din nou ce viaţă avusese Magda înainte de a-l fi cunoscut.

— Nedreptatea este ca un nor de praf: îi mânjeşte chiar şi pe cei care nu sunt părtaşi la ea, zise soţia lui.

— Ştiu ce-o să fac, spuse Wedelmann. O să caut dreptatea şi o să lupt din răsputeri pentru ea. O să fac Dreptul şi o să urmez cariera juridică. Va trebui să înfruntăm vremuri grele, pline de sacrificii; poate că vom fi siliţi să suferim chiar de foame. Dar, începând de-acum, nu vreau să mai fac decât ce e just, şi asta în deplină cunoştinţă de cauză, cu raţiune, cu o viziune clară şi conştientă asupra lucrurilor.

— Eşti un copil mare, rosti Magda, cu o duioşie fără margini. Eşti copilul meu cel mare.

— Totul se află sub cel mai desăvârşit control aici, şir, spuse căpitanul Ted Boemes la telefon. Situaţia e în mâinile noastre.

— Să însemne asta, întâmplător, că au existat momente când nu a fost sub controlul vostru? întrebă colonelul Thompson.

— Au avut loc câteva încăierări cu unităţi germane izolate.

— Ce face Brack? întrebă imediat Oberstul.

— Bine. E aici, lângă mine.

Brack luă receptorul şi-l salută pe Thompson, după care schimbă cu cumnatul său câteva cuvinte convenţionale şi răspunse la nişte întrebări nesemnificative.

— Vă admir organizaţia, pur şi simplu mă uimeşte, adăugă el. Siguranţa voastră de învingători mă impresionează nespus. Şi constat că măreţia voastră nu cunoaşte limite.

— E ceva în neregulă? întrebă colonelul Thompson, neliniştit.

— Sunteţi atât de cutezători, de superiori, de minunaţi... Nimeni nu vă egalează, iar Germania e atât de sărmană, de confuză şi de meschină.

— Dragul meu băiat, ai cumva ceva probleme pe-acolo? întrebă colonelul Thompson.

— Eu unul beneficiez de libertate completă, dar nu mă pot bucura de ea, spuse Brack. Sunt mulţi oameni, mult prea mulţi, care nu pot înţelege menirea libertăţii. Şi, la urma urmei, Germania nu are nevoie de Eliberatori, ci de medici, pentru că populaţia ei este grav bolnavă.

— Iar tu ai nevoie de o schimbare de aer, spuse colonelul, cu indulgenţă. Pregăteşte-te de plecare. Vino să mă vezi, şi peste câteva săptămâni o să poţi ajunge în Elveţia sau chiar în America.

— Vreau să rămân în Germania, răspunse Brack.

— Ce-o să se întâmple cu noi? îl întrebă Barbara pe

Herbert Asch.

— Nu ştiu să ghicesc viitorul, fetiţo, răspunse acesta.

— Te întorci la soţia ta?

— Am părăsit-o eu vreodată?

Barbara îl privi întrebător.

— Sunt o fată chiar atât de rea? Chiar ţi-e teamă să trăieşti cu mine?

— Nu pentru mine, Barbara. Dar, la urma urmei, nu sunt singurul bărbat de pe lume. Şi apoi, ce înseamnă o fată rea? Cei care sunt sătui nu ştiu ce înseamnă să-ţi fie foame, şi cu toate acestea îşi permit să-i judece pe cei care flămânzesc. Femeile vârstnice au uitat ce este dragostea, şi deci nu le pot înţelege pe cele care iubesc. Cel care a petrecut toată durata războiului într-o vilă de la ţară nu ştie că bombardamentele pot distruge nu numai clădirile, ci şi morala. Războiul îl face pe oameni voraci, docili şi gata să accepte orice.

— Când s-a întâmplat prima oară, am fost prea înspăimântată ca să mă împotrivesc.

— Şi apoi, treptat, te-ai obişnuit?

— Nu m-am obişnuit niciodată cu adevărat, Herbert, ci doar m-am străduit să nu mă mai gândesc la asta. Şi nu m-am culcat chiar cu atât de mulţi bărbaţi.

— Nici eu n-am ucis chiar atât de mulţi oameni, replică Asch, însă am ucis. Bărbaţii tăi nu au fost prea numeroşi, dar i-ai iubit?

Nu? Atunci, ai fost o prostituată. Totuşi, nu ştiu pe nimeni care să fi ieşit neatins din războiul ăsta. Războiul te poate face mai bogat, sau mai sărac, sau mai tare – însă nu poţi scăpa neatins.

— Nu cumva simplificăm prea mult lucrurile, Herbert, când aruncăm toată răspunderea pe seama războiului?

— Nu le simplificăm deloc, fiindcă sunt deja simple. Iar dacă ceea ce se pare că a avut loc în Paradis a fost un păcat, atunci, Barbara, spune-mi cum se poate numi un

război?

— O încercare.

— Trimisă de Dumnezeu, nu? în cazul ăsta, probabil că Dumnezeu nu-i iubeşte prea mult pe nemţi.

În odaia pe care şi-o rezervase, Hauptmannul Schulz întocmea „Regulamentul numărul 3 pentru lagărul de prizonieri" şi „Regulamentul numărul 4", luând note pentru un regulament special, intitulat: „Poliţia germană a lagărului – organ al administraţiei germane a lagărului". Scribii lui completau listele de prizonieri, adăugând noi rubrici de un tip aparte, cum ar fi „voluntari pentru muncă", şi, mai departe, „dacă da: în interiorul sau exteriorul lagărului", „pentru exterior, haine de lucru şi două perechi de încălţăminte".

— Vom crea aici un lagăr model, declarase el în mai multe rânduri. Americanii trebuie să vadă, o dată pentru totdeauna, ce înseamnă organizarea germană.

Se simţea mândru că era în măsură să dea un răspuns categoric oricărei întrebări de-a americanilor, oricât de grotescă ar fi fost ea. Îi clasificase pe prizonieri după vârstă, profesie, religie, grad, provincia de obârşie, calitatea de membru sau nemembru de partid, decoraţii, cunoaşterea limbilor străine, situaţia familială, vaccinări, opinie şi mutilări suferite.

— Şi dacă americanilor le-ar trece prin cap să mă întrebe care dintre prizonieri are platfus, le-aş da, în maximum zece secunde, cifra exactă.

Schulz administra şi organiza, făcea proiecte şi îşi lua măsuri de precauţie. Ştia că, atâta vreme cât avea să se afle în acest lagăr, trebuia să se facă indispensabil… Şi mai ştia că nu avea să rămână prea mult în acest lagăr şi în acest oraş, în care era cunoscut ca un cal breaz. Ştia că va reuşi să găsească modalităţile cele mai sigure şi mai practice pentru a putea să-şi recupereze prada, cuierele şi camioanele, şi pentru a-şi regăsi câţiva foşti camarazi care deţineau relaţii serioase în provincia Hesse, unde avea

asigurat un post la Oficiul de Muncă.

Schulz îi scrise soţiei sale, Lore, următoarele rânduri:

Ca bărbat, regret profund atitudinea ta; ca soldat, o găsesc de dispreţuit şi extrem de nedemnă pentru o soţie de Offtziep Trebuie, aşadar; să admit că ai renunţat la minet şi am de gând să trag toate concluziile care decurg din aceasta… etc…

Unul dintre scribii săi se repezi în birou, manifestând toate semnele uimirii; îndrăzni chiar să intre fără să mai bată la uşă.

— S-a pătruns prin efracţie în depozitul de unelte! anunţă el.

Schulz sări, chibzui o clipă şi pomi în goană, urmat de doi scribălăi de-ai lui, de-a curmezişul curţii, până la baraca în care se instalase Kowalski. Schulz ordonă să se blocheze toate ieşirile şi prizonierii să se alinieze în faţa barăcilor, după care îi supuse unei percheziţii minuţioase. Bineînţeles, nu găsi nimic.

— Cred că mă consideri un idiot desăvârşit, îi spuse Kowalski, amabil. Nu cumva îţi închipui că-s începător?

— O să te predau americanilor! strigă Schulz.

— Asta se numeşte, fără îndoială, rafinament! Cum îţi reprezinţi asta, practic?

— Lipsesc două lopeţi, un târnăcop şi un cleşte.

— Probabil că am avut nevoie de cleşte ca să-mi ţin pantalonii să nu cadă.

— Cu un cleşte poţi tăia sârma ghimpată, iar cu lopeţile şi târnăcopul poţi săpa tuneluri pe sub pământ.

— Ei, haide, drept cine mă iei, Schulz? întrebă Kowalski, cu mărinimie. Eu nu fac porcării din astea. O să ies eu de-aici, bătrâne, dar prin cu totul alte metode. Poţi să fii sigur.

— O să fac un raport.

— Fă-l, Schulz, nu te sfii. În cazul ăsta, o să-i informez pe noii tăi patroni în privinţa ta. Şi, de fapt, ce înseamnă să faci un raport? Pentru aşa ceva, îţi trebuie

dovezi. Le ai? Nu? Păi vezi, deşteptule?

Schulz se îndepărtă, furios.

— La noi, în Texas, există oraşe care nu apar pe nicio hartă, dar care sunt de şapte ori mai mari decât văgăuna în care ne aflăm acum, spuse, cu o anume mândrie, James I.

— La noi, în Germania, replică cu o naivitate prefăcută Lore Schulz, pe hartă apar oraşe de nouă ori mai mari decât ăsta, dar care practic nu mai există.

— Cine a început bombardamentele? întrebă James I.

— Germanii, răspunse Lore Schulz.

— Şi ce ţară a fost silită să intre în război?

— America.

— Şi cine este cel mai mare criminal din toate timpurile?

— Hitler.

— Şi cine este cel mai mare şef de oşti din cel mai mare război care a fost vreodată?

— Eisenhower.

— Şi cine este cel mai mare idiot din câţi există? întrebă, din colţul lui, James II.

— Stai bine acolo, Pastore?

— Mă simt groaznic, date fiind împrejurările existente.

— Prietenul nostru, Pastorul, suferă din pricina climatului german, îi spuse James I lui Lore Schulz, cu un zâmbet triumfător. Probabil că are nostalgia Americii, şi voi face tot ce-mi stă în putinţă să se întoarcă acolo cât mai repede.

— Şi mie mi-ar plăcea să merg în Texas, spuse Lore Schulz. E adevărat că fiecare american are maşina şi frigiderul lui?

— La mine acasă, în Texas, eu am trei maşini şi două frigidere, o asigură James I.

— Odată, eu am avut optsprezece frigidere, afirmă James II, cu seriozitate. Mă ocupam de vânzarea lor. În

vremurile din unnă, ce-i drept, m-am specializat în comerţul cu vite.

— Ce oameni minunaţi sunteţi amândoi! strigă Lore Schulz, entuziasmată.

— Dar unul dintre oamenii ăştia minunaţi va trebui să dispară de-aici, declară James II. Fiindcă unul dintre ei e în plus. Şi sper să nu fiu eu acela.

— Vrei să ne luptăm pe viaţă şi pe moarte, Pastore?

— Da, până la ultimul chestionar, Colega, replică James II şi, scuipând, părăsi odaia.

Pastorul Westhaus se ruga într-un colţ al biroului său:

— O, Doamne, ajută-mă, astfel încât şi eu să-i pot ajuta pe ceilalţi. Sunt numai slăbiciune; dă-mi putere. Speranţa îmi dispare încetul cu încetul; întăreşte-mi credinţa. Binecuvântează-mă ca să nu mă las cuprins de disperare.

Oamenii au căzut atât de jos; cum mai pot fi înălţaţi din nou? Sunt goi; cum ar putea fi acoperită goliciunea lor? Ei nu mai ştiu de mult, Doamne, unde eşti de găsit. Încotro să-i îndrum? Păcatele lor au fost mari, şi pedeapsa le-a fost grea. Morţii sunt mulţi şi damnaţii sunt fără număr. Pastorul Westhaus izbucni: Tu ai nenorocit Germania, Doamne, fie-ţi numele binecuvântat. Tu ai îngăduit ca milioane de oameni să moară, fie-ţi numele binecuvântat. Tu ai slobozit cruzimea, teroarea şi ticăloşia asupra omului, astfel încât el să ştie, în cele din urmă, ce este războiul. Fie ca numele Tău să fie binecuvântat.

Şi Tu ai făcut toate acestea, continuă Westhaus cu un glas înăbuşit, pentru ca larma războiului să poată răsuna în urechile noastre pe vecie, pentru ca ochii noştri să poată fi orbiţi de lacrimi din pricina lucrurilor la care au fost nevoiţi să fie martori, pentru ca omul să poată afla, în cele din urmă, ce nu mai trebuie să facă niciodată. Niciodată. Nu-i aşa, Doamne?

Dar nu primi niciun răspuns.

Apariţii recente în colecţia COMANDO:

Peter McAleese MERCENARUL

Traducere din limba engleză de IOANA UNTEANU Mike Hassel

CECENIA, CHIP ÎNLĂCRIMAT Traducere din limba germană de SORIN PETRESCU

Hans Hellmut Kirst 08/15 – ÎN RĂZBOI

Traducere din limba germană de CLAUDIU FLORIAN

Chris Buster Morris SINDROMUL TIRPITZ

Traducere din limba engleză de FLORIN CHIRCULESCU Mike Hassel

ORDON: UCIDE-ŢI APROAPELE! Traducere din limba germană de SORIN PETRESCU

Următoarele apariţii în colecţia COMANDO:

Hans Hellmut Kirst 08/15 – UMBRA RĂZBOIULUI Traducere din limba germană de CLAUDIU FLORIAN

Apariţii recente în colecţia AVENTURIERII:

Joseph Garber

VERTICALE PERICULOASE Traducere din limba engleză de CORINA POPESCU

Barbara Paul

NOCTURNĂ PENTRU TREI PUMNALE Traducere din limba engleză de ANGELICA NICOLAU

Tonino Benaquista COMEDIA RATAŢILOR

Traducere din limba franceză de NICOLAE CONSTANTINESCU

Michel Lebrun AUTOSTRADA

Traducere din limba franceză de LIDIA IONESCU

Următoarele apariţii în colecţia AVENTURIERII:

Jean-Christophe Orangé ZBORUL BERZELOR

Traducere din limba franceză de ION DORU BRANA

René Belletto

O SĂPTĂMÂNĂ ÎN INFERN Traducere din limba franceză de BOGDAN GHIU

Apariţii recente în colecţia INCOGNITA:

Fulcanelli

MISTERUL CATEDRALELOR ŞI INTERPRETAREA ESOTERICĂ A SIMBOLURILOR HERMETICE ALE MARII OPERE Traducere din limba franceză şi prefaţă de DAN ALEXE

Jean-Michel Grandsire CONTACTE CU LUMEA DE DINCOLO Traducere din limba franceză de ANA BARBU Prefaţă de Rémy Chauvin

Ernst Meckelburg

AGENŢII PSI. MANIPULAREA CONŞTIINŢEI NOASTRE Traducere din limba germană de ION NASTASI ŞI ŞERBAN NASTASIA

Patrice Van Eersel IZVORUL NEGRU

Traducere din limba franceză de SIMONA LUPU Alexandra Moşneaga

VINDECAREA PSI ŞI TEHNICA DESCHIDERII CELUI DE-AL TREILEA OCHI

Următoarele apariţii în colecţia INCOGNITA:

Violeta Bama PRACTICA I CHING

* * * *

FIINŢĂ, ÎNGERI, MARTORI CRONICA UNUI CONTACT INTERDIMENSIONAL Traducere din limba franceză de DAN CHIABURU

Apariţii recente în colecţia NAUTILUS:

Norman Spinrad DEUS EX

Traducere din limba engleză de ION DORU BRANA

Aurel Cărăşel

LA CAPĂTUL SPAŢIULUI

Premiul Nemira pentru roman SF, 1996

Norman Spinrad DOLORES CLAIBORNE Traducere din limba engleză de CARMEN TO ADER

N. Lee Wood

ÎN CĂUTAREA LUI MAHDI

Traducere din limba engleză de LUCIA POPESCU

Abraham Merritt CHIPUL DIN ABIS

Traducere din limba engleză de LIVIU RADU

Următoarele apariţii în colecţia NAUTILUS:

Philip José Farmer

LUMEA FLUVIULUI – PLANUL MISTERIOS Traducere din limba engleză de GABRIEL STOIAN

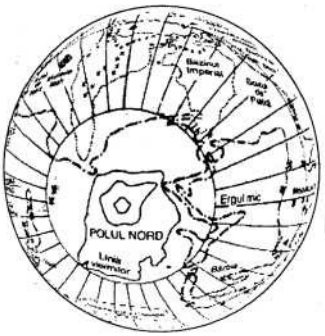
W. Gibson şi B. Sterling MACHINA DIFERENŢIALĂ

Traducere din limba engleză de GABRIEL STOIAN

K.W. Jeter

BLADE RUNNER II Continuarea

VÂNĂTORULUI DE RECOMPENSE Traducere din limba engleză de HORIA POPES CU

Anul acesta editura NEMIRA reeditează celebra serie

DUNE

FRANK HERBERT

Formatul noii serii va fi 17 x 24 cm. Volumele vor fi grupate astfel:

1. DUNE MÂNTUITORUL DUNEI
2. COPIII DUNEI ÎMPĂRATUL 2EU fii. DUNEI
3. ERETICII DUNEI CANONICATUL DUNEI

Apărut 1998, Bucureşti

HANS HELLMUT KIRST

51

Aprilie 1945: cel de-al III-lea Reich hitlerist e sfărâmat din toate părțile și se va prăbuși în oroare și dezordine, spre ușurarea generală.

Herbert Asch, care și-a câștigat galoanele de locotenent pe frontul rusesc, se întoarce în satul natal, în fruntea bateriei sale sau, mai exact, a rămășițelor ei. În preajma lui îi regăsim pe căpitanul Wedelmann, pe caporalul Kowalski, mereu același, și pe subofițerul Soeft, ferm hotărât să-și însușească un profit fructuos de pe urma evenimentelor.

Blindatele americane au trecut Rhinul și se apropie. Rezistența germană e pulverizată. Dar Asch, fidel sieși, dă o ultimă bătălie împotriva excelor fanatismului hitlerist și, sprijinit de foștii lui camarazi, îi ocrotește pe soldați și pe civili împotriva profitorilor regimului nazist.

ISBN 973-569-231-7